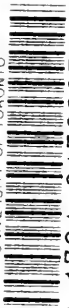

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01732671 1

1/10 1.1

1

28

ARCHIV

PRO

LEXIKOGRAFII A DIALEKTOLOGII

VYDÁVÁ

III. TRÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

ČÍSLO II.

PODROBNÝ SEZNAM SLOV

RUKOPISU KRALODVORSKÉHO

SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM KE KRITICE ČTENÍ A VÝKLADU.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1897.

PODROBNÝ SEZNAM SLOV

RUKOPISU KRALODVORSKÉHO.

SE ZVLÁŠTNÍM ZŘEATELEM

KE KRITICE ČTENÍ A VÝKLADU

PODÁVÁ

DR. V. FLA J Š H A N S.

PŘEDLOŽENO DNE 24. ŘÍJNA 1896.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1897.

PG
5022
A12F5

ÚVOD.

»Ponecháváme Rukopis Kralodvorský klidně jeho osudu: ať vede při svou u vrstevníků a potomků sám« — tak před půlstoletím psal Šafařík v úvodu k Thunovu vydání Rukopisu Kralodvorského. Aby se to mohlo dáti, potřebí předně úplného prozkumu tohoto rukopisu, ale toho dosud — 80 let po jeho nalezení — není. Práce následující hledí tuto mezeru aspoň v nejhrubších rysech vyplniti.

Obsahuje úplný výčet slov RKho, každou formu zvlášť, s odkazem na heslo. U hesel jsou vytčeny všechny doklady naskytající se; z proužků jest užito i slabik jednotlivých, pokud možno z nich pravděpodobně slovo uhodnouti. Je zde vypočteno 1527 hesel v 6222 dokladech. Doklady uvedeny jsou formou originalu; čísla před nimi značí verš básně, zlomky za nimi řádku stránky originalu.

Při práci své jsem užil hlavně následujících spisů: fotografického vydání Vrtátkova z r. 1862, při čemž velmi mi pomáhaly protokoly komisí zkoumacích, otištěné v ČČM. 1881 a 1887. Při tom zvláště bedlivě přihlíženo k výborným v té příčině pracím Maškovým v Lfilol. 1877 a ČČM. 1889 (čtení proužků skoro výhradně zakládá se u mne na práci Maškově). Pro vulgatu užíval jsem čtení Prusíkova (Rukopisy Kralodvorský a Zelenohorský, 1886, menší vydání); k tomuto vydání vztahují se veškerá čísla veršů; dále hojně jsem užíval vydání Kořínkových a Hankových, pak variant uvedených u Nekrasova (Kralodvorskaja Rukopis, Skt. Peterburg 1872). Přijal jsem všechna čtení, pokud ještě nověji se vyskytují; čtení chybná ovšem odkazuji k správným heslům. Na mnoha místech užívám čtení svého; o tom čtenáře text krátce zpravuje. Z příspěvků jiných užito hlavně prací Gebauerových, Jirečkových a Seykorových; dále vši dostupné literatury, jak ostatně čtenář snadno spozoruje.

Práce nechce býti ničím, než úplným seznamem slov RKho; zakládá se ovšem na úplném probrání všech různočtení a výkladů, ale tyto výklady a kritický apparatus jsou z ní vynechány. Hledí si jen čtení a písma. Podobnou

práci podnikl již Nekrasov, ale jen povrchní srovnání ukazuje ohromnou neúplnost. Ovšem i má práce ve příčině čtení je neúplná; hesla zřejmě chybná (jako *všeho* m. *všeho* atd., nebo *horský* Prusík Jar. m. *chlumský*, *zvukným* Jireček Čstn. m. *hlučným* atp.) jsou z ní vyloučena; v té příčině, myslím, úplnost není ani možná ani žádoucí.

Zkratky a uspořádání grammatické jsou odborníku jasné, ostatní jsou vyloženy na konci práce. Adjektivná adverbia zařadil jsem k adjektivům, ježto někdy je nesnadno rozhodovati o tom; naproti tomu substantiva slovesná jsou oddělena od sloves; rovněž tak participia, pokud není k nim tvarů jiných slovesných.

V Praze, dne 22. října 1896.

Dr. V. Flajšhans.

---

1. A, spojka.

1. = však: Jar. 65 světi nejmiechu *a* hnachu bez uma 9/3; Jar. 99 nalit... s nimi stfětnú: *a* v ješut by chrabrost 9/28 - 29; Čst. 84 meč... padáše jako drvo...: *a* po horách mnoho... dubóv 15/14 (podle Maška, Lfilol. III. 180 a 181 předěláno z *ij*); Čst. 141 dlužna obět... *a* nynie pospěti... 16/16; Op. 7 ráda bych neplakala... *a* řekněte, kto by neplakal 28/20.

2. = a to, tu atp. (význam stupňovací): Ben. 10 Němci tahú, *a* sú Němci Sasíci 6/20; Ben. 17 vyžehajú vám chyžice: *a* všecko vyžehachu 6/23; zvl. spojení s interjekcí: *aj a*: Čst. 239 *aia* vyjde duše 18/3, *ach a*: Zbyh. 5 *ach a* zlobný Zbyhoň chvátí holubicu 25/4, Zbyh. 6 otnese u hrad, *ach a* u hrad tvrdý 25/5.

3. = a, i.

Jar. 231 u věk *a* věky věkoma 12/28; Kyt. 5 viol *a* róží 26/13; Záb. 261 dat mnostvie obětí *a* hlásat... 24/31; Čst. 240 vyletět... *a* po drvech... 18/4; Čst. 211 vece *a* sie sdieše... 17/17; Čst. 158 stúpíš *a* dojdú 16/22; Zbyh. 17 uchvátí *a* otnese 25/13 (verš nejspíše porušený; dle Maška Lfil. III. 180 *a* opravováno v *i*; verš má vlastně dle paralelního v. 6 znítí: *i* otnese u hrad, *ach a* u hrad tvrdý); Záb. 242 juž nám nedaleko hory *a* juž hlúček vrahóv 24/21. (18) (O dokl. posledním v. také *aj 2*). V. také *aby*, *ač*, *až*. Sraženinu *a--onde* = *ande* v. pod *ande*.

— *abíli*, zlomek slova 4/30 — *abíli*.

2. aby, spojka.

Jar. 49: *abí* zvěstovali 8/24; Lud. 67 *abí* knieni stanovila 19.11. (2).

3. ač, spojka.

Jar. 213: *acz* sě hrdinami zvátí chcete 12/14. (1).

— *ach*, zlomek slova 4/17 -*ach*.

4. ach, interjekce.

Jah. 21 *ach*, čso řekne 26/30; Kyt. 7 spade, *ach*, spade 26/14; Jah. 7 *ach*, ty trnie! 26/24; Róż. 1 *ach*, ty rózc! 28/2; Op. 1 *ach*, vy lesi! 28/17; složené jest *ach a*:

Zbyh. 6 otnese u hrad, *ach a* u hrad 25/5; Zbyh. 5 *ach a* zlobný Zbyhoň chvátí 25/4; sem také nejspíš patří doklad Zbyh. 17 *a* otnese *ach* u hrad 25/13 (místo: *i* otnese u hrad, *ach a* u hrad) (8).

5. aj, interjekce.

1. s vokativem:

aj, ty...: Ben. 1, Záb. 46, 149, 167, Zbyh. 3 *ai ty*... 6/16, 21/11, 23/5, 23/13, 25/2; *aj, bratře*... Záb. 131, 181, 252 *ai bratře*... 22/26, 23/22, 24/25; Záb. 86, 126 *ai* Slavoj! 22/2, 22/23; Záb. 95, 240 *ai* Zábój! 22/6, 24/20; Ben. 1 *ai*, sluněčko! 6/16; Záb. 115 *ai* Ludče! 22/17.

2. se slovesem:

Ol. 31 *ai*... mlčie 5/23; Ol. 50 *ai* Polenč chvátajú 6/4; Ol. 51 *ai* vладыky sěkú 6/5; Ol. 55 *ai* vícestvie jesti dáno 6/8; Čst. 93 *ai* postavi sě 15/20; Čst. 108 *ai* prúd teče 15/29; Čst. 228 *ai*, řiče les 17/28; Lud. 15 *ai* káže kněz 18/17; Lud. 119 *ai* oba spadesta 20/4; Záb. 68 *ai* skočichu 21/24; Záb. 73 *ai* vy-stúpichu 21/27; Záb. 135 *ai* vyrazi 22/28; Zbyh. 7 *ai* obcházce 25/5; Zbyh. 37 *ai* otvoří 25/28; sem náleží i tyto doklady: Čst. 66, 67 *ai* k hradu, *ai* vzhóru... tecte 15/5; Záb. 253 *ai* šerý

vrch! 24/26; Čst. 55 *aí* tamo 14/32. (Sem čítá také Seykora Ad R. K. 60. doklad ze Záb. 242, *aíuz* hlúček 24/21 (= *aj* — *juž*), který uveden shora při a 3).

3. složeniny:

aj, a!: Čst. 239 *aí* a vyjde duša 18/3; *aj, hle!*: Jar. 232 *aí hle* na vznojeném nebi mráček 12/28; *aj, nastojte!*: Jar. 178 *aí nastojte* slavný Vněslav sražem šípem! 11/22; *aj, ta!*: Ol. 15 *aíta* vece Výhon 5/10; Ol. 23 *aíta* kněz vzě prapor 5/17; Ben. 30 *aíta* Beneš l'ud zve 6/29; Ben. 41 *aíta* hněvi uchvátichu 7/1; Jar. 120 *aíta* rozmnožie se množstvie 10/1; Jar. 226 *aíta* Jaroslav letě 13/19; Čst. 27 *aíta* sě valé dým 14/18; Čst. 89 *aíta* drva . . přiklonichu 15/17; Záb. 65 *aíta* vši vyrazichu 21/22; Záb. 189 *aíta* junošie chodíva 27/14. (Tyto doklady bývají obyčejně chybně čteny *ajta*; tak Prusík, Kořínek a j.; ale jasně chybnost této transkripce ukázal O. V. Seykora, Na obranu 62—72, 1893; srovn. i jeho Ad RK. 1886, 46). *aj tu*: Jel. 21 *aí tu* leže 27/22 (47). — *ajta*; chybně čtení; viz *aj*.
-am, -an, zlomek slova: -ā 2/29.

6. **ande**, spojka, pův. příslovce *oude* + *a*; Jar. 84 *ande* milosrdie prosi 9/17. (1).

7. **až**, příslovce, spojka.

1. u předložek:

Jar. 149 *az* do nedozíráma daleka 10/33; Jar. 171 *az* do oblak 11/17; Čst. 104 *az* k vrchu 15/27; Ben. 56 *az* po . . vrch 7/9; Čst. 192 *az* pod slunce 17/7.

2. uvádí větu:

Jar. 177 *az* noc temná konec bojem sdiče 11/21 (6).

8. **Báta**, masc.; důvěrné oslovení.

Voc. Sg. Záb. 28 *batío*, ty mluvi k niem 20/32 (1).

batío v. *báta*.

9. **báti sě**, sloveso;

Praes. 3. sg. Záb. 256 *boie fie* jich ptactvo i plachý zvčř 24/28; 3. plur. Záb. 257 jedno sovy *neboiufie* 24/29 (písmeno *u* často různě čteno; v rkp. je poněkud nezdařené; srovn. Gebauer Slovo o rasurách § 2 a. 1, Mašek Lfil. III., 179) (2).

bě v. *býti*.

běda v. *bieda*.

bedrost v. *boдрost*.

bědu v. *bieda*.

běha v. *běhati*.

běhdše v. *běhati*.

10. **běhati**, sloveso.

Aor. 3. sg. Zbyh. 40 hradem *vezdě bieha* 25/31; Impf. 3. sg. Jel. 1 *biehase* jelen po horách 27/11 (2).

11. **běhnúti**, sloveso;

Aor. 3. sg. Kyt. 2: *bieze* zmlitka ku potoku 26/11. (Výklad *běžel* atp. jest chybný) (1).

běchu v. *býti*.

bělítkú v. *bělítký*.

12. **bělítký**, adjektivum. Sg. Acc. fem.:

Jah. 4 *ω bielitku* nožicu 26/22 (1).

13. **Beneš**, masc. Osobní jméno. Nom.

Ben. 30 *benes* Hermanóv 6/29; Ben. 37 *benes*, *benes* jede 6/31; Ben. 65 obráti sě *benes* 7/14 (4).

beř sě v. *bráti*.

14. **běs**, masc. Sg. Nom.:

Záb. 167 *bieř* v tě 23/14 (1).

běsnichu v. *běsnúti*.

15. **běsnúti**, sloveso.

Aor. 3. plur. Čst. 77 meči *bieřnichu* protiv mečem 15/11 (1).

16. **bez**, předložka s Gt.

Ben. 62 *bezhnútia* 7/12; Jar. 65 *bez uma* 9/13 (2). Složen. *bezduchý* v. t.

bezduch v. *bezduchý*.

17. **bezduchý**, adjekt. Sg. Nom.

Tvar jmenný muž. Jar. 283 *spade bezduch* 13/30 (1).

běže, *běžé*, *běžě* v. *běhnúti*.

-*bi*, zlomek slova *z/15*.

18. **bieda**, fem.

Nom. sg. Jar. 116 *bieda* vstane *tužšia* 10/8; Acc. sg. Čst. 65 uvádíeše *biedu* na l'ud 15/4—5 (2).

biedné v. *biedný*.

19. **biedný**, adjektivum;

Acc. plur. masc. Ben. 4. *na biedne* l'udi 6/17 (1).

biedu v. *bieda*.

biechu v. *býti*.

bielé v. *bielý*.

bielěj v. *bielý*.

bielém v. *bielý*.

20. **bielý**, adjektivum;

N. (= acc.) sg. masc. Jah. 14, 40 konieček *bielí* 26/27, 27/9; DLoc. sg. fem. **Lud**.

- 12 po jejé *bieleci* šíji 18/16 (může býti i dat. i lokál); Loc. sg. masc. Jah. 28 na koničce *bielem* 27/3; N. (= acc.) pl. fem. Lud. 9 líce jmieše *biele* 18/14 (fem. místo neutra; jako stč. a nč. často) (5).
biesta v. *býti*.
bieše v. *býti*.
bijú v. *bíti*.
- 21. bití, sloveso;**
Praes. 3. plur. Jar. 235 *blsky* ráz ráz *biúu* v stany 12 31; (Mašek v ČČM. 1889, 222 počítá sem (jako *biu*) i zlomek *-biu*, v. s. v.) Infin. Lud. 106 kto se chtějú se mnú *bíti* 19 31; Záb. 40 nesměchu se v čelo *bíti* 21 7 (3).
- 22. bitva, fem.;**
Acc. Sg. Čst. 54. *bituu* v sobě nesú 14/32 (1).
-biu, zlomek slova *-biu* 1/11.
- 23. blaho, nt. — Sg. NAcc.:**
Čst. 113 rané *blaho* 15/32 (1). Slož. *blahodějný*, v. t.
blahodějně v. *blahodějný*.
- 24. blahodějný, adj. Sg. Nom. nt.**
Čst. 118 *w blahodieine* jutro 16/1 (1).
- 25. blahost, fem. — Sg. Nom.:**
Záb. 67 byvsšie *blahost* 21/23—24 (1).
- 26. blánka, fem.**
Sg. Gt. Skř. 13 nenie *blanki* 28 50 (1).
- 27. blesk, masc.**
Sg. Nom. Ben. 51 *iak blešk* hroma 7/6; Ben. 52 tako *blešk* mečev 7/7 (na obou místech škrabáno, a to již Hankou; srovn. Mašek Lfilol. III. 191).
Gt. Sg. Záb. 122 plno *blška* 22/21; Pl. Nom. Jar. 235 *blški* bijú 12 30 (4).
blízko v. *blížký*.
- 28. blížký, adj.;** v RK. jen v komparat. nt. Komparat. nt. ve dvojí formě: Jar. 114 *blíže blíz* poplenichu vlasti 10 7 (2).
blíž v. *blížký*.
blíže v. *blížký*.
blíži v. *blížiti*.
blížiše v. *blížiti*.
- 29. blížiti se, sloveso.**
Imperf. 3. Sg. Čst. 180 i *blížife* fie voj 16/33 (1). (Někdy bývá čteno: i *blíži* se voj, chybně).
blsk v. *blesk*.
blska v. *blesk*.
- 30. blsket, masc.**
N. Sg. Jar. 70 *blsket* mečev 9 6—7;
- blsket* 4'22 (zlomek verše) (2).
blsky v. *blesk*.
- 31. bludný, adjekt.**
N. sg. masc. Zbyh. 33 lovec *bludn* 25/25 (1).
bocěh v. *bok*.
- 32. bodrost, fem.**
N. sg. Lud. 34 rozstúpi se *bodrost* v myslech 18/26. (Dle zprávy chemické komise písmeno *o* nevydařené, avšak bez rasury; srovn. i Seykora Ad RK., 1886, 47—54, Gebauer, Archiv für sl. Phil. X. 505) (1).
- 33. böh, masc.;**
Sg. Nom. Oldř. 17, 18 *boh* ti bujarost da, *boh* ti da věhlyasy 5 12; Jar. 210, 211 *boh* ny sílil, *boh* nám sešle pomoc 12/12—13. Sem také Acc. (příslovečný) Jar. 84, 178 pro *boh!* 9 17, 11/22. Gt. Jar. 206 ot *boha* milost ždáti 12 9; Dat. Jar. 106 vzmodlichu se *bohu* 10'1; Instr. Ol. 55 vícestvie *bohem* dáno 6'8; Jar. 215 smrt bude *bohem* zamieřena 12 16.
Plur. Nom. Čst. 129 *bozi* chtějú 16/8; Záb. 37 kací *bozi* 21'6; Záb. 51 *bozi* milujú 21 14; Záb. 134 *bozi* dajú 22/28; Záb. 182 *bozi* dařichu 23/22; Záb. 253 *bozi* dařili 24/26; sem také náleží Voc.: Čst. 138 nezjařte se, *bozi* 16/14; Dat. Čst. 21 vloži oběti *bohom* 14'15; Čst. 123 obět vzdáti *bohom* 16'5; Čst. 128 v službě *bohom* 16 8; Čst. 150 obětuj *bohom* 16 19; Čst. 185 *bohom* slávu hlásáše 17 3; Čst. 140 dlužna obět *bohō* 16/15; Čst. 148 skála *bohō* zmilená 16 18; Čst. 151, 171, Záb. 260 *bohō* spásám 16 19, 16'29, 24/30; Záb. 12 pokloni se *bohō* 20/22; Záb. 42 dáváše krmě *bohō* 21 9; Čst. 136 vola k *bohō* 16 13. Záb. 259 dat pokrm *bohounom* 24/30. Acc. Záb. 45 vše *bohí* 21 11; Záb. 131 kručichu *bohí* 22 27; Instr. Záb. 40 v čelo se bíti před *bohí* 21 8 34).
boha v. *böh*.
- 34. bohatý, adj.;**
N. sg. masc. Lud. 4 kněz *bohatí* 18/12 (1).
- 35. bohatstvo, nt.;**
Sg. Acc. Jar. 32 záviděchu *bohatstvo* 8 11 (1).
bohem v. *böh*.
bohóm v. *böh*.

- bohoróm v. boh.*
bolu v. boh.
boliv v. boh.
- 36. boj**, masc. ;
 Sg. Nom. Jar. 50 *boj* jměl vziati 8/25 ;
 Jar. 67, 112 prvý *boj* 9/4, 10/5 ; sem
 také Acc. : Čst. 15 *u boj* vedi sbory
 14/11. Pl. Acc. Jel. 10 v l'utě *boje* 27/15 ;
 Dat. Jar. 177 konec *bojem* sdieše 11/21.
 Loc. Jar. o velikých *bojech* 7/20 ; Jar.
 2 (o) l'utých *boich* 7/22. (Čti *bojech*,
 nikoli *-iých*) (8).
bojů sě v. *báti* sě.
boje v. *boj*.
bojé sě v. *báti* sě.
bojech v. *boj*.
bojem v. *boj*.
bojeváno v. *bojevatí*.
- 37. bojevati**, sloveso ;
 Pass. 3. Sg. aor. : Jar. 176 i by *boienano*
 dlúho 11 20—21 (1). (Sem také počí-
 tají Vrfátko, RK, Vydání fotografické
 1862, 9 a Mašek ČČM, 1889, 227 úlomek
 2 19 *boio-* doplňující *-váno*; nejisto).
bojišče; chybné čtení; v. *bojišče*.
- 38. bojište**, nt. ;
 Gt. Sg. Záb. 195 hnáše *zboiflie* 23 29
 (chybné čtení *bojišče*; druhé *i* pře-
 dčláno z *e*, viz Mašek Lfilol. III. 185
 a 186) (1).
bojováno v. *bojevatí*.
bojů sě v. *báti* sě.
- 39. bok**, masc. ;
 Sg. Acc. (= N.) jen : *v bok* : Čst. 227
wbok sě stavi 17/28 ; Čst. 235 i *wbok*
 i v zad 18/1 ; Záb. 130 vyrazi *wbok*
 22/25—26. Pl. Loc. Jar. 240 *pobocch*
 visia meči 13/2 (4).
- 40. bol**, fem. ;
 Sg. Acc. Jah. 8 čemu si *bol* sdělo
 26/24 (1).
- 41. Bolemir**, masc. Osobní jméno.
 Nom. Lud. 93 *bolcmír* sě koti 19 24 ;
 Acc. (= Gt.) Lud. 87 Lubor *bolcmíra*
 zýva 19 21 (2).
- (41 a.) Boleslav**, masc. Osobní jméno.
 Nom. *Boleslav*). Konjektura obyčejná
 k doplnění zlomku 1 19 Zvola B— ;
 pravděpodobná, ač Nebeský chtěl čísti
Ť-(armír), ale nejistá. Dat. *Bole(staru)*
 konjektura obecná k doplnění zlomku
 2 18 ; protiv *Bole-*, ale nejistá.
bolní v. *bolný*.
- 42. bolný**, adjektivum ;
 Acc. (= N.) sg. masc. Jah. 34 *bolní*
 trn 27 6 (1).
borce v. *borček*.
- 43. borček**, masc. ;
 Sg. Loc. Jah. 12 v zeleně *borce*
 26 26—27 (čti *borečice*) (1).
borečice v. *borček*.
boreček v. *borček*.
- 44. borek**, masc. ;
 Sg. Loc. Jah. 20 *w borce* 26/30 ; Pl.
 Acc. (= N.) Jah. 2 na zelená *borka*
 26/22 ; Pl. Gt. Jah. 10 *z borck* vymýteno
 26/25 (3).
božá v. *boží*.
božč v. *božš*.
božěj v. *boží*.
- 45. boží**, adjektivum ;
 Sg. Nom. fem. Jar. 8, 125, 159 máti
bozia 7/26, 10/15, 11/8 ; Sg. Gt. fem.
 Jar. 221 matere *boziei* 12/20—21 ; Sg.
 Dat. (= Loc.) fem. Jar. 189 k materi
boziei 11/30 (5).
br- úlomek slova 4/22.
bra v. *bráti*.
brachu v. *bráti*.
- 46. braň**, fem. ;
 Sg. Nom. Čst. 217 *bran* jich 17/21 ;
 Záb. 96 naše *bran* 22/7 ; sem patří také
 Acc. Jel. 11 „hrdú *bran* 27/15 ; Zbyh.
 29 svoju *bu* 25/21 ; Záb. 124 rukú
w bran 22/22. Odchylný je Nominat.
 Zbyh. 26 *branie* silná ostrá 25/19 (srovn.
zbraně; ale úplně jistý tento tvar není ;
 možno čísti i : tobě protiv jemu *braň*
 je silná, ostrá). Sg. Instr. Jel. 12 *braniu*
 mocnú rozráže shluky 27 16 (7).
- 47. brána**, fem. ;
 Sg. Acc. Oldř. 39 otvóriti *branu* 5/-9 ;
 Oldř. 41 otvóři *branu* 5/31 ; Sg. Dat.
 Oldř. 53 ku *branie* 6 7 (3).
braně v. *braň*.
bráni v. *brániti*.
- 48. brániti**, sloveso ;
 Praes. 3. sg. Jar 72 druhu druhě po-
 stúpati *brani* 9 8—9 (1).
- 49. branný**, adj. ;
 N. sg. masc. Ben. 5 l'ud náš *brani*
 6 18 (1).
bránu v. *brána*.
braňú v. *braň*.
- 50. bráti**, sloveso ; v RK. jen *bráti sě*.
 Praes. Impt. 2. sg. Záb. 93 *bers fie!*

22'5. Acc. 3. sg. Záb. 79, 81 *brafič*
Záboj... *ibrafič* Slavoj 21'31, 21'32;
brafič 2'24; 3. pl. Jar. 23 *ibrachu fie*,
kamo... 8'4; Záb. 76 *brachu fie* lesem
21'29 (6).

51. bratr, masc.; v. i *bratřic*.

Sg. Voc. Záb. 86, 100, 126 Slavoji
bratrsie 22'2, 22'8—9, 22'23; Záb.
95, 187, 240 Záboji *bratrsie* 22'6,
23'25, 24'20—21; Sg. Gt. Op. 14
ni mi *braća* 28'24; Pl. N. Voc. Jar. 126
Vzhóru, *bratři!* 10'15—16 (není-li m.
bratři) (8).

52. bratř, fem ;

Sg. Acc. (= N.) Záb. 50 i všu *bratrs*
21'14 (není-li chyba m. -i) (1).

bratra v. *bratr*.

bratře v. *bratr*, *bratřic*.

bratři v. *bratr*.

53. bratřie, fem. ;

Sg. Voc. Záb. 131, 181 aj, *bratrsie*
22'26, 23'22; Záb. 252 aj, *brtsie* 24'25
(není-li Voc. sg. od *bratr*), Jar. 208
nerodte, *bratrsce*, spěti 12'11; *brtsie*
2'28 (patří-li sem) (5).

bratřieci v. *bratřik*.

54. bratřik, masc.

Pl. Nom. Záb. 64 druží *bratrsieci*
21'21 (1).

55. bratrský, adjekt. ;

Pl. Gt. Záb. 20 *bratřkích* srdec 20'28 (1).

bratrských v. *bratrský*.

brázdiše v. *brázdití*.

56. brázdití, sloveso ;

Imperf. 2. 3. sg. *brázdeše* zlomek 1'10.
(Čtení nejisté; Mašek ČČM. 1889,
221—222 čte *Brázdoše*, Vřfátko, fotogr.
vyd. 7 *vraždiše* atd.) (1).

Brázdoš v. *brázdití*.

57. břeh, masc. ;

Sg. Acc. Záb. 218, 237 na druhý *brsiech*
24'8, 24'19 (2).

58. břeskny, adjekt.

Pl. Gt. Jar. 245 bubnóv *brsiefknich*
13'5—6 (1).

břesknych v. *břeskny*.

břietně v. *břietný*.

59. břietný, adjekt.

Pl. Acc. Oldř. 7 *brsietně* meče 5'5 (1).

60. buben, masc. ;

Pl. Nom. Oldřich 45 uderichu rány

bubni hromně 6'1 (čtení nejisto; -ni
či -ny?) Pl. Gt. Jar. 245 *bubnow* břesk-
ných 13'5 (2).

bubni v. *buben*.

bubnów v. *buben*.

bubny v. *buben*.

bud' v. *býti*.

bude v. *býti*.

budeš v. *býti*.

budi v. *býti*.

61. bujarost, fem. ;

Sg. Acc. (= N.) Oldř. 17 Bóh ti *butiarořl*
da 5'12 (1).

bujao v. *bujuj*.

bujuu v. *bujuj*.

62. bujný, adjekt. ;

Sg. NA. nt. Čst. 22 *buino* zvoláše 14'15 ;

Sg. Acc. fem. Ol. 18 v *buinu* hlavu

5'13 ; Čst. 174 *kravicu buinu* 16'30 ;

Pl. Gt. Loc. Ol. 22 *buiních* srdec 5'16 ;

bujnych v. *bujj*.

Jar. 242 na *buiních* hlavách 13'3 (5).

63. būra, fem. ;

Sg. Nom. Jar. 11 *bursia* vstáše 7'29 ;

Jar. 237 minu *bursia* 12'32 ; Jar. 260

l'utá *bursia* 13'15 ; Sg. Gt. Jar. 70 oheň

bursie 9'7 ; Sg. Acc. *bursiu* 1'29 (je-li
tento zlomek tohoto smyslu) (5).

bůře v. *bůra*.

bůři, *bůři*, *bůřie* v. *bůřiti*.

64. būřieci, adjekt. ;

Pl. Nom. fem. Čst. 107 *bursiecie* klády
15'28—29 (1). Srovnej *bůřiti*.

bůřiecie v. *bůřieci*.

bůřiše v. *bůřiti*.

bůřit v. *bůřiti*.

65. būřiti, sloveso ;

Praes. 3. sg. Záb. 247 vietr *bursi* 24'23 ;

3. plur. Záb. 248 vojsky *bursie* 24'24 ;

Impt. 1. pl. Záb. 98 otsavad *bursmi*

22'8 ; Infm. Záb. 188 neupúščeř *bursit*

u vrahy 23'26 (t vyškrabáno ; Mašek

Lfíl. III. 199). Tvar Ben. 69 *bursifie*

silá 7'15—16 lépe snad čisti za imperf.
než za aorist. Srovnej i *bůřiect*, *bůřúci*

(5).

bůřmy v. *bůřiti*.

bůřu v. *bůra*.

bůřuce v. *bůřúci*.

66. būřúci, adjekt. ;

Sg. Nom. nt. Záb. 66 *bursuce* nebo

21'22—23 ; Sg. Acc. fem. Záb. 215, 234

burslucu řeku 24/6, 24/17 (3). Srovn. *búřiti*.
búřúcie v. *búřúci*.
búřúcie v. *búřúci*.
by v. *bych*.
bych v. *býti*.

67. býk, masc.;

Gt. Sg. Čst. 80 řvaníem *bíka* 15/12—13 (1).

byl v. *býti*.
byla v. *býti*.
byli v. *býti*.
bylo v. *býti*.
bys v. *býti*.
bysi v. *býti*.
bystrá v. *bystrý*.

68. bystrina, fem.;

Pl. Nom. Jar. 254 *bíjlríni* dščevy 13/11 (1).

bystro v. *bystrý*.
bystrú v. *bystrý*.

69. bystrý, adjekt.;

Sg. NAc. nt. Záb. 9 *bíjtro* spěcháše 26/20; Záb. 222 *bíjtro* léta 24/10; Sg. Acc. fem. Záb. 85 zbraň *bíjtru* 22/1; Pl. Acc. (= N.) nt. Jar. 137 vložichu *bíjtra* kopie 10/25; Pl. Gt. (= Loc.) Jar. 251 kopí *bíjtrích* 13/10; Jel. 31 *bíjtrích* krahujcev 27/30; sem také patří tvar (?): um *bíjtr* 4/20 (je-li čtení to jisto) (7).

bystrých v. *bystrý*.

70. býti, sloveso;

I. Praes.; kmen *jēs-*. (Tvary s *js-* v násl. jsou v RK. *vždy* bez *j-*).
Indik. Sg.

1. Zbyh. 33 *íafē* lovec 25/25 (čti: *íá(z) sem*).

2. Ben. 2 ty-li *fi* žalostivo 6/16; Záb. 116 ty *fi* parob 22/17; Róž. 2 čemu *fi* rozkvetla 28/3; Jah. 8 čemu *fi* bol sdčlo 26/24; sem patří snad také *by-si*, *by-s* v. dole, pod *by-*

3. Jar. 6 *ieflí* hora nevysoká 7/25; Oldř. 55 *vicestvie íeftí* dáno 6/3; Skř. 4 *pie* (= proč je) žalostiva 28/26; Jar. 7. Hostajnov *ieí* (je-jí) jmč 7/26; srv. i *braně*; Ben. 5 kdě *iefl* kněz 6/17; Jar. 218 mrzkost *iefl* poroba 12/18; Čst. 131 *iefl* nám dokročiti 16/9; Záb. 118 dýmem *iefl* nám velenie 22/18; Žez. 4 že *nenie* jaro 28/13; Skř. 13

nenie pérce, *nenie* blánky 28/30 (2×); Jel. 13 *nenie* juž junoš 27/17; Du. 2. 3 Lud. 80 oba *fla* unavena 19/17; Jar. 257 srubeneš *flie* ruce 13/13; Plur. 1. Jar. 226 okl'účení *smí* vrahy 12/24;

2. Lud. 36 *fle* se sněli 18/27;

3. Ben. 10 *afu* Němci Sasíci 6/20; Jah. 26 kdaž *fu* dobří l'udie 27/2; Particip. forma slož.; N. plur. masc. Čst. 242 ulekú se u Vlaslava *fuci* 18/5. II. Praes. (s význ. futura); kmen *bud-*. Praes. 2. sg. Jah. 9 *budeš* vymýteno 26/25; 3. sg. Jar. 199 v porobě *bude* vody dosti 12/4; Jar. 215 smrt *bude* zamieřena 12/16; Imperat. 3. (= 2.) sg. Čst. 32 poslednie *budi* jeho vražstvo! 14/21; Lud. 35 *nebudí* vás tajno! 18/27; kleslé na spojku: Ol. 21 *bud* v před *bud* v zad 5/15 (2×).

III. Aor. a imperf.; kmen *bě-* (tvary aoristu a imperfekta někde nerozeznatelný). Aor. 3. (= 2.) sg. Oldř. 28 *bie* rozvaleno 5/21; Jar. 28 obvléčena *bie* 8/8; Jar. 148 tábor *bie* strašný 10/33; Čst. 220 zástup sien *bie*.. četný 17/23; Lud. 18 kdaž *bie* den 18/18; Záb. 121 podnebesie *bie* plno 22/20; Zbyh. 31 *bie* u hrada 25/23; viz také při imperfektu.

Imperf. 3. (= 2.) sg. Ol. 6 chasa *bieše* na sto.. 5/4; Jar. 21 třeba *bieše* 8/3; Jar. 103 če *bieše* 9/32; Jar. 185 v táboře klidno *bieše* 11/27—28; Čst. 38 če plzno *bieše* 14/24—25; Lud. 3 *bieše* druhdy kněz 18/11; Lud. 7 dci krásna *bieše* 18/13; Záb. 14 luna v noci *bieše* 20/24; Záb. 33 *bieše* zdieti 21/3 (je-li toto čtení správné a není-li čisti: *bě se* zdieti); Záb. 49 *bieše* pohýbal 21/13; Záb. 62 paže *bieše* dorostla 21/20 (zde chybně četl Hanka a jiní *biesta*); Záb. 109 *bieše* pět slunci 22/13.

3. plur. Jar. 9 vlasti v míře *biechu* 7/27; Čst. 209 u předě *biechu* 17/17; 3. (= 2.) dual. Lud. 62 oba uondána *biefta* 19/8; (místo Záb. 62 v. shora).
IV. Infinitivné tvary; kmen *by-*.

Inf. Skř. 5 ráda *bíti* 28/27; Part. *-s-*: forma určitá, Sg. N. fem. Záb. 67 *bíafie* blahost 21/23 (je-li čtení správné); part. *-l-*: Sg. Nom. masc.: Zbyh. 18, 20, 22 ty bysi *bil*... 25/14, 25/15, 25/17;

Zbyh. 23 kdyby ti *bíl* nosec 25/17; fem: Žez. 10: by jeseň *bíla* 28/16; Žez. 12 by zima *bíla* 28/17; nt.: Zbyh. 19 kdyby tobě *bílo* srdce 25/15; Žez. 6 by jaro *bílo* 23/14; Žez. 8 by .. léto *bílo* 28/15; Žez. 11: kak by děvě těžko *bílo* 28/17; Du. Nom. masc. Zbyh. 21 kdyby tobě *bíla* dravá, ostrá drápy 25/16; Pl. Nom. masc. Jar. 74 i juž by jim *bílí* odoleli 9/10; Čst. 209 by vzad *bílí* 17/16;

Aorist. (jsou lišeny od sebe doklady indikativné a kondicionalné).

α) Ind. Sg. 1. v. u kondic.

(2 =) 3. velice často: *i by*: Ben. 74, 75 *íbí* úpěti, *íbí* prnutí 7/18; Jar. 105 *íbí* hoře věčše 9/33; Jar. 162 *íbí* ustúpati 11/10; Jar. 176 *íbí* bojeváno 11/20 a 21; Jar. 248, 277 *íbí* pótka 13/7, 13/26; Jar. 252, 253 *íbí* klánie *íbí* porúbanie *íbí* lkánie *íbí* radovánie 13/10, 13/11; Jar. 289 *íbí* prosta Hana 14/1; Čst. 218 *íbí* naplněma 17/22; Lud. 30, 31 *íbí* hodovánie hlučnéc, *íbí* hodovánie slavné 18/24, 18/25; Lud. 108 *íbí* hovor 19/32; Záb. 66 *íbí* krutost búřúcie nebe 21/22; Záb. 193, 194 *íbí* úpěti, *íbí* ustúpati 23/28; Jel. 24 *íbí* v každěj děvě po žalním srdeče 27/24; *íbí* lk(ánie) 1/11; *íbí* dlúh- 3/13; pak: Jar. 99 a v ješut *bí* chrabrost 9/29; Jar. 263 uh, *bí* ryk 13/17; Čst. 223 strach jim *bí* 17/25; Jar. 117 ničie *nebí* prosto 10/9; Jar. 96 tako *bí* roj slyšán 9/26; β) podmín.

Sg. 1. Kyt. 8, 11, 14 *kdabích* věděla 26/15, 26/17, 26/19; Skř. 5 *kakbích* mohla 28/26; Skř. 9 *kdíbích* jměla 28/28; Kyt. 10, 13, 16 tomu *bích* dala 26/16, 26/18, 26/20; Op. 5 ráda *bích* neplakala, nemútíla srdce 28/19; Skř. 10 písala *bích* lístek 28/29; Skř. 14 nenie pěrce . . , *bích* písala lístek 28/31;

Sg. 2. Zbyh. 18 ty *bífi* byl válel 25/14; Zbyh. 20 ty *bífi* byl vydřel 25/15; Zbyh. 22 ty *bífi* byl zabil 25/17; Skř. 12 ty *bífníe* leřal 28/30 (zda (*by(s)?* či *by?*) (Všechny 4 doklady nezcela jisté.)

Sg. 3. a) příklončno:

Ben. 50 jakž *bí* les se valil 7/6; Čst. 229 jak *bí* hory válely 17/29; Róż. 11 jako *bí* se smekl 28/8; Žez. 5, 7 kak

bí zráló 28/13, 28/14; Žez. 9 kak *bí* mrzli 28/15; Žez. 11 kak *bí* těžko bylo 28/16; Zbyh. 19 *kdíbí* tobě bylo srdice 25/14; Zbyh. 21 *kdíbí* tobě byla drápy 25/16; Zbyh. 23 *kdíbí* ti byl nosec 25/17; Jar. 50 kteraký *bí* konec boj jměl vzieti 8/25; Op. 8 kto *bí* neplakal 28/21;

b) samostatné:

Jar. 74 i juž *bí* jim byli odoleli 9/10;

c) podmínečné (= kdyby): Žez. 6 *bí* veždy jaro bylo 28/14; Žez. 8 *bí* veždy léto bylo 28/14; Žez. 10 *bí* veždy jeseň byla 28/16; Žez. 12 *bí* veždy sama byla 28/17; Jar. 75 *bí* nepřišli 9/10;

d) účelné (= aby):

Jar. 107 *bí* je spásal 10/2; Čst. 209 *bí* vzad byli 17/16; Čst. 217 *bí* se lsknula 17/21; Lud. 16 *bí* se sněli 18/17; Lud. 85 *bí* Ludiše stanovila 19/29; Čst. 91 po drvech *bí* se válely klády 11/19; (Srovnej i doklady (2) pod *aby*) (135). *byvše* v. *býti*.

byvšie v. *býti*.

C v. *čc*.

-ce zlomek 1/29.

celovách v. *celovati*.

71. celovati, sloveso;

Aor. nebo Imperf. 1. sg. Jah. 32 i *celouach* ústa 27/5 (1).

72. cep, masc.;

Sg. Acc. (= N.) Ben. 35 jmě *cep* 6/32 (1).

73. cesta, fem.;

Sg. Gt. Čst. 147 tamo *scestí* skála 16/18 (1).

cesty v. *cesta*.

-ci zlomek 4/1 (= -ci, -či, -cí, -čí?)

-cie; zlomek 1/24 -ny tak chybně četl Hanka a j.; v. -ny; rovněž v 1/29 chybně čtení m. -ce v. t.

co v. *čc*.

cuzej v. *cuží*.

74. cuží, adjekt.;

Sg. N. masc. Záb. 29 přijíde *cuží* v dědinu 21/1; Loc. fem. Záb. 31, 37 *wcuzei* vlasti 21/2, 21/6; Instr. nt. (= masc.) Ben. 24 *cuziem* kopytem 6/26; Plur. Gent. Jar. 18 nřavóv *cuziach* 8/1; Záb. 216, 235 množstvie *cuziach* 24/7, 24/18; Instr. Záb. 30 *cuziemi* slovy zapovída 21/1—2 (8).

cuziach v. *cuží*.

cuziem v. *cuží*.

- cužích v. cuži.*
cužimi v. cuži.
cvála v. cválali.
- 75. cválati, sloveso;**
 Aor. 3. sg. Ol. 44 prokní *cvála* 5/33 (není-li *pracsens*) (1).
 Č v. *če*.
- 76. čaroděj, masc.;**
 Pl. Nom. Jar. 51 sebrachu sě *czarodei* 8/26; Jar. 75 by nepřišli *czarodei* 9/10 a 11; Dat. Jar. 47 Kublaj káže *czarodei*em 8/23 (3).
čarodějem v. čaroděj.
čaroději v. čaroděj.
čarodějiem v. čaroděj.
- 77. če, náměstka;**
 NAcc. Jar. 37 *cie* fie sta 8/15; Jar. 103 vše *cie* v zemi bieše 9/32; Čst. 38 vše *cie* plzno bieše 14/24; Jar. 168 všech dvadeset, *cie* jich stáše 11/15; dokl. z Jah. v. níže; Čst. 202 *na cieze* Čstmír vece 17/12; Skř. 4 *pcie* žalostiva 28/26 (doklad nejistý; možno snad lépe čísti také: *proč je*); Jar. 117 *ničte* neby prosto 10/9; Róž. 8 *nic* doždati nemožech 28/6; Gt. a) Jah. 21 ach *čfo* řekne 26/30 (tak původně; Hankou škrabáno a opravováno, aby se mohlo čísti *čv*: v. Mašek Lfilol. III. 194—195: = *čso*); (sem snad i dokl. z Róže 8.; v. shora); b) Jar. 21 *cie* třeba bieše 8/3; Dat. (v RK. jen dativ příčiny): Čst. 205 *cie* čelo vzpřieci 17/14 (před tím *k* vyškrabáno, srovněj Mašek Lfilol. III. 189), Ben. 3 *cie* svietiš 6/16; Záb. 96 *ciem*u braň jmá soptati 22/6; Záb. 168 *ciem*u krev piješi 23/14; Jah. 8 *ciem*u si bol sdělo 26/24; Jah. 25 *ciem*u sě chovati 27/1; Róž. 2 *cie* si raně rozkvetla 28/2; Op. 3 *ciem*u vy sě zelenáte 28/18; (18). (Dle Maška, ČČM. 1889, 225 patří sem také lokal: *ničem* zlom. *ničte* 1/31; též možno čísti *mčem*, ale čtení vůbec nejisto).
čcho v. če.
- 78. Čech, masc.;**
 Plur. Nom. Jar. 275 *čefie* za niem 13/25 (1).
- 79. čelo, nt.;**
 Sg. N. Acc. Čst. 205 *čielo* vzpřieci 17/14; Záb. 40 bítí sě *wčielo* 21/8; Záb. 128 pójdu *wčielo* 22/24 (3).
-čem úlocek slova, 1/16, 3/6, 3/19 *-cie*
- (obyčejně všechna tři doplňují se v instr. (*mě*)čóm).
čemu v. če.
- 80. červený, adjekt.;**
 Sg. Nom. fem. Čst. 175 srst *czevena* 16/31 (tak asi rkp.; srovn. Mašek Lfil. III. 197—198) (1).
Čestmír v. Čstmír.
Češie v. Čech.
četné v. četný.
četní v. četný.
- 81. četný, adjektivum;**
 Sg. N. masc. Čst. 220 zástup sien bě: čtyři hlukóv *cietní* 17/23—24; Sg. Acc. fem. Jar. 86 daň *cietnu* 9/19; Plur. Acc. Jar. 102, voje *cietne* 9/32; Čst. 222 *cetne* voje 17/25; Gt. Záb. 136 *z cietních* vrahóv 22/29 (5).
četných v. četný.
čeže v. če.
- 82. čí, náměstka;**
 Sg. Nom. fem. Zbyh. 45 *cie* ta holubice 26/3 (1).
čie v. čí.
čísła v. číslo.
- 83. číslo, nt.;**
 Pl. Acc. (= Nom.) Čst. 214 tako rozmnožichu svá *čifla* 17/20 (1).
člověk v. Lud.
Čmír v. Čstmír.
čru v. črný.
črua, črud v. črný.
črnú v. črný.
- 84. črný, adjekt.;**
 Sg. Nom. masc. a) složený tvar: Jar. 94 mrak *czní* 9/25; (= Acc.) β) jmenný Čst. 13 ščit *czru* 14/13; Ol. 1, Záb. 15 v les *czru* 4—5/33—1, 20/25; Gt. masc. Záb. 1 *z czru* lesa 20/15; Acc. fem. Jar. 54 trest *czru* 8/25; Čst. 236 v noc *czru* 18/2; Du. Acc. (= N.) masc. Lud. 76 *v czru* ščity 19/15; Gt. Lud. 77 *z czru* ščítú 19/16; sem také patří úlocek: koňem *czru-* 1/12 (10).
- 85. črv, masc.;**
 Pl. Acc. Jar. 174 smačkachu Tatory jak *czruí* 11/20 (1).
črvená v. červený.
črvený v. červený.
Čstmír v. Čstmír.
- 86. Čsmírov, adj. přísvoj.;** co náleží Čstmírovi (vedlejší tvar *Čstmír v. Čstmír*).
 Sg. Instr. masc. (= nt.) Čst. 244 před

čsmírovství videm 18/6 (1).

Čsmírovým v. *Čsmírov*.

čso v. *če*.

87. **Čstimir**, masc.; osobní jméno. (Vedlejší tvary *Čstmír*; *Čstmír*; *Čsmír*). (Chybně je čtení: *Čmír*).

Nom. Čstm. 125 vece mu *čstmír* 16/6; Čstm. 140 vece *čstmír* 16/16; Čstm. 41 zazli se *čstmír* 14/26; Čst. 87 vele *čstmír* 15/16; Čst. 121 i posla *čstmír* 16/3; Čst. 219 vyrazi *čstmír* 17/23; Čst. 17 i vsta *čsmír* 14/12; Čst. 22 zvoláše *čsmír* 14/15; Čst. 202 *čsmír* vece 17/13; Čst. 211 sdieše *čsmír* 17/18; Čst. 232 vyrazi *čsmír* 17/31; Voc. Čst. 15 v boj, *Čstmírsie* 14/11 (tak rkp.); Gt. Čst. 70 po slovech udatna *čstmíra* 15/7; Dat. Čst. 35 vojevodě *čstmíru* 14/22; Čst. 231 protiv *čsmíru* 17/30; Instr. Čst. 245 před *čsmírě* 18/6—7 (16).

88. **čtvrtý**, číslovka;

Pl. Gt. Čst. 103 řad *čtvrtích* 15/26 (1).

čtvrtých v. *čterty*.

čtyři v. *čtyřie*.

89. **čtyřie**, číslovka;

Acc. masc. Jar. 91 postavichu *čtřirsie* valné voje 9/23; Gt. Čst. 220 bě *čtřirsie* hlukóv četný 17/23 (dle jiných výkladů je to acc., patřil by tedy napřed) (2).

Da v. *dáti*.

dada v. *dáti*.

daj v. *dáti*.

dajte v. *dáti*.

dajú v. *dáti*.

-*dachu* úloemek -*dachu* se 2/4; nejspíš aor. slovesa -*dati*.

dál v. *dále*.

dala v. *dáti*.

dale- úloemek 1/28 (dle čtení Maškova, ČČM. 1889, 225).

90. **dále**, fem.;

Sg. Acc. Jar. 175 drtichu je *wzdal* 11/20 (1).

dále v. *daleký*.

daleka v. *daleký*.

daleko v. *daleký*.

91. **daleký**, adjektivum;

A. Positiv. Sg. Nom. Acc. nt. Ben. 6 *daleko* zajel 8/18; Lud 94 *daleko* zaletě 19/24; Gt. nt. Jar. 96 ot *daleka* 9/27; Jar. 149 do nedozíráma *daleka* 11/1; B. Komparativ. Sg. NA. nt. Ben. 20 *dale* k Troskám jdú 6/24—25; Záb. 55

dale srdce jimáše; Ol. 54 *dale dale* před udatnu sečí 6/7. Srovn. také *nedaleký* (8).

dalni v. *dalný*.

92. **dalný**, adjektivum;

Plur. Gt. Lud. 20 z *dalních* zemí, z *dalních* vlastí 18/19—20 (2).

dalujých v. *dalný*.

93. **daň**, femin.;

Sg. Acc. (= N.) Jar. 86 *dan* četnu položichu 9/18 (1).

dán v. *dáti*.

dáno v. *dáti*.

dařichu v. *dařiti*.

dařili v. *dařiti*.

94. **dařiti**, sloveso;

Aor. 3. plur. Záb. 182 bozi ny více-
stviem *darsíchu* 23/22; Partic. -/; pl.
n. masc.: Záb. 253 bozi ny více-
stviem *darsíli* 24/26 (2).

dat v. *dáti*.

95. **dáti**, sloveso;

Praes. 3. pl. Záb. 134 bozi více-
stvie *daú* 22/28; (není-li od *dajati). Imperat.

2. sg. Jar. 228 i *daí* svlaženie 12/25;

2. plur. Ben. 13 *daíte*, nebožátka,

daíte ... 6/21—22; Partic. praes. Sg.

n. masc. Čst. 178 *dada* za ňu kóň

16/32; Infin. Jar. 219 u porobu *dati*

šiju 12/19; Supinum Záb. 259—260

dat pokrm bohóvóm i tamo bohóm

dat množstvie obětí 24/29—30;

Aor. 3. sg. Ol. 16—17 Bóh ti bujarost

da ... , bóh ti věhlysy *da* 5/12—13;

3. plur. zlom. *dachu* j- 1/3; sem také

zlom. -*dachu* se 2/4; Partic. -/ : Sg. n.

fem. : Kyt. 10, 13, 16 tomu bych *dala* ...

26/16, 26/18, 26/20; Partic. -n : Sg. n.

nt. : -om *dano* 4/16; Ol. 55 více-
stvie jesti *dano* 6/8—9; Záb. 52 tobě *dano*

21/15 (17). V. také *dávati*.

96. **dav**, masc.;

Sg. Instr. i *dauc* 2/10; Ol. 48 most

otřása se pod jich *dauc* 6/4; Ol. 53

danem trčiu ku bráně 6/6; Jar. 265

l'utým *danem* hnáti 13/18 - 19 (4).

dávachu v. *dávati*.

dáváše v. *dávati*.

97. **dávati**, sloveso.;

Infin. Záb. 41 nesměchu se býti ni

danati jěsti 21/8; Impf. Sg. 3. : Záb. 42

kamo otčik krmě *daua/c* 21/9; Pl. 3.

- Záb. 71 věhlasno *danachu* slova k slo-
vóm 21/26 (3).
davem v. *dar*.
dceř v. *dci*.
dceře v. *dci*.
dčeři v. *dci*.
dcerů v. *dci*.
- 98. dci**, fem.; = nč. dcera (i v RK. má
Instr. sg. od *dcerá*).
Sg. Nom. Jar. 26 *dci* Kublajeva cháma
8 6; Lud. 7 ta *dci* krásna bieše 18/13;
Gt. Jar. 12 vstaše búřa *dcersie*-dle
taterska cháma 7/29; Acc. Čst. 58 lepú
dcers 15 1; Lud. 5 jm(čj)ieše *dcers* je-
dinú 18/12; Dat. Lud. 25, 44 poklo-
nichu sě . . . lepěj *dcersí* 18/22, 18/32;
Instr. Jar. 37 se *dceru* jeho 8/15; Čst.
111, 119 se svú *dceru* 15 31, 16/2 (10).
-*de* zlomek 3/11.
- 99. dědina**, fem.;
Sg. Acc. Záb. 29 přijíde cuzí úsilno
wdiedínu 21 1; Loc. Záb. 26 ostavi
v *diedinie* dietky svoje 20/31; Plur.
Acc. Čst. 29 kto sežže *diediní* 14 20;
Záb. 67 v *diediní* vrátíše sě blahost
21/23; Loc. Čst. 37 sdieše hoře v *die-
dínách* 14/24; Čst. 27, 28 po *diedinách*
14 18—19 (2 ×) (7).
dědinách v. *dědina*.
dědině v. *dědina*.
dědinu v. *dědina*.
dědiny v. *dědina*.
-*del* zlomek 1/31.
děl v. *děle*.
- 100. děle**, fem.;
Acc. Čst. 97 i *wdel* spevnichu je
15/22—23 (1).
děle v. *dlühý*.
-*dem* zlomek 3/24.
- 101. den**, masc.; v. i *póldne*, *poledne*.
Sg. Nom. Lud. 18 kdaž bě *den* 18/19;
Záb. 13, 77 i minu *den* prvý i minu
den vterý 20/23, 21/29; Jar. 186 *den*
sě rozhořieva na poledne 11/28; *den*
bojo- 2 19; (= Acc.) Jar. 118 váleno
den prvý, váleno *den* vterý 10/9—10;
v *den* 2 23; Čst. 25 přes veš *den*
14 17; Gt. v. *poledne*, *póldne*. Loc. Záb.
78 po třetiem *dní* 21/30; Instr. Záb. 227
dnem pod sluncem za nimi 24/13 (13).
- 102. deset**, fem.;
Sg. NA. Jar. 19 junóv *desiet* 8 2;
tak i Gt. plur. v. *třiedeset*, *dwad(c)set*.
- DI. du. *dsietma* je základem tvaru
šestmezcietma, *sedmmezcietma*, *osm-
mezcietma* v. t. (1).
- 103. děva**, fem.;
Sg. Nom. Čst. 122 lepá *díeva* 16/4;
Zbyh. 36 *díeva* plaka 25/28; Zbyh.
51 vzradova sě *díeva* 26/8; Kyt. 6
je sě *díeva* lovit 26/13; Jah. 33
krásná *díeva* 27/6; Skř. 1 pleje *díeva*
28/25; Gt. Zbyh. 41 u svéj krásnéj
díeuí 25 32; Acc. Zbyh. 44 svú krásnú
díeuu 26 2; Dat. Žez. 11 tak by *díeuie*
těžko bylo 28 16; Kyt. 4 k *díeuie*
kytice plyje 26/12; (= Lok.) Jel. 24
v každěj *díeuie* 27/24; Du. N. (= AV.)
Jar. 20 dvě *díeuie* 8 2; Plur. N. viz
u *děvicě* (12).
- 104. děvče**, nt.;
Sg. Acc. (= N.) Jah. 31 objech *diewcie*
27 4—5 (1).
děvě v. *děva*.
devět v. *devětikrát*.
- 105. devětikrát**, číslovka;
Čst. 213 hrnúše sě vojska *deuietikrat*
17 19 (1). (Čtení není jisto; možno, že
zde i zastupuje Б: devětikrát).
- 106. děvicě**, fem.;
Pl. Nom. Jel. 35 plakáchu vše *díeuí-
(cie)* 28/2 (vulgata má nyní *děvy*;
v rkp. *cie* vyškřabáno, srovn. Mašek
Lfilol. III. 199, Vrťátko 29). Instr.
Lud. 51 Ludiše s *díeuicemi* 19/2—3 (2).
děvicemi v. *děvicě*.
děvu v. *děva*.
děvy v. *děva*.
- 107. die**, 3. sg. osamocená;
Vkládá se před řeč nebo za řeč
přímou: Jar. 204 Vratislav . . . Ve-
stoňna . . . chvátí, *die*: »Prorado, skvrno
křesťan věčná!« 12/7; Lud. 41. »Veždy
nám súsědě Němci« *die* kněz. Přetrže
sě ticho 18/30 (2). Srovn. *vece*.
dieli v. *die*.
dietkám v. *dietky*.
dietko v. *dietky*.
- 108. dietky**, pl. fem.;
Acc. (= N.) Záb. 26 ostavi v dědině
dietki svoje 20/31; Dat. Záb. 32
dietkam i ženám 21/3 (2).
- 109. div**, masc.;
Sg. Acc. (= N.) Lud. 7 ta *dci nadřvo*
krásna bieše 18 13; Pl. Acc. (= N.

Jar. 8, 125 máti božia *diut* tvoří 7/26, 10/15 (3).

div v. *divý*.

diva, *divá* v. *divý*.

divěchu sě v. *diviti* sě.

diví v. *divý*.

diviechu sě v. *diviti* sě.

110. diviti sě, sloveso;

Imperf. 3. plur. Jar. 31 Němci *diviechufie* kráse takéj 8/10 (1).

divy v. *div*.

111. divý, adjekt;

Sg. N. fem. Záb. 211, 230 hučie *díua* řeka 24/4, 24/15; Acc. Gt. masc. (sklonění jmenné) Lud. 114 zbi *díua* tura 18/24; Pl. Acc. (= N.) nt. Lud. 28 nosichu jedenie *díua* 20/2 (čtení nejisto; zda *divá* od *divý* či *divá* od *diví*?) (4).

112. dle, předložka s Gt.;

Jar. 12 búřa vstáše *dcersiedle* taterska cháma 7/29; Čst. 98 podstavichu *sebedle* dřevce 15/23; Lud. 27 sedú, prokní *rozeniedle* svého 18/23; Záb. 125 *ludiekouadle* slova 22/22—23 (4).

113. dlé, nt.;

Loc. sg. Jar. 54 *nadli* trest položichu 8/27 (1).

dlúhé v. *dlúhý*.

dlúho v. *dlúhý*.

114. dlúhopustý, adjektivum;

Sg. Instr. Záb. 8 lesem *dluhopustím* 20/19—20 (slovo toto není jisto; možno čisti i odděleně: *dlúho pustým*) (1). *dlúhopustým* v. *dlúhopustý*.

115. dlúhý, adjekt.;

A. Posit. Sg. Nom. fem.: i by *dluha* 3/13 (čtení nejisto: *a* či *á*?).

nt. *a*) jmenné: Záb. 6 sedě *dluho idluho* sě mütě 20/18; Róż. 6 *dluho* seděch 28/5; Jar. 9—10 *dluho* vlasti.. v míře biechu, *dluho* obih.. ktvieše 7/27—28; Jar. 176 bojeváno *dluho* 11/21; Lud. 60 *dluho* spolu zápasista 19/3; Ben. 23 tako *dluho* stúpaná 6/26; sem i zlom. bra sě *dluh-* 2/24;

ß) složené: Lud. 110 *dluhe* dřevce 19/33; Sg. Instr. Ben. 9 *dluhím* tahem 6/19; Du. Acc. (= N. V.) nt.: Záb. 221 rozepě křídle *dluzie* 24/10 (čisti -ě nebo -ie?)

B. komparat. Sg. NA. nt.: Jar. 193 nevzmožno *dele* žiznú tráti 11/33 (14).

dlúhým v. *dlúhý*.

dlúžě v. *dlúhý*.

dlúžie v. *dlúhý*.

dlužna v. *dlužný*.

116. dlužný, adjektivum;

Sg. N. fem. Čst. 140 *dluzna* obět bohóm 16/15 (1).

dnem v. *den*.

dneshní v. *dneshní*.

117. dnešní, adjekt.;

Sg. Loc. masc. Čst. 139 v *dneshníz* slunci 16/15 (1).

dneshniem v. *dneshní*.

dni v. *den*.

118. do, předložka s gt.;

Jar. 63 *do* řad sě postavichu 9/1; Jar. 192 od země *do* oblak zřiechu 11/32; Jar. 171 skřekem řvúce až *do* oblak 11/17; Jar. 149 až *do* nedozírama daleka 10/33; Zbyh. 41 *do* úsvěta leže 25/32; Róż. 7 sediech *do* kuropěnie 28/5; srv. i *dosti* (6).

119. doba, fem.;

Pl. Acc. (adverbialně ustrnulý): Lud. 34 *w ta dobi* kněz vece 18 26 (1).

120. doběhnúti, sloveso;

Praes. 1. sg. Jah. jáz *dobiechu* po konieček 26/27 (rkp. omylem *-hu* místo *-hnu*, podobně n.př. Ben. 17 uizehach, Čst. 58 pokrichfíe: nebo opačně Ben. 3 knnícz, Jar. 173 fualíchu, Záb. 43 zaboífu atd.; není snad slovesa *běhu-* *bieci*) (1).

doběhu v. *doběhnúti*.

dobieci v. *doběhnúti*.

dobra, *dobrá* v. *dobry*.

dobré v. *dobry*.

dobří v. *dobry*.

121. dobrý, adjektivum;

Sg. N. masc. Lud. 4 kněz slavný, bohatý, *dobří* 18/12; fem. Op. 11 *dobra* máti 28 23; Sg. Acc. Gt. masc. jmenný: Záb. 51 pěvce *dobra* milujú boží 21/14; Pl. Voc. (= Nom.) masc.: Jah. 26, Op. 7.: *dobrsi* ludie! 27,2, 28/20; Acc. masc. Jar. 205 v záhubu vrci *dobre* ludi 12/9 (6).

dobúři, *dobúři* v. *dobúřiti*.

122. dobúřiti, sloveso;

Tvar Záb. 239 tamo *dobursi* naše pomsta 24/20 lépe zajisté vezme se za imperat. 3. sg. (= 2. sg.), než za praes. (= fut.) 3. sg. (1).

- doby* v. *doba*.
dobysta v. *dobýti*.
- 123. dobýti**, sloveso;
 Aor.; du. 3. Lud. 75 *dobýsta* tu mečí 19/15; Lud. 120 meče *dobýsta* 20/5 (2).
doďše v. *doďati*.
- 124. doďati**, sloveso;
 Imperf. 3. sg. Jar. 159 máti božia *doďše* jim chrabrost 11/8 (1).
doďrachu v. *doďrati*.
- 125. doďrati sě**, sloveso;
 Aor. 3. plur. Jar. 115 *doďrachu sě* k Olomúcu 10/7 (1).
docházěše v. *docházeti*.
- 126. docházeti**, sloveso;
 Imperf. 3. sg. Čstm. 187 kehdy *dochazeše* posleda 17/4 (1).
docházěše v. *docházeti*.
dojďú v. *dojiti*.
dojde v. *dojiti*.
dojďú v. *dojiti*.
- 127. dojiti**, sloveso;
 Praes. 3. sg.; sem zlomky: *dojde* mého — 4/13; *dojde-* 2/4; 3. plur. Čst. 160 *dojdu* i voje tamo 16/24 (3).
dokročí v. *dokročiti*.
- 128. dokročiti**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Čst. 130 slunce *dokročí* poledne 16/9; Inf. Čst. 131 jest nám *dokročiti* 16/9 (2).
- 129. dól**, subst.;
 Sg. Acc. (= Nom.) Záb. 68 skočichu *w dól* 21/24; Gt. Záb. 22 pěju najniží *zdola* 20/29; Loc. Zbyh. 28 *w dole* temným lesem 25/21; Instr. Čst. 210 *dolě* hory 17/17; Pl. N. Jar. 157 ež sě *horidolí* rozlěhaly 11/7 (čisti -y či -i?) Srovn. i *dolów* (pův. pád tohoto subst.) (5).
dola v. *dól*.
dole v. *dól*.
dolem v. *dól*.
doli v. *dól*.
- 130. dolina**, fem.;
 Pl. Loc. Jel. 3 po horách po *dolinách* 27/12; Pl. Inst. Jel. 10 *dolinami* chodíva 27/14—15 (2).
dolinách v. *dolina*.
dolinami v. *dolina*.
- 131. dolów**, adverbium;
dolow sě- zlomek 1/32; Ol. 35 s hory *dolow* 5/26; Čst. 208, Zbyh. 28 rúče *dolow* 17/16, 25/21; Čst. 233 sraží
- Vlaslav *dolow* 17/32 (nejspíše glossa opisovačova); Záb. 8 *dolow* lesem 20/19; Záb. 18 stúpi najnižějé *dolow* 20/27 (7). Srovn. *dól*.
doly v. *dól*.
dóm v. *domów*.
- 132. domów**, adverbium;
 Jah. 37 pojed' *domow* 27/8; Jah. 42 otjedech *domow* 27/10 (2).
- 133. doniž**, spojka;
 Čst. 241 *doniž* mrtev nežžen 18/4 (1).
dorostachu v. *doróstati*.
- 134. doróstati**, sloveso;
 3. pl. Záb. 64 kehdy *dorořachu* druží bratřieci 21/11 (aor. či imperf.?) (1).
dorósti v. *dorostlý*.
dorostla v. *dorostlý*.
- 135. dorostlý**, adjekt. z particip.;
 Sg. n. fem. Záb. 62 kehdy páže jejú bieše *dorořta* 31/20 (mohlo by se také vzíti za plsqpř. k slovesu *dorósti*) (1).
dosc- úlomek 1/7.
- 136. dosti**, adverb.;
 Jar. 199 bude vody *dořti* 12/4 (1).
dostúpichu v. *dostúpiti*.
- 137. dostúpiti**, sloveso;
 Aor. 3. plur. Ol. 10 *dostúpichu* mýta 5/7 (1).
dozírám v. *nedozírám*.
dozírati v. *nedozírám*.
- 138. dožďati**, sloveso;
 Infin. Róż. 8 nic *dozďati* nemožech 28/6; Imperf. Róż. 16 zmilitka sě *nedozďech* 28/11 (= nedožďěch) (chybně se vykládalo za aorist; srovn. Lfilol. V. 236—237, Program gymnasia v J. Hradci str. 10—11 a mou zmínku v ČČM. 1896, 220) (2).
dožďech v. *dožďati*.
dožďiech v. *dožďati*.
drah v. *drahý*.
drahá v. *drahý*.
- 139. drahá**, fem.;
 Sg. Gt. Lud. 63, 81 oba z *drahí* vystúpista 19/9, 19/18; Lud. 95, 103 otnesú jej z *drahí* 19/25, 19/29; Instr. Jar. 33 střězechu jěj púti jejie *drahu* 8/12 (bývá chybně čteno za Acc.; srovn. ČČM. 1896, 264); Čst. 168 *nadrahu* 16/28 (= nad drahú); Pl. Acc. (= N.) Záb. 192 proráže *drahu* u vraziech 23/28 (7).

drahého v. drahý.

drahěj v. drahý.

drahú v. dráha, drahý.

dráhu v. dráha.

drahúčký v. předrahučký.

140. drahý, adjekt.;

Sg. Nom. *a)* masc. *α)* jmenné Jar. 195 komu *drah* živoček 12/1; *β)* složené Róž. 14 *drahí* kamének 28/10; *b)* fem. Jar. 81 helmice *draha* 9/15; Sg. Acc. masc. (= Gt.) Skř. 15 po zdravuj *drahe*° pěníem 28/31; fem. Zbyh. 16 uchvátí moju *d'hu* 25/12; Zbyh. 20 vydřel svú *drahu* 25/16; Sg. Loc. (= Dat.) fem. Zbyh. 8 po svéj milěj *drahej* 25/7; Sg. Instr. fem. Jah. 37 se dcerú jeho *drahu* 8/15; Zbyh. 4 s holubicú *drahu* 25/3 (9).

dráhy v. dráha.

141. dráp, masc.;

Du. NA. Zbyh. 21 *dravá*, ostrá *drapí* 25/16 (1).

drápy v. dráp.

dráti v. dřieti.

dravá v. dravý.

142. dravý, adjektivum;

Du. NA. Zbyh. 21 *draua* ostrá *drápy* 25/16 (1).

143. dražlivý, adjektivum;

Sg. N. masc. Ben. 38 veš l'ud *dražlivi* 6/32; Jar. 271 lev *dražlivi* 13/23 (2) *drbí v. drbiti.*

144. drbiti, sloveso;

Praes. 3 Sg. Záb. 113 sraziti nám *drbí* voje 22/16 (1).

dřěti sě v. dřieti sě.

dřev v. dřevo.

dřev v. dřevo.

dřeva v. dřevo.

dřeva v. dřevo.

145. dřevce, nt.;

Sg. NAcc. Lud. 110 vytče dlúhé *drševce* 19/33; Loc. Lud. 111 na *drševci* tují hlava 19/33; Plur. N. Acc. Jar. 286 otmetáše *drševce* siehodlúhé 13/32—33; Čst. 98 podstavichu *drševce* 15/24; Lud. 58, 71, 89 vzesta *drševce* ostrú hrotú 19/6, 19/13, 19/22; Lud. 61 *drševce* zlámasta 19/7—8 (možno čisti i *dřevce*) (8).

dřevcech v. dřevo.

dřevce v. dřevo.

dřevie v. dřievie.

dřevní v. dřevný.

dřevních v. dřevných.

146. dřevný, adjektivum;

Pl. Gt. Ben. 11 ot Zhořelských *drševních* hor 6/21 (1). (Čtení nejisto; zda *dřevný* či *dřievní*?)

dřevných v. dřevný.

147. dřevo, nt.; druhotvar *drvo*; obou R *č* užívá bez rozdílu.

Sg. Nom. Acc. *a)* Záb. 146 skoti sě *drševno* na voj 23/3—4; Zbyh. 1, 49 na *drševno* (léta) 25/1, 26/6; Záb. 145 *w drševno* uderi 23/3; *b)* Čst. 83 jako *druo* se skály 15/14; Čst. 240 na *druo* vyletě 18/4. Gt. Zbyh. 1, 49 se *drševna* na *dřevo* 25/1, 26/6; Plur. NAcc. *a)* Záb. 132 kácechu *drševna* 22/27; *b)* Jar. 260 (mláti) jak po skalách búřa *drua* 13/15; *c)* Čst. 89 přiklonichu *drua* 15/17; Čst. 96 vložichu *drua* 15/22; Čst. 137 vztřasu sě *drua* 16/13; Čst. 230, Záb. 44 vše *drua* 17/29, 21/10; Čst. 21 pode vše *drua* 14/14; Čst. 99 na sic *drua* 15/24; Čst. 74 za *drua* 15/10; Čst. 74 i v *drua* 7/11; Gt. *a)* Zbyh. 42 vrcholy *dršev* 15/9; Ben. 60 vetchých *dršev* 26/1; *b)* Jar. 167 *drševies* dvadset 11/14; Dat. Záb. 75 ke všem *drševio* 21/28; Loc. *a)* Záb. 255 po *drševcech* 24/27; *b)* Čst. 91 po *drucech* 15/19; Čst. 240 a po *drucech* sěmo tamo 18/14; Instr. Jar. 34 mezi *drševí* 8/13 (27).

dřevóm v. dřevo.

dřevy v. dřevo.

148. dřieti, sloveso.

Praes. Partic., plur. nom. Jar. 124 úsilno sě *druce* 10/14 (1). (Bývá chybně spojováno s inf. *dráti* — tak Gebauer, Ath. III. 160 a j.; nepravděpodobně)

149. dřievie, nt.;

Sg. Gt. Jar. 255 mrch jak v lese *drševie* 13/12 (1).

dřievní v. dřevný.

150. dřiezha, fem.;

Plur. Acc. Róž. 9 vše *drševzhi* sežžech 28/7 (1).

dřievzhy v. dřiezha.

drnkachu v. drnkati.

151. drnkati, sloveso;

Plur. 3. Čst. 76 *drnkachu* meči 15/10 (nejisto, zda imperf. či aor.) (1).

152. drnket, masc.;

- Sg. N. Jar. 249 chřest i *druket* mečev 13 6 (1).
drúce v. *dřieti*.
druh v. *druhý*.
druha v. *druhý*.
- 153. druhdy**, adverbium;
Lud. 3 bieše *druhdí* kněz 18/11; Lud. 15 aj *druhdí* kněz káže 18/17 (2).
druhěj v. *druhý*.
druhého v. *druhý*.
druhému v. *druhý*.
druhu v. *druhý*.
- 154. druhý**, adjektivum;
Sg. N. Masc. a) jmenný: Čst. 95 týkáchu sě *druh* druha 15/21; tvój *druh* 2/7; b) složený: Záb. 218, 237 na *druhá* břeh 24 8, 24/19; Jar. 42 srotichu sě *druhá* ke druhému 8/19; fem. Jar. 72 *druha* družie postúpati brání 9/8 (jmenný či složený?) Gt. (= Acc.) masc. a) jmenný: Čst. 95 týkáchu sě *druh* *druha* 15/21; *druha* ko- 4/27; b) složený: Jar. 258 sien sě kotí *pdruhe* 13/14; Dat. masc. a) jmenný Záb. 12 otsud k *druhu* spěcha 20/22—23; b) složený: Jar. 42 druhý ke *druhe* 8/19; fem. Jar. 72 *druha* *druzie* postúpati brání 9/8; Loc. fem. Záb. 190 v ruce mlatem i v *druhéi* mečem 23/27; Plur. Nóm. masc.: Záb. 14 *druzí* bratřicci; Jar. 138 *druzí* prvým (vlozichu kopie) 10/25; Jar. 197 tako řěchu jedni, tako *druzí* 12/3; Dat. Jar. 138 tako *druhím* třetí (vlozichu kopie) 10 25—26 (17).
druhým v. *druhý*.
druzě v. *druhý*.
druzí v. *druhý*.
druzie v. *druhý*.
- 155. druže**, fem.
Sg. Accus. fem. Záb. 34 jedínú *druzú* jmieti 21/4; Zbyh. 14 uchváti tvú *druzú* 25 11 (2).
drva v. *dřevo*.
drvech v. *dřevo*.
- 156. dřvi**, pl. fem.
N. Acc. Zbyh. 38 rozrazi *drsuí* 25/29 (1).
drvo v. *dřevo*.
drzostné v. *drzostný*.
- 157. drzostný**, adjektivum;
Sg. Nom. nt. Jar. 100 *drzostne* vzpiera-
nie 9/30 (1).
dšcev v. *dščevý*.
- 158. dščevý**, adjekt. possess.;
Pl. Nom. fem. Jar. 254 jak bystřiny *dšceuí* 13/11 (patrně: dščevý m. -ě) (1).
dščichu v. *dščítí*.
- 159. dščítí**, sloveso;
Plur. 3. Jar. 68 střely *dščichu* jako přieval s mrakóv 9/5 (= Aor. či impf.?) (1).
- 160. dub**, subst.;
Sg. N. A. Záb. 139 *dub* protiv *dubu* 22/31; Jel. 26 roste *dubec dub* 27/26; Jel. 32 na sien *dub* 27/31; sem patří také osobní jméno: Ol. 4 Výhoň *dub* 5/2, Výhoň *dub* s kn(ězem) 4/14; Dat. Záb. 139 *dub* protiv *dubu* 22/31; Loc. Jel. 33 pokrakují na *dubie* 27/31; Plur. Gt. Čst. 84 mnoho silných *dubow* 15 15 (8).
Dub v. *dub*.
dubci v. *dubec*.
dubě v. *dub*.
- 161. dubec**, masc.;
Sg. Nom. Jel. 26 roste *dubec dub* 27/26; Žez. 1 v širém poli *dubec* stojí 28 12; Loc. Žez. 2 na *dubci* žezulice 28/12 (3).
dubov v. *dub*.
dubového v. *dubový*.
- 162. dubový**, adjekt.;
Sg. Gt. nt. Lud. 135 »*duboucho*» věnec listie 20/12—13 (1).
- 163. důbrava**, fem.;
Sg. Acc. Čstm. 146, 167, 181 *wdubrau* 16 18, 16/27, 17/1 (3).
důbravu v. *důbrava*.
dubu v. *dub*.
- (163 a.) *duch* zlom. na proužku 1/25 (subst?).
duš v. *duše*.
duš(e) zlomek -*dušie* 4/4 (je-li čtení jistě).
- 164. duša**, fem.;
Sg. Nom. Čst. 239 aj a vyjde *dufa* 18/3; Záb. 175 uleče sě *duše* 23/18; Acc. Jar. 110 *dufu* našu 10/4; Záb. 176 *dufu* vyrazi 23/18; Jel. 18 vyrazi *dufu* 27/20—21; Plur. Gt. Záb. 254 velé *duf* tčká 24/27 (6).
duše v. *duša*.
- 165. dušice**, fem.;
Sg. Acc. Jel. 18 vyrazi *dušu*, *dušicu* 27 21; Instr. Jel. 22 za *dušicu* za otletlú 27 23 (2).

dušicu, dušicú v. dušice.

dušu v. duša.

- 166. dva**, číslovka, du.;
Nom. Acc. masc. Lud. 126 v *dua*
kusy 20 8; Záb. 56 *dua* syny 21/17;
srvn. *dvad(e)set*; fem. Jar. *duie* děvčé
8/2; Jar. 53 *nadúie* straně 8/27; Jar.
55 na *duie* póle 8/28; (= nt.) Jar. 87
duie králevství sobě podmanichu 9/19;
G. L. Čst. 18 ščit črn *duu* zubú 14/13
(7).
- 167. dvad(e)set**, číslovka;
Jar. 167—168 skácechu dřeves *duad-
fet*, všech *duadesiet*.. 11/14—15 (2).
dvé v. dvój.
- 168. dvój**, číslovka;
Sg. N. A. nt. 256 *nadue* rozčepena
13/13 (1).
- 169. dvór**, masc.;
Plur. Acc. Ben. 16 vyžehajú *duorí*,
chyžice 6/23 (1).
dvory v. dvór.
dvú v. dva.
- 170. dým**, masc.;
Sg. Nom. Čst. 27 *dím* sě valé 14/18;
Gt. Čst. 161 v slúpech *dímu* 16/25
(Šafařík vykládával za dativ); Instr.
Záb. 118 *dímě* jest nám velenie 22/18
(3).
dýmem v. dým.
dýmu v. dým.
-Em, -en zlomek -ě 2/5.
-eně zlomek -ene 1/15.
-enstvo zlomek -enstvo 1/7.
-ese zlomek -efe 1/1.
- 171. ež**, spojka (z bývalého *ježe*);
Jar. 41 slyšechu, *ez* chám spěje 8/18;
Jar. 157 vzúpichu, *ez* sě hory doli
rozlěhaly 11/6; Čst. 139 nezjařte sě,
ez nepáli... 16/14; Lud. 61 dlúho
zápasista, *ez* dřevce zlámasta 19/7 (4).
- 172. Had**, masc.;
Sg. Gt. (= Acc.) Záb. 101 kdaž *hada*
potřieti chceši 22/9; Plur. Gt. Záb.
150 veliká potvoro *hadow* 23/5 (2).
- 173. hadač**, masc.;
Plur. Nom. Jar. 52 sebrachu sě *hadací*
8/26; Dat. Jar. 48 Kublaj káže *hadacím*
8/23 (2).
hadlivě v. hadlivý.
- 174. hadlivý**, adjekt.;
Adverb. (Loc. sg.) Čst. 16 *hadliuie*
ny pozýva 14 11 (1).

haděv v. had.

- 175. háj**, masc.;
Plur. Gt. Záb. 36 vyháně z *haicow*
krahuje 21/5 (1).
hájev v. háj.
- 176. Haná**, fem.;
Nom. Jar. 289 by prosta *hana* Tatar
14/1 (1).
- 177. hbitý**, adjekt.;
Sg. Nom. masc. Záb. 144 *hbití* Luděk
23 2—3; Instr. Jel. 8 *hbitími* nohami
27 13 (2).
hbitými v. hbitý.
- 178. hebůčký**, adjektivum;
Sg. Instr. Kyt. 12 lýkem *hebucski*
26 18 (1).
hebůčkým v. hebůčký.
- 179. helm**, masc.;
Sg. Nom. (= Acc.) Lud. 126 *helm*
sě rozskoči 20 8; Lud. 101, 125 w *helm*
mu vrazi ránu 19/281, 20/7; Čst. 20
nepronikavý *helm* 14/14; Plur. Nom.
Jar. 242 jasní *helmi* 13/3 (5).
helmi v. helm.
- 180. helmice**, fem.;
Sg. Nom. Jar. 81 *helmice* drahá 9 15;
Instr. Jar. 269 pod *helmiciu* 13/21 (2).
helmiciú v. helmice.
hemzechu v. hemzeti.
- 181. hemzeti**, sloveso;
3. plur. Jar. 150 na ručiech koňech
vňuž *hemzechu* 11/1—2 (impf. aor.?)
(1).
hemžiechu v. hemzeti.
hemžiti v. hemzeti.
- 182. Heřmanóv**, adj. poss.;
Sg. N. masc. Ben. 30 Beneš *hermanow*
6 29 (1).
hla- úlomek 4/11.
- 183. hlahol**, masc.;
Sg. Nom.; stereotypní rčení: Lud.
22, 64, 82, 96, 104, 130, 136 zevzně
hlahol trub i kotlów 18/21, 19/9,
19/18, 19 25, 19/30, 20 10, 20/13 (7).
- 184. hlas**, masc.;
Sg. Nom. Čst. 132 *hlas* vojsk našich
16 10; Instr. Čst. 64 *hlařě* tiem 15 4;
Čst. 135 *hlařě* zvucným 16/12; Záb.
120 ručiem *hlařě* 22/19; Du. N. (= AV.)
Záb. 57 jejú *hlaří* přecházesta v muská
21 17; Plur. Acc. (i za Nom.) Jar. 244
vzezvučaly *hlaří* 13/4 (že čisti tak, a
ne *hlasi*, pěkně ukázal Gebauer, Lfilol.

- III. 277—279); Jar. 225 vyslyš *hlaří* volající 12/23; Čst. 30 kto rozplaka *hlaří* 14/20 (Nekrasov, Kraledv. Ruk. 180 čte chybně *hlázy* = žlázy). Gt. Čst. 28 žalostivých *hlařow* 14/19 (9). *hlása* v. *hlásati*. *hlásáše* v. *hlásati*. *hlásat* v. *hlásati*.
- 185. hlásati**, sloveso;
Supinum: Záb. 43 *hlařat* chodiváše 21/9; Záb. 261 tamo k vrchu *hlařat* milých slov 24/31; Imperf. 3. sg. Čst. 12 *hlařaře* pohanění 14/9; Čst. 185 bohóm slávu *hlařaře* 17/3; Aor. 3. sg. Ol. 39 (pastucha) *hlařa*... otvořiti bránu 5/29; sem i 1/17 zlom. rado-stivo *hl-* (?) (5; 6?)
hlásem v. *hlás*.
hlásno v. *hlásný*.
- 186. hlásný**, adjektivum;
Sg. N. nt. (adverb.): Ol. 42 *hlařno* trůbí 5/32 (1).
hlasonosní v. *hlasonosný*.
- 187. hlasonosný**, adjektivum;
Sg. Acc. fem. Jar. 229 *hlařonofnu* obět vzdámy 12/25—26 (1).
hlásův v. *hlás*.
hlásy v. *hlás*.
- 188. hlava**, fem.;
- Sg. Nom. Jar. 256 *hlaua* rozčepena 13/12; Lud. 111 tuří *hlaua* 20/1; Záb. 103 tamo *hlaua* jeho 22/10; Acc. *hlaui* 1 8; Zbyh. 12 podviže *hlaui* 25/9; Zbyh. 39 rozrazi *hlaui* 25/30; Ol. 18, Zbyh. 27 v *hlaui* 5/10, 25/20; Záb. 102 *nahlaui* 22/9; Instr. Jar. 128 nad *hlaui* 10/18; Gt. Kyt. 16 vienek svůj *hlaui* 26/21; Du. DI. Lud. 118 *hlauiama* v sebe vrazista 20/3; Plur. Acc. (= Nom.) Jar. 152 nosiuce *hlaui* napíchané 11/2; Loc. Jar. 242 na bujných *hlauiach* 13/3; Instr. Čst. 92 nad *hlauiami* vojem 15/19—20 (15).
hlavách v. *hlava*.
hlavama v. *hlava*.
hlavami v. *hlava*.
hlavu, *hlavú* v. *hlava*.
hlavy v. *hlava*.
hláza, v. *hlás*.
hlázy v. *hlás*.
- 189. hle**, mezislovce; (vlastně imperat. slovesa *hleděti*).
- Jar. 232 *aihle*, na vznojeném nebi mráček! 12/28 (1).
- 190. hlubina**, fem.
Plur. Instr. Záb. 108 *hlubinami* lesův 22/12—13 (1).
hlubinami v. *hlubina*.
hlubokého v. *hluboký*.
- 191. hluboký**, adjektivum;
Sg. Gt. masc. Záb. 17 *hlubokého* lesa 20/26 (1).
hluce v. *hluk*.
hluci v. *hluk*.
- 192. hlúček**, masc.
Sg. Nom. Záb. 242 juž *hlúčiek* vrahův 24/21 (1).
hlučné v. *hlučný*.
- 193. hlučný**, adjektivum;
Sg. Nom. nt. Lud. 30 i by hodovanie *hluczne* 18/24—25; Instr. Čst. 135 zvolá hlasem *hluczni* 16/12; Plur. Nom. fem. Ol. 46 trůby *hluczne* 6/2 (3).
hlučným v. *hlučný*.
- 194. hluk**, masc.;
- Sg. Nom. Záb. 183 roztúpi se jeden *hluk* 23/23; Loc. Záb. 251 v radost-ném *hluce* 24/25; Instr. Čst. 182 ozvu-čení *hlukē* 17/2; Plur. Nom. Záb. 204 vskočichu *hluci* 24/1; (nejisté je doplnění Vrtátkovo: zlom.: *hluky* vrahův 4/9; Gt. Čst. 220 zástup bě čtyři *hlukow* četný 17/23 (5).
hlukem v. *hluk*.
hlukův v. *hluk*.
hna v. *hnáti*.
hnachu, *hnáchu* v. *hnáti*.
hnasta, *hnásta* v. *hnáti*.
hnáše v. *hnáti*.
- 195. hnáti**, sloveso;
Praes. 3. Sg. Jar. 273 kehdy nastřelen za lovcem *zene* 13/24; Lud. 99 prudko na Lubora *zene* 19/27; Impt. Zbyh. 24 vzhůru, *zeni* na Zbyhoň! 25/18; Infin. Jar. 265 Tateré (počechu) je *hnáti* 13/19; Imperf. 3. Sg. Jar. 73 pohany mnostvie křestan *hnaře* 9/9; Záb. 195 Trás je *hnaře* s bojiště 23/29; Záb. 214, 233 vše se *hnaře* přes řeku 24/6, 24/17, Aor. 3. Sg. Jar. 271 rozkacen *hna* 13/27; Lud. 72 i *hna* Srpoš v(z) Spytibora 19/13; Záb. 140 Zábój *hna* protiv Luděku 22/32; 3. (= 2.) du. Lud. 59, 117 protiv sobě *hnařta* 19/7, 20/4; Lud.

- 90 rúče v ohradu sč *hnafta* 19/22;
3. plur. Jar. 65 i *hnachu* bez uma
v řady pohan 9/3; Jar. 79 je po sobě
hnachu 9/13; Jar. 166 i *hnachu* třmi
prúdy vz chlumeck 11/13; Jar. 170
Tateré sč v náspsy *hnachu* 11/17;
Záb. 205 po vrazčch sč *hnachu* 24/2;
Záb. 224 *hnachu* po vrazčch 24/12 (20).
- 196. hněv, masc.;**
Sg. Loc. Jar. 108, 223 vstaň *whnieuie*
svojem 10/3, 12/22; Instr. Jar. 167 zam-
miesi sč lutým *hnieuem* 4 12; Plur.
N. Ben. 41 *hnieui* uchvátiču 7/1 (4).
hněvě v. *hněv*.
hněvem v. *hněv*.
hněvi v. *hněv*.
hněvy v. *hněv*.
hnuchu v. *hnúti*.
- 197. hnúti, sloveso;**
Aor. 3. plur. Jar. 93 Tateré sč *hnuchu*
v pravú stranu 9/24—25 (1). Srovnej
niže *hnutie*.
hnutia v. *hnutie*.
- 198. hnutie, nt.;**
Sg. Gt. Ben. 62 stachu *bezhnutia*
7/12—13 (1).
- 199. hod, masc.;**
Plur. Acc. Lud. 17/21 na (sie) *hodí*
18/18, 18/20 (2).
hody v. *hod*.
- 200. hodovánie, nt.;**
Sg. N. Lud. 30—31 i by *hodovanie* sla-
vné i by *hodovanie* hlučné 18/24—25
(2).
hodovati v. *hodovánie*.
- 201. hój, mezislovce;**
Ol. 16 *hoí* poslyš, ty . . knčže 5/11 (1).
- 202. hojný, adjektivum;**
Sg. N. masc. Jar. 236 *hoini* přieval
12/31 (1).
holedbáše v. *holedbati*.
- 203. holedbati sč, sloveso;**
Imperf. 3. Sg. Čst. 8 *holedbafieše*
Vlaslav 14/7 (1).
- 204. holub, masc.;**
Sg. Nom. Zbyh. 1 poletova *holub* 25/1;
Zbyh. 11 přiletě *holub* 25'8 (2).
holubcem v. *holubec*.
holubče v. *holubec*.
- 205. holubec, masc.;**
Sg. Voc. Zbyh. 13 ty *holubcie* mutný
25/14; Zbyh. 18 *holubcie*, ty bysi byl
válel 25/14 (snad i od *holúbek*); Instr.

Zbyh. 49—50 se svojim *holubcē*.
sholubcē spáváše 26'6—7 (4).
holúbek v. *holubec*.

- 206. holubice, fem.;**
Sg. Nom. Zbyh. 45 čie ta *holubice*
26/3; Acc. Zbyh. 5 Zbyhoň chváti
holubicu 25 4; Instr. Zbyh. 4 s *holu-
bicu* drahú 25/3 (3).
- 207. holubin, adjekt. poss.;**
Instr. Sg. masc. Záb. 5 zasténa plá-
čem *holubinim* 20/17—18 (1).
holubiným v. *holubin*.
hor v. *hora*.
- 208. hora, fem.;**
Sg. Nom. Jar. 6 *hora* nevysoká 7/25;
Čst. 218 by leskem doplněma *hora*
17/22; Gt. Čst. 210 dolem *horí* 17/17;
Čst. 212 kolkol *horí* 17/18—19; Záb.
241 nedaleko *horí* 24/21 (nenili to N.
plur.); zvl. často s *hory* = dolů: Ol.
35, Jar. 139, Čst. 207 *shorí* 5/26, 10/26,
17/16; Acc. *hóru* ve rčení ustrnulém
vzhóru v. toto. Plur. NAcc. Jar. 157
ež sč *horí* doly rozléhaly 11/7, Čst.
47, 48 stojá *horí* v pravo, stojá *horí*
v levo 14/29; Čst. 229 jak by *horí* vá-
lely 17/29; Záb. 208 miječu i *horí*
i lesy 24/3 (acc. či nom.?). Gt. Ben.
11 ot Zhořelských *hor* 6/21; Ben. 58
ot skalnatých *hor* 7/10; Dat. Záb. 238
tamo k šedým *horā* 24/20; Loc. Jel.
13 nenie junošē v *horach* 27/17; Čst.
84 po *horach* mnoho silných dubóv
15/14; Jel. 1, 3 běháše po *horach* . .
po *horach* . . parohy nosi 27/11—12;
Jel. 9 po *horach* chodíva 27/14; Instr.
Čst. 51, 52 *horami* zdě otsud, *horami*
tam ottud 14/31; Čst. 229 jak by hory
shorami válely 17/29 (24). V. *vzhóru*.
hořa v. *hoře*.
horách v. *hora*.
horám v. *hora*.
horami v. *hora*.
- 209. hoře, nt.;**
Sg. NAcc. Jar. 105 i by *horsie* 9/33;
Jar. 89 roznosi sč *horsie*; Čst. 37 kdo
sdieše *horsie* 14/23; Zbyh. 2 vrka
horsie všemu lesu 25/2; Gt. Jar. 105
hoře *horsia* všeho věčšie 10/1; Záb.
47 z středa *horsie* 21/12; Loc. Záb.
24 z srdce pohrúžena w *horí* 20/30;
Instr. Skř. 16 *horsie* nyju 28/32 (8).

- hořechu v. hořeti.*
hořem v. hoře.
- 210. hořeti**, sloveso;
3. plur. Čst. 105 skad *hořsiechu* meče 15/27 (je aor. či impf.?) (1). V. i *hořící*.
hoři v. hoře.
hořící v. hořící.
horu v. hora.
- 211. hořící**, adjektivum z particip.;
Du. Df. Záb. 138 *hořícíema* očima 22/30 (1).
hořícíema v. hořící.
hory v. hora.
- 212. hospodin**, masc. ;
Sg. Voc. Jar. 108, 223 Vstaň, *ohospodine* 10/2—3, 12/22; Dat. Jar. 218 mrzkost jest poroba *hospodínu* 12/18 (3).
hospodine v. hospodin.
hospodinu v. hospodin.
- 213. Hostajnov**, masc. ;
Sg. N. Jar. 7 *hostajnow* je jí jmě 7/26 (1).
hotov v. hotový.
- 214. hotovati se**, sloveso ;
Inf. Čst. 204 věhlasno *fie hotouati* na vše 17/14 (1).
hotovi v. hotový.
- 215. hotový**, adjekt. ;
Tvar jmenný ;
Plur. Nom. masc. : Záb. 123 *hotowí* všici nohú v krok 22/21—22 (1).
- 216. hovédce**, nt. ;
Plur. Acc. (= Nt.) Ben. 19 *houvédce* otehnachu 6/24 (1).
hovo- zlomek ;
-mo *houo-* 4/15. (Nár. Listy 12/4 1888 čtou : mnoho vojska, Mašek v Časop. Čes. Musea 1888 *Hovora*, jiní *hovorichu* atd. ; doplňování nejisté.)
- 217. hovor**, masc. ;
Sg. Nt. Lud. 108 i by *houor* mezi pány 19/32 (1).
(217 a.) *Hovora* : konjektura ; v. *hovo-* a -om.
hovorichu : konjektura ; viz *hovo-*.
hovorili v. hovořiti.
- 218. hovořiti**, sloveso ;
Perf. 3. plur. Ol. 12 tichými slovesy *houorsíli* 5/9 (1).
- 219. hrabivý**, adjektivum ;
Instr. plur. Čst. 13 nad *hrabtuťmi* meči 14/10 (1).
hrabivými v. hrabivý.
- 220. hrad**, masc.
Sg. Acc. (= Nom.) Čst 76 *whrad* 15/11; Zbyh. 6, 17 v *hrad* 25/5 (2 ^), 25/13 (2 ×); Čst. 87, Lud. 17 na *hrad* 15/16, 18/18; Lud. 21 na *hd* 18/20; vlastní jméno: Jar. 88 *nouíhrad* 9/20; Gt. Zbyh. 7 kol tvrda *hrada* 25/6; Zbyh. 47 s tvrda *hrada* 26/5; Zbyh. 32 *fhrada* 25/24—25; Zbyh. 9 ot *hrada* 25/7; Zbyh. 31 u *hrada* 25/23; Čst. 78 z *hrada* 15/11; Dat. Čst. 55, 67, 69, Zbyh. 42 *khradu* 14/32—33, 15/5, 15/6—7, 26/1; Čst. 85 ke *hradu* 15/15; Čst. 56 (k *hradu*) *hradu* na skále 14/33; Čst. 66 k vyšňu *hradu* 15/5; Zbyh. 30 ku *hradu* ku tvrdu 25/23; Loc. Čst. 109, Zbyh. 46 v tvrde *hradie* 15/30, 26/4; Zbyh. 40 w *hradie* 25/31; Zl. *whdie* 28/32; Čst. 79 na *hradie* 15/12; Zbyh. 15 na tom tvrde *hradie* 25/12; Instr. Lud. 47 před *hradě* 18/33; Zbyh. 40 *hdem* běha 25/30 31 (31).
hrada v. hrad.
- 221. hradba**, fem.
Sg. Acc. Čst. 88 přeskočiti *hradbu* 15/17; Dat. (= Loc.) Čst. 90 k pevně *hradbě* 15/19 (2).
hradbě v. hradba.
hradbu v. hradba.
hradě v. hrad.
- 222. hrádek**, masc. ; (nenili vlastní jméno *Hrádek*).
Sg. NAcc. Skř. 8 u kamenný *hdek* 28/28 (1).
hradem v. hrad.
- 223. hradov**, adj. poss. ;
Sg. Dat. masc. (= nt.) Čst. 104 k vrchu ku *hradouu* 15/27 (1).
hradovu v. hradov.
hradový v. hradov.
hradu v. hrad.
- 224. hrana**, fem.
Sg. Acc. Jar. 135 v ostrú *hnu* 10/22 (1).
hranú v. hrana.
- 225. hrdina**, masc. ;
Pl. Instr. Jar. 213 ač se *hrdinami* zváti chcete 12/14 (1).
hrdinami v. hrdina.
- 226. hrdivý**, adjekt. ;
Plur. Instr. Lud. 113 *hrdiutmi* slovy 20/1 (1).

hrdívými v. *hrdívý*.

hrdl v. *hrdlo*.

hrdla v. *hrdlo*.

hrdlem v. *hrdlo*.

227. hrdlo, nt.;

Sg. N. Acc. Jar. 29 *hrdlo*, ňadra rozhalená jmieše 8/8; Jel. 30 piená táhlé *hrdlo* 27/29; Gt. Jel. 20 (vyletě) z *hrdla* 27/22; Čst. 136 z mocna *hrdla* 16/13; Instr. Jar. 182 sprahlým *hrdlě* 11/25; Jel. 19 vyletě *hrdlě* 27/21; Plur. Gt. Záb. 178, 196 z *hrdl* 23/20, 23/29 (8).

hrdú v. *hrdý*.

228. hrdý, adjekt.

Sg. Acc. fem. Jel. 11 *hrdu* braň 27 15 (je jmenné či složené?) (1).

229. hriech, masc.

Sg. Nom. Acc. Jar. 219 *hrstech* u porobu dáti šiju 12/18 (1).

hrnu, *hrnú* v. *hrnúti*.

hrnuchu v. *hrnúti*.

hrnúše v. *hrnúti*.

230. hrnúti, sloveso; pravidelně -*sě*-, jednou bez *sě*.

Praes. 3. plur. Jar. 237 voje v řady *hrnu* 12/33; Lud. 23 páni ku knězu *šie hrrnu* 18/21; Imperf. 3. sg. Ol. 26 *hrrnušie* za niem osm vládyk 5/19; Aor. 3. sg. Čst. 212, 213 *ihrušie* vojska 17/19, 17/20; Ben. 67 tamo *sě* sila *hrnu* 7/15; sem snad i zlomek: i *hrrn-* 1/20; 3. plur. Čst. 69 *ihrnuchušie* k hradu 15/6 (8).

231. hrom, masc.;

Sg. Nom. Jar. 233 zahuče *hrom* strašný 12/29; Gt. Ben. 51 jak blesk *hroma* 7/6—7; Jar. 69 rachot *hroma* 9/6 (3).

hroma v. *hrom*.

232. hromada, fem.;

Sg. Acc. Ben. 31 l'ud *w hromadu* zve 6/29—30; Jar. 67 boj *sě w hromadu* srazi 9/5 (2).

hromadu v. *hromada*.

hromné v. *hromný*.

233. hromný, adjekt.;

Pl. Acc. (ve funkci Nom.) masc.: Ol. 45 bubny *hromne* 6/1 (1).

234. hrot, masc.;

Du. Gt. Lud. 58, 71, 89 ostrú *hrotu* 19/6, 19/13, 19/22 (3).

hrotú v. *hrot*.

hrozí v. *hroziti*.

235. hroziti, sloveso;

Praes. 3. sg. Jar. 94 (mrak) *hrozí* ledem posúti 9/25—26 (1).

236. hrózonosný, adjekt.;

Sg. Nom. Ben. 53 skřěk *hrozonofní* 7/8 (1).

hrubú, *Hrubú* v. *hrubý*.

237. hrubý, adjektivum; (bývá čítáno obecně *Hrubý*):

Sg. Instr. fem. Ben. 34 *pod hrubu skalú* 6/31 (pod *hrubú* skalú četl Šiškov 1821, Hanka v Polyglottě 1859, Zákrejs Osvěta 1896, 360 a j.; překládal tak i Berlić, Polygl. 1852, str. 9: pod veliku skalú; nutnost tohoto čtení ukázal zvl. dr. Pekař Athenaeum, VII., Lfilol. 1896) (1).

238. huba, fem.;

Sg. Gt. Čst. 239 z řvúcej *hubi* 18 3 (1).

huby v. *huba*.

huče v. *hučeti*.

hučechu v. *hučeti*.

239. hučeti, sloveso;

Aor. 3. sg. Záb. 211, 230 *huče* divá řeka 24/4, 24/15 (bývá čítáno také: *huče* jako praes.); 3. plur. Záb. 213, 232 *hučechu* vši voji 24 5, 24 16 (možno čisti i imperf.) (4).

huče v. *hučeti*.

hustě v. *hustý*.

hustěj v. *hustý*.

hustie v. *hustý*.

240. hustota, fem.;

Sg. Loc. (= Dat.) Čst. 89 drva vysokorostlá *whuftotie* pod skalú 15 18 (1).

hustotě v. *hustota*.

241. hustý, adjekt.;

Sg. NAcc. masc. Jel. 6 *hušti* les 27 13; Loc. masc. (jmenný) Čst. 59 *whuftie* lese 15 1; (= Dat.) fem. Jar. 16 *whuftí* trávě 26 25; Jar. 144 *whuftie* tmě 10 25 (mohlo by býti jmenné); (4).

242. hvězdář, masc.;

Plur. Nom. Jar. 52 hadači, *hučzdarsí*, kúzelníci 8/26; Dat. Jar. 48 hadáčem, *hučzdarsič*, kúzelníkom 8 23 (2).

hvězdářem v. *hvězdář*.

hvězdáří v. *hvězdář*.

hvězdářicm v. *hvězdář*.

243. Chám, masc.;

- Sg. Nom. Jar. 36 Kublaj, *cham* taterský 8/14; Jar. 41 *cham* spěje 8/18; Jar. 164 zamiesi sě *cham* 11/11; Gt. Jar. 12 taterska *chama* 7/30; Jar. 26 dci Kublajeva *chama* 8/7; Jar. 46 *ichama* ždáchu 8/21—22 (6).
cháma v. *chám*.
- 244. chámónv**, adj. přísvojovací;
Sg. Dat. masc. Jar. 152 k *chamouu* stanu 11/3 (1).
chámovou v. *chámóv*.
- 245. chasa**, fem.;
Sg. Nom. Ol. 6 sie *chafa* 5/4; Instr. Ol. 5 se všú *chafu* 5/3 (2).
chasú v. *chasa*.
cházěva(ti) v. *cházieva(ti)*.
cházieva v. *cházievati*.
- 246. cházievati**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jel. 28 *chazieua* jelen 27/27 (také možno vzíti za praesens) (1).
chceš v. *chtieti*.
chceši v. *chtieti*.
chcete v. *chtieti*.
chcu v. *chtieti*.
chladněj v. *chladný*.
chladnú v. *chladný*.
- 247. chladný**, adjekt.
Sg. Acc. fem. Kyt. 7 *wchladnu* vodicu 26/14; Lud. 79 *wchladnu* zemiú 19/17; Jar. 183 na noc *chladnu* 11/26 (možno čísti i jmenně: *chladnu* ve všech 3 případech, méně pravděpodobně); DLoc. fem. Kyt. 15 po *chladneí* vodicí 26/20; Jel. 25 *wchladneí* zemi 27/25 (5).
- 248. chlap**, masc.
Plur. Nom. Lud. 95, 113 otnesú *chlapí* 19/25, 19/29; Genit. Ol. 6 na sto *chlapow* 5/4 (3).
chlapí v. *chlap*.
chlapów v. *chlap*.
- 249. chlum**, masc. (možno čísti i *Chlum*, méně pravděpodobně);
Sg. Gt. Ben. 73 jde pótka *fchluma* v rovňu 7/17—18; Jar. 148 kolkol *chluma* 10/33 (2).
chluma v. *chlum*.
chlumce v. *chlumek*.
- 250. chlumek**, masc.;
Sg. NAcc. Jar. 155, 166 vz *chlumek* 11 5, 11/13-14; Dat. Jar. 132 k *chlumku* 10/20; Jar. 124 k siemu *chlumku* 10/14; Loc. Jar. 214 na siem *chlumce* 12/15
Instr. Jar. 133 *chlumkē* vzhóru 10/21 (6).
chlumkem v. *chlumek*.
chlumku v. *chlumek*.
- 251. chlumský**, adjekt.;
Sg. NAcc. Jar. 236 pramen *chlumski* 12/32 (1).
chmúrše v. *chmúrati*.
- 252. chmúrati sě**, sloveso;
Imperf. 3. sg. Jar. 234 *chmurafesie* tuča po všem nebi 12/30 (1).
- 253. chod**, masc.;
Plur. Acc. Čst. 210 opač *chodí* 17/17; Záb. 89 zaměřimy *chodí* 22/3 (2).
chodí v. *choditi*.
- 254. choditi**, sloveso;
Aor. 3. sg. Zbyh. 52 se svým junošú *chodí* sěmo tamo 26/8 (1).
chodíva v. *chodívati*.
chodívše v. *chodívati*.
- 255. chodívati**, sloveso;
Imperf. 3. sg. Záb. 43 hlásat *chodíuase* 20/10; Aor. 3. sg. Jel. 9—10 po horách *chodíua*, dolinami *chodíua* v l'uté boje 27/14—15 (3).
chodý v. *chod*.
chopí v. *chopiti*.
- 256. chopiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 169 *ichopí* Zábój mlát 23/14 (1).
chor- zlomek *w chor-* 3/17.
- 257. chorúhev**, fem.;
Sg. Instr. Jar. 128 *ichoruhuu* nad hlavú točí 10/17; Plur. Nom. Jar. 239 *choruhuí* jich vějú 13/1; Ol. 47 *choruhuí* tu sbory na most vraziú 6/2 (= Acc.; možno čísti i s *sbory*, a pak by to byl Nom.) (3).
chorúhvi v. *chorúhev*.
choruhví v. *chorúhev*.
chorúhvy v. *chorúhev*.
chova v. *chovati*.
chováj v. *chovati*.
- 258. chovati**, sloveso;
Aor. 3. sg. Zbyh. 44 že svú děvu *choua* v silnú pažú 26/2 (možno čísti i za praesens); Imperat. Jah. 24 *chouatí* fle junoší 27/1; Infinit. Jah. 25 čemu sě junoší *chouatí* 27/2 (3).
chrabro v. *chrabřý*.
- 259. chrabrost**, fem.;
Sg. NAcc. Jar. 99 v ješut by *chra-*

- brošť* 9/29; Jar. 268 pod oceli *chra-
brošť* 13/20; Jar. 159 dodáše *chra-
brošť* 11/8—9; Ol. 22 vzmoužte *chra-
brošť* 5/16; Čst. 81 řváše *chra-
brošť* 15/13; Lud. 116 zkusí *chra-
brošť* 10/3 (6).
chrabrú v. *chrabrý*.
- 260. chrabrý**, adjekt.;
Sg. NAcc. nt. (jmenné sklon.) Ol. 24
*chra-
bro* na Polany 5/18; Sg. Acc.
fem. Čst. 225 *chra-
bru* ruku 17/27
(může býti i sklon. jmenné) (2).
chrapavě v. *chrapavý*.
- 261. chrapavý**, adjekt.;
Sg. Loc. m. nt. (jmenné sklon.) Jar.
189 pěvše *chra-
pauie* k mateři božiej
11/30 (1).
- 262. chřest**, masc. (neníli čísti *chrest*);
Sg. Nom. (Acc.) Jar. 249 vznide *chrest*
i drnket 13/8 (1).
chtějú v. *chtieti*.
chtie v. *chtieti*.
chtiec v. *chtieti*.
chtieše v. *chtieti*.
- 263. chtieti**, sloveso;
Praes. 1. sg. Lud. 37 jáz *chcu* zviesti
18/28; 2. sg. Jar. 205 v záhubu *chceš*
vrći dobré ľudi? 12/8; Záb. 101 kdaž
hada potřieti *chceš* 22/9; 2. plur. Jar.
213 ač se hrdinami zvátí *chcete*
12/14—15; 3. plur. Lud. 53, 66, 84
kto *chtie* na sedňanie 19/3, 19/10, 19/19;
Jar. 110 potlačiti *chtieiu* 10/4; Čst.
129 bozi *chtieiu* stepati 16/8; Lud. 106
kto se *chtieiu* býti 19/31; Particip.
praes. Jar. 219 hřiech u porobu
(samo) *chtiec* dáti šřju 12/19; Imperf.
3. sg. Čst. 123 *chtieje* obět vzdáti
bohóm 16/4 (12).
chvalno v. *chvalný*.
- 264. chvalný**, adjekt.;
Sg. Nom. nt. (jmenné sklon.) Jar. 206
ot boha nám milost žďati *chualno*
12/9 (1).
chváta v. *chvátati*.
chvátajú v. *chvátati*.
- 265. chvátati**, sloveso;
Praes. 3. plur. Čst. 126 kroci *chua-
taiu* vícezit 16/7; Ol. 50 Polené oružie
chuataiu 6/5; Aor. 3. sg. Ol. 4 Výhoň
Dub tamo s niem *chwata* 5/3 (3).
chvátí v. *chvátiti*.
- 266. chvátiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 203 Vestoňa za..paži
chuatí 12/7; Zbyh. 5 krutý Zbyhoň
chuatí holubicu 25/4 (2).
chvrastí v. *chvrastie*.
- 267. chvrastie**, nt.;
Sg. Loc. Čst. 216 rozstúpichu se po
nižniem *chvrastí* 17/21 (1).
chytró v. *chytrý*.
- 268. chytrý**, adjekt.;
Sg. NAcc. nt. (jmenné sklon.) Ol. 36
chitro pokrychu se 5/27 (1).
- 269. chyžice**, fem.;
Pl. NAcc. Ben. 16 vyžehajú dvory.
chizice 6/23 (1).
- 270. i**, spojka; (pravidelně bývá spojována
s následujícím slovem: ihlafafe 14/9,
někdy i s předchozím: mecióhen 14/9).
I. = a; spojuje a připojuje
a) členy věty; a to
α) substantiva: Lud. 22, 64, 82, 96,
104, 130, 136 hlahol trub *i* kotlów
18/21, 19/9, 18, 26, 30, 20/10, 13; Čst.
37 ohněm *i* mečem 14/24; Čst. 10
meč *i* oheň 14/9; Jar. 30 kameniem
i perlami 8/10; Jar. 14 pro perly
i pro zlato 7/31; Jar. 249 chrest *i*
drnket 13/8; Jar. 141 k zemi *i* k obla-
kóm 10/28; Jar. 88 starý Kyjev *i*
Nový Hrad prostran 9/20; zlom. (o po-
bití Poljanów *i* vyh(nání . .) 1/18;
Lud. 2 o pótkách *i* o sedňaní 18/10;
Lud. 51 knieni seďe s zemankami
i Ludiše s děvicemi 19/2; Lud. 133
vede jej před knieni *i* před Ludišu
20/11; Záb. 26 ostavi dietky svoje
i svoje ľubice 20/31; Záb. 33 bieše
zdieti dietkám *i* ženám 21/3; Záb. 21
bratrských srdce *iskrenich* (čti *i* *ji-
skrených*) zraków 21/28; Záb. 48—49
pohýbal slovy *i* pěniem Vyšhrad *i*
vše vlasti 21/12—13; Záb. 50 mě *i* všu
bratř 21/14; Záb. 63 kehdy paže do-
rostla *i* její umi 21/20—21; Záb. 190
v ruce mlatem *i* v druhej mečem
23/27; Záb. 256 ptactvo *i* plachý zvěř
24/28; Čst. 20 mlat *i* nepronikavý
helm 14/14; Čst. 33 pomstu *i* pa-
hubu 14/21; Čst. 58 Vojmíra *i* jeho
dceř 15/1; Čst. 64 hlasem tiem *i* rukú
tú 15/4; Čst. 74 zapierachu se na
kopie *i* v drva 15/9; Čst. 189 kýty
i plece 17/6; Zbyh. 29 vze na se braň
i na rámě mlat 25/22; — někdy bý-
vají takto *dvě* spojky za sebou: Lud.

25, 44 poklonichu sě knězu *i* knieni *i* lepěj dceři 18/22, 32; Záb. 59 tamo mečem *i* mlatem *i* oščepem učista paži 21/18, 19; Záb. 228—229 za nimi lúto dnem *i* temnú nocú *i* šedým jutrem 24/14—35; srvn. níže totěž.

β) adjektiva, náměstky, číslovky . . . a jiné členy věty: Záb. 219 v šíř *i* v šíř 24/9; Jel. 27 šíř *i* šíř 27/27; Záb. 184, 209, 249 v pravo *i* v levo 23/23, 24/4, 24; Čst. 97 v přič *i* v děl 15/23; Záb. 191 tako *i* u přič 23/27; Jar. 3—4 nastojte *i* veš svůj um sbierajte, nastojte *i* nadivno 7/22—23; Jar. 27 rozenú *i* strojnú krású 8/7; Jar. 20 junóv deset *i* dvě děvě 8/2; Čst. 104 řad čtvrtých *i* pátých 15/27; Čst. 159 krokem vterým *i* krokem třetiém 16/23; Lud. 6 sobě *i* všem milú 18/13; Záb. 124 hotovi nohú v krok *i* rukú v braň 22/22; Ben. 76 i by prnúti *i* pobitie jim 7/19; Jar. 132 tamo k chlumku *i* z Tatar přemnožstvie 10/20; sem snad i některý příklad z *b*) podle subjektivního pojetí.

b) věty jednotlivé rozmanité:

Zab. 217, 236 uchvátichu množstvie cucích *i* přenesechu své zvěsty 24/7, 18; Zbyh. 6 chvátí holubicu *i* otnese 25/5 (taktěž zajisté jest čisti ve v. 17, 25/13; srv. *a* 3.); Jar. 35 zabichu ju *i* pobrachu sbožie 8/13; Čst. 37 otehnáše stáda *i* sdieše hoře 14/23; Čst. 211 sie sdieše Vojír *i* sdieše Čstmír 17/18; Zbyh. 40 hradem běha *i* vše pobi 25/31; Záb. 61 tamo pokrysta *i* vraciesta sě 21/19; Záb. 225 srážechu je *i* sstúpachu 24/12; Jar. 46 na rovni sě položichu *i* cháma ždachu 8/21; Jar. 60 počechu vojevati *i* trest . . svíceziše 8/32; Jar. 61 prokní teče *i* do řad sě . . postavichu 9/1; Jar. 74 pohany juž hnáše *i* juž by byli odoleli 9/10; Jar. 115 oštúpi náděja *i* by hoře 9/33; Jar. 122 rozmnožie sě množstvie *i* u povodňu sich Tatar 10/12; Jar. 128 uderí mečem *i* chorúhvú toči 10/17; Jar. 142 noc rozvali sě *i* zapřietí zraky 10/28; Jar. 166 rozstúpi sě tábor *i* hnachu . . 11/13; Jar. 185 noc sě proměníše v jitro *i* v táboře klidno bieše 11/27; Jar. 224 vstaň *i* povyš ny 12/22; Jar. 228

vyprost ny *i* daj svlaženie 12/25; Jar. 243 helmi jim na hlavách *i* pod nimi koni skáčiu 13/4; Jar. 259 sien sě kotie *i* sien mláti 13/14; Jar. 262 siemu v srdce meč vtasi *i* siemu Tatafín ucho stficeže 13/16; Jar. 277 vrazi kruto *i* by pótka 13/26; Čst. 12 púšťáše meč i oheň *i* hlásáše . . 14/9; Čstm. 17 vsta Čstmír *i* vzradova sě 14/12; Čstm. 19 radostně sně svůj ščit črn *i* sně se ščitem mlat 14/13; Čst. 25 tažechu před sluncem *i* tažechu přes veš den 14/17; Čst. 28 dým sě valé po dědinách *i* po dědinách stenanie 14/18; Čst. 30 kto sežže dědiny *i* kto rozplaka hlasy 14/20; Čst. 40 potře jeho zloba *i* zaje vojevodu 14/25; Čst. 61 zaje (Vojmíra) *i* pohaně Neklana 15/2; Čst. 63 oběce vieru *i* podáše ruku 15/3; Čst. 69 zamiesichu sě voji *i* hrnuchu sě 15/6; Čst. 82 Kruvoj řváše chrabrost *i* meč jeho padáše 15/13; Čst. 98 spevnichu je *i* podstavichu dřevce 15/23; Čst. 120 vznide *i* zře krváceti 16/2; Čst. 137 vola k bohóm *i* vzťrasu sě drva 16/13; Čst. 162 dojdú voje *i* pokoři sě vojska 16/25; Čst. 181 blížie sě k úvalu *i* z úvala vzhóru 17/1; Čst. 1 6 bohóm slávu hlásáše *i* zacházeje zezvuče nemeškáše 17/3; Čst. 223 Třas je hnáše v zad: strach *i* jim by ze vša lesa 17/25 (?); Čst. 226 Vojmír vnoči na ně ruku *i* zastúpi úval 17/27; Čst. 228 řičie les řvaním *i* z úvala, jak by . . 17/29 (srovn. o výkladu tohoto místa Seykora Ad RK a Na obranu RK 76); Čst. 230 jak by hory válely *i* vše drva rozlámaly 17/29; Čst. 243 úpiechu *wzhoru* (čti: i vz-) na stráň otsud 18/5 (jiná čtení nejsou pravděpodobna); Čst. 248 zevzní vícestvie *i* zračí sě kořist 17/8; Záb. 5 zamúti sě *i* zastena 20/16; Záb. 14 minu den vterý *i* kdaž za třetiém luna v noci bieše 20/23; Záb. 27 ostavi dietky *i* nefče nikomu 20/32; Záb. 37 vyháně z hájev krahuje *i* kací bozi v cuzěj vlasti, takým sě klaněti zdě 21/6; Záb. 39 klaněti sě *i* občeti obět 21/7; Záb. 45 posěkachu vše drva *i* rozkrušichu bohy 21/10; Záb. 55 zřě . . *i* dále

srdce jímáše 21/16; Záb. 64 paže dorostla *í* dorostachu druží bratříce 21/21; Záb. 109 taže . . . *í* kehdy bieše pět sluncí 22/13; Záb. 111 podasta si ruce *í* pozřěsta 22/14; Záb. 133 kácechu drva *í* plašichu krahuje 22/27; Záb. 147 skoti sě dřevo *í* třiedeset jich otjide 23/4; Záb. 170 chopi Zábój mlat *í* otkočí Ludick 23/15; Záb. 172 napřeže *í* vrže 23/16; Záb. 180 vzevzně *í* zajiskři 23/21; Záb. 190 otvrže ščit *í* . . . proráže dráhy 23/26; Záb. 205 vskočichu *í* . . . sě hnachu 24/1; Lud. 12 oči jako nebe jasně *í* po . . . šíji . . . vlasi vějú 18/15; Lud. 111 vytče dřevce *í* na dřevci tuří hlava 19/3; Lud. 128 mečem uderi v meč *í* meč vzletě za ohradu 20/9; Lud. 132 oklúči *í* vede jej 20/11; Jah. 32 přižech *í* cílovach 27/5; Jah. 41 vskočich *í* vžech zmilitku 27/9; Zbyh. 29 rúče dolóv: *í* vžě na sě braň 25/21; po delším souvětí: Čstm. 24 zvoláše, jdú — *í* tažechu před sluncem 14/16; Čst. 187 hlásáše-nemeškáše — *í* kehdy docházeše posleda 17/4; Lud. 18 káže, by sě sněli: *í* když bě den 18/18; Lud. 62 zápasista, ež dřevce zlamasta-*í* tak uondána biesta 19/8; Lud. 80 Spytibor seče, Srpoš pade-*í* oba sta unavena 19/17; Lud. 117; Zdeslav vytče-vskoči-vecc: *í* hnasta 20/3; Jel. 24 krev teče, země pije-*í* by v děvě po žalním srdečce 27/24; dvojí až trojí spojka: Záb. 78—81 minu den vterý *í* po třetiém dni . . . bra sě Zábój v les . . . *í* bra sě Slávoj v les 21/30—32; Záb. 66—67 vyražichu vz vrahy *í* by krutost jich būřicie nebe *í* v dědiny vrátíše sě blahost 21/22—23; Záb. 69—70 skočichu k Zábóju *í* tiščechu jej *í* s prsú na prsí kladechu rucě 21/24—25; Záb. 158—159 vše po sobě stesasta *í* vše kolem zbrocesta krviu *í* krviu zbrocechu je mužie 23/9; Záb. 162-3 slunce přijide poledne *í* ot poledne juž na pól k večeru *í* váleno ješče 23/11—12; Záb. 165—6 (neustúpeno): *í* váleno zdě . . . *í* váleno tamo 23/13; Záb. 176—7 ulče sě duše *í* mlat dušu vyrazi *í* zanese pět siehóv 23/18—19; Čstm. 212—213 sie sdiěše Vojmír:

í hrnu sě vojska kolkol hory *í* hrnu sě vojska devětikrát 17/18—19; Zbyh. 48 letieše v lesy: *í* letieše sěmo *í* letieše tamo 26/5; Jar. 22—23 nahrnuchu, čeho třeba: *í* vsědachu na koně *í* brachu sě, kamo slunce spěje 8/3—4; Jar. 43—44 srotichu sě *í* sebrachu převclikú vojsku *í* tažechu polem 8/19—20; Jar. 54—55 kolo rozstúpichu *í* na dlí trest položichu *í* ju na dvě póle rozčepichu 8/27—28; Jar. 155—156 zaměřichu všici *í* mknuchu sě . . . *í* vzúpichu skřekem 11/5—6; Jar. 161—162 napínachu luky *í* mácháchu . . . meče *í* by . . . ustúpati 11/9—10; trojí opakování: Záb. 30—34 přijide cuzí *í* cuzími slovy zapovída, *í*, kak sě zdic, bieše zdieti *í* jedínú družu nám jmieti 21/1 4; Záb. 259 až 262 pohřebat mrch *í* dat pokrm bohóvóm *í* dat mnostvíc obětí *í* jim oružie . . . vrahóv 24/29—31;

c) zařazuje a přiřazuje participium: Záb. 6 7 sědě dlúho *í* dlúho sě mútč *í* vzchopi sě vzhóru 20/18. (místo prvního *í*, participium zařazujícího, bývalo stč. pravidlem *a*: RK. má však pravidlem *et = i*, *a = sed* a tedy je nucen *i* v tomto případě ke spojce *i*); II = tu; uvádí nový pomysl, nový odstavec řeči nebo vypravování:

a) prostě, neopakované uvedení;

a) určité frase: z těch nejčastěji *í* by: zlom. *í*bi lk(ánie) 1/11; zlom, *í*bi dlúh(a) 3/13; Jar. 176 *í*bi bojeváno 11/20; Jar. 248 *í*bi pótka 13/7; Jar. 289 *í*bi prosta Hana 14/1; Lud. 108 *í*bi hovor 19/32; Čst. 218 *í*bi naplněma leskem hora 17/22 (jiné příklady v. níže při opakování); *í* káže (čtyřikrát v Ludiši): Lud. 52, 55, 65, 83 *í* kaze kněz 19/3—4, 19/20, 19/19 (v posledním případě I kaze); (Další příklady *í* vyrazi, *í* minu v. při opakování dole)

β) ostatní příklady: Jar. 163 *í* vzjictři sě národ Tatar 11/10; Jar. 173 svalichu s násep glády 11/18; Čstm. 17 *í* vsta Čsmír 14/12; Čst. 41 *í* zazli sě Čstmír 14/26; Čst. 68 *í* zamiesichu sě voji 15/6; Čstm. 99 *í* vskočichu muží 15/24; Čstm. 121 *í* posla Čstmír

kořist 16/3; Čstm. 123 *i* chtieše Vojmír obět vzdáti 16/4; Čstm. 163 *i* vsěde Vojmír na koně 16/26; Čstm. 180 *i* bližíše se voj 16/33; Čstm. 191 *i* jdieše vojska 17/6; Lud. 29 *i* nosichu pitie medná 18/24; Lud. 72 *i* hna Srpoš 19/13; Záb. 29 *i* přijíde cuzí 21/1; Záb. 36 *i* vyháně krahuje 21/5; Záb. 40 *i* nesměchu se bítí 21/7; Záb. 72 *i* přicházěše noc před jutro 21/26; Záb. 119 *i* rozlúti se Luděk 22/19; Záb. 137 *i* vyrazi Zábój 22/30; Záb. 143 *i* uderi Zábój 23/2; Záb. 146 *i* skotí se dřevo na voj 23/3; Záb. 148 *i* zlúti se Luděk 23/4; Záb. 152 *i* máše Zábój mečem 23/6; Záb. 154 *i* tasi Luděk 23/7; Záb. 156 *i* zapolesta se oba 23/8; Záb. 169 *i* chopi Zábój mlat 23/14; Záb. 175 *i* uleče se duše 23/17; Záb. 204 *i* vzkočichu hluci 24/1; Záb. 207 *i* mijechu rovně 24/3; Záb. 219 *i* po krajinách ostříž rozepě křědle 24/8; Zbyh. 11 *i* přiletě holub 25/8; Zbyh. 47 *i* letieše v lesy 26/5; Kyt. 6 *i* je se děva kyticu lovit 26/13; Jah. 27 *i* přijedech na koničce 27/2; Jah. 33 *i* zabude krásná děva trn 27—5;

b) opakování; někdy několikeré: Čstm. 231—232 *i* vyskočí Vlaslav proti Čsmíru *i* vyrazi Čsmír protiv Vlaslavu 17/30; Záb. 129—130 *i* vyrazi Zábój... *i* vyrazi Slavoj 22/24—25; Zbyh. 38-39 *i* rozrazi mlatem dřvi *i* rozrazi Zbyhoněvi hlavu 25/29—30; Záb. 13, 77 *i* minu den, *i* minu den vterý 20/23, 21/29; Záb. 193, 194 *ibi* úpěti vrahóm, *ibi* ustúpati vrahóm 23/28; Lud. 30, 31 *ibi* hodování slavné, *ibi* hodování hlučné 18/24—25; Ben. 74, 75 *ibi* Němcem úpěti *ibi* Němcem prnutí 7/18; Jar. 252—253 *ibi* klánie, *ibi* porúbanie, *ibi* lkánie, *ibi* radování 13/10—11;

III. = také; vytýkávé. Ben 69 *i* v levo búříše síla 7/15; Ben. 71 *i* z loma vše kamenie vrhú 7/16 (bývalo chybně čítáno *iz*; srovn. výklad Seykorův Ad RK 75—79); Záb. 94 *i* jáz tako pójdu 22/5; Záb. 176 mlat *i* dušu vyrazi 23/18; Záb. 243 (málo vrahů): *i* ti žalostivo prosie 24/22; Záb. 254 tamó *i* velé duš tčká

24/27; Čstm. 19 sně se sčitem *i* mlat 14/14; Čstm. 26 (tažechu před sluncem, přes veš den) *i* po slunci 14/17; Čstm. 75 *i* výš nad vršínú lesa drnkachu meče 15/10; Čstm. 160 dojdú *i* voje tamó 16/24 (v originale místo nedosti jasné; tak četl prvý Gebauer, Lfil. 1876, str. 274 nn.); Čst. 178 dada kón *i* s uzdú 16/33 [Bývalo uváděno také srovnávací *i* = jako ze Záb. 219, 24/8: na př. Kořínek a j.; ale výklad ten jest nepodobný; je zajisté *i* uvozovací, v. zde pod II. a) β].

IV. *i* — *i* = jak — tak; spojka podvojná:

Jar. 143 *i* křesťan *i* Tatar protiv sobě 10/29 Čstm. 235 (Vlaslav koti se) *i* v bok *i* v zad 18/1; Záb. 208 mijechu rovně *i* hory *i* lesy 24/3 [nepatřili snad pod I. a) α].

V. Konečně jest uvéstí *i* na prouzcích, kde chybí kontext:

1/3 dachu *i*- (?); 1/16 sěmo *i*-; 1/20 *i* hrn(u-); 1/24 *i* pa-; 2/2 *i* po-; 2/4 dachu se *i* ř-; 2/10 *i* davem; 2/23 *i* v den; 3/3 *i* ždach-; 3/5 *i* zac-; 3/7 káže *i*-; 3/19 *i* lutý-; 3/24 -dem *i* jich-; 3/26 *i* kón jemu *i* pro-; 4/2 -šče *i* vzn-; 4/6 *i* před-; 4/12 *i* na pa-; 4/21 *i* moh-; 4/28 *i* předst(úpi-) (276).

ide, *idieše*, *idú* atd. v. buď *ja*- (-ú, -ieše, -e atd.) nebo *jid*- (-ú, -ieše, -e atd.); vesměs pak pod *jiti*.

-ieie zlom. *ieie* 3/14.

-iemsie zlom. *iemsie* 1/9 (čtení Maškovo, ČČM. 1889, 221).

-iez zlom. *-iez* 1/23.

imě v. *jmě*.

iměti, *imieše*, *imiechu* atd. v. *jmieše*, *jmiechu* atd.; vesměs pak pod *jmieti*.

iskrený v. *jiskrený*.

-iti zlom. *iti* 4/12

iz: vesměs chybné čtení m. *i*-s; *iz* bývalo čteno zvláště 10/20, Jar. 132; 17/29 Čst. 228 a 7/16 Ben. 71; ale *i* tu nesprávně, jak ukázal Seykora Ad RK. 75—79, Na obranu 76; doklady v. shora pod *i* a dole pod *s*). *Já* v. *jad*.

271. Jablko, nt.;

Sg. Nom. Žez. 7 kak by zráló *íablko* 28/14 (1).

272. jahoda, fem.;

Plur. NAcc. Jah. 1 jdc má milá na *iahodí* 26/21 (1).

jahody v. *jahoda*.

jak v. *jaký*.

jako v. *jaký*.

jakú v. *jaký*.

273. jaký, nám.;

Sg. NAcc. nt. (sklonění jmenné) v platnosti příslovce má tyto tvary:

a) *jako*: Jar. 15 (Kublajevna) lepá *ia*ko luna 7/32; Jar. 68—70 stfely *ia*ko oheň búřč 9/5—7; Jar. 131 vyrážichu *ia*ko oheň 10/20; Jar. 275 *ia*ko krupobitie 13/25; Čstm. 71 voji sě hnuchu *ia*ko ledovítí mraci 15/7; Čst. 83 meč padáše *ia*ko drvo 15/14; Čst. 197 *ia*ko z mračen z niej vznikáše jeket 17/10; Lud. 11 oči *ia*ko nebe jasné 18/15; Záb. 7 vzhopí sě vzhóru *ia*ko jelen 20/19; Záb. 129, 130 vyrazi *ia*ko krupobitie 22/25—26; Jah. 28, 40 (bílý) *ia*ko sniežek 27/3, 9; Róż. 11 snieše mi sě, *ia*ko by mně svlekl sě . . prstének 28/8; korrelativně *jako* — *tak(o)*: Jar. 24 *ia*ko zořa po jutru sě sěje, tako sě dci . . sieše 8/5; Jar. 271 rozkacen hna *ia*ko lev . . tako zlíúti sě 12/23; Záb. 48 *ia*ko Lumír . . pohýbal . . tako ty mě 21/12; Zbyh 46 *ia*ko mě zdě věza, tak ju v tvrdě hradě 26/3; v Ben. 51 čteme dnes: *ia*k blefk hroma, tako blesek mečev 7/6; ale dle ohledání Maškova Lfil. III. 191--192 bylo původně *ia*ko, rasure je nová, Hankova (k tomu, že slova *blesk* psal, Hanka sám se před soudem přiznal; v. protokol Hankův při trestních spisech ve při Kuhově, nyní chovaný v Museu).

b) *jak*, *jakž*: Ben. 60 ráz mečev *ia*k kot dřev 7/11; Jar. 80 *ia*k zvčř plachý je rozprnuchu 9/14; Jar. 121 rozmnoži sě, *ia*k sě množie tma 10/11; Jar. 174 smačkachu Tatary *ia*k črvy 11/19; Jar. 202 skoči *ia*k tur jarý 12/6; Jar. 254—255 krev sě valé *ia*k bystřiny . . mrch ležěše *ia*k v lese dřievie 13/11, 12; Jar. 260 vrahy mlátí *ia*k po skalách búřa dřeva 13/15; Jar. 266 Jaroslav *ia*k orel letč 13/19; Čst. 229 les

řiče řvaním *ia*k by hory s horami válely 17/29; Ben. 50 srazistě tu obě straně *ia*kžbí les v les sě valil 7,6; korrelativně: Jar. 94 *ia*k mrak černý . . hrozí . . tako by roj slyšán ot daleka; Sg. Acc. fem. Jar. 66 s takú pýchú, *ia*ku sílu jmiechu 9 4 (34).

jakž v. *jaký*.

274. jalóvka, fem.

Sg. Acc. Čst. 176 *ialovku* siu kúpi 16/31 (1) (*o* je vyškabáno, nebylo-li snad původně *u*).

jalóvku v. *jalóvka*.

275. Jarmír, m. Osobní jméno.

Sg. Nom. Oldř. 57 vstane *iar*mir nad všiu zemiú 6/10 (1).

jaruo v. *jaruň*,

276. jarný, adjekt.;

Sg. NAcc. nt. (sklon. jm.) Čst. 108 prúd Pražan *iar*uo přese zdi teče 15/29. (Bývalo až do fotografie Vrtátkovy čteno chybně *urno*) (1).

277. jaro, nt.

Sg. NAcc. Žez. 6 by veždy *iar*o bylo 28/14; Žez. 4 že nenic veždy *iar*o 28/13 (2).

jarobujnú v. *jarobujný*.

278. jarobujný, adjekt.;

Sg. NAcc. masc. (skloň. slož.) Lud. 112 vskoči na oř *iar*obuínú 20/1; Instr. fem.: Jar. 71 obě straně *iar*obuínú silú druha družie postúpati brání 9/7—8 (bylo by možno — nesprávně — v obou případech čísti *jar*o bujný, srv. *jarý*) (2).

279. jarohlavý, adjekt.;

Sg. NAcc. masc. Čst. 206 liška oblúdí tur *iar*ohlauí 17/15 (1).

280. Jaroslav, masc. Osobní jméno.

Sg. N. Jar. 266 aj, ta *iar*oflau jak orel letč 13 19; Jar. 280 *iar*oflau . . mečem Kublajevica zachváti 13/28 (2).

281. jarota, fem.;

Sg. Nom. Jar. 270 *iar*ota mu z žhavú zrakú pláše 13/22 (1).

282. jarý, adjekt.;

Sg. NAcc. masc.: zlom. *iarí* junose 2/14; Jar. 202 jak tur *iarí* skoči 12,6 (2).

jasné v. *jasný*.

jasní v. *jasný*.

jasno v. *jasný*.

283. jasný, adjekt.;

Sg. Nom. Acc. nt. *a*) skl. jmenné: Jar. 288 otkad slunce *íafno* vstává 14/1; *b*) skl. složenč: Čst. 50 zírá *íafne* slunečko 14/30; Plur. Nom. masc. Jar. 242 *íafní* helmi jim na bujných hlavách 13/3; Plur. Nom. Acc. fem. Lud. 11 oči jako nebe *íafne* 18/15 (4).

jati v. *jieti*.

284. jáz, náměstka;

Sg. Nom. Lud. 37, 54, Záb. 94, 128, 245, Zbyh. 3, Kyt. 13, Jah. 22, Op. 5 *iaz* 18/28, 19/4, 22/5, 24, 24/23, 25/3, 26/27, 26/31, 28/19; Zbyh. 33 *íafē* lovec (= já(z)sem; psáno foneticky; nesprávně *já* sem) 25/25; Acc. Záb. 50 tako ty *míe* 21/14; Zbyh. 46 jako *míe* 26/3; Dat. *a*) Róż. 11 *mníe* nebožčč 28/8 (také čítá se v Róż. 2 *mně* m. *raně*, které v.); *b*) Lud. 38 kací z vás *mí* najplzněj(še) 18/28; Róż. 10 čemu si *mí* rozkvetla 28/7; Jah. 23 veždy *mí* říckáše 26/31; Op. 14 až 15 ni *mí* bratra, ni *mí* sestry, junošu *mí* vzechu 20/24; Instr.: Jar. 200, 201 (2 ·), 220, 221, Ol. 24 za *mnu* 12/4, 12/5, 12/9, 12/20, 5/18; zlom. (za?) *mnu* 2/23; Lud. 106, Záb. 151 *se mnu* 19/31, 23/6; Plur. Acc. Ol. 19, Ben. 3, 7, Jar. 109 (2 ×), 111, 210, 224, 227, Čst. 16, 207, Záb. 182, 253 *ny* 5/13, 6/17, 6/19, 10/3, 10/5, 12/12, 12/22, 12/24, 14/12, 17/15, 23/22, 24/26; sem nejspíš i zlom. *ny* skáza 1/24 (Mašek, ČČM, 1889, 224); Dat. Ben. 17, Jar. 112, 193, 199, 211, Čst. 131, 141, 199, Lud. 40, Záb. 113, 118, 131, 132, 134, 241, Jah. 38 *nam* 6/23, 10/5, 11/33, 12/4, 12/13, 16/9, 16/16, 17/11, 18/30, 22/15, 22/18, 22/26, 22/27, 22/28, 24/21, 27/8; Záb. 34, Čst. 40 *nā* 21/4, 14/25; Jar. 206 *namíloft* (= nám milost; čtení J. Jirečkovo) 12/9; rovněž nutno doplniti v Jar. 194 nevzmožno (*nām*) pro žizn vojevati: nutí k tomu *a*) rytmus, *b*) parallelism předchozího verše (nevzmožno *nām* déle žizňů trátí); doplnil již Kofíneck; v originále mohlo snadno vypadnouti, ježto slovem *nevzmožno* končí se strana 11. a slovem *pro* začíná se strana 12. — chyba tedy snadno vysvětlitelná. (62).

jda v. *jiiti*.

jde v. *jiiti*.

jděše v. *jiiti*.

jdíeše v. *jiiti*.

jdů v. *jiiti*.

jdúci v. *jiiti*.

jdúce v. *jiiti*.

je v. *a*) *býti*.

b) *jen*.

c) *jieti*.

jede v. *jeti*.

285. jeden, číslovka;

Sg. Nom. masc. Záb. 183 rozstúpi sě vás *íeden* hluk 23/23; NAcc. nt. Ol. 56 *íedno* slunce 6/9; příslov. Záb. 257 *íedno* sovy nebojú sě 24/28; Acc. fem. Jar. 130, 153 *wiednu* sílu 10/19, 11/4; Jar. 154 *wiednu* stranu 11/4-5; Záb. 114 pod *íednu* ránu 22/16; DL. fem. Zbyh. 50 na *íednei* větvi 26/7; Loc. masc. Čst. 183 *jdů* po *íednō* 17/2; Zbyh. 53 na *íednō* ložicu 26/9-10; Plur. Nom. masc. Jar. 197 tako řěchu *uední* 12/3 (11).

286. jedenie, nt.;

Plur. NAcc. Lud. 28 nosichu *íedenie* divá 18/23-24 (1).

jednú v. *jedíný*.

287. jedíný, číslovka;

Sg. Acc. fem. Lud. 5 dceř *íedínu* 18/12; Záb. 34 *jedínu* družu 21/4 (2).

jedněj v. *jeden*.

jedni v. *jeden*.

jedno v. *jeden*.

jednom v. *jeden*.

jednu v. *jeden*.

288. jehlice, fem.;

Sg. Acc. Kyt. 13 *íehlicu* z vlasův 26/18 (1).

jehlicu v. *jehlice*.

jeho v. *jen*.

jechu v. *jieti*.

jeť, *jeťj* v. *jen*.

jeťe v. *a*) *jeťj* *b*) *jen*.

jeťej v. *jeťj*.

289. jeji, adjekt. přísvoj. z Gt. *jejie*;

Sg. Gt. fem. Jar. 13 púti *íeie* drahu 8/12 (jeli skloněno); DL. fem. Lud. 12 po *íeie* bielej šíji 18/16; Du. GL. zlom. *íeiu* krásnú 1/30 (jeli výklad jistý) (3).

jejú v. *jen*.

290. jeket, masc.;

- Sg. N. (Acc.) Čstm. 197 jako z mračen z niej vznikáše *ieket* 17/10 (1).
- 291. jelen**, masc.;
Sg. N(Acc.) Záb. 7 jako *ieten* 20/19; Jel. 1 běháše *ieten* 27/11; Jel. 28 cházíeva *ieten* 27/27 (3).
- 292. jeleni**, adjekt.;
Sg. Instr. masc. Čst. 145 *ieteníc* skokem 16/17; Čst. 166 *ieteniem* skokem 16/27 (2).
jeleniem v. *jeleni*.
jemu v. *jen*.
- 293. jen**, náměstka 3. osoby; srovněj *jenž*; v. také *jeji*. Nominativu není. Sg. Acc. masc. a) Jel. 14 podskočí *nā* (=na-ň) 27/17; srv. doklad pod b). b) Čst. 34 pomstu *nantei* nesú 14/22 (litery *iei* později nově (Hankou!) vyškraabány); c) Čst. 236 Mořena *iei* sypáše 18/1; Lud. 73 vysadí *iei* 19/17; Lud. 95, 103 otnesú *iei* 19/25, 19/29; Lud. 132 vede *iei* 20/11; Záb. 69 tiščechu *iei* 21/25; Acc. fem. a) Jar. 35 zabichu *iu* 8/13; Jar. 55 i *iu* rozčepichu 8/28; Zbyh. 45 uchvátí *iu* 26/3; Zbyh. 46 jako mě věza tak *iu* 26/4; b) Čst. 178 dada za *niu* kón 16/33; Jar. 34 vypadnuchu na *niu* 8/13; Gt. masc. (jen přísvojov.): Jar. 37 se dcerú *ie°* 8/15; Čst. 32 *ie°* vražstvo 14/21; Čst. 39 *ie°* zloba 14/25; Čst. 58 Vojmíra *íeho* dceř 15/1; Čst. 82 meč *ie°* 15/13; Čst. 195 *ieho* síla 17/9; Záb. 103 hlava *ieho* 22/10; Záb. 118 veleníe *ieho* 22/19; zlom. *ie°* 2/5; fem a) (přisvoj.) Jar. 20 ku průvodu *iete* 8/2; Čst. 149 na *iete* vrše 16/19 (srv. i *jezi*); b) Jar. 33 střezíechu *iei* púti jejé drahú 8/12; Skř. 3 pytá sě *iei* skřívánek 28/26; c) Čst. 197 *zutei* vznikáše *jeket* (= ze síly vojska) 17/10; Dat. masc. a) Zbyh. 27 tobě *ie°* v hlavu mlat 25/19; zlom. kón *ie°*.. 3/26; Jar. 44 protiv *iemu* 8/20; zlom., Zbyh. 26 protiv *ie°* 2/10, 25/19; b) Lud. 124, Zbyh. 12 k *ntemu* 20/7, 25/9; c) Ol. 41 *otworsímu* 5/30 (otvoři-jmu); d) Ol. 6 chasa *mu* bieše 5/4; Jar. 270 jarota *mu* pláše 13/22; Jar. 272 když *mu* sě uda 13/23; Čst. 42 zloba sě *mu* rozevěře 14/27; Čst. 125 vece *mu* 16/6; Lud. 94 ščit *mu* zaletě 19/24; Lud. 101 v helm *mu* vrazí ránu 19/28; Lud.

125 v helm *mu* seče 20/7; 134 Lud. Ludiše *mu* věnec stavi 20/12; DLoc. fem. a) Jar. 7 Hostajnov *iei* jmč (= je jí) 7/26; b) Jar. 32 závidiechu bohatstvo *iei* velím 8/11; c) Jar. 10 k *nei* zraky obraciechu 11/30; Op. 13 trávka na *nei* roste 28/23; d) Čst. 175 srst po *nie* sě lsknieše 16/31; Instr. masc. Jar. 284 nad *níem* 13/31; Ol. 4, Čstm. 221 *fnícm* (= s nicm) 3/2, 17/24; Skř. 12 *fníc* 28/30; Ol. 26, 43, Ben. 38, Jar. 222, 275 za *níem* 5/19, 5/33, 6/32, 12/21, 13/25; fem. Jah. 42 otjedech *fníu* domóv 27/10; Du. GLoc. m. fem. Ben. 45 zraky *ieiu* 7/4 (= obú stranú); Záb. 57 *ieiu* hlasy (= dvú synú) 21/17; Záb. 62—63 kehdy páže *ieiu* bieše dorostla i *ieiu* umi 21/20—21 (= dvú synú); Záb. 160 kolkol *ieiu* (= Záboje a Luděka) 23/10; Plur. Acc. m. (fem) a) Jar. 79 krupo *ie* hnachu 9/13; Jar. 80 až *ie* rozprnuchu 9/14; Jar. 107 by *ie* spásal 10/2; Jar. 175 sdrtichu *ie* 11/20; Jar. 231 shlad *ie* 12/27; Jar. 265 Tateré počechu *ie* davem hnátí 13/18; Jar. 279 zlomista *ie* velím praskem 13/27; Čst. 97 v dél *ie* spevnichu 15/23; Čst. 194 očekáváše *ie* Vlaslav 17/8; Záb. 159 zbrociechu *ie* 23/10; Záb. 195 Třas *ie* hnáše 23/29; Záb. 225 srážechu *ie* koni 24/12; b) Čst. 225 vnoči na *ne* chrabrú ruku 17/27; Genit. (Loc.) masc. (f. nt.): a) (také přís.) Ol. 48 pod *íich* davem 6/3; Jar. 41 na ludné *íich* vlasti 8/18; Jar. 100 vše *íich* vspieranie 9/29; Jar. 102 vše *íich* voje 9/31; Jar. 164 chám *íich* 11/12; Jar. 168 č *íich* stáše 11/15; Jar. 239 chorúhvi *íich* 13/1; Čst. 49 na *íich* vrcholi 14/30; Čst. 76 meči *íich* 15/11; Čst. 215 *íich* strachy 17/20; Čst. 217 braň *íich* 17/21; Záb. 66 krotost *íich* 21/22; Záb. 147 třiedeset *íich* 23/4; Záb. 196 z hrdl *íich* 23/29; Záb. 256 *íich* bojé sě ptactvo 24/28; zlom. *íich* l'ud 2 22; zlom. i *íich* 3/24; zlom. *íi-* 3/32 (dle Maška, ČČM. 1889, 232 íic[h]); b) Záb. 52 ot *ních* 21/15; Dat. masc. (fem.) a) Ben. 76 pobitíe *ím* 7/19; Jar. 74 by *ím* byli odoleli 9/10; Jar. 159 dodáše *ím* chrabrost 11/8; Jar. 240—242 po bocéch *ím* visá ...

- na plecech *ím* řechů... helmi *ím*
na hlavách 13/2—3; Čst. 174 *ím* obě-
tova 16/30; Čst. 223 strach i *ím* by
17/25; Záb. 39 *ím* oběcati 21/7; Záb.
41 *ím* dávati 21/8; Záb. 128 v střícu
ím 22/24; Záb. 130 v bok *ím* 22/26;
Záb. 261—262 *ím* hlásat. . i *ím* oružie
vrahov 24/31; zlom. *ím* 3,7; b) Záb.
16 k *ném* 20/25; Záb. 28, 43 k *ně*
20/32, 21/9; Instr. masc. (fem.): Jar.
98 s *nímí* 9/28; Jar. 243, Čst. 93 pod
nímí 13/4, 15/20; Záb. 202, 226, 227
za *nímí* 23/22, 23/33, 24/14 (119).
- 294. jenž**, náměstka vztaž.; srv. i *juž*,
vnuž. Vlastně náměstka jen † ž.
Sg. Acc. fem. Jar. 13 dci *ius* zabili
7/30; z toho Acc. i adv. *juž*, *vnuž*
v. s. v. Loc. masc. (nt.) Jar. 125
(k chlumu), na *nemz* máti božia divy
tvoří 10/15; Pl. Acc. masc. (fem.) Čst.
59 (Vojmíra i jeho dcer) *iez* zaje v lese
15 1 (3).
- 295. jeseň**, fem.;
Sg. NAcc. Žez. 10 by *iesen* byla 28/16;
Jar. 121 jak se množie tma *wiesen*
10/12 (2).
jest v. *býti*.
jesti v. *býti*.
jesti v. *jesti*.
- 296. ješče**, adv.;
Záb. 163 váleno *iescie* 23/12; Jar. 175
sdrťichu je *iescie* vzdál na rovni 11/20
(2).
- 297. ješut**, fem.;
Jar. 99—100 a *wiesutbí* (= a v ješut by)
chrabrost, *wiesut* všc jich vsperanie
9/29 (2).
ješutno v. *ješutný*.
- 298. ješutný**, adj.;
Sg. NAcc. nt. Jar. 83 *iesutno* v Tatory
teče 9/16 (1).
- 299. jeti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Ben. 37 Beneš. . *iede*
6/31 (mohl by býti i aor.); Inf. Lud.
107 tēm v ohradu sēmo *ieti* 19/31-32 (2).
jezdcem, *jezdciem* v. *jezdec*.
- 300. jezdec**, masc.;
Plur. Dat. Čst. 190 naloži šesti *iesdcē*
17 6 (1).
- 301. jezdit**, sloveso ;
zlom. (vš)emi *iezdic-* 2'1 (?) (1).
jež v. *jenž*.
jide v. *jíti*.
- 302. jiesti**, sloveso. Srvn. *jedenie*. Inf. Záb.
41 dávati *iefti* 21/8 (1).
- 303. jieti**, sloveso; *jieti se* = počítí.
Aor. 3. sg. Kyt. 6 i *iesie* děva kycticu
lovit 26/13; Jah. 19 *iesie* žalovati
26/29; 3. plur. Jar. 172 *juž se iechu*
náspy rozkotati 11/18 (3).
jich v. *jen*.
- 304. jilci**, pl. masc. ;
Plur. Acc. Jar. 261 po *ílce* meč vtasi
13/16 (1).
jilec v. *jilci*.
jim v. *jen*.
jímše v. *jímati*.
- 305. jímati**, sloveso;
Imperf. 3. sg. Záb. 55 pěniem srdce
ímaše 21/17 (1).
- 306. jiskra**, fem. ;
Plur. NAcc. Lud. 77 *ífkri* prchú
19/15—16 (1).
- 307. jiskrený**, adj. ;
Pl. Gt. masc. Záb. 21 *ífkreních* zra-
kóv 20/28 (1).
jiskrených v. *jiskrený*.
jiskry v. *jiskra*.
- 308. jistý** adj. ;
Superl. Sg. NA. nt. Záb. 102 na hlavu
naíyí/tieie 22/9—10 (1).
- 309. jiti**, sloveso; tvary praes. *jd-*, tvary
infín. *jid-*.
Praes. 3. sg. Záb. 23 piesn *ide* (= jde ;
rhythmus trochejský, *piesn* jedno-
slabičně) 20 29; zlom. *ide* 1/27 (?);
3. plur. Ben. 20 dále *idu* (= jdú) 6/25;
Čst. 183 *idu* po jednom 17/2; Imperf.
3. sg. Čst. 191: *idefe* vojska 17/6;
zlom. -stvo *idef-* 3/15 (?); Partic. :
Sg. N. masc. Čst. 184 prokní *ida* kol
oběti 17/3; PlNom. m. fem (absol.)
Čst. 162 pokoři se vše vojska tudy
iduce 16/26; Aor. 3. sg. Ol. 38 *ide*
pastucha 5/28; Ben. 73 *ide* pótka
s chluma 7/17; Jar. 222 *ide* za niem
zástup k kaple 12/21; Jah. 1 *Ide* má
milá na jahody 26/21; 3. plur. Čst.
23 v skóře voje v řady *idu* 14/16 (13).
jitrem v. *jutro*.
jitro v. *jutro*.
jmá v. *jmieti*.
jme v. *jmieti*.
jmě v. *jmieti*.
- 310. jmě**, nt. ;
SgNA. Jar. 7 Hostajnov je jí *imie*

7/26; Jar. 56—57 prvej póle Kublaj *ímie* vzděchu, vterej póle králi *ímie* vzděchu 8 29—30 (3).

jměchu v. *jmieti*.

jměl v. *jmieti*.

jměla v. *jmieti*.

jměše v. *jmieti*.

jmiechu v. *jmieti*.

jmieše v. *jmieti*.

311. jmieti, sloveso; někdy chybně bývá přepisováno *im-* m. *jm-*.

Praes. 3. sg. Záb. 97 naše braň *íma* soptati 22/7; Imperf. 3. sg. Ol. 7 všech sto *ímieše* meče 5/5; Ol. 8 všech sto *ímieše* mocná pažie 5/6; Jar. 29 nádra rozhalená *ímieše* 8/9; Lúd. 5 ten *ímieše* dečř 18/12; Lud. 9 líce *ímieše* biele 18/14; 3. plur. Jar. 64 ni světi *neímiechu* 9/2—3 (omylem opisovačským m. *nejmějiechu*); Jar. 66 jakú sílu *ímiechu* 9/4; zlom. *ímiechu* vš- 2/31 (mohou býti též aoristy); Infin. Záb. 34 jedínú družu nám *ímietí* 21/4; Aor. 3. sg. Ben. 35 však za oružie *íme* cep 6/31 (bývá čteno i za praesens od *jieti* — *jme*); Záb. 83 však *ímie* vieru k vojevodě 21/33; Particip. Sg. N. masc. Jar. 50 kteraký by konec boj *ímíel* vzieti 8 25; Sg. N. fem. Skř. 9 kdybych pérce *ímíela* 28/28—29 (14).

jmu v. *jen*.

jsem, jsí, jsta, jsmý, jste, jsú v. býti.

a) *ju-* zlom. *iu-* 3/25.

b) *ju* v. *jen*.

juh(em) v. *liuhem*.

312. jun, masc.;

Pl. Genit. Jar. 19 *íunow* deset 8/1—2 (1).

313. junoše, masc.;

Sg. Nom. zlom. Jarý *íunofe* 2/14; Zbyh. 7 *íunofe* obcháze 25/5—6; Zbyh. 12 podviže *íunofe* hlavu 25/9; Zbyh. 28 rúče *íunofe* dolóv 25/20; Zbyh. 38 silný *íunofe* 25/29—30; Jel. 9 *íunofe* chodíva 27/14; Jel. 25 leže *íunofe* 27/25; Jel. 34 pade *íunofe* 28/1; Voc. Zbyh. 24 vzhóru, mutný *íunofe* 25/18—19; Gt. Jel. 13 nenie juž *íunofe* 27/17; Jel. 35 *íunofe* plakáchu vše děvy 28/1; Jel. 18 z *íunofe* 27/20; Acc. Op. 15 *íunofu* mi vzechu 28/24; DLoc. Jel. 26 na *íunofi* roste dubec 27/26; Instr.

Zbyh. 51 se svojim *íunofu* 26 8; Plur. Gt. Jah. 24 chovaj sě *íunofi* 27/1; Jah. 25 čemu sě *íunofi* chovati 27 2 (17). *junoši, junoši* v. *junošě*.

314. junošin, adjekt. přís.;

Sg. NAcc. nt. Zbyh. 43 *wíunofino* srdce 26 1—2 (1).

junošu, junošú v. *junošě*.

junóv v. *jun*.

jutra v. *jutro*.

juťe, juťě v. *jutro*.

jutrem v. *jutro*.

315. jutřní, adjekt.;

Sg. Loc. Ol. 31 *wiutřnič* spaní 5 24 (1).

jutřniem v. *jutřní*.

316. jutro, nt.;

Sg. NAcc. Jar. 146 *íutro* počínáše 10/31; Čst. 118 v blahodějně *íutro* 16/1; Jar. 84 noc sě proměniše *wiutro* 11/27; Záb. 72 před *íutro* 21/27; Gt. Čstm. 44 z *íutra* záhe 14 28; Záb. 32 ot *íutra* po večer 21/3; Dat. Ol. 14 k *íutru* šedošeru 5/10; Loc a) Ol. 38 po šerém *íutrsie* 2/29; b) Jar. 24 po *íutru* (u vyškabáno později; srv. Lfil. III. 196) sě sěje 8/5; Instr. Záb. 229 šedým *íutřě* (původně psáno *íutřě*) 24 15 (10).

jutru v. *jutro*.

317. juž, příslovce;

a) jednoduché: Ben. 22 *íuz* travička vstává 6 25; Jar. 73, 74 pohany *íuz* množstvie křesťan hnáše i *íuz* by jim byli odoleli 9/9—10; Jar. 172 *íuz* sě jechu rozkotati 11/18; Záb. 162 ot poledne *íuz* na pól k večeru 23 11; Záb. 241—242 *íuz* nám nedaleko hory a *íuz* hlúček vrahóv 24/21; Jel. 13 nenie *íuz* junoše 27/17; b) reduplikované: Jar. 170 *íuzíuz* Tateré sě v násy hnachu 11 16 (10).

južjuž v. *juž b*).

318. K, ku, ke, předložka s dativem;

a) **k:** a) vypsáno (srovnáno dle souhlásek a samohlásek); bývá psáno pravidelně dohromady: Čst. 180 *k* úvalu 17/1; Záb. 25, 147 (jide) *k* otcem 20/30, 23/4; Jar. 115, 239 *k* Olomúcu 10 8, 13/1; Jar. 141 *k* oblakóm 10/28; Ben. 6 *k* Otě 6/18; Čst. 136 *k* bohóm 16/13; Čst. 26 *k* pachrbu 14/18; Čst. 90 *k* pevněj 15/18; Čst. 1, 4 *k* vojně 14 4,

- 14, 6; Čst. 104, Záb. 258 *k* vrchu 15/27, 24/29; Záb. 83 *k* vojevodě 21 33; Ol. 9 *k* Výhoňu 5/6; Čst. 66 *k* vyšňu 15/5; Záb. 162 *k* večeru 23 12; Záb. 87, 108 *k* modru vrchu 22/2, 22/13; Čst. 94, Záb. 9 *k* muži 15/21, 20/20; Jar. 189 *k* mateři 11/30; Ol. 8 *k* mečem 5/5; Záb. 12 *k* druhu 20/22; Kyt. 4 *k* děvě 26/12; Ben. 20 *k* Troskám 6/24; Jar. 225 *k* tobě 12/23; Záb. 68 *k* Záboju 21/24; Jar. 141 *k* zemi 10/28; Záb. 46, Jah. 31 *k* srdcu 21/11, 27/5; Jar. 134 *k* spodu 10/22; Jar. 124 *k* siemu 10/14; Záb. 71 *k* slovóm 21/26; Záb. 10 *k* sílnu 20/21; Čst. 168 *k* skále 16/28; zlom. (*k* Vyše)-hradu *k* sl(avnu) 2, 11; Záb. 238 *k* šedým 24/19; Čst. 155 *k* lesu 17/9; Záb. 156 *k* ranám 23/8; Záb. 90 *k* ranému 22/4; Záb. 16, 28, 43 *k* niem 20/25, 20/32, 21/9; Lud. 124, Zbyh. 12 *k* němu 20/7, 25/9; Jar. 190 *k* niej 11/30; Čst. 247 *k* Neklanu 18/7; Ol. 14 *k* jutru 5/10; Čst. 55, 67, 69, Zbyh. 42 *k* hradu 14/32, 15/5—6, 26/1; Jar. 132 *k* chlumku 10/20; Jar. 152 *k* chámovu stanu 11/3; Jar. 222 *k* kaple 12/21 (před *k* jen ten doklad); *β*) vyškrabáno či vynecháno: Čst. 205 čemu (*k* vyškra-báno Lfil. III. 189—190) 17/14; Čst. 247 *k* Neklanu radostnu uchu (před radostnu *k* vynecháno dle Seykory) 18/7; *γ*) před *k* mimo jediný doklad (12/21 shora) *k* se nepíše dle zákona Havlíkova: Ol. 15, Lud. 21 *kniez* (= *k* knězu) 5/11. 18/20; Jar. 62 *koně* (= *k* koněm) 9/1; Záb. 84 *kralu* (= *k* král'u) 22/1;
- b*) **ke**: Záb. 11, 75 (2 ×) *ke* všem 20/21, 21/28; Čst. 85 *ke* hradu 15/15; Jar. 42 *ke* druhému 8/19; zlom. *ke* v — 1/21;
- c*) **ku**: zlom. *ku* Praze *ku* — 3/10; Kyt. 2 *ku* potoku 26/11; Jar. 20 *ku* pródodu 8/2; Ol. 53 *ku* bráně 6/7; Lud. 23 *ku* knězu 18/21; Čst. 104 (*k* vrchu) *ku* hradovu 15/27; Zbyh. 30 (dvakrát) *ku* hradu *ku* tvrdu 25/22, 25/23; Lud. 46 *ku* sedáníu 18/33 (79).
káčeti v. *káčti*.
- 319. káceti**, sloveso;
3. plur. Záb. 132 ti sic nám *káčechu* dřeva 22/27 (imperf. či aor.?) (1).
kací v. *kaký*.
- 320. kak**, adv.; z nt. *kako* od *kaký*.
a) vztažné: Záb. 31 *kak* sě zdie, tako bieše zdiati 21/2;
b) tázací: *kak* by: Žez. 5, 7 *kak* bí zráló . . 28/13—14; Žez. 9 *kak* bí mrzli klasi 28/15; Žez. 11 *kak* bí děvě těžko bylo! 28/16; Skř. 5 *kak* bích mohla ráda býti 28/26 (6).
- 321. kaký**, náměstka vztažná; z nt. *kako* vzniklo adv. *kak*, v. zvláště.
Plur. Nom. masc. Lud. 38 *kací* z vás najplznějše 18/28; Záb. 37 *kací* bozi v cuziej vlasti, takým . . 21/6; Gt. Lud. 36 nebudi vás tajno, z *kakích* příčin ste sě sněli 18/27 (3).
kakých v. *kaký*.
- 322. kalený**, adj.;
Plur. Gt. Jar. 250 *kaleních* střel 13/9 (1).
kalených v. *kalený*.
kaliti v. *kalený*.
- 323. kamének**, masc.;
Sg. NAcc. Róż. 14 drahý *kamenek* 28/10; Róż. 15 *kamenek* nenadjidiech 28/10 (2).
- 324. kamenie**, nt.;
Sg. NAcc. Ben. 71 z loma vše *kamenie* vrhú 7/17; Jar. 13 pro *kamenie*, pro perly 7/30—31; Instr. Jar. 34 věn-čena *kameniem* 8/9—10 (3).
kameniem v. *kamenie*.
- 325. kamenný**, adjekt.;
Sg. NAcc. Skř. 8 u *kamení* hrádek 28/28 (1).
- 326. kamo**, příslovce vztažné; srv. *nikamo*.
Ol. 2 tamo, *kamo* . . 5/1; Jar. 23, 39 *kamo* slunce spěje 8/4, 8/16; Záb. 42—43 *kamo* krmě dáváše, *kamo* hlásat chodiváše 21/9; Zbyh. 52 vezdě, *kamo* zechť 26/9 (6).
- 327. kapitule**, fem.;
V nadpisech: Ben. *kapitule* šestmezciatmá 6/14; Čst. *kapitule* sedmmezciatmá 14/2; Zbyh. *kapitule* osmmezciatmá 24/32 (3).
- 328. kápľa**, fem.;
Sg. Dat. (Loc.) Jar. 222 *k* *kaple* světiej 12/21 (1).
kaple v. *kapľa*.
- 329. kázati**, sloveso;
Praes. 3. sg. Lud. 15, 52, 65, 83 *kaze* kněz 18/17, 19/3, 19/10, 19/19; zlom. *kaze* i- 3/7; Jar. 47 Kublaj *kaze* 8/22; Čst. 1, 2 Neklan *kaze* vstáti, *kaze*

knížecími slovy 14/4; Lud. 55 i *kaze* kněz na Střebora 19/4; Lud. 68 knieni na Srpoše *kaze* 19/11; Lud. 86 kněžna na Lubora *kaze* 19/20 (tyto poslední tři případy vykládám v ČČM. 1896, 271 jako elisi z '*káže*, v. také *ukázati*) (11).

každěj v. *každý*.

330. každý, náměstka;

Sg. (D)Loc. fem. Jel. 24 *wkazdei* děvč 27/24 (1).

káže v. *kázati*.

331. kda, přísl.; srvn. *kdaž*.

Jen *kda* by: Kyt. 8, 11, 14 *kda* bych věděla 26/15, 26/17, 26/19 (3).

332. kdaž, přísl.; srvn. *kda*.

Lud. 18 *kdaž* bě den 18/18; Záb. 14 *kdaž* luna v noci bieše 20/24; Záb. 101 *kdaž* potřieti chceši 22/9; Jah. 26 *kdaž* sú dobří l'udie 27/2 (4).

333. kdě, přísl.;

a) tázací: Ben. 5 (2) *kdie* jest kněz, *kdie* l'ud náš 6/17—18; Zbyh. 35 *kdie* vladyka Zbyhoň 25/26; Op. 9 *kdie* můj otčík 28/21; Op. 11 *kdie* moje máti 28/22;

b) vztažné: *tamo kdě*: Ol. 28, Čst. 57, 161 *tamo, kdie*... 5/21, 14/33, 16/24; Ol. 30 na vrše, *kdie* stáchu 5/23; Jar. 5 ve vlasti, *kdie* Olomúc vévodí 7/24; Čst. 132 na sie miesto, *kdie* vícešvie vzhlásá (hlas vojsk naších) 16/10 (11).

kdo v. *klo*.

334. kdy, přísl.; jen ve rčenicích *kdybych*, *málokdy*. Srv. *když*.

a) *kdybych*: Skř. 9 *kdibích* věděla 28/28; Zbyh. 19 *kdibi* tobě bylo srdice udatno 25/14; Zbyh. 21 *kdibi* tobě byla dravá drápy 25/16; Zbyh. 23 *kdibi* ti byl tvrdý noseč 25/17;

b) Čst. 200 *kyj palicu málokdi* za-drží 17/12. (5).

kdyby v. *kdy*.

335. když, spojka;

Jar. 36 *kdíz* sie slyše Kublaj 8/14; Jar. 146 *kdíz* jutro počínáše 10/31; Jar. 272 *kdíz* se uda 13/23 (3).

ke v. *k*.

336. kehdy, spojka;

Jar. 25 *kehdi* vznide 8 5—6; Jar. 94 *kehdi* ledem hrozí 9/25; Jar. 273 *kehdi* nastřelen žene 13/24; Čst. 130 *kehdi*

slunce dokročí 16/8; Čst. 187 *kehdi* docházěše posleda 17 4; Záb. 62 *kehdi* paže dorostla 21/20; Záb. 78 *kehdi* se zatemniše noc 21/30; Záb. 109 *kehdi* bieše pět slunci 22/13; zlom. *kehdi* ne- 2/15; zlom. (?) (*ke*)*hdi* sú v- 4/26; (10).

Kijev v. *Kyjev*.

337. kláda, fem.;

Plur. NAcc. Jar. 169 přivalichu *kladí* 11/16; Jar. 173 svalichu *kladí* 11/19; Čst. 91 by se válely *kladí* 15/19; Čst. 107 zkad se řútičhu *kladí* 15/29 (4). *kladechu* v. *klásti*.

klády v. *kláda*.

338. klaněti se, sloveso;

Inf. Záb. 38 takým *sie klanieti* zdě 21/6—7 (1).

339. klanie, nt.;

Sg. N(Acc.) Jar. 252 i by *klanie* 13 10 (1).

340. klas, masc.;

Pl. N. Žez. 9 kak by mrzli *klafi* 28/15 (1).

klasi v. *klas*.

341. klásti, sloveso;

3. plur. Záb. 70 vši *kladechu* ruce 21 25 [je aor. či imperf. (= kladěchu?)] (1).

klasy v. *klas*.

klidno v. *klidný*.

342. klidný, adj.;

Sg. NAcc. nt. sklon. jmenné (adverb.) Jar. 185 v tábofe Tatar *klidno* bieše 11/27 (ž radováno; Hanka četl kludno; srovn. Mašek Lfil. III. 196—197) (1). *kloni* v. *kloniti*.

343. kloniti, sloveso;

Sg. 3. Jar. 119 vícešvie *sie* nikamo *nekloni* 10/10—11 (aor. či praes.?) (1). *kludno, kludný* v. *klidný*.

344. kmet, masc.;

Plur (N)Voc. Ben. 21 netužte, *kmetie* 6/25 (1).

kmetie v. *kmet*.

345. kmetský, adj.;

Plur. Nom. masc. Ben. 33 *kmetfti* l'udě 6 30 (1).

kmetšti v. *kmetský*.

346. kněz, masc.;

Sg. Nom. Ol. 23 *kniez* vzě prapor 5/17; Ol. 43 vskoči *kniez* 5/32; Ben. 5 kdě jest *kniez* 6/17—18; Čst. 7

- Vlastav *kníez* 14/7; Lud. 3–4 *biešé kníez* Zálabský, *kníez* slavný . . 18/11; Lud. 41 *die kníez* 18/30; Lud. 15, 52, 55, 65, 83 *kníez* káže 18/17, 19/3–4, 19/10, 19/19; Lud. 34 *kníez* vece 18/26; Lud. 49 *kníez* sedieše 19 1; Lud. 54 *jáz kníez* sám ustanovju 19/4; Voc. Ol. 16 *ty, veleslavný kníeze* 5/12; Acc. (= Gt.) Čst. 61 pohaně Neklana *kníeze* 15 2 [*e* později (Hankou?) vyškrábáno]; Lud. 132 přede *kníeze* 20/11; zlom. ot *kní(eze?)* 3/33; Gt. zlom. ot *kníeze* 2/32; Dat. Ol. 15 vece Výhoň *kníezu* (= k k-) 5 11; Lud. 24, 43 poklonichu sě *kníezu* 18/22, 18/32; Lud. 23 ku *kníezu* 18/21; Lud. 21 sněchu sě na hrad *kníezu* (= k k-) 18/20; Instr. Čst. 9 nad slavným *kníezem* 14/8; zlom. (Výhoň) Dub *f kn(íezem)* 4/14 (27).
kněze, kněžě v. kněž.
kněžem v. kněž.
kněžu v. kněž.
kněžce v. kněž.
- 347. kněžna, fem.;**
 Sg. Nom. Lud. 86 *kněžna* na Lubora 'káže 19/20 (1).
kníeh(a) atd. v. *knihy*.
- 348. knieni, fem.;**
 Sg. Nom. Lud. 50 sedě *kníeni* 19/2; Lud. 67 aby *kníeni* stanovila 19/11; Lud. 68 *kníeni* na Srpoše 'káže 19/11; Acc. Lud. 133 před *kníeni* i před Ludišu 20/11; Dat. Lud. 25, 44 poklonichu sě *kněžu* i *kníeni* 18/22, 18/32 (6).
- 349. kniežecí, adj.;**
 Plur. NAcc. nt. Čst. 5 na *kníezecíe* slova 14/6; Instr. Čst. 2 *kníezecíemi* slovy 14/4–5 (2).
kníezecíe v. kniežecí.
kníezecíemi v. kniežecí.
- 350. kniežecký, adj.;**
 Plur. Gt. Kyt. 1 *kníezeczkých* lesóv 26/10–11 (1).
kníezeckých v. kniežecký.
kníezetský v. kniežecký.
knih v. knihy.
kníha v. knihy.
- 351. knihy, plur. fem.;**
 Plur. Gt. Ben. Čst. Zbyh. (nadř.) třetích *kníh* 6 14, 14 3, 24/33 (3).
ko- zlom. *ko-* 4/27.
- koho v. kto.*
- 352. kol, přísl.;** předložka; bývá zdvojena. Srovn. i *kolem*.
 a) Lud. 123 *kol* sě rozlěhachu rázi 20/6; b) Čst. 184 *kol* oběti 17/3; Zbyh. 7 *kol* hrada tvrda 25/6; c) Ol. 59 *kol-kol* Prahy 6/12; Jar. 145, Čstm. 208 *kolkol* vrcha 10/31, 17/16; Jar. 148 *kolkol* chluma 10/33; Čst. 212 *kolkol* hory 17/18; Záb. 160 *kolkol* její 23/10 (9).
kolébáše v. kolébati.
- 353. kolébati sě, sloveso;**
 Imperf. 3. sg. Jar. 123 *kolebafesíte* voj křestan 10/13 (1).
- 354. kolem, přísl. Srv. kol.**
 Ol. 11 podachu si *kolem* pravě rucě 5/8; Záb. 158 vše *kolē* zbrocesta 23/9 (2).
kolkol v. kol.
- 355. kolo, nt.** Odtud i přísl.: *kolem, kol.*
 Sg. NAcc. Jar. 53 na dvě straně *kolo* rozstúpichu 8/27; Instr. jen adv.; v. *kolem*. (1).
- 356. komoň, masc.;**
 Sg. NAcc. Čst. 188 na svůj rúčí *komoň* 17/5 (1).
komu v. kto.
- 357. kón, masc.;**
 Sg. NAcc. Jar. 82 tu *kon* vleče vojevodu 9/15; Čst. 178 dada za ňu *kon* 16/33; zlom. i *kon* jemu 3/26; Lud. 98 na *kon* 19/26; zlom. za *kon* 4/8; zlom. svůj *koň* dle Maška, ČČM. 1889, 221) 1/4; Gt. Lud. 74, 93, 102, Jah. 29 s *koníe* 19/14, 19/24, 19/29, 27/3; Instr. (?) zlom. (2×) *koně* 1/12, 3/31 (je-li instrum.); Du. NAcc. Lud. 57, 70, 88 vsedasta oba na *koníe* 19 6, 19/12, 19/21 (není-li plural); Gt. (Loc.) Lud. 119 oba *skoníu* spadesta 20/4; Plur. Nom. Jar. 243 rúčí *koní* skáčíu 13/4; (= Acc.) Záb. 201 rúčí *koníe* neste v patách krutost 23/32; Acc. Záb. 185 sěmo svedte *koníe* 23/14; Záb. 204 vz rúčie *koníe* 24/1; Záb. 198 na *koníe* 23/31; Jar. 22, Čst. 143, 164 na rúčie *koníe* 8/4, 16/17, 16/26; Dat. Jar. 62 prokní teče rúče *koníe* svojim (= k k-) 9'1; Loc. Jar. 150 na rúčiech *koníech* hemziechu 11/1; Instr. Záb. 186 *koní* řechčí les 23/24; Záb. 197 *koní* řechce les 23/30; Záb. 225 srážechu

je i sstúpachu *koni* 24/12 (může být i nom. pl.); Záb. 199 s *koni* 23/31 (30).

koně v. *kůň*.

358. konec, masc.;

Sg. NAcc. Jar. 50 kteraký by *konec* boj jměl vzieti 8 25; Jar. 177 noc *konec* bojém sdieše 11/21 (2).

koněch v. *kůň*.

koněm v. *kůň*.

koni v. *kůň*.

koníce v. *koniček*.

koniče v. *koniček*.

359. koniček, masc.;

Sg. NAcc. Jah. 15 *konieček* sě pase 26/28; Jah. 14 dobčhnu po *konieček* 26/27; Jah. 39 vskočich rúče na *konieček* 27/9; Loc. Jah. 27 přijedech na *koníce* 27/3 (chybně čteno *koníce* m. -čce) (4).

koniček v. *koniček*.

koniech v. *kůň*.

koniem v. *kůň*.

koník v. *koniček*.

koníu v. *kůň*.

360. konopie, nt.;

Sg. NAcc. Skř. 1 pleje děva *konopie* 28/25 (1).

koňu v. *kůň*.

kopí v. *kopie*.

361. kopie, nt.;

Sg. NAcc. Lud. 100 Lubor *kopie* mečem přetě 19/27; Plur. NAcc. Ben. 48 vstanú *kopie* nad *kopie* 7/5; Jar. 137 vzložichu bystrá *kopie* 10/25; Čst. 73 zapierachu sě na *kopie* 15 9; Čst. 100 rozložichu *kopie* po ramenú 15/25; Gt. Jar. 251 ratchet *kopí* bystrých 13/9—10; Loc. Jar. 151 nosúce na *kopiech* napíchané hlavy 11/2 (8).

kopiech v. *kopie*.

kopytem v. *kopyto*.

362. kopyto, nt.;

Sg. Instr. Ben. 24 sstúpaná cuziem *kopítem* 6/26 (1).

kor- zlom. *kor-* 4/5.

363. kořist, fem.;

Sg. NAcc. Čst. 248 zrači sě *koříst* 18/3; Čst. 121 posla Čstmír *koříst* 16/3; Instr. Čstm. 122 s *kořístíu* vrace sě děva 16/3—4 (3).

kořístí v. *kořist*.

364. kot, masc.;

Sg. NAcc. Ben. 60 jak *kot* vetchých dřěv 7, 11 (1).

365. kotel, masc.;

Plur. Acc. Lud. 45 *kotlí*, trúby slyšeti 18 32; Gt. Lud. 22, 64, 82, 96, 104, 130, 136 hlahol trub i *kotlow* 15 21, 19. 9. 19/18, 19/25—26, 19/30, 20 10, 20/13 (8).

kotí v. *kotíti*.

kotie v. *kotíti*.

366. kotiti sě, sloveso;

Praes. 3. sg. Jar. 258 sien *fié kotie* s oře 13 14; Aor. 3. sg. Čst. 234 Vlaslav po zemi *fié kotí* 17/32; Lud. 93 Bolemír *fié* s koně *kotí* 19/24 (3).

kotlív v. *kotel*.

kotly v. *kotel*.

-*kóv* zlom. -*kov* 4 32.

kovaná v. *kovaný*.

367. kovaný, adj. (z přičestí);

Plur. NAcc. Kyt. 3 nabiera vody *wkouana* vědra 26/12 (1).

368. kóže, fem.;

Plur. (N)Acc. Záb. 142 přetě tříe *kozíe* 23/2 (1).

koženě v. *kožený*.

koženem v. *kožený*.

369. kožený, adj.;

Sg. Loc. Záb. 155 po *kozeníe* ščitě 23 7—8 (čárka vodorovná radována; srovn. Mk. Lfil. III. 198, ale chemicky oživila ČČM. 1881, 146; Hanka chybně *koženě*) (1).

-*kr* zlom. *kr-* 2/17.

370. krahuj, masc.;

Sg. Instr. Zbyh. 18 ty bysi byl válel *fkrahuíc* 25/14 (není-li chyba m. -cē; ve Zbyh. vždy *krahujec*); Plur. Acc. Záb. 36 vyháně vše *krahuie* 21/6; Záb. 133 plašichu *krahuie* 22/28 (3).

krahujce v. *krahujec*.

krahujcevo v. *krahujec*.

krahujcu v. *krahujec*.

krahuje v. *krahuj*.

371. krahujec, masc.; srv. i *krahuj*.

Sg. Nom. Zbyh. 14 toběli *krahuieć* uchvátí tvú družu 25/11; Gt. (= Acc.) Zbyh. 22 ty bysi byl zabil *krahuieć* zlobného 25 17 (tak má původně rkp; ale (Hankou?) škrabáno a měněno v *krahuieć* zlobivý v. Mašek Lfil. III. 193—194, ČČM. 1881); Dat Zbyh. 20 ty bysi byl vydřel *krahuicu* svú drahú

- 25 15; Plur. Gt. Jel. 31 tlupy bystrých *krahučew* 27/30 (4).
krahujem v. *krahuj*.
- 372. kraj**, masc.; jen v příslov. *pokraj*.
Sg. Acc. (N) Ol. 30 stáchu *pokrať* lesa 5/23; Jar. 169 přivalichu klády *pokrať* násep 11/16 (2).
krajín v. *krajina*.
- 373. krajina**, fem.;
Sg. Instr. Záb. 244 vratno *krajinu* 24/22; Plur. NAcc. Záb. 3 obzira *krajiní* 20/16; Ben. 12 v naše *krajiní* 6/21; Čst. 11 *wkrajiní* Neklaniny 19/9; Gt. Jar. 238 ze všech *krajin* 13/1; Záb. 4 ot *krajin* ote všech 20/17; Loc. Jar. 116, Záb. 219 po *krajinach* 10/8—9, 24/8; Záb. 88 po *krajinach* 22/3; Jar. 224 v *krajinach* 12/22—23 (10).
krajinách v. *krajina*.
krajinú v. *krajina*.
krajiny v. *krajina*.
- 374. král**, masc. V. také *kralí*. V dokladech ze Záb. = Carolus, v Jar. = rex.
Sg. Gt. (= Acc.) Záb. 85 zbraň bystrú na *krale* 22/1 (toto *e* (nebo *ie*) později (Hankou?) vyškrabáno, srovn. Mašek, Lfilol. III. 188); v. také *kralí*. Dat. Záb. 84 srdce úporno *kralu* (= k k-) 22/1; Plur. Nom. Jar. 40 uslyšechu *kralí* 8/17; Jar. 57 prvěj póle *kralí* jmě vzdiechu 8/30 (4).
krále v. *král*.
kralé v. *králí*.
- 375. králev**, **králóv**; adj. přisvoj.;
Sg. NAcc. nt. Záb. 246 vyhubit vše *kraleuo* 24/23; Pl. Acc. masc. Záb. 112 na *kralowí* voje 22/15; Gt. Záb. 122 z *kralowích* vojew 22/21; Dat. Záb. 99 protiv *kraleuím* vrahóm 22/8 (4).
králevo v. *králev*.
králevstvě v. *králevstvo*.
- 376. králevstvo**, nt.;
Du. NAcc. Jar. 87 dvě *kralewstwíe* sobě podmanichu 9/19—20 (1).
králevý v. *králev*.
králevých v. *králev*.
králevým v. *králev*.
- 377. kralí**, adj. přisv.;
Pl. Acc. masc. Záb. 116 na paroby *krale* 22/17 (1).
kralí v. *král*.
králóv v. *králev*.
- království* v. *králevstvo*.
královy v. *králev*.
král'u v. *král*.
Kralupení: tak doplňuje zlom. *-peně* Mašek. V. *-peně*.
- 378. krása**, fem.;
Sg. Dat. (Loc.) Jar. 31 diviechu sě *kraše* také 8/10; Instr. Jar. 27 rozenú i strojnú *krašu* 8/7 (2).
kráse v. *krása*.
krásná v. *krásný*.
krásné v. *krásný*.
krásně v. *krásný*.
krásnej v. *krásný*.
krásnú v. *krásný*.
- 379. krásný**, adj.;
Sg. NVoc. fem. Kyt. 8, 11, 14 kytice *krafna!* 26/15, 26/17, 26/19; Jah. 33 *křna* děva 27/5—6; Róż. 1 ach ty röße, *krafna* röße 28/2; Acc. fem. Zbyh. 44 *krafnu* děvu 26/2; sem snad zlom. její *krafnu* 1/30; Gt. fem. Zbyh. 41 u svéj *krafneí* děvy 25/32; Loc. (masc.) nt.; jmenný; jen ve funkci příslov. Lud. 8 těla urostlého *krafnie* 18/14; (Dat.) Loc. fem. Lud. 48 na pavlačí *krafne* 19/1; Du. NA. masc. Jel. 4 *krafna* parohy nosí 27/12; DI. masc. Jel. 5 *krafníma* parohoma 27/12; Jel. 20 *krafníma* rtoma; Jel. 28 s *krafníma* rohoma 27/27 (14).
krásným v. *krásný*.
krású v. *krása*.
- 379. a** (*krát* v. *devětikrát*, *pětkrát*).
krátká v. *krátký*.
- 380. krátký**, adj.;
Pl. NAcc. nt. Záb. 11 *kratka* slova ke všem řeče 20/21 (1).
- 381. kravice**, fem.;
Sg. Acc. Čst. 174 jim obětova *kra-uicu* bujnú 16/30 (1).
kravicu v. *kravice*.
křepce v. *křepký*.
- 382. křepký**, adj.;
Sg. Loc. m. nt. (jmenný) Lud. 101 *krsiepc* v helm mu vrazí ránu 19/28; Lud. 122 *krsiepc* mečemá máchasta 20/5—6 (2).
- 383. křestan**, masc.;
Plur. Nom. Jar. 64 *krsieftiene* nejmiechu světi 9/2; Jar. 144 *krsieftene* náspy vrhú 10/30; Jar. 158 *krsieftene* stáchu 11/7; Jar. 167 *krsieftene* ská-

cechu 11/14; Jar. 187 *kršieſtjene* padáču 11/28; Jar. 264 *kršieſtjene* počechu utiekati 13/18; Gt. (= SgN.) Jar. o velikých bojeh *kršieſtan* 7/20; Jar. 73 množstvie *kršieſtan* 9/9; Jar. 123 voj *kršieſtan* 10/13; Jar. 143 i *kršieſtan* i Tatar 10/29; Jar. 152 hlavy *kršieſtan* 11/2—3; Jar. 204 skvrno *kršieſtan* 12/8; Acc. Jar. 104 odstúpi vſe *kršieſtani* 9/33; Jar. 77 na *kršieſtani* l'úto vyrazichu 9/1—2; Jar. 86 vz *kršieſtani* daň položichu 9/18 (15).

kŕſtjany v. *kŕſtjan*.

kŕſtjěně v. *kŕſtjan*.

384. kŕſtěſſký, adj.;

Pl. Nom. masc. Jar. 13 *kršieſtjſſi* l'udě 7/30 (1).

kŕſtjěſſi v. *kŕſtjěſſký*.

385. krew, fem.;

Sg. NAcc. Jar. 254 *krew* ſě valě 13/11; Jar. 272 když mu teplú *krew* ſě udá zŕieti 13/23; Čst. 237 *krew* kypieſe 18/2; Záb. 168 čemu našu *krew* pijeſi 23/14; Jel. 22 teplá *krew* teče 27/23; Jel. 23 země vŕelú *krew* pije 27/24; Loc. Jar. 280 Jaroslav *wekruí* zbrocen 13/28; Instr. Jar. 158 vſe zbrocesta *krutu* 23/9; Záb. 159 *kruiu* zbrociechu je mužie 23/9—10 (9).

386. křídlo, nt.;

Du. NAcc. Záb. 220 svoje *kršiedle* 24/9 (1).

kŕiedle v. *křídlo*.

kŕiedlo v. *křídlo*.

387. krmě, fem.;

Pl. (N)Acc. Záb. 42 kamo otčik *krmie* dáváſe 21/9 (1).

krocě, kroce v. *krok*.

kroci v. *krok*.

388. krok, masc.;

Sg. NAcc. Záb. 124 hotovi nohú v *krok* 22/22; Loc. Čst. 124 v ſiemže *krocie* slunce 16/5; Instr. Čst. 158-159 neže slunce poſtúpi *krokě* vterým i *krokě* třetiem 16/23; Plur. N. Čst. 126 naši *kroci* chvátajú 16/7; Instr. Jar. 133 zpátečnimi *kroci* 10/21; Čst. 191 vſemi *kroci* 17/7 (7).

krokcem v. *krok*.

kroky v. *krok*.

krupo v. *krupý*.

389. krupobitie, nt.;

Sg. N. Jar. 275, Záb. 129, 130 jako *krupobitie* 13/25—26, 22/25—26 (3).

390. krupý, adj.;

Sg. NAcc. nt. (skl. jmennć) jen přislov. Jar. 79 tako *krupo* je hnachu 9/13 (1). *krušichu* v. *krušiti*.

391. krušiti, sloveso;

Aor. 3. pl. Záb. 131 ti ſie nám *krušichu* bohy 22/26—27 (1).

krutá v. *krutý*.

krutia v. *krutý*.

kruto v. *krutý*.

392. krutost, fem.;

Sg. NAcc. Čst. 45 rozpalimy *krutoſt* vſu 14/28; Záb. 66. i by *krutoſt* jich búřúće nebe 21/22; Záb. 97 ſoptati *krutoſt* 22/7; Záb. 203 neste našu *krutoſt* 23/32—24/1; Záb. 206 *krutuſt* 24/3; Instr. Ben. 42 hněvi uchvátiču *krutoſtiu* obě straně 7 2 (6).

krutoſtú v. *krutost*.

krutú v. *krutý*.

393. krutý, adj.;

Sg. N(Acc.) masc. Jar. 180 *krutí* žel 11/23; fem. Čst. 39 jeho zloba *kruta* 14/25; Jar. 243 pótka *kruta* (chybně čteno: *krutí*) 13/7; nt. (skl. jmennć, jen advt.) Jar. 176 bojeváno *kruto* 11/21; Jar. 181 žizn utrobu ſmáhſe 11/24; Jar. 276 vrazi *kruto* na Kublajevica 13/26; Lud. 125 mečem *kruto* ſeče 20/7; Acc. fem. Záb. 206 *krutu* *krutost* 24/3; Instr. masc. (nt.) Jar. 164 zamieſi ſě *krutím* hněvem 11/12; Plur. Gt. (Loc.) Jar. 227 *krutích* Tatar 12/24—25 (10).

krutých v. *krutý*.

krutým v. *krutý*.

394. Kruvoj, os. jměno;

Sg. Nom. Čst. 36 *kruuoí, kruuoí* ſkaredý 14/22—23; Čst. 37 *kruuoí* vězí 14/33; Čst. 52 *kruuoí* oběce 15/3; Čst. 79 *kruuoí* řváſe 15 12; Acc. Čst. 41 zazli ſě na *kruuoí* 14/26; Čst. 116 uzřieſ křváćeti *kruuoí* 15 33; Čst. 120 i zře křváćeti vrah ſvój *kruuoí* 16/3 (původně psáno *kruuoie*; ale rasurou již starou (ſvědčí o tom nezřetelnoſt její ve fotografii a tvar, žádaný metrem) učiněno *kruuo* srovn. Mašek. Lilol. III. 187—188) (8). *Kruvoje* v. *Kruvoj*.

- 395. krváceti**, sloveso;
Inf. Čst. 116 uzříš *krwaceti* Kruvoj 15/33; Čst. 120 zře *krwaceti* Kruvoj 16/2 (2).
krva-(vý?) zlom. *wkrua-* 2/25 (Mašek čte v *krva(vý)* ČČM. 1889, 220).
krvi v. *krev*.
krviu v. *krev*.
- 396. krzno**, nt. ;
Pl. Instr. Ol. 31 oružie *krzni* zaha-
lichu 5 28 (1).
krzny v. *krzno*.
- 397. kteraký**, nám. ;
Sg. NAcc. masc. Jar. 50 *kteraki* by
konec boj jměl vzieti 8/24 (1).
- 398. kto**, náměstka; záp. *nikto*.
Nom. a) (o sing.) tázací: Ben. 70 *kto*
ny vytrže 6/18; Čst. 29—31 *kto* sežže
dědiny i *kto* rozplaka hlasy? *kto?*
14/19—20; Zbyh. 32 *kto* to? S hrada
slova 25/24; Op. 8 *kto* by neplakal?
28/21; vztažná: Jar. 287 palováše, *kto*
téci může 13/33; Kyt. 9 kdybych
věděla, *kto* tě sáze, tomu . . 26/15;
Kyt. 12 kda bych věděla, *kto* tě sváza,
tomu . . . 26/17; Kyt. 15 kdabych
věděla, *kto* tě pusti, tomu . . 26/19;
b) (o plur.) vztažné: Jar. 200, 220 za
mnú, *kto* tak smyslé 12/5, 12/20; Čst.
209 by vzad byli, *kto* u předě biechu
17/16; Lud. 106 *kto* se chtějú bíti
19/31; Lud. 53, 66, 84 *kto* chtie 19/3,
19/10, 19/19; Acc. Jar. 201 za mnú,
ko vy žízn trápí 12/6; Dat. Jar. 195
komu zdravie, *komu* dráh živótek
12/1; Záb. 27 neřeče *nikomn* 20/32 (21).
ktviechu v. *kvísti*.
ktvieše v. *kvísti*.
ku v. *k*.
- 399. Kublaj**, os. jméno ;
Sg. Nom. Jar. 36 *kublai* chám 8/14;
Jar. 47 káže *kublai* 8/22; Jar. 56
kublai jmě vzdiechu 8/29 (3).
- 400. Kublajev**, adj. přísvoj. ;
Sg. N. fem. Jar. 26 dci *kublaiewa*
cháma 8/6—7; Jar. 60 trest *kublaiewa*
8/32—33 (2).
Kublajeva v. *Kublajev*.
- 401. Kublajevic**, masc. ;
Sg. Gt. (= Acc.) Jar. 276 na *kubla-*
ienica 13/26; Jar. 281 mečem *kubla-*
ieulca zachváti 13/29 (2).
Kublajevica v. *Kublajevic*.
- 402. Kublajevna**, fem. ;
Sg. N. Jar. 15 lepá *kublaiewna* 7/31
a 32 (1).
kúpi v. *kúpiti*.
- 403. kúpiti**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Čst. 176 jalóvku siu *kupí*
ot pastuchy 16/31 (1).
kúrie v. *kúřiti*.
- 404. kúřiti se**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Ol. 32 Vltava *šie kursie*
v raniej páře 5/24 (1).
- 405. kuropěnie**, nt. ;
Sg. Gt. Róż. 7 až do *kuropienie* 28/5
a 6 (1).
- 406. kus**, masc. ;
Sg. (N) Acc. Záb. 153 *kuffcíta* (= ku-
šcíta = kus šcíta) otrazi 23/6—7; Du.
NAcc. Lud. 126 v dva *kufi* 20/8 (2).
kusy v. *kus*.
kúti v. *kovaný*.
kúzelníci v. *kúzelník*.
- 407. kúzelník**, masc. ;
Plur. Nom. Jar. 52 hvězdáři, *kuzel-*
níci 8/26; Dat. Jar. 48 hvězdářém,
kuzelníkom 8/23—24 (2).
kúzelníkom v. *kúzelník*.
- 408. květ**, masc. ;
Pl. Gt. Ben. 25 z polských *kuctow*
6 27 (1).
kwětów v. *kwět*.
- 409. kvísti**, sloveso ;
Imperf. 3. sg. Jar. 10 obih mezi l'udem
ktuefe 7/28; 3. plur. Lud. 10 ruměnci
ktuechu 18/15 (2).
- 410. ký**, náměstka vztaž. ;
Sg. Nom. masc. Záb. 48 Lumír, *kí*
slovy i pěniem bieše pohýbal 21/12 (1).
- 411. kyčla**, fem. ;
Sg. Acc. Jar. 282 *kíčzlu* protče 13/30 (1).
kyčlu v. *kyčla*.
- 412. kyj**, masc. ;
Sg. NAcc. Čst. 200 *kíi* palicu málokdy
zadrží 17/12; Plur. N. Ben. 47 vstanú
kígi 7 4; Acc. Ben. 47 vstanú kyji nad
kie 7/5; Gt. Ben. 59 tu ráz *kíew*
7 11 (4).
kyje v. *kyj*.
kyjev v. *kyj*.
- 413. Kyjev**, místní jméno ;
NAcc. Jar. 88 starý *kteu* 9/20 (1).
kyji v. *kyj*.
kynu v. *kyňiti*.

- 414. kynůtí,** sloveso;
Aor. 3. sg. 66—68 *kínu* mečem na pravo.. *kínu* na levo 7/14—15 (2).
- 415. kypěti,** sloveso;
Imperf. 3. sg. Čst. 237 *kípieše* krev ze silna Vlaslava 18/2 (1).
kypieše v. *kypěti*.
kyprú v. *kyprý*.
- 416. kyprý,** adj. ;
Sg. Acc. fem. Kyt. 9 *wkípru* zemicu 26/15—16 (1)
- 417. kýta,** fem. ;
Pl. (N)Acc. Čst. 189 tučné *kítí* 17/6 (1).
- 418. kytice,** fem. ;
Sg. Nom. Kyt. 4—5 k děvě *kítice* plyje, *kítice* vonná 26/12—13; Voc. Kyt. 8, 11, 14 kdabych věděla, *kítice* krásná 26/15, 26/17, 26/19; Acc. Kyt. 6 je sě *kíticu* lovit 26/14 (6).
kyticu v. *kytice*.
kýty v. *kýta*.
- 419. Lánie,** nt. ;
Sg. N. Čst. 198 *lanie* psów přemnoha mnostvie 17/10 (1).
laskachom v. *laskati*.
- 420. laskati,** sloveso;
Aor. 1. plur. Jah. 35 *laskachom sie*, milovachom 27/6 (1).
láti v. *lánie*.
-le, zlom. -le 1/6.
- 421. léci,** sloveso;
Aor. 3. sg. Jel. 21 aj, tu *leze* 27/22 (1).
- 422. led,** masc. ;
Sg. Instr. Jar. 94 *ledē* hrozí posúti 9/25 (1).
ledem v. *led*.
ledovití v. *ledovitý*.
- 423. ledovitý,** adj. ;
Plur. Nom. masc. Čst. 71 jako *ledouití* mraci 15/7 (1).
lepá v. *lepý*.
lepěj v. *lepý*.
lepo zlom. *lepo* 3/4.
lepotvornú v. *lepotvorný*.
- 424. lepotvorný,** adj. ;
Sg. Instr. fem. Čst. 119 se svú dcerú *lepotwornu* 16/2 (1).
lepú v. *lepý*.
- 425. lepý,** adj. ;
Sg. Nom. fem. Čst. 122 *lepa* děva 16/4; Jar. 15 *lepa* Kublajevna 7 31;

Acc. fem. Čst. 58 i jeho *lepu* dceř 15/1; Dat. (Loc.) fem. Lud. 25, 44 poklonichu sě knieni i *lepeí* dceři 18/22, 18/32 (5). Srvn. *lepo*.

- 426. les,** masc. ;
Sg. NAcc. Ben. 50 jakby *les wleš* sě valil 7/6; Čst. 228 říče *les* 17/28; Záb. 91 tamo *les* temen 22/4; Záb. 186, 197 vešken *les* 23/25, 23/30; Jel. 6 hustý *les* proráže 27/13; Záb. 79, 81 bra sě *wles* 21/31—32; Ol. 1, Záb. 15 v črn *les* 5/1, 20/25; Záb. 58 vycházievasta *wleš* 21/18; Voc. Zbyh. 3 aj, ty *leše* šířý! 25/2; Gt. Čst. 75 nad vršínú *leša* 15/10; Čst. 137 šira *leša* 16/14; Záb. 17 hlubokého *leša* 20/26; Ol. 10 středem *leša* 5/8; Ol. 30 pokraj *leša* 5/23; Čst. 223 ze vša *leša* 17/26; Záb. 139, Jel. 32 ze všeho *leša* 22/32, 27/30; Záb. 1 z črna *leša* 20/15; Čst. 195 ot *leša* 17/9; Dat. Zbyh. 2 hoře vrká všemu *lešu* 25/2; Čst. 195 ot lesa *klešu* 17/9; Loc. Ben. 34 shlučechu sě *wleše* 6/31; Jar. 255 jako *wleše* dřievie 13/12; Čst. 59 v hustě *leše* 15/1; Čst. 135 hlasem *wleše* hlučným 16/12; Jel. 7 *poleše* skákáše 27/13; Instr. Záb. 8 dolów *leše*, *leše* dlúhopustým 20/19; Záb. 76 brachu sě *leše* 21/29; Záb. 80, 82 bra sě Záboj v les, *leše* za Zábojem sboři: bra sě Slavoj v les, *lešem* za Slavojem sboři 21/31, 21/32; Záb. 104 rozstúpi sě *leše* 22/10—11; Zbyh. 28, 30 (spěje) temným *leše* 25/21, 25/22; Zbyh. 10 s němým *leše* mlče 25/8; Plur. Nom. Jel. 17 zevněchu mutno žalostní *leši* 27/20; Voc. Op. 1—2 ach, vy *leši*, tmaví *leši*, *leši* Miletínští! 28/17—18; Acc. Čst. 144 proletni *leši* 16/17; Čst. 165 proletě *leši* 16/27; Zbyh. 47 *wleši* s tvrda hrada! I letieše *wleši* 26/4—5; Gt. Záb. 108 hlubinami *lesow* 22/13; Záb. 133 plašichu krahuje *zlesow* 22/28; Kyt. 1 věje větříček z kniežeckých *lesow* 26/11 (50).
lesa v. *les*.
lese, *lesě* v. *tes*.
lesi v. *les*.
- 427. lesk,** masc. ;
Sg. Instr. Čst. 218 by *leške* naplněma hora 17/22 (1).

- leskem v. lesk.*
- 428. leský, adj.;**
Sg. NAcc. masc. Ben. 54 zvěř *leskí*
7/8—9 (1).
lesné v. lesný.
- 429. lesní, adj.;** srv. i *lesný.*
Plur. Gt. Čst. 221 ze stienov *lesníech*
17/24; Jar. 244 rohov *lesních* (není-li
od *lesný*) 13/5 (2).
lesniech v. lesní.
lesních v. lesní.
- 430. lesný, adj.;** srv. *lesní.*
Pl. Acc. fem. Čst. 159 nad vršiny
lesne 16/24 (není-li = *lesnie*?) (1).
lesných v. lesní.
lesov v. les.
lesu v. les.
lesy v. les.
léta v. létati.
létadla v. letadlo.
- 431. letadlo, nt.;**
Plur. NAcc. Ben. 55 nebeská *letadla*
7/9 (1).
letal v. letěti.
- 432. létati, sloveso;**
Aor. 3. sg. Záb. 222 bystro *leta* za
ptactvem 24/10 (1).
létávach v. létavati.
- 433. létavati, sloveso;**
Aor. 1. sg. Zbyh. 3 v tobě jáz *letanach*
25/3 (1).
letě v. letěti.
letě v. léto.
- 434. letěti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Jar. 266 Jaroslav jak oreľ
letie 13/19; Záb. 173 *letie* mlat 23/16;
Imperf. 3. sg. Zbyh. 47—48 i *letiefe*
v lesy i *letiefe* sěmo i *letiefe* tamo
26/5; Particip. masc. Skř. 12 ty by
s niem *letial* 28/30 (6).
letie v. letěti.
letieše v. letěti.
- 435. léto, nt.;**
Sg. NAcc. Žez. 8 by veždy *leto* bylo
28/15; Loc. Op. 4 vy sě zelenite
zimě *letie* rovno 28/19 (2).
- 436. lev, masc.;**
Sg. N. Jar. 271 jako *lew* dražlivý 13/23;
Voc. Záb. 187 ty udatý *lue* 23/25 (2).
levo v. levý.
- 437. levý, adj.;**
Sg. NAcc. nt. (jen sklonění jmenné:)
zlom. *leuo-* 3/14; Ben. 68 kynu na
leuo 7/15; Ben. 69 i *wleuo* bůřiše sila
7/15; Čstm. 48 stojá hory v pravo,
stojá hory *wleuo* 14/30; Ol. 20. Jar.
136, Záb. 105 v pravo *w leuo* 5/15,
10/23, 22/11; Záb. 184, 209, 249 v pravo
i *w leuo* 23/23, 24/4, 24/24 (10).
leže v. a) léci b) ležeti.
ležěše v. ležeti.
- 438. ležeti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Jar. 81 tu ščit *leze*, tu
helmice 9/14—15; Zbyh. 41 u svej
děvy do usvěta *leze* 25/32; Jel. 25
leze junoš v chladnej zemi 27/25;
Imperf. 3. sg. Jar. 255 mrch tu *lezeše*
jak v lese dřievie 13/12 (4).
lezie v. ležeti,
lezieše v. ležeti.
- 439. -li, částice;**
a) tázací Zbyh. 14 *tobieli* krahujec
uchvátí tvú družu 25/10—11; Ben. 2
tílifí žalostivo 6/16;
b) rozluč. Jar. 214—216 *pohinemlí*
žízňú na sem chlumce, smrt sie bude
bohem zamieřena; *wzdamíli* sě mečem
našich vrahov, sami vražbu nad sobú
spáchamy 12/16—17 (4).
- 440. lice, nt.;**
Plur. NAcc. Lud. 9 *lice* jmieše ovšem
bielé 18/14; Loc. Lud. 10 na *licech*
ruměnci ktviechu 18/15 (2).
licech v. lice.
-lil zlom. *-lil* 3/18 (Hanka *bíl*).
linhem v. -liuhem.
- 441. lisi, adj.;**
Du. DI. Záb. 111 pozřesta *lišima*
zrakoma 22/15; Plur. Instr. Záb. 93,
127 (spěj) *lišimi* skoky 22/5, 22/23 (3)
lišima v. list.
lišimi v. list.
- 442. listek, masc.;**
Sg. NAcc. Skř. 10, 14 písala bych
lištek 28/29, 28/31 (2).
- 443. listie, nt.;**
Sg. NAcc. Jel. 30 vzhóru *wlištie* piená
táhlé hrdlo 27/29; Gt. Lud. 135 věnce
z dubového *lištie* 20/10 (2).
- 444. liška, fem.;**
Sg. N. Čst. 206 *liška* oblúdí tur jaro-
hlavý 17/15 (1).
-liuhem; zlom *-liuhě* 2/20; možno také
čisti *-liuhě* (koncovka zas dvojaká *-hem*
či *-hen*); dle Gebauera Ath. V. 308
skupina hlásek v češtině nebývalá

a nemožná, čti tak či onak; dle Maška, ČČM. 1893 = *-línkem*, vl. jméno něm.; dle Zákrejsa, Osvěta, 1896, 199 = *-l jukem*, dle Seykory, Na obranu 1893, 284 = *-li uhne* a snad ještě jiné čtení možno.

445. Ikánie, nt.;

Sg. NAcc. Jar. 252 i by *lkanie* 13/10; zlom. i by *lka(nie)* 1/11 (2).
-lo zlom. -lo 3/30.

446. lom, masc.; = a) lom (kamenný) b) lámání.

Sg. NAcc. a) Ben. 70 na skalnatý *lom* 7/16; b) Jar. 69 oščepón *lom* 9/6; Jar. 251 *lom* oščepón 13/9; Gt. a) Ben. 71 i z *loma* vše kamenie na Němce vrhú 7/16 (4). (Doklady pod a) mohly by se také bráti za jména místní; v okolí Trosek je vesnice Lom.)
Lom v. *lom*.
loma v. *lom*.
Loma v. *lom*.
lomichu v. *lomiti*.

447. lomiti, sloveso;

Aor. 3. pl. Jar. 191 rukama *lomichu* 11/31—32 (1).
lovcem v. *lovec*.
lovcu v. *lovec*.

448. lovec, masc.;

Sg. Nom. Zbyh. 33 *louec* bludný 25/25; Dat. Zbyh. 37 otvoři *lowcu* 25/28; Instr. Jar. 273 za *lowcem* žene 13/24 (3).
lovit v. *loviti*.

449. loviti, sloveso;

Inf. Kyt. 6 je sě děva kyticu *lovit* 26/14 (1).

450. ložice, nt.;

Sg. Loc. Zbyh. 53 na jednom *ložící* 26/10 (1).
ložící v. *ložice*.
lsknieše v. *lsknúti*.
lsknula v. *lsknúti*.

451. lsknúti sě, sloveso;

Imperf. Čst. 175 srst na nie *šie lsknieše* 16/31; Partic. Čst. 217 by *šie lsknula* braň jich 17/21 (2).
lstivo v. *lstivý*.

452. lstivý, adj.;

Sg. NAcc. nt. skl. jmenné; jen příslov. Jel. 14 podskoči naň *lstivo* 27/10 (1).

453. l'ubice, fem.;

Plur. Acc. Záb. 26 ostavi svoje *lubice* 20/31—32 (1).

454. L'ubor, os. jméno;

Nom. Lud. 87, 97, 105 *lubor* zýva 19/20—21, 19/26, 19/30; Lud. 100 *lubor* přetě 19/27; Lud. 109 *lubor* ždáše 19/32; Lud. 116 zkusi *lubor* 20/3; Lud. 124 *lubor* sě přiboči 20/7; Gt. (= Acc.) Lud. 131 oklúči *lubora* panstvo 20/11; Lud. 86, 99 na *lubora* 19/20, 19/27 (10).
Lubora v. *Lubor*.
lúce v. *lúka*.
Lúcie v. *lúka*.

455. lúčka, fem.;

Pl. (N.) Acc. Róż. 9 vše *luczki* sežžech 28/7 (1).
lúcky v. *lúčka*.

456. l'ud, masc.; sg. = populus, plur. = homines.

Sg. NAcc. Ben. 5 kdě jest *lud* branný 6/18; Ben. 38; Jar. 285 veš *lud* 6/32, 13/32; zlom. jich *lud* 2/22; Ben. 38 Beneš *lud* zve 6/32; Jar. 90 *lud* sbierati stanú 9/22; Čst. 65 na *lud* 15/5; Gt. Jar. 17 *luda* mnoho 7/33; Jar. 61 všeho *luda* 9/1; Dat. zlom. *-fju ludu* 2/2; Instr. Ol. 44 se svým *ludě* 6/1; Jar. 10 mezi *ludě* 7/28; Plur. Nom. a) Jah. 26, Op. 7 dobří *ludie* 27/2, 28/21; b) Ben. 33 kmetští *lude* 6/31; Jar. 13 křestěšší *lude* 7/30; Acc. Jar. 205 vrci dobré *ludi* 12/9; Ben. 4 na biedné *ludi* 6/17; Čst. 81 v svoje *ludi* 15/13; Dat. Čst. 121 posla kořist vratno *ludě* 16/3 (20).

luda v. *l'ud*.

ludé v. *l'ud*.

Luděče v. *Ludiek*.

Luděk v. *Ludiek*.

Luděkem v. *Ludiek*.

Luděków v. *Ludiečkóv*.

Luděkova v. *Ludiečkóv*.

Luděku v. *Ludiek*.

ludem v. *l'ud*.

ludi v. *l'ud*.

ludie v. *l'ud*.

Ludieče v. *Ludiek*.

457. Ludiek, os. jméno;

Nom. Záb. 113 *ludiek* drbí 22/16; Záb. 119, 148 (vzl'úti sč) *ludiek* 22/19, 23/5; Záb. 144, 170 otskoči *ludiek* 23/3, 23/15; Záb. 141 *ludiek* uderi 23/1;

- Záb. 154 *tasi ludičk* 23/7; (= Acc.) Záb. 138 *wludick* měří 22/31; Voc. Záb. 115 aj, *ludiecte*, ty si parob 22/17; Dat. Záb. 140 protiv *ludieku* 22/32; Instr. Záb. 135 prudkost vyrazi *ludiekem* 22/29 (11).
Ludiekem v. *Ludiek*.
- 458. Ludiekóv**, adj. přisv.;
Sg. Gt. m. nt. Záb. 174 *ludiekona* dle slova 23/17 (1).
Ludiekova v. *Ludiekóv*.
Ludieku v. *Ludiek*.
- 459. L'udislav**, os. jméno;
Sg. Gt. (= Acc.) Lud. 56 Střebor *ludíflawa* zýva 19/5 (1).
Ludislava v. *L'udislav*.
- 460. L'udiše**, os. jméno;
Sg. Nom. Lud. 51 sedě knieni . . i *ludíše* 19/2; Lud. 85 by *ludíše* stanovila 19/20; Lud. 134 *ludíše* mu věnec stavi 20/12; Acc. Lud. 133 vede před *ludíšu* 20/12 (4).
Ludíšu v. *L'udiše*.
ludně v. *l'udně*.
- 461. l'udný**, adj.;
Plur. Acc. fem. Jar. 41 na *ludne* jich vlasti 8/18 (1).
- 462. luk**, masc.;
Sg. Instr. Jar. 284 túlec s *lukem* 13/31; Plur. Acc. Jar. 160 napínachu tuhy *lukí* 11 9 (2).
- 463. lúka**, fem.;
Sg. Loc. Lud. 47 na širé *luce* 19/1; zlom (na) *lučie* 2/30 (bývá chybně čteno jako *Lučie*, prý plural od *Lučenín*) (2).
lukem v. *luk*.
luky v. *luk*.
- 464. Lumír**, os. jméno;
Nom. Záb. 48 jako *lumír* 21/12 (1).
- 465. luna**, fem.;
Sg. Nom. Jar. 15 lepá jako *luna* 7/32; Záb. 14 kdaž *luna* v noci bieše 20/24; Instr. Záb. 226 nociu pod *lunu* za nimi 24/13 (1).
luně v. *luna*.
lutá v. *lutý*.
lutě v. *lutý*.
lutě v. *lutý*.
lutě v. *lutý*.
- 466. lutý**, adj.; Srovn. dále i *přel'utý*, *vecel'utý*.
A. Positiv. Sg. N. masc. Záb. 220 *lutí* ostříž 24/9; Jel. 14 *lutí* vrah 27/18; zlom. i *lutí* r- 3/19; fem. Jar. 260 *luta* bůra 13/15; (= A.) nt. (jen jmen-né sklonění a jen příslov.): Jar. 78 vyrazichu *luto* 9/12—13; Jar. 115 dodrachu sě *luto* 10/8; Jar. 166 Záb. 224 hnachu *luto* 11/13, 24/12; Záb. 226—227 dnem pod sluncem za nimi *luto* nociu pod lunú za nimi *luto* 24/13, 24/14; Acc. fem. Čst. 232 v *lutu* sěč 17/31; Instr. masc. Jar. 265 *lutím* davem 13/18; Plur. Acc. fem. Jel. 10 v *lute* boje 27/15; Ol. 21 u vše pótky *lute* 5/16; Gt. Jar. 122, 163, 285 Tatar *lutích* 10/13, 11/11, 13/32; (= Loc.) Jar. 2 o velikých pótkách, *lutích* bojech 7/22; Instr. Jar. 226 *lutími* vrahy 12/24;
B. Superlativ. NAcc. nt. Jar. 209 v *nauluteieí* vedro 12/11—12 (výklad nejistý) (20).
lutých v. *lutý*.
lutým v. *lutý*.
lutými v. *lutý*.
lve v. *lev*.
lýkem v. *lýko*.
- 467. lýko**, nt.;
Sg. Instr. Kyt. 12 *líkem* hebúčkým 26/17 (1).
- 468. lýtka**, fem.;
Du. G. L. Ben. 14 na pevnú *lítku* 7/13 (může býti i od *lýtko* nt.) (1).
lýtko v. *lýtka*.
lýtkú v. *lýtka*.
lzali v. *lzátí*.
- 469. lzátí**, sloveso;
Perf. 3. plur. Jar. 182 sprahlým hrdlem *lzali* rosnú trávu 11/25 (1).
láz v. *měj*.
máchachu v. *máchati*.
máchasta v. *máchati*.
- 470. máchati**, sloveso;
Aor. (imperf.) 3. Du. Lud. 122 mečema *máchasta* 20/6; 3. pl. Jar. 161 *machachu* ostré meče 11/9 (2).
- 471. máchnúti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 152 *maše* Záboj mečem 23/6 (1).
- 472. malítký**, adj.;
Sg. Voc. masc. Skf. 6, 11 *malítčí* skřívánče 28/27, 28/29 (2).
málo v. *malý*.

malokdy v. *kdy*.

473. malý, adj.;

Jen v Sg. NAcc. nt. (skl. jm.) ve rčení Čst. 200 *malokdi* 17/12 (1).

474. masožravý, adj.;

Sg. N. masc. Zbyh. 23 *masožraví* nossec 25/18 (1).

máše v. *máchnúti*.

mateře v. *máti*.

mateři v. *máti*.

475. máti, fem.;

Sg. Nom. Jar. 8, 125, 159 *matí* božia 7/26, 10/15, 11/8; Op. 11 kdě má *matí*, dobrá *matí* 28/23; Jah. 21 moje *matí* 26/31; Jah. 23 *matí* říckáše 27/1; Gt. Jar. 221 *materse* božiej 12/20; Dat. (= Loc.) Jar. 189 k *matersí* božiej 11/30 (9).

mčem v. *čč*.

mči v. *meč*.

mé v. *mój*.

mě v. *jáz*.

476. meč, masc.;

Sg. NAcc. Jar. 261 *mec* vtasi po jilce 13/16; Čst. 10 pústáše *mec* i oheň 14/9; Čst. 82 *mec* jeho padáše 15/13; Lud. 127—128 *mečem* v *mecz* uderi, i *mecz* vzletě za ohradu 20/8—9; Záb. 155 *mecz* sě smeče 23/7 [také ve v. 154 doplňoval Hanka *meč* konjekturou, píše: i tasi Ludiek (*meč*), *meč* atd.]; Gt. Jar. 198 trapnějé shynúti žízňú *mečia* 12/4; Instr. zlom. (me) *cičē meciē* 3/6; Ben. 66 kynu *mečiē* 7/14; Jar. 127 uderi *mečiem* 10/16—17; Jar. 281 *mečiem* Kublajevica zachváti 13/29; Čst. 37 ohněm i *mečiē* 14/24; Lud. 100 *mečiē* přetě 19/27—28; Lud. 125 *mečiē* seče 20/7; Lud. 127 *mečiē* uderi 20/8; Záb. 59 *mečiē* i mlatem 21/18; Záb. 141 silným *mečiē* 23/1; Záb. 151 *mečiē* sě potýkaj 23/5—6; Záb. 152 máše *mečiē* 23/6; Záb. 190 v ruce mlatem i v druhej *mečiē* 23/17; Du. Acc. Lud. 120 *mečiē* dobysta 20/5 (mohlo by se bráti i za Genit. sing.); GL. Lud. 75 oba dobysta tu *meči* 19/15; Dí. Lud. 122 *mečiēma* máchasta 20/6; Plur. Nom. Čst. 76 drnkachu *meči* 15/10; Jar. 240 těžcí (těžké?) *meči* 13/2 (doklad tento není dosti jistý; v rkp. je za *meči* vyškrabáno *e*, tak že původně bylo psáno *meče*; srovn.

Mašek Lfil. III. 187); (= Acc.) Čst. 105 skad hořiechu *mečiē* 15/28; Acc. Ol; 7 jmieše břiětné *mečiē* 5/5; Jar. 161 mácháchu ostré *mečiē* 11/10; Gt. Ben. 52 blesk *mečiew* 7/7; Ben. 59 ráz *mečiew* 7/11; Jar. 70 blsket *mečiew* 9/6-7 Jar. 249 ostrých *mečiew* 13/8; Dat. Jar. 216 vzdámyli sě *mečiē* našich vrahóv 12/16; Ol. 8 k *mečiē* 5/5; Čst. 77 protiv *mečiē* 15/11; Instr. Čst. 13 nad hrabivými *meči* 14/10 (38).

meča v. *meč*.

meče v. *meč*.

mečem v. *meč*.

mečema v. *meč*.

meči v. *meč*.

meči v. *meč*.

mečiem v. *meč*.

mečnú v. *mečný*.

477. medný, adj.;

Plur. NAcc. Lud. 29 nosichu pitie *medna* 18/24 (1).

mého v. *mój*.

měři v. *měřiti*.

478. měřiti, sloveso;

Aor. 3. sg. Záb. 138 hořúciema očima v Ludiek *miersí* 22/31 (1).

mestnú v. *mestný*.

479. mestný, adj.;

Sg. Instr. Čst. 117 pod sekyrú *meřnu* 15/33—16/1 (1).

meškáše v. *meškati*.

480. meškati, sloveso;

Imperf. 3. sg. Čst. 186 zezvuče *ne-meškafē* 17/4 (1).

mez v. *šestmezciětný*, *sedmmezciětný*, *ommezciětný*.

481. mezi, předložka (v číslovkách *šestmezciětný*, *sedmmezciětný*, *osmmezciětný* má tvar ořený *mez*; v. t.);

a) s instr. Jar. 10 *mezi* ludem 7/28; Jar. 34 *mezi* dřevy 8/13; Lud. 108 by hovor *mezi* pány 19/32;

b) s akkus. Jar. 283 spade bezduch *mezi* mrchy 13/30—31 (4).

482. mhla, fem.;

Sg. Nom. Jar. 247 podvíhaje sě *mhla* ote pracha 13/7 (1).

mi v. *jáz*.

mečřiti v. *měřiti*.

mečřě v. *mečřto*.

483. miesto, nt.;

- Sg. NAcc. Čst. 131 dokročiti na sie *mieflo* 16/10; Čst. 157 na *mieflo* (stúpíš) 16/22; Loc. Čst. 124 v sieňze *mieflie* 16/5 (3).
míjechu v. *míjeti*.
- 484. mijeti**, sloveso;
Imperf. 3. pl. Záb. 207 *míeochu* rovně, hory i lesy 24/3 (1).
milá v. *milý*.
milého v. *milý*.
milěj v. *milý*.
- 485. Miletínský**, adj.;
Plur. Nom. masc. Op. 2 lesi *miletínští* 28/18 (1).
Miletínští v. *Miletínský*.
milíteek v. *zmlíteek*.
milítkem v. *zmlíteek*.
milítků v. *přesmilitký*.
milítký v. *přesmilitký*.
- 486. milosrdie**, nt.;
Sg. Gt. (Acc.) Jar. 84 ande *milofrdie* prosí 9/17 (1).
- 487. milost**, fem.;
Sg. NAcc. Jar. 206 ot boha nám *milofí* ždátí 12/9; Gt. Jar. 196 tomu v Taterech *milofí* ždátí 12/2 (2).
milosti v. *milost*.
milovachom v. *milovati*.
- 488. milovati**, sloveso;
Praes. 3. plur. Záb. 51 pěvce *miluíu* bozi 21/14; Aor. 1. plur. Jah. 35 laskachom sě, *milouachō* 27/6—7 (2).
milú v. *milý*.
milujú v. *milovati*.
- 489. milý**, adj.;
Sg. Nom. (Voc.) masc. Jah. 37 pojed, *milí!* 27/7; Op. 9. otčík *milí* 28/22; fem. Jah. 1, 17 (má) *míla* 26/11, 26/29; Jah. 11 poždi, *míla!* v pochládečce 26/26; Jah. 19 je sě *míla* žalovati 26/30; Acc. fem. Lud. 6 sobč i všem *milu* 18/13; Gt. masc. (= Acc.) Jah. 18 na *míle°* ždaje 26/29; Dat. Loc. fem. Zbyh. 8 po svéj drahéj *míleí* 25/7; Instr. fem. Čst. 111 s *milu* svú dcerú 15/31; Zbyh. 4 s holubicú drahú, s *milu* 25/3; Plur. Gt. Záb. 261 hlásat *milích* slov 24/31 (12).
milých v. *milý*.
minu v. *minúti*.
- 490. minúti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 237 *minu* bůřa 12/32;
- Záb. 13, 77 i *minu* den . . i *minu* den vterý 20/23, 21/29 (5).
- 491. mír**, masc.;
Sg. Loc. Jar. 9 vlasti *wmírsie* biechu 7 27; Lud. 39 *wmírsie* válku ždátí 18/29 (2)
míto v. *mýto*.
mknuchu v. *mknúti*.
- 492. mknúti sě**, sloveso;
Aor. 3. pl. Jar. 155 i *mknuchusie* prudko vz chlumek 11/5 (1).
mladí v. *mladý*.
- 493. mladý**, adj.;
Plur. Nom. masc. Lud. 1 poslúchajte staří *mladí* 18/10 (1).
- 494. mlat**, masc.;
Sg. NAcc. Čst. 19 sně se sčitem i *mlat* 14/14; Záb. 145 *mlat* vrazi 23/3; Záb. 169 chopi *mlat* 23/15; Záb. 171 napřeže *mlat* 23/15; Záb. 173 letě *mlat*; Záb. 176 *mlat* dušu vyrazi 23/18; Zbyh. 27 tobě jemu v hlavu . . železný *mlat* 25/20; Zbyh. 29 vze svóje *mlat* 25/22; Gt. Záb. 175 uleče sě těžka *mlata* 23/18; Instr. Záb. 59 mečem i *mlatem* 21/18; Záb. 143, Jel. 16 uderi *mlatě* 23/2, 27/19; Zbyh. 38, 39 rozrazi *mlatě* 25/29—30; Záb. 190 v ruce *mlatě* i v druhéj mečem 23/27 (15).
mlata v. *mlat*.
mlatem v. *mlat*.
mláti v. *mlátiti*.
- 495. mlátiti**, sloveso;
Aor. (praes.?) 3. sg. Jar. 259 i sien zeřivý své vrahý *mlatí* 13/15 (1).
mlče v. *mlčeti*.
- 496. mlčeti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Ol. 31 aj, vša Praha *mlcie* 5/23; Aor. 3. sg. Zbyh. 10 junošě s němým lesem *mlcie* 25/8 (2).
mlčie v. *mlčeti*.
mluvi v. *mluviti*.
- 497. mluviti**, sloveso;
Impt. 2. sg. Záb. 28 ty *mluí* k niem 20/32; Inf. Čst. 203 věhlasno to v súkromí *mluwítí* 17/13 (2).
mně v. *jáz*.
mnuch v. *mnuchý*.
- 498. mnohý**, čisl.;
Sg. NAcc. nt. Čst. 84 *mno°* silných dubów 15/14; Jar. 17 *mno°* luda 7/33 (srv i -*mo-*). Plur. Nt. masc. zlom. -stli *mnuchí* 4/3 (3).

mnoštvie v. *množstvoie*.

množí v. *mnohý*.

množie v. *množiti*.

499. množiti sé, sloveso;

Præs. 3. sg. | Jar. 121 jak *šie množte* večerní tma 10/12 (1).

500. množstvoie, nt. Srovnej i *přemnožstvoie*.

Sg. NAcc. (jen tak; v RK. vždy foneticky: *mnoštvie*): Ol. 29 kdě bě *mnoštúie* Polan 5/21—22; Jar. 61 *mnoštúie* všeho luda 8/33; Jar. 73 *mnoštúie* křesťan 9/9; Jar. 120 Tatar *mnoštúie* 10/11; Jar. 153 shluče se *mnoštúie* 11/3—4; Jar. 222 jide *mnoštúie* 12/21; Čst. 198 lánie psów přemnoha *mnoštúie* 17/11; Záb. 216, 235 uchvátichu *mnoštúie* cuzích 24/7,18; Záb. 260 dat *mnoštúie* obětí 24/30—31 (10).

mnú v. *jáz*.

-*mo*, dva zlomky: 4/1, 4/15 (tento poslední zlomek ve spojení s následujícím *houo-* býval čítán ta)*mo* *hovo*(řili, ale v Nár. Listech ze dne 12. dubna 1888 navrhuje se čtení m)*noho* vo(jska).

moc- zlom. *moc-* 3/28.

501. moci, sloveso; odsud adj. *mohúci* v. t.

Imperf. 3. sg. zlom. *nemozese* 1/22; Čst. 235 vstáti *nemozese* 18/1; Aor. 1. sg. Róż. 8 nic doždati *nemozech* 28/6; 3. sg. Jah. 5 *nemoze* vstúpiti 26/23; Jar. 287 kam kto téci *moze* 13/33; Partic. Skř. 5 kak bych *moohla* ráda býti 28/26—27 (čtení nejisté, má-li se čísti *mochla* či *moohla*; srv. Seykora, Ad RK. 1886, 59). (6).

mocna v. *mocný*.

mocná v. *mocný*.

mocné v. *mocný*.

mocnú v. *mocný*.

502. mocný, adj.;

Sg. Acc. fem. Ol. 23 vze v *mocnu* ruku 5/17 (není-li GL. Du.); Gt. masc. (skl. jmenné) Čst. 136 z *mocna* hrdla 16/12—13; Instr. fem. Jel. 12 braňú *mocnu* 27/16; Plur. NA. nt. Ol. 8 *mocna* paže 5/6; fem. Jar. 173 klády *mocne* 11/9 (5).

modru v. *modrý*.

503. modrý, adj.;

Flajšhans, Seznam slov RK.

Sg. Dat. masc. Záb. 87, 108 *kmodru* vrchu 22/2, 22/13 (1).

moh- zlom. i *moh-* 4/21.

mohla v. *moci*.

mohúcech, *mohúcech* v. *mohúci*.

504. mohúci, adj. verb.;

Plur. Loc. Jar. 267 na *mohucech* plecech 13/20 (1).

mohus- zlom. -*ene* *mohuf-* 1/15 (dle Maška, ČČM. 1889, 222 možno čísti i *mohu í*).

505. mój, nám. přís. v.;

Sg. N. masc. Op. 9 kdě *moí* otčik 28/21; Lud. 114 praděd (*mój*) zbi. . . 20/2 (v orig. vynecháno); fem. a) Jah. 1 *ma* milá 26/21; b) Jah. 5 *moie* zmi-litka 26/23; Op. 11, Jah. 21 *moie* máti 28/22, 26/31; Jah. 17 *moie* milá 26/29; Acc. fem. Lud. 116 chrabrost *moúu* 20/3; Zbyh. 16 *moúu* drahú 25/12; Gt. masc. nt. zlom. dojde *me°* 4/13; Záb. 23 z srdce *me°* 20/29; Plur. N. masc. Čst. 34 voji *moí* 14/21; Acc. masc. Čst. 15 vedi *me* voje 14/11 (11).

moje v. *mój*.

moji v. *mój*.

moju v. *mój*.

506. Mořana, Mořena, fem. (v RK. Mořana);

Sg. Nom. Čst. 236 *morena* jej sypáše 18/1; Acc. Záb. 35 z Vesny po *mořanu* 21/5 (2).

Moranu v. *Mořana*.

Mořena v. *Mořana*.

507. most, masc.;

Sg. NAcc. Ol. 42, 43, 47 na *mošt* 5/32, 6/3; Ol. 48 veš *mošt* 6/3 (4).

móže v. *moci*.

móžech v. *moci*.

móžeše v. *moci*.

možiech, *možieše* v. *moci*.

mračí v. *mrač*.

508. mraček, masc.;

Sg. N. Acc. Jar. 232 na vznojeném nebi *mčiek* 12/29 (1).

mračen v. *mračno*.

509. mračno, nt.;

Pl. Gt. Čst. 197 jako z *mčen* 17/10 (1).

510. mrač, masc.;

Sg. NAcc. Jar. 94 jak *mč* černý 9/25

Plur. Nom. Čst. 71 jako ledovití *mračí* 15/8; Acc. (= N.) Jar. 139 *mračí* střel

- tu shóry na Tatary_a 10/26; Gt. Jar. 68 jako přieval s *mkow* 9/6 (4).
mrakóv v. *mrak*.
mraky v. *mrak*.
mrch v. *mrcha*.
- 511. mrcha**, fem.;
 Plur. (N)Acc. Jar. 283 spade mezi *mrchí* 13/31; Gt. Jar. 255 *mrch* tu ležieše 13/12; Záb. 258 pohřebat *mrch* 24/29 (3).
mrkavy v. *mrkavý*.
- 512. mrkavý**, adj.;
 Pl. Acc. fem. Jar. 25 nad *mrkauí* šumy 8/6 (= *mrkavý* zúženo z *mrkavé*) (1).
mrtev v. *mrtevý*.
- 513. mrtvý**, adj.;
 Sg. N. masc. (skl. jmenné) Čst. 241 doniž *mrtev* nežžen 18/4 (1).
- 514. mrzkost**, fem.;
 Sg. N(Acc.) Jar. 218 *mrzkost* jest poroba 12/18 (1).
mrzli v. *mrznúti*.
- 515. mrznúti**, sloveso;
 Partic. N. plur. masc. Žez. 9 kak by *mrzli* klasi 28/15 (1).
mu v. *jen*.
múdra v. *múdrý*.
múdro v. *múdrý*.
múdrú v. *múdrý*.
- 516. múdrý**, adj.;
 Sg. Dat. masc. (sklonění jmenné) Lud. 39 v míře válku *múdrú* ždáti 18/29. (Tak původní čtení rukopisné; ale Hankou obměněno v *mudro*; čtení *mudra* není však dosti pravděpodobno. Srvn. Mašek Lfilol. III. 193) (1).
mušký v. *mužský*.
muštvo v. *mužstvo*.
mútě v. *mútiti*.
mútie v. *mútiti*.
mútíla v. *mútiti*.
- 517. mútiti**, sloveso;
 Particip. praes. Záb. 6 sedě dlúho i dlúho *fie mútie* 20/18 (bývá čítáno méně správně i za praes.); Part. perf. Sg. N. fem. Op. 6 ráda bych neplakala, *nemutíla* srdce 28/20 (2).
mutno v. *mutný*.
- 518. mutný**, adj.;
 Sg. (N)Voc. masc. Zbyh. 13 holubče *mutní!* 25/10; Zbyh. 24 *mutní* junose! 25/18; NAcc. nt. (skl. jmenné; jen příslov.) Jel. 17 zevzněchu *mutno* ža-
- lostiví lesi 27/20; Zbyh. 13 tobě *mutno* samu 25/10 (4).
- 519. muž**, masc.;
- Sg. Nom. Čst. 94 postavi se *muž* k muži 15/21; Gt. Záb. 9 ot *muze* k muži 20/20; Dat. Záb. 9 ot *muže* k *mužu* 20/20; Čst. 94 muž k *mužu* 15/21; Plur. Nom. Voc. a) Jar. 212 zastyďte se, *muzie* 12/14; Jar. 220 podte, *muzie* 12/19; Lud. 35 *muzie*, nebudi vás tajno 18/27; Lud. 37 statní *muzie*. 18/28; Záb. 20 *muzie* bratrských srdce 20/28; Záb. 15 sněchu se *muzie* 20/24—25; Záb. 159 zbrociechu je *muzie* 23/10; b) Čst. 99 vskočichu *muži* 15/24; Gt. Bén. 44 rozeznělých *muž* 7/3 (13).
muže v. *muž*.
muži v. *muž*.
mužie v. *muž*.
mužská v. *mužský*.
- 520. mužský**, adj.;
- Du. NA. Záb. 57 její hlasy přecházěsta *wmuška* 21/17—18 (1).
- 521. mužstvo**, nt.;
- Sg. N(Acc.) Záb. 104 rozstúpi se *muštvo* 22/10 (1).
mužu v. *muž*.
- 522. mysl**, fem.;
- Plur. Loc. Lud. 33 rozstúpi se bodrost *wmíflech* 18 26 (1).
mystech v. *mysl*.
mýta v. *mýto*.
- 523. mýto**, nt.;
- Sg. Gt. Ol. 10 dostúpichu *míta* 5/7 (1).
N- zlom. *n-* 3/12.
-ň v. *jen*.
- 524. na**, předl.;
- v RK. psána pravidlem dohromady. Srv. *naprotiv*.
 A. S Acc.
 a) prosté: Záb. 218, 237 *nadruhi* břeh 24/8, 24/19; Zbyh. 1, 49 *na* dřevo 25/1, 26/6; Jar. 53, 55 *na* dvě. . 8/27, 28; Lud. 17, 21, Čst. 87 *na* hrad 18/18, 20, 15/16; Lud. 57, 70, 88, Záb. 198 *na* koně 19/6, 12, 21, 23/31; Jar. 22, Čst. 143, 164 *na* rúcie koně 8 4, 16 17, 16/26; Lud. 86, 99 *na* L'ubora 19 20, 27; Ol. 42, 43, 47 *na* most 5/32, 6/3; Ol. 24, 25 *na* Polany 5/18; Čst. 96, Zbyh. 29 *na* rámě 15/22, 25/22; Čst. 99, Zbyh. 29 *na* se 15/24, 25/21; Lud. 53, 66, 84 *na* sědanie

19/4, 10, 19; Čst. 114, Záb. 2, Zbyh. 9 *na skálu* 15/32, 20/15, 25/7; Záb. 205, 214, 233 *skok na skok* 24/1, 6, 17; Jar. 127, Čstm. 72 *na ščit* 10/17, 15/8; Čst. 22, Záb. 112 *na voje* 14/15, 22/15; Ol. 6 *na sto* 5/4; Ben. 66 *na pravo* 7/14, Ben. 68 *na levo* 7/15; Ben. 70 *na skalnatý lom* 7/16; Ben. 72 *na Němce* 7/17; Jar. 19 *na nohy* 8/1; Jar. 34 *na ňu* 8/13; Jar. 41 *na l'udné vlasti* 8/18; Jar. 54 *na dlí* 8/27; Jar. 78 *na křesťany* 9/12; Jar. 139 *na Tatary* 10/26; Jar. 183 *na noc* 11/26; Jar. 186 *na poledne* 11/28; Jar. 256 *na dvě* 13/13; Jar. 276 *na Kublajevica* 13/26; Čst. 5 *na kniežecie slova* 14/6; Čst. 34 *na ň(ej)* 14/22; Čst. 41 *na Kruvoj* 14/26; Čst. 65 *na l'ud* 15/5; Čst. 73 *na kopie* 15/9; Čstm. 102 *na vteré* 15/26; Čst. 103 *na třetie* 15/26; Čst. 131 *na sie miesto* 16/9; Čst. 141 *na vrahy* 16/16; Čst. 157 *na miesto* 16/22; Čst. 188 *na svůj komoň* 17/5; Čst. 202 *na čeže* 17/12; Čst. 204 *na vše* 17/14; Čst. 225 *na ně* 17/26; Čst. 240 *na drvo* 18/4; Čst. 243 *na stráž* 18/6; Lud. 7 *na div* 18/13 (bývá také [Prusík, vyd. 1886] čteno *naď div*, méně správně); Lud. 17 *na hody* 18/18; Lud. 21 *na sie hody* 18/20; Lud. 55 *na Střebora* 19/5; Lud. 68 *na Srpoše* 19/11; Lud. 97 *na Ruboše* 19/26; Lud. 98 *na kóň* 19/26; Lud. 105 *na zemany* 19/30; Lud. 112 *na oř* 20/1; Lud. 129 *na zemju* 20/9; Záb. 3 *na vše strany* 20/16; Záb. 54 *na Slavojeva zraky* 21/16; Záb. 70 *na prsí* 21/25; Záb. 85 *na krále* 22/2; Záb. 102 *na hlavu* 22/9; Záb. 116 *na paroby* 22/17; Záb. 446 *na voj* 23/4; Záb. 162 *na pól* 23/11; Záb. 206 *na ránu* 24/2; Zbyh. 24 *na Zbyhoň* 25/18; Jah. 1—2 *na jahody, na zelená borka* 26/21; Jah. 6 *na nožicu* 26/23; Jah. 13 *na palúček* 26/27; Jah. 18 *na milého* 26/29; Jah. 29 *na suk* 27/4; Jah. 39 *na koníček* 27/9; Jel. 14 *nā* (= na-ň) 27/17; Jel. 32 *na sien dub* 27/31;

β) opakované: Ben. 3—4 čemu *svietíš na ny, na biedné ludi* 6/17; Čst. 226 *zastúpi úval na vzhod na pól* 17/27.

B. S Loc.

α) prosté: Jar. 45, 175, Čst. 193 *na rovni* 8/21, 11/20, 17/8; Čst. 56, 115, Zbyh. 9 *na skále* 14/33, 15/32, 25/7; Ol. 30 Čst. 169 *na vrše* 5/22, 16/28; Jar. 16, 40, Jah. 36 *na zachodě* 7/32, 8/17, 27/7; Jar. 125 *na němž* 10/14; Jar. 134 *na podchlumí* 10/21; Jar. 146 *na vzhodě* 10/31; Jar. 150 *na ručiech koněch* 10/1; Jar. 151 *na kopiech* 11/2; Jar. 158 *na náspech* 11/7; Jar. 214 *na siem chlumce* 12/15; Jar. 232 *na vznojeném nebi mráček* 12/28; Jar. 241 *na plecech* 13/2; Jar. 242 *na bujných hlavách* 13/3; Jar. 267 *na mohúcých plecech* 13/20; Čst. 79 *na hradě* 15/12; Čst. 149 *na jejé vrchu* 16/19; Čst. 156 *na tvrdosti nebes* 16/21; Lud. 10 *na lícech* 18/14; Lud. 48 *na pavlači* 19/1; Lud. 109 *na ohradě* 19/32; Lud. 111 *na dřevci* 19/33; Zbyh. 15 *na tom tvrďě hradě* 25/12; Zbyh. 50 *na jednéj větvi* 26/7; Zbyh. 53 *na jednom ložici* 26/9—10; Jah. 27 *na koničce* 27/2; Jah. 15 *na palúčce* 26/28; Jel. 11 *na sobě* 27/15; Jel. 26 *na junoš* 27/26; Jel. 29 *na nožiciech* 27/28; Jel. 33 *na dubě* 27/31; Róż. 12 *na pravěj rucě* 28/8; Žez. 12 *na dubci* 28/12; Op. 12 *na niej* 28/23;

β) opakované: Čst. 49 *na jich vrcholi na vysokéj* 14/30 (je-li ovšem čtení *vrcholi* správně; v. t.); Ben. 63—64 *na zasazenú patú, na pevnú lýtkú* 7/13.

C. Nejisté jsou doklady: *zlom. na-* 2/3; *na vo-* 3/18; *na kn-* 3/33; *sědāše na-* 3/8.

D. Mylně bývají sem počítány doklady Jar. 206 (*namilost* = nám milost v. *jáz*) a Čst. 168 (*nadrahu* = nad drahú v. *naď*) (153).

nabiera v. *nabierati*.

525. **nabierati**, sloveso;

Aor. (či Praes.?) 3. sg. Kyt. 3 *nabiera vody* v kovaná vědra 26 11 (1).

526. **nad, nade**, předložka (bývá pravidlem psána s následujícím slovem dohromady);

A. **nad** α) S Instr.

1. prosté: Ol. 57 *nad všiu zemiu* 6/10; Jar. 58 *nad sím* 8/31; Jar. 128 *naa hlavú* 10/17; Jar 217 *nad sobú* 12/14,

- Jar. 284 *nad* niem 13/31; Čst. nadp., 159 *nad* Vlaslavem 14/3, 26/23; Čst. 13 *nad* hrabivými meči 14/10; Čst. 75 *nad* vršínú lesa 15/10; Čst. 92 *nad* hlavami vojem 15/19;
2. opakováno: Čst. 8—9 *nad* Neklanem *nad* slavným kněžem 14/8;
β) Acc. Ben. 47—48 vstanú kyji *nad* kyje, kopie *nad* kopie 7/4—5; Jar. 25 *nad* mrkavý šumy 8/6; Jar. 224 povyš ny *nad* vrahy 12/23; Čst. 127 *nad* vršiny lesné 16/7;
B. **nade**: Záb. 140 Záboj hna *nade* vše voje 22—23/32—1;
C. **na-** před zubnou (srv. *k, s, vz*) Čst. 168 *nad*rahu 16/28 (= *nad* drahú). Mylně sem bývá počítáno *nadtvo* Lud. 7 = *na* div v. *na*. (20).
naddívno v. *naddivný*.
- 527. naddivný**, adj.;
Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné) Jar. 4 nastojte i *nadtvo* vám sluchu 7/23 až 24 (1).
nade v. *nad*.
- 528. náděja**, fem.;
Sg. Nom. Jar. 104 odstúpi *nadiela* vše křesťany 9/33 (1).
nadívno v. *naddivný*.
nadjidech v. *nadjiti*.
nadjidiech v. *nadjiti*.
- 529. nadjiti**, sloveso;
Imperf. 1. sg. Róż. 15 kamének *nadadiidech* 28/10—11 (-*de-* čti -*dě-* jako *idefe* = *jděše*; bývá čteno také za aorist, ale imperf. je zde náležité) (1).
- 530. ňadra**, plur. nt.;
Plur. NAcc Jar. 29 hrdlo *niadra* rozhalená jmieše 8/9 (1).
ňadro v. *ňadra*.
nadúti v. *nadutý*.
- 531. nadutý**, adj.;
Sg. N. masc. Čst. 26 *nadutí* Vlaslav 14/12 (1).
nahrnuchu v. *nahrnúti*.
- 532. nahrnúti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 21 *nahrnuchu*, če třeba bieše 3/3 (1).
najjistěje v. *jistý*.
najnižejé v. *nizký*.
najnižejie v. *nizký*.
najniži v. *nizký*.
najplzněji v. *plzný*.
najplznějše v. *plzný*.
- 533. nalit**, adv.; složeno z *nali* + *t*. Srv. -*t*. Jar. 51 sebrachu sě *nalit* čaroději 8/25—26; Jar. 97—98 *nalit* Uhrie v setniny sě shlukú, *nalit* oružení s nimi střetnú 9/27—28; 246 *nalit* srážajevě straně obě 13/6; Čst. 2:9 *nalit* vyrazi Čstmír 17/22 (5).
naloži v. *naložiti*.
- 534. naložiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 190 kýty i plece *naloži* šesti jezdcem 17/6 (1).
nám v. *jáz*.
naň v. *jen*.
napa- zlom. *i napa-* 4/12.
napichané v. *napíchaný*.
- 535. napíchaný**, partic. pass.;
Plur. Acc. (masc.) fem. Jar. 151 nosúce na kopiech *napichané* hlavy 11/2 (1).
napichati v. *napíchaný*.
napínachu v. *napínati*.
- 536. napínati**, sloveso;
Aor. 3. plur. 160 *napínachu* rúče luky 11/9 (1).
naplňem v. *naplniti*.
naplňema v. *naplniti*.
- 537. naplniti**, sloveso;
Partic. pass. Sg. N. fem. Čst. 218 i by leskem *naplnema* hora 17/22 (1).
napřěhnúti v. *napřieci*.
napřěže v. *napřieci*.
- 538. napřieci**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 171 *napže* Záboj mlat 23/15 (1).
- 538 a. naprotiv**, zlom. *napřív* 3/11 (čtení nejisté).
- 539. r árod**, masc.;
Sg. N. Acc. Jar. 163 veš *národ* Tatar l'utých 11/11 (1).
- 540. náručie**, nt.;
Sg. NAcc. Jah. 41 vzech zmilitku *wnarucie* 27/10 (1).
- 541. násep**, masc.;
Plur. Acc. Jar. 144—145 křestěné *naspi* vrhú, *naspi* zakopané kolkol vrcha 10/30; Jar. 170—172 juž.. sě *wnaspi* hnachu... juž sě jechu *naspi* rozkotati 11/17—18; Gt. (= Sg. NA.) Jar. 169 pokraj *nasep* 11/16; Jar. 173 svalichu *snašep* klády 11/19; Jar. 175 sražem *snašep* šípem 11/23; Loc. Jar. 158 na *naspech* stáchu 11/7 (8).

náspech v. násep.

náspy v. násep.

nastáti v. nastojte.

- 542. nastojte**, mezislovce (z impt. slovesa *nastáti*).

Jar. 3—4 *naštoite* i veš svůj um sbierajte, *nastoite* i naddivno vám sluchu 7/22—23; Jar. 178 probóh, aj, *naštoite*, slavný Vněslav sražem šípem! 11/22 (3).

nastřelen v. nastřeliti.

- 543. nastřeliti**, sloveso;

Part. pass. Jar. 273 (lev) *nastršelen* za lovcem žene 13/24 (1).

- 544. náš**, nám. přís.;

Sg. N. masc. Ben. 5 l'ud *nas* branný 6/18; fem. Záb. 96 *naše* braň 22/6; Záb. 239 *naše* pomsta 24/20; Acc. fem. Jar. 110 dušu *nasu* 10/4; Záb. 168 *nasu* krev 23/14; Záb. 203 *nasu* krutost 23/32; Plur. Nom. masc. Čst. 126 *naši* kroci 16/6; NAcc. fem. Jar. 9 vlasti *naše* 7/27; Ben. 12 *wnaše* krajiny 6/21; Dat. Jar. 228 útrobám *našim* 12/25; GLoc. Ol. 25 *našich* zemí 5/19; Jar. 216 *našich* vrahov 12/17; Čst. 132 vojsk *našich* 16/10; Jar. 230 v zemiech *našich* 12/27 (14).

naše v. náš.

naši v. náš.

našich v. náš.

našim v. náš.

našu v. náš.

- 545. ne**, záporka; od ní odvozeno i *neže* v. toto.

A. Samostatně: Jar. 207 ot Boha nám milost ždáti chvalno, *ne* u porobě ot sveřepých Tatar 13/20;

B. Se slovesy: v. doklady u *báti se*, *býti* (5), *doždati*, *jmiati*, *kloniti se*, *meškati*, *moci* (4), *mútiiti*, *nadžiti*, *otvoriiti*, *páliti*, *plakati* (2), *přijiti*, *řeci*, *rozkazovati*, *směti*, *túžiti*, *upúšćeti*, *zjařiti se*, *zžěci* (29). (Doklady mohly by se snad rozhojniti ještě některým dokladem u adj.; na př. *nevysoký*, *nedaleký* možno čísti též rozloženě; konečně mohlo by se sem počísti i sloveso *neroditi*, které má *ne* již splynulé v pochýlený význam).

- 546. ne**, spojka;

Jar. 11 *ne* ot vzhoda v zemiech búřa vstáše 7/28 (1).

-ne zlom. *-ne* 2/25, 3/33.

ne- zlom. *ne-* 2/15.

ně v. jen.

- 547. nebe**, nt.;

Sg. NAcc. Lud. 11 oči jako *nebe* jasné 18/15; Záb. 66 búřúce *nebe* 21/23; Loc. Jar. 232 na vznojeném *nebí* 18/28—29; Ben. 51 blesk hroma *ponebí* 7/7; Ol. 56, Jar. 234 po všem *nebí* 6/9, 12/30; Plur. Gt. Čst. 156 na tvrdosti *nebes* 16/22 (7).

nebes v. nebe.

nebeská v. nebeský.

- 548. nebeský**, adj.;

Plur. NAcc. nt. Ben. 55 *nebeska* letadla 7/9 (1).

nebí v. nebe.

nebošce v. nebožka.

nebožátka v. nebožátko.

- 549. nebožátko**, nt.;

Plur. NAV. Ben. 13 dajte, *nebožatka*, dajte! 6/21—22 (1).

nebožce v. nebožka.

- 550. nebožka**, fem.;

Sg. Dat. (L.) Róž. 11 mně *nebožce* 28/8 (1).

neby v. býti.

nedaleko v. nedaleký.

- 551. nedaleký**, adj.;

Sg. NAcc. nt. Záb. 241 juž nám *nedaleko* hory 24/21 (mohlo by se čísti i: *ne daleko* a pak by doklad patřil pod *daleký*) (1).

- 552. nedozírám**, adj. (příč. trp. od slovesa *dozírati*);

Sg. Gt. (masc.) nt. Jar. 149 *nedozírama* daleka 10/33—11/1 (1).

nedozíráma v. nedozírám.

něj v. jen.

- 553. Neklan**, masc.; os. jméno;

Sg. N. Čst. 1 *Neklan* káže vstáti 14/4; G. (= Acc.) Čst. 61 pohaně *neklana* kněze 15/2 (a později vyškrabáno); Dat. Čst. 14 pohanění *neklanu* 14/10 až 11; Čst. 62 *neklanu* obče vieru 15/3; Čst. 247 *k neklanu* (k) radostnu uchu 18/7 (bývá čteno také za adj. přís. *k Neklanu*); Instr. Čst. 8 nad *neklanem* 14/8 (6).

Neklaň v. Neklan.

Neklana v. Neklan.

Neklanem v. Neklan.

- 554. Neklanin**, adj. přís.;

- Plur. Acc. fem. Čst. 11 v krajiny
neklaniní 14/9 (1).
Neklaniny v. *Neklanin*.
- 555. Neklanov**, adj. přisv. ;
Sg. Dat. masc. Čst. 249 *neklanouu* oku
18/8; Plur. Gt. Čst. 86 *neklanouích*
vojínov 15/15—16 (2).
Neklanovu v. *Neklanov*.
Neklanových v. *Neklanov*.
Neklanu v. *Neklan*.
Neklaňu v. *Neklan*.
Němce v. *Němec*.
Němcem v. *Němec*.
Němcev v. *Němec*.
Němci v. *Němec*.
- 556. Němec**, masc. ;
Plur. N. Ben. 9—10 dlhým tahem
niemci tahú a sú *niemci* Sasíci 6/20;
Jar. 31 diviechu sě *niemci* 8/10; Lud.
40 veždy nám susedé *niemci* 18/30;
Accus. Ben. 72 kamenie *naniemce*
vrhú 7/17; Pr. Lud. 115 zahna *niem-*
cew sbory 20/2-3; Dat. Ben. 74—75
i by *niemcem* úpěti i by *niemcem*
prnúti 7/18 (8).
němu v. *jen*.
- 557. němý**, adj. ;
Sg. Instr. masc. Zbyh. 10 s *niemī*
lesem 25/8 (1).
něným v. *němý*.
němž v. *jenž*.
nenie v. *býti*.
nepřátely v. *nepřítel*.
- 558. nepřítel**, masc. ;
Plur. Acc. Jar. 230 potři v zemiech
neprstatelí 12/27 (1).
nepřítel v. *nepřítel*.
- 559. nepronikavý**, adj. ;
Sg. NAcc. masc. Čst. 20 sně *nepní-*
kaui helm 14/14 (1).
- 560. neroditi**, sloveso ;
Impt. 2. plur. Jar. 208 *nerodte* spěti
v pahubu 12/10; zlom. ne)rodte ot-
stú(pati) 1/2 (2).
nerodte v. *neroditi*.
nesčastný v. *neščastný*.
neste v. *něsti*.
- 561. něsti**, sloveso ;
Praes. 3. plur. Čst. 54 bitvu v sobě
nefu 14/32; Čst. 34 pomstu na něj
nefu 14/22; Impt. 2. plur. (v platnosti
3.) Záb. 201 koni *nefe* v patách za
nimi našu krutost 23/32; Particip.
- praes. Plur. N. Čst. 183 jdú oružie *ne-*
fuce 17/2 (4).
nesú v. *něsti*.
nesúce v. *něsti*.
nesžen v. *zžěci*.
neščastnú v. *neščastný*.
- 562. neščastný**, adj. ;
Sg. N. fem. Jah. 22 jáz *nešcastna* roba
26/31 (čtení nejsto; může býti i *ne-*
sčastná) (1).
nevysoká v. *nevysoký*.
- 563. nevysoký**, adj. ;
Sg. N. fem. 6—7 hora *neuífoka*, *neuí-*
foka, Hostajnov je jí jmě 7/25 (možno
čisti i *ne vysoká* a pak by patřilo
pod *vysoký*) (2).
nevzmožno v. *nevzmožný*.
- 564. nevzmožný**, adj. ;
Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné, jen příslov.)
Jar. 193—194 *nevzmozno* nám dále
žizňú tráti, *nevzmozno* nám pro žizn
vojevati 11/32—33 (2).
než v. *neže*.
- 565. neže**, spojka ;
Čst. 154 *neze* sě poznaje, stúpiš 16/21;
Čst. 158 a *neze* slunce stúpi, dojdú
i voje 16/22 (2).
- 566. ni**, zápornka ; v. také *če*, *kto*, *nikamo*.
A. Prostě. Jar. 64 křestěné *ní* světi
nejmiechu 3/2; Záb. 41 nesměchu sě
biti v čelo *ní* v súmrky jim dávati
jiesti 21/8; zlom. *ní* den 2/19 (čte tak
Seykora, Na obranu, 53; jiní čítali
a čítají *-ní* doplňující prvoj);
B. Opakováno: Záb. 164 *ní* sěmo *ní*
tamo ustúpeno 23/12; Op. 14 *ní* mi
bratra *ní* mi sestry 28/23—24;
C. Ve spojení s *č* je buď *nic* nebo
niče (v. *če*, 2 doklady), ve spojení
s *kto* *nikto* (v. *kto*, 1 doklad), ve spo-
jení s *kamo* *nikamo* (v. *nikamo* 1
dokl.) (11).
nic v. *če*.
nič v. *če*.
niče v. *če*.
nie v. *jen*.
niej v. *jen*.
niem v. *jen*.
nich v. *jen*.
- 567. nikamo**, adv. ;
Jar. 119 vícestvie sě *nikamo* nekloní
10/6 (1).
nikdo v. *kto*.

- nikomu v. kto.*
nikto v. kto.
ními v. jen.
niu v. jen.
- 568. nízký, adj.;**
 Superlativ; Sg. N. masc. Záb. 22 vám pěji *nainízi* z dola 20/29; nt. Záb. 18 stúpi *nainízele* 20/27; Záb. 24 *nainízele* pohrúžena 20/30 (3).
- 569. nižní, adj.;**
 Sg. Loc. masc. Čst. 216 po *nizniě* chvrstí 17/21 (1). (Mohlo by býti i od *nižný*.)
nižniem v. nižní.
nižný v. nižní.
no- zlom. *no-* 1/6 (dle Maška ČČM. 1889, 221).
- 570. noc, fem.;**
 Sg. NA. zlom. *noc* 1/28; Ol. 13 *noc* se převalíše 5/9; Jar. 140, 177 *temná noc* 10/27, 11/21; Jar. 183—184 večer projdena *noc* chladnú, *noc* se proměníše v jutro 11/26; Čst. 236 *wnoc* černú 18/1—2; Záb. 72 přicházěše *noc* 21/31; Záb. 78 tehdy se zatemníše *noc* 21/27; Gt. Ol. 13 přes *polnocí* 5/10; DL. Záb. 14 *wnocí* 20/24; Záb. 229 po *nocí* 24/15; Instr. Záb. 226 *nocu* pod lunú 24/13; Záb. 228 *temnú nocu* 24/14—15; Zbyh. 31 bě u hrada *nocu* 25/23 (15).
nocí v. noc.
nocí- zlom. *-ach nocí-* 4/17 (?).
nocíu v. noc.
- 571. nocní, adj.;**
 Sg. Instr. masc. nt. Ol. 5. *temnem nocníě* 5/3—4 (1).
noční v. nocní.
nocí v. noc.
nočníem v. nocní.
- 572. noha, fem.;**
 Sg. Instr. Záb. 124 hotovi *nohu* v krok 22/22; Plur. NAcc. Jar. 19 *nanohí* skočí junóv deset 8/1; Instr. Jel. 8 hbitými *nohami* 27/14 (3).
nohami v. noha.
nohy v. noha.
- 573. noseč, masc.;**
 Sg. NAcc. Zbyh. 23 *tvrdý noseč* 25 18(1)
nosi v. nositi.
nosichu v. nositi.
- 574. nositi, sloveso;**
 Aor. 3 sg. Jel. 4 krásná parohy *nosí* 27/12; 3. pl. Lud. 28—29 *nosíchu* jedenie i *nosíchu* pitie 18/23—24; Partic. praes Jar. 151 *nosuce* na kopiech napíchané hlavy 11/2 (4).
nosíuce v. nositi.
nosíva v. nosívati.
- 575. nosívati, sloveso;**
 Aor. 3. sg. Jel. 11 hrdú braň na sobě *nosíva* 27/16 (1).
nosíuce v. nositi.
nova, nová v. nový.
nově v. nový.
- 576. nový, adj.;**
 Sg. N. masc. (vl. jméno) Jar. 88 *nouíhrad* prostran 9/20; fem. Zbyh. 43 *noua* radost 26/1; Sg. Gt. masc. nt. (skl. jmenné) Lud. 45 *znoua* se brasta 18/33; Sg. Loc. (skl. jmenné) masc. nt. Jar. 75 by nepřišli čaroději *wnouie* 9/11 (4).
- 577. nožice, fem.;**
 Sg. Acc. Jah. 4 v bělítku *nožicu* 26/23; Jah. 6. na *nožicu* vstúpiti 26/23; DLoc. Jah. 34 v *nožici* bolný trn 27/6; Plur. Loc. Jel. 29 na *nožiciech* 27/28 (4).
nožici v. nožice.
nožiciech v. nožice.
nožicu v. nožice.
nožna v. nožny.
nožnách v. nožny.
- 578. nožny, pl. fem.;**
 Plur. Loc. Ol. 7 všech sto jmieše *wnoznach* břietné meče 5/5 (1).
- 579. nřav, masc.;**
 Plur. Gt. Jar. 18 poznat *nřauow* cuziech 8/1 (1).
nřavóv v. nřav.
nu- zlom. *nu-* 1/28, 1/32.
ňu, ňů v. jen.
ny v. jáz.
nyju v. nýti.
- 580. nynie, přísl.;**
 Čst. 141—142 dlužna obět bohóm a *nynie* nám na vrahy pospěti; *nynie* vsedni ty na rúčie koně.. 16/16; Záb. 93 *nynie* beř se lisími skoky 22/5 (chybně četl Hanuš také v Róž. 2 čemus *nynie* rozkvetla; v. *raně*.) (3).
- 581. nýti, sloveso;**
 Praes. 1. sg. Skř. 16 že zdě hořem *níiu* 28/32 (1).
- 582. O, předložka; srv. ovšem. V RK. jen s lokalem; píše se pravidlem s následujícím slovem dohromady.**

- A. Prosté. Ben. Záb. (nadv.) o pobiti 6/14, 20/14; Čst. (nadv.) o víceství 14/3; Jar. (nadv.), 2 o velikých (bojích) 7/20, 7/21; Lud. (nadv.) o sedání 18/9; Zbyh. (nadv.) o písních 24/33;
 B. Dvojené. Lud. 2 o pótkách i o sedání 18/10;
 C. Ve spojení s *veš* činí přísl. *ovšem* (v. t.; 2 doklady) (10).
- 583. ó**, meziisl.;
 Jar. 108, 223 vstaň, o Hospodine! 10/2, 12/22 (2).
- 584. oba**, číslovka;
 Du. NA. masc. Lud. 57, 70, 88 vse-
 dasta *oba* na koně 19/6, 19/12, 19/21;
 Lud. 63, 81 *oba* vystúpista 19/8, 19/17;
 Lud. 61 *oba* zlámasta 19/8; Lud. 75
oba dobysta mečí 19/15; Lud. 80 *oba*
 sta unavena 19/17; Lud. 119 *oba*
 spadesta 20/3; Jar. 273—279 srazista
 sě *oba* oščepoma, zlomista je *oba*
 13/27—28; Záb. 156 zapolesta sě *oba*
 23/8; zlom. sta *oba*- 2/26; fem. Ben-
 49, 61, Jar. 71, 246 *obie* straně 7/5,
 7/12, 9/7, 13/6; Ben. 42 *obe* straně
 7/2; Jar. 257 ruce *obie* 13/14 (19).
- 585. obak**, adv.;
 Čst. 64 *obak* hlasem tiem uvádieše
 biedu 15/4 (1).
obě v. *oba*.
- 586. oběcati**, sloveso;
 Infin. Záb. 39 jim *oběcati* obět 21/7;
 Aor. 3. sg. Čst. 62 Kruvoj Neklan
obiece vieru 15/3 (2).
oběce v. *oběcati*.
- 587. obět**, fem.;
 Sg. NA. Jar. 229 hlasonosnú *obiet*
 vzdámy 12/28; Záb. 39 oběcati *obiet*
 21/7; Čst. 123 chtieše *obiet* vzdáti
 bohóm 16/4; Čst. 139 nepáli *obiet*
 16/14—15; Čst. 140 dlužna *obiet*
 bohóm 16/15; Čst. 161 *obiet* pověje
 16/24; Čst. 170 zanieti *obiet* 16/28;
 Čst. 179 plápoláše *obiet* 16/23; Gt.
 Čst. 184 jda kol *obietí* 17/3; Plur.
 NAcc. Čst. 21 vloži *obietí* 14/15; Gt.
 Záb. 260 mnoství *obietí* 24 31 (11).
oběti v. *obět*.
oběti v. *obět*.
obětova v. *obětovati*.
- 588. obětovati**, sloveso;
 Impt. 2. sg. Čst. 150 *obietui* bohóm
 16/19; Aor 3. sg. Čst. 174 jim *obietowa*
 kravicu bujnú 16/30 (2).
obětuj v. *obětovati*.
- 589. obih**, masc.;
 Sg. Nom. Jar. 10 dlúho *obih* mezi
 l'udem ktvieše 7/28 (1).
obcháze v. *obcházeti*.
- 590. obcházeti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Zbyh. 7 aj *obchaze* junoše
 kol tvrda hrada 25/8 (1).
objech v. *objieti*.
- 591. objieti**, sloveso;
 Aor. 1. sg. Jah. 31 *obiech* děvče 27/4
 (1).
- 592. oblak**, masc.;
 Plur. Gt. Jar. 171, 192 až do *oblak*
 11/17, 11/32; Dat. Jar. 141 k zemi
 i *koblakom* 10/28 (3).
oblakom v. *oblak*.
oblúdi, *oblúdi* v. *oblúdití*.
- 593. oblúdití**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Čst. 206 liška *oblúdi* tur
 jarohlavý 17/15 (1).
obnovichu v. *obnoviti*.
- 594. obnoviti**, sloveso;
 Aor. 3. plur. Jar. 92 *obnovichu* vra-
 stvie s Tatařiny 9/23—24 (1).
obraccchu v. *obraceti*.
- 595. obraceti**, sloveso;
 Aor. 3. pl. Jar. 190 k niej svá zraký *ob-*
ccchu 11/31 (1).
obráti v. *obrátití*.
- 596. obrátiti sě**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Ben. 65 *obratifje* Beneš
 vzhóru 7/14 (1).
- 597. obvléci**, sloveso;
 Part. pass. Sg. N. fem. Jar. 28 *ob-*
wlectiena bě vša v zlatohlavě 8/7—8
 (1).
obvlečen v. *obvléci*.
obvlečena v. *obvléci*.
obzíra v. *obzíratí*.
- 598. obzíratí**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 3 *obzíra* krajiny na
 vše strany 20/16 (1).
- 599. ocel**, fem.;
 Sg. (N)Acc. Jar. 267 tvrdú *ocel* na
 mohúcech plecech 13/20; Instr. Jar.
 268 pod *ocelí* chrabrost, udatenství
 13/20 (2).
ocelí v. *ocel*.
očekávdše v. *očekávati*.
- 600. očekávati**, sloveso;

- Imperf. 3. sg. Čst. 194 *ocekauafe* je vojivný Vlaslav 17/8 (1).
oči v. oko.
očima v. oko.
od v. ot.
odtud v. otkad.
odoleli v. odoleti.
- 601. odoleti**, sloveso;
 Kondic. Jar. 74 i juž by jim byli *odoleli* 9/10 (1).
odtud v. ottud.
- 602. oheň**, masc. ;
 Sg. NAcc. Jar. 70 blsket mečev jako *ohen* 'búfe 9/7; Jar. 131 vyrzichu jako *ohen* z země 10/20; Čst. 10 púšťáše meč i *ohen* v krajiny 14/9; Instr. Čst. 37 *ohniž* i mečem 14/24 (4).
ohněm v. oheň.
- 603. ohrada**, fem. ;
 Sg. Acc. Lud. 90 *wohradu* sč hnasta 19/22; Lud. 107 *wohradu* jeti 19/31; Lud. 128 meč vzletě za *ohradu* 20/9; Loc. Lud. 109 na *okradié* ždáše 19/32 (4).
ohradě v. ohrada.
ohradu v. ohrada.
oklúčen v. oklúčiti.
oklúčení v. oklúčiti.
oklúči v. oklúčiti.
- 604. okl'účiti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Lud. 131 *okluci* Lubora panstvo 20/20; Part. praes. Jar. 111 *okluciuce* ny vnuž vlci ovce 10/4—5; Part. pass. Jar. 226 *oklucení* smy lutými vrahy 12/23—24 (3).
oklúčiuce v. okl'účiti.
oklúčiuce v. okl'účiti.
- 605. oko**, nt. ;
 Sg. Dat. Čst. 249 radostnu *oku* 18/8; Du. NAV. Lud. 11 *oci* jako nebe jasné 18/15; DĪ. Záb. 133 hořúciema *ocíma* v Ludiek měři 22/30—31 (3).
oku v. oko.
- 606. Oldra**, masc. ;
 Sg. Dat. Ol. 15 vece Výhoň k knězu *Oldrie* 5/11 (1).
Oldře v. Oldra.
- 607. Olomúc**, masc. ;
 Sg. NAcc. Jar. 5 ve vlasti, kdě *Olomuc* vévodí 7/24; Dat. Jar. 115, 239 *kolomucu* 10/8, 13/1 (3).
Olomúcu v. Olomúc.
- óm zlom. -óm 4/16 (bývá chybně čteno -ora a doplňováno *Hovora*; srovn Mašek, ČČM. 1889, 233).
- 608. onamo**, adv. ;
 Záb. 107 tudy taže Zábojevým slovem, *onamo* slovem prudka Slavoje 22/12 (1).
onde v. ande.
opač v. opáčiti.
- 609. opáčiti**, sloveso :
 Impt. 2. sg. Čst. 210 *opacz* chody 17/17 (mohlo by se čísti i za adv. : opač *chodi*, ale méně správně) (1).
opadla v. opásti.
opadnúti v. opásti.
- 610. opásti**, sloveso ;
 Perf. Róż. 5 (čemu si) usvěděvši *opadla* 23/4 (1).
opěšalá v. opěšalý.
- 611. opěšalý**, adj. (z partic. od *opěšeti*) ;
 Du. NAV. Lud. 121 *opěšala* zápasista 20/5 (1).
opěšeti v. opěšalý.
- 612. opět**, přísl. ; druhotvar *opěti* ;
 A. *opět* : Ol. 57 vstane Jarmír *opiet* 6/10; Čst. 233 ranú *opiet* ranú 17/31; B. *opěti* : Záb. 228 *opietí* temnú nocú 24/14 (3).
opěti v. opět.
opěty v. opět.
- 613. oř**, masc. ;
 Sg. NAcc. Lud. 112 vskoči na *ors* 20/1; Gt. Jar. s *orsie* sč kotí 13/14 [také zlom. -rřie 4/33 čte Mašek ČČM. 1889, 235 o]ře]; Instr. Jar. 280 s *orsem* 13/28 (3).
-ora v. -óm.
oře v. oř.
- 614. orel**, masc. ;
 Sg. N. Jar. 266 jak *orel* letě 13/19 (1).
ořem v. oř.
ořš v. oř.
oružení v. oružený.
- 615. oružený**, adj. (z part. pass. od *oružiti*) ;
 Pl. Nom. masc. Jar. 98 naliť *oružení* s nimi střetnú 9/28 (1).
- 616. oružie**, nt. ;
 Sg. NAcc. Čst. 183 *oružie* nesúce 17/2; Ben. 35 za *oružie* jmě cep 6/31; v následujících dokladech nerozhodno, zdali Sg. či Plur. : Ol. 37 *oružie* vše zahalichu 5'27—28; Ol. 50

- Polené *oruzie* chvátajú 6/5; Záb. 262 (bohóm) *oruzie* pobitých vrahov 34/31 až 32 (5).
oružiti v. *oružený*.
oséde v. *osiesti*.
- 617. osénie**, nt.;
 Sg. NA. Ben. 27 *ofenie* sě zzenená 6/28 (1).
osiđl v. *osiđlo*.
- 618. osiđlo**, nt.;
 Pl. Gt. Jar. 227 vyprost' ny *zofidl* krutých Tatar 12/24 (1).
- 619. osiesti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Čst. 222 Trás *ofiede* četné voje 17/24—25 (1).
- 620. osm**, číslovka; srv. *osmmezciety*.
 Nom. Ol. 26 *ofm* vládyk 5/19 (1).
osmmezciety v. *osmmezciety*.
- 621. osmmezciety**, čisl.;
 Sg. N. fem. Zbyh. (nadj.) kapitule *ofmmezciety* 24/32—33 (1).
-ost zlom. *-of* 2/32.
ostavi v. *ostaviti*.
- 622. ostaviti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 26 *oftau* v dědině dietky 20/31 (1).
ostrá v. *ostrý*.
ostré v. *ostrý*.
- 623. ostříež**, masc.;
 Sg. N. Záb. 220 jako l'utý *ofrstiez* 24/9 (1).
ostrú v. *ostrý*.
- 624. ostrý**, adj.;
 Sg. Nom. fem. Zbyh. 26 braně silná *oftra* 15/19; NAV. nt. Jah. 3, 7, 9 *oftre* trnie 26/22, 26/24, 26/25; Acc. fem. Jar. 135 *woftru* hranu 10/22; Du. NAV. masc. Zbyh. 21 dravá *oftra* drápy 25/16; GL. Lud. 58, 71, 89 *oftru* hrotú 19/6, 19/13, 19/22; Plur. Acc. masc. Jar. 161 mácháchu *oftre* meče 11/10; Gt. (Loc.) Jar. 249 *oftrich* mečev 13/8 (11).
ostrých v. *ostrý*.
- 625. osvéta**, fem.;
 Sg. Gt. Záb. 121 plno *ofwiety* ot slunce 22/20. Loc. Záb. 122 *wofwiety* plno blska 22/21 (2).
osvětě v. *osvětá*.
osvěty v. *osvětá*.
oščep v. *oščiep*.
- 626. oščiep**, masc.;
 Sg. Instr. Záb. 59 mlatem i *ofčepě* 21/19; Du. Dl. Lud. 92, Jar. 278 srazista sě *ofčepoma* 19/23, 13/27; Pl. Gt. Jar. 69, 251 lom *ofčepow* 9/6, 13/9 (5).
oščiepem v. *oščiep*.
oščiepoma v. *oščiep*.
oščiepow v. *oščiep*.
- 627. ot**, předložka; také *od*, *ote*. Psáno pravidelně s násl. slovem dohromady.
 1. *ot. a)* prostě: Záb. 90, 97 *ot* vrcha 22/4, 7; zlom. *ot* všech 4/23, 4/31; zlom. *ot* kněze 2/32; Ben. 58 *ot* skalnatých 7/10; Ben. 11 *ot* zhořelských 6/20; Jar. 11 *ot* vzhoda 7/28; Jar. 96 *ot* daleka 9/27; Jar. 192 *ot* země 11/32; Jar. 207 *ot* sveřepých 12/10; Jar. 282 *ot* ramene 13/29; Čst. 195 *ot* lesa 17/8; Lud. 42 *ot* stolov 18/31; Záb. 9—10 *ot* muže k muži, *ot* silna k silnu 20/20; Záb. 32 *ot* jutra 21/3; Záb. 52 *ot* nich 21/15; Záb. 121 *ot* slunce 22/20; Záb. 162 *ot* poledne 23/11; Záb. 166 *ot* Slavoje 23/13; Zbyh. 9 *ot* hrada 25/7; příslov. ustrnulo již: Ben. 70 *ot* zad na skalnatý lom 7/16; b) zdvojeno: Záb. 4 *ot* krajin *ote* všech 20/17;
 2. *ote*. Jar. 247 *ote* pracha 13/7; [Záb. 4 *ote* všech v. 1. b)].
 3. *od*. Jar. 206 *ot* boha 12/9 (původně psáno *od*, d změněno v *t* již starým písařem (?) Mašek Lfil. III. 190), Oldř. 61 *od* radostnéj Prahy 6/13; Čst. 176 *od* pastuchy 16/32 (v obou případech d nyní vyškrabáno Mašek, Listy filologické III. 196) (29).
-ot zlom. *-ot* 4/7.
ot- zlom. *ot-* 1/31.
- 628. Ota**, masc.; os. jméno;
 Sg. Dat. Ben. 6 k *otie* daleko zajel 6/18 (1).
otecem v. *otec*.
- 629. otčik**, masc.;
 Sg. Nom. Záb. 25 *otčik* zajíde k otcem 20/30; Záb. 42 *otčik* dáváše krmě bohóm 21/9; Lud. 115 *otčik* zahna Němcev sbory 20/2; Op. 9 kdě můj *otčik*, *otčik* milý 28/21—22 (5).
ote v. *ot*.
Otě v. *Ota*.
- 630. otec**, masc.;
 Plur. Dat. Záb. 25, 147 (jíde) k *otcě* 20/31, 23/4 (2).
- 631. otecky**, adj.;

- lur. Instr. Záb. 28 *oteckím* slovy 20/32—21/1 (1).
oteckými v. *otecký*.
otečský v. *otecký*.
otehnachu v. *otehnati*.
otehnaše v. *otehnati*.
- 632. otehnati**, sloveso;
 Imperf. 3. sg. Čst. 36 Kruvoj *otehnaše* stáda 14/23; Aor. 3. plur. Ben. 19 hoviedce *otehnachu* 6/24 (2).
otíde v. *otjítí*.
otjedech v. *otjeti*.
- 633. otjeti**, sloveso;
 Aor. 1. sg. Jah. 42 *otiedech* s ňú domóv 27/16 (1).
otjide v. *otjítí*.
- 634. otjítí**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 147 třiedeset jich *otíde* k otcem 23/4 (1).
- 635. otkad**, adv. ;
 Jar. 288 *otkad* slunce vstává 14/1 (1).
otletěti v. *otletnúti*.
otletíu v. *otletnúti*.
otletlý v. *otletnúti*.
- 636. otletnúti**, sloveso;
 Partic. pf. Jel. 22 za dušicú za *otletlu* 27/23 (1).
otmetáše v. *otmetati*.
- 637. otmetati**, sloveso;
 Imperf. 3. sg. Jar. 286 (lud) *otmetaše* dřevce siehodlúhé 13/32 (1).
otnese v. *otněsti*.
- 638. otněsti**, sloveso;
 Aor. 2. sg. Zbyh. 17 ty uchváti drahú a *otnese* u hrad 25/13; 3 sg. Zbyh. 6 Zbyhoň chváti i *otnese* u hrad 25/5; 3. plur. Lud. 95, 103 *otnesu* jej chlapi z dráhy 19/24—25, 19/29 (4).
otnesú v. *otněsti*
otpravi v. *otpraviti*.
- 639. otpraviti sě**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Jar. 18 *otpušie* poznat nřavóv 7/33 (1).
otrásá v. *otrásati*.
- 640. otrásati sě**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Ol. 48 veš most *otršafšie* pod jich davem 6/3 (1),
obrazi v. *obraziti*.
- 641. obraziti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 153 kus ščíta *otrazi* 23/7 (1).
- 642. otsavad**, přísl. ;
 Záb. 98 *otsavad* buřmy 22/7—8 (1).
otskoči v. *otskočiti*.
- 643. otskočiti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 144, 170 *otškoci* Ludiek 23/2, 23/15 (2).
otstu- zlom. *otstu-1/2* (-*pati*?)
otstúpati v. *otstu*.
otstúpi v. *otstúpiti*.
- 644. otstúpiti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Jar. 104 *otstúpi* náděja vše křestány 9/33 (1).
- 645. otsud**, adv. ;
 Čst. 51 horami zdě *otsud*.. tahú voje 14/31; Čst. 243 vzhóru na straň *otsud* 18/6; Záb. 12 pokloni sě bohóm, *otsud* k druhu spěcha 20/21 (3).
Ota v. *Ota*.
Ottě v. *Ota*.
- 646. ottud**, přísl. ;
 Čst. 52 horami zdě *otsud*, horami tam *otud* tahú voje 14/31 (1).
otvecechu v. *otveceti*.
- 647. otveceti**, sloveso;
 Aor. 3 plur. Čst. 35 *otuecechu* vojevodě Čsmíru 14/22 (1).
otvede v. *otvésti*,
otvedechu v. *otvésti*.
- 648. otvésti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 16 *otuede* je v úval 20/25; 3 plur. Skř. *otuedechu* zmilitka u kamenný hrádek 28/27—28 (2).
otvierachu v. *otvierati*.
- 649. otvierati**, sloveso;
 Aor. 3. plur. Jar. 188 vypražená ústa *otwierachu* 11/29—30 (1).
otvoři v. *otvořiti*.
otvořie v. *otvořiti*.
- 650. otvořiti**, sloveso;
 Inf. Ol. 39 hlása bránu *otworsiti* vzhóru 5/29; Impt. 2 sg. Zbyh. 37 aj, *otworsí* lovcu 25/28; Praes. 3. sg. Zbyh. 37 *neotworsí* Zbyhoň 25/28—29 (dle čtení Zákřejsova »Neotvoří Z. !«, jinak obyčejně se čte aorist); 3. plur. Zbyh. 33—34 *otworsie šie* vrata... *otworsie* (sě) vteré 25/25 26; sem snad také zlom. *otworsie-* 2/9; Aor. 3. sg. Ol. 41 slyše stráže.. *otworsí* mu bránu 5/30 (7).
- 651. otvrci**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 189 *otwrze* Záboj ščit 23/26 (1).
otvrže v. *otvrci*.
- 652. ovce**, fem. ;

- Plur. Acc. Jar. 111 oklúčúce ny vňuž vlci *ouce* 10/5 (1).
ovšem v. *ovšem*.
- 653. ovšem**, přisl. (složeno z *o + veš*);
Jar. 277 pótka *ovšivě* velelutá 13/26;
Lud. 9 líce *ovšivě* biele 18/14 (2).
ozvučení v. *ozvučený*.
- 654. ozvučený**, adj. (z part. pass. od *ozvučiti*);
Plur. N. masc. Čst. 182 voji *ozvučení* hlukem 17/1—2 (1).
ozvučiti v. *ozvučený*.
Pa- zlom. *pa-* 1/24.
padachu, *padáchu* v. *padati*.
padáše v. *padati*.
- 655. padati**, sloveso;
Aor. 3 plur. Jar. 187 křestěné *padachu* trapnú žizňú 11/29; Imperf. 3 sg. Čst. 82 meč jeho *padase* na Pražany 15/13—14 (2).
pade v. *pásti*.
padnutí v. *pásti*.
pohrb v. *pachrb*.
- 656. pahuba**, fem. ;
Sg. Acc. Jar. 208 spěti *wpahubu* 12/11; Čst. 33. pomstu i *pahubu* voji moji na něj nesú 14/21 (2).
pahubu v. *pahuba*.
- 657. pachrb**, masc. ;
Sg. Dat. Čst. 26 tamo k *pachrbu*. 14/18 (1).
pachrbu v. *pachrb*.
- 658. paky**, adv. ;
Ben. 15 *paki* vám vyžehajú dvory 6/22 (1).
páli v. *páliti*.
- 659. palice**, fem. ;
Sg. Acc. Čst. 200 kyj *palicu* málokdy zadrží 17/12 (1).
palicu v. *palice*.
- 660. páliti**, sloveso ;
Praes. 3 sg. Čst. 139 ež *nepáli* obět 16/14 (1).
palováše v. *palovati*.
- 661. palovati**, sloveso ;
Imperf. 3. sg. Jar. 287 *palouase* kam kto téci može 13/33 (1).
palúce v. *palúček*.
palúče v. *palúček*.
- 662. palúček**, masc. ;
Sg. NA. Jah. 13 jáz doběhnu na *paluciek* 26/27; Loc. Jah. 15 konieček sě *napaluce* pase 26/28 (= -če, ne-
správně *palúce*, jako by od *palúk* ; srovn. Seykora, Ad RK. 57) (2).
- 663. pán**, masc. ;
Plur. Nom. Lud. 16 by sě *paní* sněli 18/18; Lud. 19 sněchu sě *paní* 18/19; Lud. 23 *paní* sě hrnú 18/21; Lud. 52 vstachu *paní* 18/31; Dat. Lud. 34 kněz vece *panom* 18/27; Instr. Lud. 108 by hovor mezi *paní* 19/32 (6).
páni v. *pán*.
pánov v. *pán*.
panského v. *panský*.
- 664. panský**, adj. ;
Sg. Gt. masc. Skř. 2 u *panské* sada 28/25 (1).
- 665. panstvo**, nt. ;
Sg. NA. Lud. 131 okl'úči L'ubora *panstuo* 20/11 (1),
pány v. *pán*.
- 666. pára**, fem. ;
Sg. Loc. Ol. 32 Vltava sě kúřie v raniej *parsie* 5/24—25 (1).
páře v. *pára*.
- 667. parob**, masc. ;
Sg. Nom. Záb. 116 ty si *parob* 22/17; Plur. Acc. Záb. 116 ty si *parob* na *parobí* kralé 22/17 (2).
paroby v. *parob*.
- 668. paroh**, masc. ;
Du. NAV. Jel. 4 krásná *parohí* nosi 27/12; DL Jel. 5 krásnýma *parohoma* 27/12—13 (2).
parohoma v. *paroh*.
parohy v. *paroh*.
pase v. *pásti sě*.
- 669. pásti**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Lud. 79 Srpoš v chladnú zemju *pade* 19/17; Jel. 34 *pade* junoš zlobú vraha 27/31—28/1 (2).
- 670. pásti sě**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Jah. 16 konieček *fié* na palúče v hustěj trávě *pafe* 26/28 (1).
- 671. pastucha**, masc. ;
Sg. Nom. Ol. 38 jíde *pastucha* 5/28; Gt. Čst. 176 jalóvku kúpi od *pastuchí* 16/32 (2).
pastucky v. *pastucha*.
- 672. pastušin**, nám. přisv. ;
Sg. NA. nt. Ol. 40 slyše stráže volánie *pastušino* 5/30 (1).
pastušino v. *pastušin*.
- 673. pastýř**, masc. ;

- Sg. N. Ol. 42 vznide *paštirs* na most 5/31 (1).
- 674. pata**, fem.;
Du. GL. Ben. 63 na zasazenú *patu* 7/13; Pl. Loc. Záb. 202 v *patach* neste za nimi krutost 23/32 (2).
patách v. *pata*.
patú v. *pata*.
- 675. pátý**, čísl.;
Pl. Gt. Čst. 104 čtvrtých . . . i *patích* 15/27 (1).
-*patých* zlom. -*patich* 3/25.
patých v. *pátý*.
- 676. pavlač**, fem.;
Sg. Lóc. Lud. 48 na *pawlaci* krásné 19/1 (1).
pawlaci v. *pavlač*.
- 677. paže**, fem.; v RK. také nt. *pažie* v. t.
Sg. N. Záb. 62 *paze* její bieše dorostla 21/20; Du. NA. Záb. 60 tamo učista *pazi* 21/19; Jar. 203 za silnie *pazi* 12/7 (oba doklady mohou býti také čteny *paží* a mohou patřiti k *pažie*); GL. Zbyh. 44 děvu chova v silnú *pazu* 26/2 (může býti opět čteno i *pažíu* a může býti dual od *pažie*) (4).
pažé v. *pažie*.
páži v. *paže*.
-*paží* v. *pažie*.
- 678. pažie**, nt.; také fem. *paže*, v. t.
Du. NA. Záb. 69 u přesilná *pazi* 21/25; Plur. NA. Ol. 8 jmieše mocná *paze* 5/6 (2).
pažíu v. *paže*.
pažíu v. *paže*.
pěj v. *pěti*.
pěješ v. *pěti*.
pěju v. *pěti*.
- 679. pěkný**, adj.;
Sg. Instr. m. nt. Jel. 19 *piekným* hrdlem 27/21 (1).
pěkným v. *pěkný*.
-*pené* zlom. -*pene* 4/5 (Mašek doplňuje Kralu)pené; ČČM. 1889).
pěnc v. *pěvec*.
- 680. pěníe**, nt.; (substant. verb. od slovesa *pěti*).
Sg. Instr. Záb. 55 *pieniē* dále srdce jímáše 21/16; Záb. 48 slovy i *pieniē* 21/12—13; Skř. 15 pozdravuj milého *pieniē* 28/31 (3).
pěníem v. *pěníe*.
- 681. pérce**, nt.;
Sg. NtAc. Skř. 9 kdybych *perce* jměla 28/28; Sg. Gt. Skř. 13 nenie *perce* 28/30 (2).
- 682. perla**, fem.;
Plur. NAcc. Jar. 14 pro *perli* i pro zlato 7/31; Instr. Jar. 30 věnčena kameniem i *plami* 8/10 (2).
perlami v. *per'a*.
perly v. *perla*.
- 683. pes**, masc.;
Plur. Gt. Čst. 198 lánie *psow* 17 10-11 (1).
pěšň v. *piesn*.
- 684. pěst**, fem.;
Sg. Instr. Zbyh. 32, 34 silnú *pieštiu* 25/24, 20 (2).
pěštiu v. *pěst*.
- 685. pět**, čísl.; srovn. i *pětkrát*.
NAcc. Záb. 109 *piet* sluncí 22/13; Záb. 177 *piet* siehóv 23/19 (2).
- 686. pěti**, sloveso; srovn. i *pěníe*.
Praes. Sg. 1. Záb. 22 vám *pieiu* najniží 20/29; 2. Záb. 46 ty *pieies* z srdce k srdcu piesňu 21/11; Impt. 2. sg. Záb. 52 *pei*, tobě ot nich dáno 21/14; Part. pf. plur. nom. Jar. 189 ústa otvierachu *piewse* chrapavě 11/30 (4).
- 687. pětkrát**, číslovka;
Čst. 196 síla *petkrat* věčšie Pražan 17/9 (1).
pěvce v. *pěvec*.
- 688. pěvec**, masc.;
Sg. Acc. Záb. 51 *pieuce* dobra milujú bozi 21/14 (litera *u* spiše podobna *u*, takže navrhováno čísti *pěnce* srovn. Seykora, Ad RK. 81) (1).
pevnej v. *pevný*.
pevnú v. *pevný*.
- 689. pevný**, adj.;
Sg. DLoc. fem. Čst. 90 *kpewnei* hradbě 15/18; Du. GL. Ben. 64 na *pewnu* lýtkú 7/13 (2).
pěvše v. *pěti*.
piená v. *pienati*.
- 690. pienati**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jel. 30 vzhóru v listie *piena* hrdlo 27/29 (1).
- 691. piesn**, fem.;
Sg. Nom. Záb. 23 *piešnu* jde z srdce mého 20/29; Instr. Záb. 47 ty *pěješ* *piešnu* z středa hoře 21/11—12; Plur. Loc. Zbyh. (nadp.) o *piešniech* 24/33 (3).

- piesniech v. písnu.*
pi.sňu v. piesn.
pije v. píti.
piješi v. píti.
píjeti v. píti.
písala v. písati.
- 692. pisati**, sloveso;
 Kondic. Skř. 10 *písala* bych lístek 28/29; Skř. 14 bych *písala* lístek 28/31 (2).
- 693. píti**, sloveso; srovn. *pitie*.
 Praes. Sg. 2. Záb. 168 čemu našu krev *píješí* 23/14; 3. Jel. 23 země vřelú krev *píie* 27/24 (oba doklady mohou také náležeti ke slovesu *píjeti*, snad méně pravděpodobně) (2).
- 694. pitie**, nt. (subst. verb. od *píti*);
 Plur. NAcc. Lud. 29 nosichu *pitie* medná 18/24 (1).
- 695. pláč**, masc.;
 Sg. Instr. Záb. 5 *placím* holubíným 20/17 (1).
- 696. plachý**, adj.;
 Sg. N. masc. Jar. 80 Záb. 256 zvěť *plachí* 9/14, 24/28 (2).
plaka v. plakati.
plakáchn v. plakati.
plakal v. plakati.
plakala v. plakati.
- 697. plakati**, sloveso;
 Aor. 3. sig. Zbyh. 36 tamo *plaka* děva 25/28; 3 pl. Jel. 35 junošě *plakachu* vše děvice 28/1; Part. perf. femin. N. sg. Op. 5 kako bych jáz *neplakala* 28/19—20; 3. sg. Op. 8 kto by *neplakal* zdě 28/21 (4).
plápoláše v. plápolati.
- 698. plápolati**, sloveso;
 Imperf. 3. sg. Čst. 179 *plapolafe* obět 16/33 (1).
pláše v. pláti.
plášichu v. plašiti.
- 699. plašiti**, sloveso;
 Aor. 3. plur. Záb. 133 *plášichu* krahuje z lesóv 22/27—28 (1).
- 700. pláti**, sloveso;
 Imperf. 3. sg. Jar. 270 jarota mu z žhavú zrakú *plafe* 13/22 (1).
- 701. plece**, nt.;
 Du. DI. Čst. 95 širokýma *plecema* 15/22; Plur. NAcc. Čst. 189 tučné kýtý i *plece* 17/6; Loc. Jar. 241 túli *naplecech* jim řechú 13/2 (3).
- plecech v. plece.*
plecema v. plece.
pleje v. pleti.
pleniti v. pleňúci.
- 702. pleňúci**, adj. (z partic. slovesa *pleniti*).
 Plur. Dat. Ben. 10 všem Sasóm *plenincím* 7/1 (1).
- 703. pléti**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Skř. 1 *pleie* děva konopie 28/25 (1).
plní v. plný.
plno v. plný.
- 704. plný**, adj.;
 Sg. Nt. nt. (skl. jmenné) Záb. 121—122 bě *plno* osvěty.. v osvětě *plno* blska 22/20—21; Plur. N. masc. Jar. 241 *plní* túli 13/2 (3).
plyje v. plýti.
- 705. plýti**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Kyt. 4 po vodě k děvě kytice *plíie* 29/13 (1).
plzno v. plzný.
- 706. plzný**, adj.;
 I. Positiv. Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné) Čst. 38 vše če *plzno* bieše 14/24; II. Superlat. Plur. Nom. Lud. 38 kaci z vás mi *naiplznei* 18/29 (nejspíš chyba m. -ějšě) (2).
- 707. po**, předložka; psána obyčejně s následujícím slovem dohromady.
 I. S Accus.
 a) Ben. 56 *po* třetí vrch 7/9; Jar. 261 *po* jilce 13/16; Záb. 32 ot jutra *po* večer 21/3; Záb. 35 z Vesny *po* Moranu 21/5; Jah. 14 doběhnu *po* konieček 26/27;
 β) příslov. stroslé *pokraj* (2 doklady; v. *kraj*).
 II. S Loc.
 a) tvary, které mohou se vzíti také za *Dat.* a snad některý z nich i *Dat.* jest: Jar. 79, Záb. 157 *po* sobě 9/13, 23/9, Jar. 24 *po* jutru 8/5; Jah. 20 *po* tichúnu 26/3; Ol. 60—61 *po* všie zemi 6/12—13; Ol. 58 *po* všiekej vlasti 20/21; Kyt. 13 *po* chladnej vodici 26/19; Čst. 238 *po* zelené trávě 18/2; Zbyh. 8 *po* svej drahej 25/6; Lud. 12 *po* jejěj bielej šiji 18/15; Záb. 35 *po* púti všiekej 21/4; Čst. 175 *po* nie 16/31; Čst. 234 *po* zemi 17/32; Záb. 229 *po*

noči 24/15; Jel. 2 *po* vlasti 27/11; Kyt. 4 *po* vodě 26/12;

β) Lokaly prosté: Čst. 84, Jel. 1, 3, 9 *po* horách 15/14, 27/11, 12, 14; Čst. 27—28 *po* dědinách 14/18; Čst. 91, 240 *po* drvech 15/19, 18/4; Jar. 116, Záb. 219 *po* krajinách 10/8, 24/8; Ol. 56, Jar. 234 *po* všem nebi 6/9, 12/30; Záb. 205, 224 *po* vrazích 24/2, 12; zlom. *po* velikém skře-2/33—3/1; Ol. 20 *po* tvém slově 5/14; Ol. 38 *po* šerém jutře 5/28; Ben. 51 *po* nebi 7/7; Ben. 57 *po* úvalech 7/10; Jar. 90 *po* všech vlastech 4/22; Jar. 240 *po* bocích 13/2; Jar. 260 *po* skalách 13/15; Čst. 26 *po* slunci 14/17; Čst. 70 *po* slovech 15/7; Čst. 100 *po* ramenú 15/25; Čst. 183 *po* jednom 17/2; Čst. 216 *po* nižniem chrastí 17/21; Lud. 76 ráz *po* ráze 19/15; Záb. 78 *po* třetiem 21/30; Záb. 155 *po* koženiem ščitě 23/7; Záb. 172 *po* vrazě 23/16; Záb. 224 *po* vlastech 24/11; Záb. 255 *po* dřevech 24/27; Jel. 3 *po* dolinách 27/12; Jel. 7 *po* lese 27/13; Jel. 24 *po* žalným srdečce 27/24;

γ) Opakované: Čst. 43. *po* všech *po* údech 14/27; Záb. 88 *po* všech *po* krajinách 22/3 (65).

po-zlomky *po*- 1/1, 2/2.

pobi v. *pobiti*.

708. pobiti, sloveso; srv. *pobitie*.

Imperf. 3 sg. zlom. *pobiefse* ta- 1/14; Aor. 3. sg. Zbyh. 40 vše v hradě *pobi* 25/31; Part. pass. Plur. Gt. Záb. 262 *pobítich* vrahov 24/32 (3). *pobití* v. *pobitie*.

709. pobitie, nt. (subst. verb. k slovesu *pobiti*);

Sg. NAcc. Ben. 76 i *pobítie* jim! 7/19; Loc. Ben. (nadv.) o *pobití* Sasíkov 6/14—15; Záb. (nadv.) o velikém *pobití* 20/14 (3).

pobitý v. *pobiti*.

pobitých v. *pobiti*.

pobrachu v. *pobrati*.

710. pobrati, sloveso;

Aor. 3. plur. Ben. 18 stříbro zlato *pobrachu* 6/24; Jar. 35 i *pobchu* zbožie 8/13 (2).

počechu v. *počieti*.

711. počieti, sloveso;

Aor. 3. plur. Jar. 59 *počiechu* trsti vojevati 8/31—32; Jar. 264 *počiechu* utiekati 13/18 (2).

počiná v. *počínati*.

počináše v. *počínati*.

712. počínati, sloveso;

Praes. 3. sg. V nadv. Ben. Jar. Čst. Lud. Záb. Zbyh. *počinaste*... o... 6/13, 7/19—20, 14/2, 18/9, 20/14, 44/32; Imperf. 3. sg. Jar. 146 když na vzhodě jutro *počinase* 10/32 (7).

počiti v. *počieti*.

713. pod, pode, předložka; píše se obyč.

s následujícím slovem dohromady. I. *pod* α) S Instr. Jar. 243, Čst. 93 *pod* nimi 13/4, 15/20; Ol. 48 *pod* jich davem 6/3; Ben. 34 *pod* hrubú skalú 6/31; Jar. 268—269 *pod* oceli chra- brost... *pod* helmicú věhlas 13/20—21; Čst. 60 *pod* šedú skalú 15/2; Čst. 89 *pod* skalú 15/18; Čst. 117 *pod* sekyrú 15/33; Záb. 226—227 dnem *pod* slun- cem... nocú *pod* lunú 24/13—14;

β) S Accus. Čst. 192 *pod* polednie slunce 17/7; Záb. 114 *pod* jednu ránu 22/16;

II. *pode*: S Acc. Čst. 21 *pode* vše drva vloží oběti 14/14 (14).

podachu v. *podati*.

podámy v. *podati*.

podasta v. *podati*.

podáše v. *podati*.

714. podati, sloveso;

Praes. 1. plur. Záb. 92 tamo *fi* *podami* ruce 22/5; Imperf. 3 sg. Čst. 63 *po- dase* věrnú ruku 15/3; Aor. 3 du. Záb. 110 *podastafi* ruce 22/14; 3. plur. Ol. 11 *podachu fi* kolem ruce 5/8 (4). (Sem také snad zlom. *pod- 2/20*).

pode v. *pod*.

podchlumí v. *podchlumie*.

715. podchlumie, nt.;

Sg. Loc. Jar. 134 na *podchlumí* v šíř se rozstúpichu 10/21 (1).

podmanichu v. *podmaniti*.

716. podmaniti, sloveso;

Aor. 3. plur. Jar. 87 dvě králevstvě *sobie* *podmanichu* 9/20 (1).

717. podnebesie, nt.;

Sg. N. Záb. 121 *podnebesie* bě plno osvěty ot slunce 22/20 (1).

podskoči v. *podskočiti*.

- 718. podskočiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jel. 14 *podškoci* naň vrah 27/17 (1).
podstavichu v. *podstaviti*.
- 719. podstaviti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 98 *podstavichu* sebe dle dřevce 15/23 (1).
podte v. *pojiti*.
podvihaje v. *podvihati*.
podviháše v. *podvihati*.
- 720. podvíhati sě**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jar. 247 *poduháie* sie mhlá 13/6 (Nekrasov, 1872, 52 čte omylem v textu diplom. *poduihase* a pak v transkr. *podviháše*) (1).
- 721. podvihnutí**, sloveso;
Aor. 3. sg. Zbyh. 12 *podutze* junioše hlavu 25/9 (1).
podviže v. *podvihnutí*.
- 722. pohan**, masc. ;
Plur. Acc. Jar. 72 *pohani* mnostvie hnáše 9/9; Jar. 117 neby prosto pře(d) *pohani* 10/9; Gt. Jar. 65 v řady *pohan* 9/3 (3).
pohaně v. *pohaněti*,
- 723. pohaněnie**, nt.; (subst. verb. k slovesu *pohaněti*);
Sg. NAcc. Čst. 14 hlásáše *pohanenie* Neklanu 14/10 (1).
- 724. pohaněti**, sloveso; srv. také *pohaněnie*.
Aor. 3. sg. Čst. 61 *pohante* Neklana kněze 15/2 (1).
pohany v. *pohan*.
- 725. pohověti**, sloveso;
Impt. 2. plur. Čst. 46 *pohowte* zemdeným údóm 14/28 (1).
pohoviti v. *pohověti*.
pohovte v. *pohověti*.
pohřebat v. *pohřebati*.
- 726. pohřebati**, sloveso;
Supinum. Záb. 258 k vrchu *pohrstěbat* mrch 24/29 (1).
- 727. pohrúžiti**, sloveso;
Part. pass. Sg. Gt. masc. Záb. 24 z srdce najnižějie *pohruzena* v hoři 20/30 (1).
pohrúžen v. *pohrúžiti*.
pohrúžena v. *pohrúžiti*.
pohýbal v. *pohýbati*.
- 728. pohýbati**, sloveso;
Plusqpf. Záb. 49 (Lumír) bieše *pohíbal* Vyšehrad 21/13 (1).
pohynem v. *pohynúti*.
- 729. pohynúti**, sloveso;
Praes. 1. plur. Jar. 214 *pohinemlí* žízňú 12/15 (1).
- 730. pochládček**, masc. ;
Sg. Loc. Jah. 11 požiďi v *pochladeczce* 26/28; Jah. 17 v *pochladeceze* žďaje 26/29 (2).
pochládece v. *pochladček*.
pochladeče v. *pochladček*.
pochladeček v. *pochladček*.
pójdem v. *pojiti*.
pojdi v. *pojiti*.
pojďte v. *pojiti*.
pojdu v. *pojiti*.
pojeď v. *pojeti*.
- 731. pojeti**, sloveso;
Imperat. 2. sg. Jah. 37 *poied* rúče domóv 27/7 (1).
- 732. pojiti**, sloveso;
Praes. 1. sg. Záb. 94, 128 jáz *poídu* 22/6, 22/24; 1. plur. Ol. 20 po tvém slově *poídem* v pravo, v levo 5/14; Imperat. 2. sg. Čst. 133 vet ti zbraňe; *poídi!* 16/11; 2. plur. Jar. 220 za mnú *podte* mužie! 12/19 (5).
pokloni v. *pokloniti sě*.
poklonichu v. *pokloniti sě*.
- 733. pokloniti sě**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 12 *pokloníste* bohóm 20/22; 3. plur. Lud. 24, 43 *pokloníchu* sie knězu 18/22, 18/31 (3).
pokořiti v. *pokořiti sě*.
- 734. pokořiti sě**, sloveso;
Praes. 3. sg. Čst. 162 *pokorsíste* vše vojska 16/25 (1).
pokraj v. *kraj*.
- 735. pokrakovati**, sloveso;
Praes. 3. plur. Jel. 3 (krahujci) *po-krakuú* na dubě 27/31 (1).
pokrakujú v. *pokrakovati*.
- 736. pokrm**, masc. ;
Sg. NAcc. Záb. 259 i dát *pokrm* bohovóm 24/30 (1).
pokroč v. *pokročiti*.
pokroči v. *pokročiti*.
pokročíše v. *pokročiti*.
- 737. pokročiti**, sloveso;
Impt. 2. sg. Čst. 112 *pokroc* vz raně blaho 15/31; Impf. 3. sg. Ol. 14 noc *pokročíse* k jutru 5/10; Aor. 3. sg. Čst. 155 slunce *pokroci* na tvrdosti nebes 16/21 (3).
pokrychu v. *pokryti*.

pokrysta v. pokrýti.

- 738. pokrýti**, sloveso;
Aor. Du. 3. Záb. 61 tamo *pokrista* 21/19; Plur. 3. Ol. 36 v tichéj Praze chytro *pokrichusie* 5/27; Jar. 136 v pravo v levo *pokrichu sie* ščity 10/23; Čst. 72 *pokrichsie* ščity 15/8 (4).
- 739. pól**, masc.; srovn. i *poledne, pöldne, spolu*.
Sg. NAcc. Ol. 27 tři sta *pol* sta vojnov 5/20; Ol. 13 přes *pol* noci 5/10; Čst. 226 na východ na *pol* 17/27; Záb. 162 na *pol* k večeru 23/12; srv. *pöldnie* (1 dokl.) (5).
- 740. póla**, fem. ;
Sg. DLoc. Jar. 56 · 57 prvej *pole*... vterej *polie* 8/29—30; Du. NAcc. Jar. 55 na dvě *polie* rozčepichu (trest) 8/28 (3).
Polan v. Polenin.
Polanom v. Polenin.
Polany v. Polenin.
- 741. pöldne**, nt. (složeno z *pól* m. a Sg. Gt. od *den*);
Sg. NAcc. Jar. 210 v rozhořalé *pöldne* 12/12—13 (1).
- 742. pole**, nt. ;
Sg. Loc. Žez. 1, 5 v *poli* 28/12—14; Instr. Jar. 44 tažechu *polem* protiv němu 8/20; Plur. Gt. Jar. 95 tučných *poli* 9/26 (4).
póle v. póla.
- 743. poledne**, nt. ;
Sg. NAcc. Záb. 161 slunce přejide *poledne* 23/11; Jar. 186 den se rozhořieva na *poledne* 11/28; Gt. Čst. 130 slunce dokročí *poledne* 16/9; Záb. 162 *otpoledne* na *pól* k večeru 23/11 (4).
- 744. polední**, adj. ;
Sg. NAcc. nt. Čst. 192 pod *polednie* slunce 17/7 (1).
polednie v. polední.
polem v. pole.
Polené v. Polenin.
- 745. Polenin**, masc. ;
Plur. Nom. Ol. 50 *polene* oružie chvátajú 6/4; Ol. 52 *polene* skáčiu 6/6; Acc. Ol. 24/25 za mnú . . *napolaní, napolani* vrahy 5/18; Ol. 49 strach uderi u vše *upolani* 6/4; sem snad i zlom. *-olani* 4/25 a zlom. *-oleni* všici

2/8; Gt. α) Ol. 29 mnostvie *polan* 5/22; β) zlom. (o pobití *Polanow* 1/18; Dat. Ol. 19 proti zlým *polanom* 5/14 (10).

poletova v. poletovati.

- 746. poletovati**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Zbyh. 1 *poletoua* holub se dřeva na dřevo 25/1 (1).
poli v. pole.
poli v. pole.
položichu v. položití.
- 747. položití**, sloveso ;
Aor. 3. plur. Jar. 45—46 na rovni *sie* valnej *položichu, položichu* i . . . ždáchu 8/21; Jar. 54 na dlí trest černú *položichu* 8/28; Jar. 86 vz křesťany daň čctnú *položichu* 9/19 (4).
Polscě v. Polsko.
Polska v. Polsko.
- 748. Polsko**, nt. ;
Sg. Loc. Jar. 113 Tateré se *vpolskie* rozložichu 10/6 (může býti čteno *-scě* i *-ščě*; od nt. *Polsko* i od fem. *Polska*) (1).
- 749. polský**, adj. ;
Plur. Gt. Ben. 25 z *polských* květov 6/27 (1).
polských v. polský.
Polšče v. Polsko.
- 750. pomoc**, fem. ;
Sg. NAcc. Jar. 211 bóh nám seše *pomoc* 12/13 (1).
- 751. pomrzati**, sloveso ;
Part. perf. Sg. Nom. fem. Róż. 4 *pomrzawši* usvědla 28/4 (1).
pomrzawši v. pomrzati.
pomrzla v. pomrznutí.
- 752. pomrznutí**, sloveso ;
Part. N. sg. fem. Róż. 3 (čemu si) *pomrzla?* 28/3 (1).
- 753. pomsta**, fem. ;
Sg. N. Záb. 239 tamo dobúří naše *pomsta* 24/20; Acc. Ben. 39 *pomstu*, *pomstu* volá všem Sasóm 6/32; Čst. 33 *pomstu* i pahubu voji moji na něj nesú 14/21 (4).
pomstu v. pomsta.
- 754. ponižený**, adj. (z part. pass. od *ponižiti*);
Sg. NAcc. masc. Záb. 17 *wpouizeni* úval 20/26 (1).
ponižiti v. ponižený.
poplaší v. poplašiti.

- 755. poplašiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Ben. 54 *poplaši* več zvěř 7/8 (1).
poplenichu v. *popleniti*.
- 756. popleniti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 102, 114 *poplenichu* vše . . 9/32, 10/7 (2).
- 757. poroba**, fem. ;
Sg. Nom. Jar. 218 mrzkost jest *poroba* 12/18; Acc. Jar. 219 hřiech *vporobu* chtiec dáti šiju 12/18—19; Loc. Jar. 199 *vporobie* nám bude vody 12/4; Jar. 207 (milosti ždáti) ne *vporobie* 12/10 (4).
porobě v. *poroba*.
- 757 a. porobiti**, sloveso (je-li jisté čtení);
Part. perf. zlom. *porobitiw* 4/18 (1).
porobiv v. *porobiti*.
porobu v. *poroba*.
- 758. porubanie**, nt. (subst. verb. od *porubati*);
Sg. Nom. Jar. 252 i by klanie i by *porubanie* 13/10 (1).
porubati v. *porubanie*.
posěkachu v. *posěkati*.
- 759. posěkati**, sloveso;
Aor. 3. plur. Záb. 44 *posěkachu* vše drva 21/10 (1).
- 760. posel**, masc. ;
Sg. Dat. Lud. 15 kněz káže *posflu* 18/17 (1).
poskakova v. *poskakovati*.
- 761. poskakovati**, sloveso;
Aor. 3 sg. Jel. 2 po vlasti *poskakoua* 27/11 (1).
- 762. posleda**, masc. ;
Sg. Nom. Čst. 187 docházěše *posleda* vojev 17/4 (1).
poslednějé v. *poslední*.
- 763. poslední**, adj. ;
I. Posit. Sg. Nom. Acc. nt. Čst. 32 *Poslednie* budi jeho vrastvo 14/21; II. Superl. Sg. NAcc. nt. Jar. 248 vznide pótka krutá *poslednieie* 13/7 (2).
poslednie v. *poslední*.
poslu v. *posel*.
poslyš v. *poslyšeti*.
- 764. poslyšeti**, sloveso;
Impt. 2. sg. Ol. 16 hoj *posliš* ty, vesleslavný kněže 5/11 (1).
- 765. pospěti**, sloveso ;
Inf. Čst. 141 na vrahy *pospieti* 1 /16 (1).
postavi v. *postaviti*.
postavichu v. *postaviti*.
- 766. postaviti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 94 *postaušie* silných . . . 15/20; 3. plur. Jar. 63 do řad *sie* voje *postauichu* 9/2; Jar. 91 *postauichu* čtyřie voje 9/23 (3).
- 767. postúpati**, sloveso;
Inf. Jar. 72. druha družě *postupati* bráni 9,8 (1).
postúpi v. *postúpiti*.
- 768. postúpiti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Čst. 158 neže slunce *postupi* vterým krokem 16/22—23 (1).
posula v. *posúti*.
- 769. posúti**, sloveso;
Inf. Jar. 95 (mrak černý) ledem *hrozi posuti* úrody 9/26; Part. pf. N. sg. fem. Jar. 140 temná noc *posula* všu zemu 10/27 (2).
- 770. pótka**, fem. ;
Sg. N. Ben. 73 jide *potka* 7/17; Jar. 248, 277 i by *potka* 13/7, 26; Plur. NAcc. Ol. 21 u vše *potki* l'uté 5/15—16; Loc. Jar. 2, Lud. 2 o *potkach* 7/22, 18/10 (6).
pótkách v. *pótka*.
pótky v. *pótka*.
- 771. potlačiti**, sloveso;
Inf. Jar. 110 *potlacti* chtějú dušu našu 10/4 (1).
- 772. potok**, masc. ;
Sg. Dat. Kyt. 2 běže zmlitka *kupotoku* 26/11 (1).
potoku v. *potok*.
potře v. *potřieti*.
potři v. *potřieti*.
- 773. potřieti**, sloveso;
Inf. Záb. 101 kdaž hada *potrsieti* chceši 22/9; Impt. 2. sg. Jar. 230 *potrsi* v zemiech našich nepřátely 12/26; Aor. 3. sg. Čst. 39 vše *potrsie* jeho zloba 14/25 (3).
potřiti v. *potřieti*.
- 774. potvora**, fem. ;
Sg. Voc. Záb. 150 ty veliká *potuoro* hadóv! 23/5 (1).
potvoro v. *potvora*.
potýkaj v. *potýkati*.
- 775. potýkati sě**, sloveso;
Impt. 2. sg. Záb. 151 mečem *sie* *potikať* se mnú 23/6 (1).
poověje v. *povieti*.
- 776. pověst**, fem. ;

- Sg. NAcc. Jar. 1 zvěstuju vám *poútejt* veleslavnú 7/21 (1).
- 777. povieti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Čst. 161 kdě oběť tvá *poúteie* v slúpech dýmu 16/24—25 (1).
powla- zlom. všech *powla-* 1/26.
- 778. povodeň**, masc. ;
Sg. Loc. Jar. 122 *vpouodnú* sich Tatar l'utých kolebáše se voj křesťan 10/12 (1).
powodnu v. *povodeň*.
powyš v. *powýšiti*.
- 779. povýšiti**, sloveso;
Imperat. 2. sg. Jar. 224 i *powísny* v krajinách nad vrahy 12/22 (1).
- 780. pozdravovati**, sloveso;
Imperat. 2. sg. Skř. 15 *pozduú* drahého pěníem 28 31 (1).
pozdravuj v. *pozdravovati*.
- 781. pozdvihnúti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 147 *pozduize* se vešken tábor 10/32 (1).
pozdvize v. *pozdvihnúti*.
poznaje v. *poznati*.
poznat v. *poznati*.
- 782. poznati**, sloveso;
Praes. 3. sg. Čst. 154 neže *sie poznatic*, že.. 16/21; Supin. Jar. 18 otrpavi se *poznat* nřavón 8'1 (2).
pozřesta v. *pozřieti*
- 783. pozřieti**, sloveso;
Aor. 3. du. Záb. 111 *pozřestea* lisíma zrakoma na královy voje 22/14 (1).
pozřýd v. *pozřývati*.
- 784. pozřývati**, sloveso;
Praes. 3. sg. Čst. 16 hadlivě ny *pozříua* nadutý Vlaslav 14/12 (1).
- 785. poždati**, sloveso;
Impt. 2. sg. Jah. 11 *pozdí*, milá! 26/26 (1).
poždi v. *poždati*.
př- zlom. *přs-* 1/25.
- 786. praděd**, masc. ;
Sg. Nom. Lud. 113 *pděd* (mój) zbi diva tura 20/2 (1).
- 787. Praha**, fem. ;
Sg. N. Ol. 31 aj, vša *pha* mlčie 5/23; Acc. (?) zlom. *Prahu*... 2/9 (tak čtou Mašek i Vrtátko); Gt. Ol. 59 kolkol *phí* 6/12; Ol. 61 od rado- stnej *phí* 6/13; DLoc. zlom. ku *pze* 3/10; zlom. ku *p(ze)*, 3/23; Ol. 58 po všiej *pze* 6 11; Ol. 36 v tichej *pze* 5/27; Instr. Ol. 33 za *phu* se promo- dnujú vrši 5/25 (9).
Prahu v. *Praha*.
Prahú v. *Praha*.
Prahy v. *Praha*.
- 788. prach**, masc. ;
Sg. Gt. Jar. 247 podvíhaje se mħla *otepcha* 13/7 (1).
pracha v. *prach*.
- 789. pramen**, masc. ;
Sg. NA. Jar. 236 hojný přival *řmen* chlumský zřivi 12/31 - 32 (1).
- 790. prapor**, masc. ;
Sg. NA. Ol. 23 kněz vzě *řpor* v mocnú ruku 5/17 (1)
- 791. prask**, masc. ;
Sg. Instr. Jar. 279 zlomista je oba velím *řkě* 13 28 (1)
praskem v. *prask*.
pravě v. *pravý*.
pravěj v. *pravý*.
pravo v. *pravý*.
pravú v. *pravý*.
- 792. pravý**, adj. ;
Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné) Ol. 20, Záb. 105 *řpuo* v levo 5/15, 22/11; Jar. 136 *řpuo* v levo 10/23; Záb. 184, 209, 249 *řpuo* i v levo 23/23, 24/3--4, 24/24; Čst. 47 stojá hory *řpuo* 14/29; Ben. 66 kynu *nařpu* 7/14-- 15; Acc. fem. Jar. 93 *řpuu* stranu 9 25; DLoc. fem Róz 12 *nařpuéi* ruce 28/8; Du. NAV. fem. Ol. 11 podachu si *prauie* rucě 5/8 (11).
Praze, *Pražě* v. *Praha*.
Pražan v. *Praženin*.
Pražany v. *Praženin*.
- 793. Praženin**, masc. ;
Plur. Acc. Čst. 82 meč padáše v *pra- zani* 15/14; Gt. Čst. 108 prúd *řzan* 15/29; Čst 196 síla stáše pětřkrát věčšie *řzan* 17/10 (1).
- 794. pře-**, částice stupňovácí.
Vyskytá se u *předlühý*, *předrahúčký*, *přel'utý*, *přemnostvie*, *přeudatný*, *přezmilitký* (5).
pře v. *před*.
- 795. před**, předložka ;
I. *před*. A. S Instr. zlom. *pd* siemi 4/6; Ol. 54 *přsied* udatnú sečiu 6/7;

- Čst. 24 *pd* sluncem 14/16; Čstm. 244 až 245 *pd* Čstmírovým videm, *pd* Čstmírem 18/6; Lud. 47 *pd* hradem 18/33; Záb. 40 *pd* bohy 21/8; Jar. 117 *p* pohany 10/9 (omylem m. před pohany);
 B. S. Accus. 1. prosté: Jar. 221 *pd* stolec 12/20; Záb. 72 *pršied* jutro 21/27; 2. opakováno: Lud. 133 *pd* knieni i *pd* Ludišu 20/11;
 II. *pre-* před zubnou: Jar. 258 sien se koti s oře *pdruhc°* 13/24 (= před-druhého);
 III. *prēde*: Lud. 132 vede jej *prēde* kněze 20/11;
 IV. sem i zlom. *pd* voj .. 2/12, oba *pd-* 2/26 (16).
- 796. před**, masc.;
 Sg. NAcc. Ol. 21 buď *vpršied* buď vzad 5/15; Záb. 129 vyrazi *vpd* 22/25; sem nejspíš i zlom. *pd* i předst- 4/28; Gt. Čst. 88 *spda* přeskočiti 15/17; Čst. 93 postavi se *spda* 15/20; Loc. a) Čst. 153, 173, 209 *vpdie* 16/20, 16/30, 17 17; b) Ben. 37 Beneš *wpršiedu* jede 6/31 (9).
prēda v. *prēd*.
prēde v. *prēd*.
prēdē v. *prēd*.
prēdlūhē v. *prēdlūhý*.
- 797. předlūhý**, adj.;
 Plur. Acc. m. f. Lud. 26 za *pdluhe* stoly sedú 18/22—23 (1).
- 798. předni**, adj.;
 Plur. Nom. m. Čst. 72 pokrychu se *pdni* ščit na ščit 15/8 (1).
prēdrahūčkū v. *prēdrahūčký*.
- 799. předrahučký**, adj.;
 Sg. Acc. fem. Zbyh. 16 drahú *pdrahuczku* 25/13 (1).
prēdstūp(iti?) zlom. *pdpl-* 4/28.
prēdu v. *prēd*.
- 800. přecházeti**, sloveso;
 Imperf. 3. du. Záb. 57 hlasy *pchazefta* v muská 21/17 (1).
prēide v. *prējiti*.
prējide v. *prējiti*.
prējide v. *prējiti*.
- 801. přejiti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 161 slunce *pide* poledne 23/11 (1). Srv. *prījiti*.
prēl'útej v. *prēl'útý*.
prēl'útej v. *prēl'útý*.
- 802. přel'úty**, adj.;
 Sg. Loc. fem. Záb. 160 u *plutei* seči 23 11 (1).
prēmnoha v. *prēmnohý*.
- 803. přemnohý**, adj.;
 Sg. Gt. (m.) nt. Čst. 198 psów *pmnoha* mnostvie 17/11 (1).
- 804. přemnožstvie**, nt.;
 Sg. Gt. Jar. 132 z Tatar *pmnoštute* 10/21 (1).
prēnesechu v. *prēněsti*.
- 805. přeněsti**, sloveso;
 Aor. 3. plur. Záb. 217, 236 vody uchvátichu mnostvie cuzích i *pnefechu* své zvěsty na druhý břeh 24/7, 18—19 (2).
- 806. přes**, předložka;
 I. *prēs*. Ol. 13 noc se převalíše *pršies* pól noci 5/9; Ol. 41 bránu *pršief-wlltauu* 5/31; Čst. 25 *ps* veš den 14/17; Záb. 215 *ps* búfícú řeku 24/6; Záb. 234 *pršesbursiucu* řeku 24/17; Záb. 247—8 *ps* vlasti 24/23—24; zlom. *ps* vše 3/9;
 II. *prēse*. Čst. 108 *prēse* zdi 15/29; Záb. 200 *pršiese* vše vlasti 23/31 (10).
prēse v. *prēs*.
prēsiliuá v. *prēsilný*.
prēsilně v. *prēsilný*.
prēsilnie v. *prēsilný*.
- 807. přesilný**, adj.;
 Du. NAV. fem. (nt.) Záb. 110 podasta si *pršiesilnie* ruce 22/14; Plur. NAV. nt. Záb. 69 *psilna* paží 21/25 (2).
- 808. přeskočiti**, sloveso;
 Inf. Čst. 88 *prškociti* hradbu 15/17 (1).
pršesmilitkū v. *pršezmilitký*.
pršesmilitký v. *pršezmilitký*.
prētē v. *prētieti*.
- 809. přetieti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Lud. 100 kopie mečem *ptie* 19/28; Záb. 142 *ptie* třie kóže 22/1 (2).
- 810. přetrhnúti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Lud. 41 *pršetrzeftie* ticho 18/30 (1).
prētrpēchom v. *prētrpēti*.
- 811. přetrpěti**, sloveso;
 Aor. 1. plur. Jar. 269 *prtrpēchom* vedro 12/11 (1).
prētrže v. *prētrhnúti*.
prēdatno v. *prēdatný*.
- 812. přeumatný**, adj.;

- Sg. NAcc. nt. (skl. jm.) Zbyh. 25 tobě srdce *puđatno* 25/18; Plur. Gt. Ol. 2s vojnovův *pršieudatnich* 5/21 (2).
pršieudatných v. *pršieudatný*.
pršievališe v. *pršievaliti*.
- 813. převaliti, sloveso;**
Imperf. 3. sg. Ol. 13 noc *šie pršieualife* přes pólnoci 5/9 (1).
pršievalikú v. *pršievaliký*.
- 814. převeliký, adj.;**
Sg. Acc. fem. Jar. 43 sebrachu *puelikú* vojsku 8/19—20 (1).
pršezmilítikú v. *pršezmilítiký*.
- 815. přezmilítý, adj.;**
Sg. Jnstr. Zbyh. 4 s milú *pršmilítikú* 25/4 (vlastně jen adj. zmilítiký- s *zmitikú* a celý výraz stupňován *prš-*: s *milú prš-s-zmitikú*) (1).
pršiboči v. *pršibočiti*.
- 816. přibočiti se, sloveso;**
Aor. 3. sg. Lud. 124 Lubor *šie* k němu *pršiboci* 20/27 (1).
pršičin v. *pršiečina*.
pršičina v. *pršiečina*.
pršide v. *pršijiti*.
- 817. přieč, fem.;**
Jen adv. Sg. Acc. Čst. 97 *pršiecz* i v dél je spevnichu 15/22 (místo nejspíše porušené m. *u* přieč svrn. sousední *v* dél a násl. 2 doklady:) Čst. 74 drva *upriec* zasazená 15/9; Záb. 191 tako i *v pršiecz* 23/-7 (3).
- 818. přiečina, fem.;**
Plur. Gt. Lud. 36 z kakých *pršcin* 18/27 (=přiečin; tak čte Nekrasov; zkratka *prš* tomu nasvědčuje; svrn. *bratřiek* atd.) (1).
pršiejde v. *pršijiti*.
pršiejeti v. *pršijeti*.
pršiejiti v. *pršijiti*.
- 819. přiekop, masc.;**
Plur. Instr. Ol. 53 davem trčiu ku bráně *pršiekopi* 6/7 (1).
pršiekopy v. *pršiekop*.
pršieletěti v. *pršieletěti*.
pršieněsti v. *pršieněsti*.
- 820. přieval, masc.;**
Sg. N. Jar. 68 jako *pual* s mrakóv 9/3; Jar. 236 hojný *pršieual* 12/31 (2).
pršiežieti v. *pršiežieti*.
pršiežech v. *pršiežieti*.
pršicházěse v. *pršicházěti*.
- 821. přicházeti, sloveso;**
Imperf. 3. sg. Záb. 72 *pršicházěse* noc před jutro 21/26—27 (1).
pršieide v. *pršijiti*.
pršiejde v. *pršijiti*.
pršiejedech v. *pršiejeti*.
- 822. přijeti, sloveso;**
Aor. 1. sg. Jah. 27 i *pršiedech* na koničce 27/2 (rovno vlastně = *pršie-jedech*, dle zkratky *prš*; obyčejem tehdejším m. *prš-i-*) (1).
- 823. přijiti, sloveso;**
Aor. 3. sg. a) Zbyh. 42—43 *pršde* raně slunce.. *pršde* nová radost 25/32—26/1 (rovno vlastně = *pršiede, ie=i*); b) Záb. 29 i *pršide* cuzí úsilno v dědinu 21/1 (není-li snad *pršiejde* = přešel, totiž přes hory a lesy); Partic. Pl. N. m. Jar. 75 by *nepršisli* čaroději v nově 9/10 (4).
pršiklonichu v. *pršikloniti*.
- 824. přikloniti, sloveso;**
Aor. 3. plur. Čst. 90 *pršiklonichu* k hradbě 15/18 (1).
pršiletě v. *pršieletěti*.
- 825. přiletěti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Zbyh. 11. *pršetie* holub 25/8 (= *pršieletě*; psaní analogické svrn. k *niem* atd.) (1).
- 826. přiněsti, sloveso;**
Part. plur. Jar. 76 *pršiesuce* ty trsti 9/11 (*pršienesuce* m. *prš-i-*) (1).
pršinesuce v. *pršieněsti*.
pršišli v. *pršijiti*.
pršivalichu v. *pršivaliti*.
- 827. přivaliti, sloveso;**
Aor. 3. plur. Jar. 169 *pršieualichu* klády pokraj násep 11/15—16 (1).
pršiežech v. *pršiežieti*.
- 828. přižieti, sloveso;**
Aor. 1. sg. Jah. 31 objech děvče *pršzech* k srdcu 27/5 (= *pršiežech* m. *prš-i-*; svrn. *pršieletěti, přiněsti* atd.) (1).
- 829. prnutí, sloveso;**
Inf. Ben. 75 i by Němcem úpěti i by Němcem *prnutí* 7/19 (1).
pr- zlom. *pr-* 3/26, 1/5.
- 830. pro, předložka s acc.;**
A. Samo: Jar. 84 *pršob* prosí 9/17; Jar. 178 *Pršob*, aj nastojte 11/22; Jar. 198 nevzmožno *pršie* vojevati 12/1; Skf. 4. *pršie* žalostiva 28/16 (bud *prš-če* nebo lépe *prš-čje*).

- B. Opakováno: Jar. 13 14 juž kře-
stěňšti ludé *pkamenie pperli i pzlato*
zabili 7/30—31 (7).
probóh v. *pro* a *bóh*.
proč v. *pro* a *če*.
proče v. *pro* a *če*.
prošli v. *prodliti*.
- 831. prodliti**, sloveso;
Impt. 2. sg. Čst. 128 *pdli* v službě
bohóm 16/7 (1).
- 832. projasňovati**, sloveso;
Praes. Sg. 3. Ol. 34 za vrchy vzhod
šerý *projašnuie* 5/26 (1).
projašňuje v. *projašňovati*.
projde v. *projiti*.
- 833. projiti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jar. 183 večer tich tu
ptide na noc 11/26 (1).
- 834. prokní**, adj. ;
Sg. N. Masc. Ol. 44 *prokní* cvála
5/33; Jar. 62 *pkní* teče 9/1; Čst. 184
pkní jda kol oběti 17/2; Lud. 27
pkní (sěde) rozenie-dle svého 18/23 (4).
prokný v. *prokní*.
proletě v. *proletěti*.
- 835. proletěti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 165 *pletie* lesy 16/27
(1).
proletni v. *proletnúti*.
- 836. proletnúti**, sloveso;
Impt. 2. sg. Čst. 144 *pletni* lesy 16/17
(1).
proměnie v. *proměnití*.
proměniše v. *proměnití*.
- 837. proměnití**, sloveso;
Praes. 3. sg. Ben. 28 *pmieniesie* vše
6/28; Imperf. 3. sg. Ben. 29 rúče *sie*
vše *pmienise* 6/29; Jar. 184 noc *sie*
pmienise v jutro šero 11/26—27 (3).
- 838. promodrovati**, sloveso;
Praes. 3. plur. Ol. 33 za Prahú *sie-*
promodruú vrši 5/25 (1).
promodrujú v. *promodrovati*.
- 839. prorada**, fem. ;
Sg. Voc. Jar. 204 *prado*, ty skvrno
křesťan 12/7—8 (1).
proráže v. *prorážeti*.
- 840. prorážeti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jel. 6 parohoma hustý les
praze 27/13; Záb. 192 *praze* drahy
u vraziech 23/27 (2).
prosi, *prosi* v. *prositi*.
prosie v. *prositi*.
- 841. prositi**, sloveso;
Praes. 3. plur. Záb. 243 ti žalostivo
pfie 24/22; Aor. 3. sg. Jar. 84 milo-
srdie pro Bóh *pfí* 9/17 (2).
prosta v. *prostý*.
prostó v. *prostý*.
prostran v. *prostraný*.
- 842. prostraný**, adj. ;
Sg. Nom. masc. (skl. jm.) Jar. 78
Nový hrad *pstran* 9/21 (1).
- 843. prostý**, adj. ;
Sg. Nom. nt. (skl. jm.) Jar. 117 ničé
neby *pflo* před pohany 10/9; fem. (skl.
jm.) Jar. 289 i by *prosta* Hana Tatar
14/1 (2).
protče v. *protnkúti*.
proti v. *protiv*.
- 844. protiv**, předložka; srvn. také *naprotiv*.
Má trojí tvar: *protiv*, *protivo*, *proti*.
I. *protiv*: Jar. 44, Zbyh. 26 *ptiw* jemu
8/20, 25/19; sem i zlom. *-tiwiev* 2/10;
Ben. 46, 62, Jar. 143, Lud. 59, 91,
117 *ptiw* sobě 7/4, 12, 10/29, 19/i, 23,
20/3; Čst. 3, 6 *ptiw* Vlaslavu 14/5, 7;
zlom. *ptiw* sie- 1/33; zlom. *ptiw* Bole
(slavu?) 2/18; Ben. 32 *ptiw* Sasikóm
6/30; Čst. 77 *ptiw* mečem 15/11; Čst.
205 *ptiw* skále 17/14; Čst. 231 *ptiw*
Čsmíru 17/30; Záb. 99 *ptiw* králevým
vojem 22/8; Záb. 136 *ptiw* Záboju
22/30; Záb. 139 *ptiw* dubu 22/31;
Záb. 140 *ptiw* Ludieku 22/32;
II. *protivo* (před retní -v-) Ben. 36
ptiuo vrahóm 6/32; Čst. 227 *ptiuo*
Vlaslavu 17/28;
III. *proti* (čtyřikrát před -v-, takže
vlastně musíme čísti *proti(v) v-*; dvojí
hláska -v- psána jedním písmenem;
(jednou — chybou? — před z:) Záb.
53, 63 *ptiw^hō* (= protiv-vrahóm); Zbyh.
25 *ptiw^hu* 25/18—19 (= protiv-vrahu),
Čst. 232 *ptiw^hla^hlauu* 17/31 (= protiv-
Vlaslavu); Ol. 19 *pti* zlým Polanóm
5/13—14 (chybně místo *protiw^h?*) (28).
protivo v. *protiv*.
- 845. protnkúti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 282 ot ramene šúrem
kyčlu *ptcie* 13/30 (1).
- 846. próvod**, masc. ;
Sg. Dat. Jar. 20 ku *pwodu* jejie 8/2 (1).
próvodu v. *próvod*.
- 847. prs**, fem. ; masc. ;

- Du. Gt. Čst. 42 z širokú *prfu* 14/28; Záb. 70 *sprfu* na prsi 21/25; Du. NAcc. Záb. 70 s prsú na *prfi* 21/25; Jel. 16 uderi u *prfi* 27/19; Záb. 174 rozkočista sě Ludiekova *prfi* 23/17 (mimo poslední doklad možno čisti i *prsi*); Plur. Loc. Jar. 267 na mŕhúcěch *prsech* 13/20 (6).
prsa v. *prs*.
prsech v. *prs*.
prsi v. *prs*.
prsiech v. *prs*.
prsiu v. *prs*.
- 848. prst**, masc.;
 Sg. Gt. Rŕž. 12 na pravej ruce *sprsta* 28/9 (1).
prsta v. *prst*.
prstencěch v. *prstěnek*.
prstenciech v. *prstěnek*.
prsteneč v. *prstěnek*.
- 849. prstěnek**, masc.;
 Sg. NAcc. Kyt. 10 dala bych *prsteneč* 26/16; Rŕž. 13 smekl sě *prsteneč* 28/9; Plur. Loc. Lud. 14 *vprstenečech* skadeřeni (vlasi) 18/16—17 (3).
prsu v. *prs*.
prsy v. *prs*.
- 850. prŕd**, masc.;
 Sg. Nom. Čst 108 aj, *prud* Pražan.. teče 15/29; Plur. Acc. Instr. Jar. 165 v třie *prudi* se rozstŕpi tábŕ 11/12; Jar. 166 i hnachu třmi *prudi* 11/1 (3).
prudka v. *prudký*.
prudko v. *prudký*.
- 851. prudkost**, fem.;
 Sg. Nom. Záb. 135 *prudkoŝt* vyrazi Ludiekem 22/29 (1).
- 852. prudký**, adjekt.;
 Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné; v platnosti přisl.) Jar. 155 mknuchu sě *prudko* 11/5; Lud. 59 *prudko* protiv sobě hnasta 19/6—7; Lud. 99 *prudko* žene 19/27; Sg. Gt. m. (nt.) Záb. 107 *prudka* Slavoje 22/12 (4).
prŕdy v. *prŕd*.
prvěj v. *prvŕj*.
prvi v. *prvŕj*.
- 853. prvŕj**, číslovka;
 Sg. Nom. masc. Záb. 13 *prui* den 20/23; Jar. 67, 112 *prui* boj 9/41, 10/5 (srovn i *ni*); Dat (Loc.) fem. Jar. 56 *pruci* póle Kublaj jmě vzdiechu 8/29; Plur. Dat. masc. Jar. 138 druží *pruim* 10/25 (5).
prvŕj v. *prvŕj*.
psŕv v. *ps*.
ptactvem v. *ptactvo*.
- 854. ptactvo**, nt.;
 Sg. NAcc. Záb. 256 jich bojě sě *ptactvo* 24/28; Instr. Záb. 222 lěta *zaptactvŕ* 24/10 (2).
ptačstvo v. *ptactvo*.
pusti v. *pustiti*.
- 855. pustiti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Kyt. 15 kto tě po chladnej vodici *puŕli?* 26/20 (1).
pustŕj v. *pustiti*.
pŕšćati, *pŕšćěti* v. *pŕšćati*.
pŕšćšě v. *pŕšćati*.
- 856. pŕšćati**, sloveso;
 Imperf. 3. sg. Čst. 10 *puŕšćšě* meč i oheň 14/9 (1).
pŕšćěti v. *pŕšćati*.
- 857. pŕt**, fem.;
 Sg. Gt. Jar. 33 strěžiechu jiej *puŕi* jejie drahŕ 8/12; DLoc. Záb. 35 *popuŕi* všiej 21/4 (2).
puŕi v. *pŕt*.
- 858. pŕcha**, fem.;
 Sg. Inst. Jar. 6 s takŕ *puŕchu* 9/4 (1).
puŕchŕ v. *puŕcha*.
puŕč v. *puŕčati*.
- 859. puŕčati**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Skř. 3 *puŕčšie* jiej skřiváneč 28/25 (1).
- 860. řád**, adjekt.;
 Sg. Nom. fem. Op. 5 *řada* bych jáz neplakala 28/19; Skř. 5 kak bych mohla *řada* býti 28/27 (2).
- 861. řad**, masc.; některé tvary možno spojovati i s fem. *řada*;
 Sg. Nom. Čst. 102 *řsad* třetiech 15/26; Plur. Nom. Čst. 224 rozprnú sě *řsadi* 17/26 (= *řadi* či *řady?*); Acc. Jar. 65, 101, 237, Čst. 23 *řsadi* 9/3, 31, 12/33, 14/16; Gt. Jar. 63 do *řsad* sě voje postavichu 9/1 (7).
řada v. *řad*.
řada v. *řad*.
řadi v. *řad*.
- 862. radost**, fem.;
 Sg. Nom. (Acc.) Ol. 58. 59 roznosi sě *radoš* 6/11—12; Ol. 60 rozletnu sě *radoš* 6/12; Záb. 179 *radoš* vzevzně 23/20; Zbyh. 43 nová *radoš* 26/1 (5).

- radostivo v. radostivý.*
- 863. radostivý, adj.;**
Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné; platnosti přísl.) zlom. *radoťtívo* hl- 1/17 (1).
radostně v. radostný.
radostnej v. radostný.
radostném v. radostný.
radostnu, radostnú v. radostný.
- 864. radostný, adjekt.;**
Sg. Gt. fem. Ol. 61 od *radoťtneť* Prahy 6/13; Dat. masc. nt. (skl. jm.) Čst. 247 (k) *radoťtnu* uchu 18/7--8; Čst. 249 Neklanovu *radoťtnu* oku 18/8; Loc. masc. nt. a) skl. jmenné (platnosti přísl.) Čst. 18 *radoťnie* sně ščit 14/13; b) skl. slož. Záb. 251 *wradoťně* hluce 24/25; Du. Gt. Záb. 180 *zradoťtnu* zrakú 23/21 (6).
- 865. radovanie, nt.;**
Sg. Nom. Jar. 253 i by lkánie i by *radovanie* 13/11 (1).
radovati v. radovanie.
řady v. řad.
- 866. racket, masc.;** druhý tvar *rachot*; oba v RK.;
- Sg. Nom. Jar. 251 *rachet* kopí 13/9--10; Jar. 69 *rachot* hromu 9/6 (2).
rachot v. racket.
- 867. rámě, nt.;**
Sg. NAcc. Zbyh. 29 vze *naramie* braň 25/22; Čst. 96 vložichu *naramie* 15/22; Gt. Jar. 282 *otramene* šúrem 13/29 30; Du. G. Loc. Čst. 100 *poramenu* rozložichu 15/25; Plur. NAcc. Jar. 137 vz *ramena* 10/24 (5).
ramena v. rámě.
ramene v. rámě.
ramenú v. rámě.
- 868. rána, fem.;**
Sg. Acc. Záb. 206 *ranu naranu* soptichu krutost 24/2; Lud. 101 uderí *ranu* 19/28; Lud. 127 v helm mu vrazi *ranu* 20/9; Záb. 114 pod jednu *ranu* 22/16; Instr. Čst. 233 *ranu opietranu* srazi Vlaslav(a) 17/31; Plur. NAcc. Ol. 45 uderichu *raní* 6,1; Ol. 51 vладыky sěčné *raní* sěkú 6/5; Dat. Záb. 156 zapolesta sě *kranam* 23/8; Instr. Záb. 157 *ranamí* vše po sobě stesasta 23/8 (11).
ranám v. rána.
ranamí v. rána.
rane v. raný.
- raně v. raný.*
ranému v. raný.
raní v. raný.
raniej v. raný.
ranný v. raný.
ránu v. rána.
ranú v. rána.
- 869. raný, adjekt.;** někde snad mohlo by se přepsati *ranný*;
- Sg. NAcc. nt. Zbyh. 42 *rane* slunce 25/32; Čst. 113 vz *rane* blaho 15/32; Loc. masc. nt. (skl. jmenné v platnosti přísl.) Róż. 2 čemu si *ranie* rozkvetla 28/3 (bývá čítáno také *mně* a *nynie*, srovn. zvl. Mašek, Lfilol. III. 275 -277, Seykora Ad RK. 1886, 62, 69--70); fem. Ol. 32 *wraniet* páře 5/24; Dat. (masc.) nt. Záb. 90 *kranemu* sluncu 22/4 (5).
- 870. ráz, masc.;**
Sg. NAcc. a) samotné Ben. 59 *raz* kyjev 7/10; Lud. 76 *raz* po ráze 19/15; b) zdvoj. Jar. 235 blsky *razraz* bijú 12/31; Loc. Lud. 76 *ráz poraze* 19/15; Plur. Nom. Lud. 123 rozlýchachu sě *razi* 20/6 (6).
ráze v. ráz.
rázi v. ráz.
ráz-ráz v. ráz.
rázy v. ráz.
rci v. řeci.
-ře zlom. *-rsie* 1/8; zlom. *-sie* 2/3 (tento zlom. Mašek v ČČM. 1889, 226 čte *sě*, nesprávně; *s* v RK. vyskytá se jen na konci a v *rs*; *sě* píše se vždy *šie*).
- 871. řeci, sloveso;** srvn. *řeknúti*;
- Impt. 2. sg. Záb. 117 ty *rcí* svému ukrutníku 22/17; Aor. 3. sg. Záb. 11 krátká slova *riecie* 20/22; Záb. 27 *nersiece* nikomu 20/32; 3. plur. Jar. 197 tako *rsiechu* jedni 12/2 (4).
- 872. řeč, fem.;**
Plur. Gt. Jar. 212 takých *rvieci* 12/14 (1).
řeče v. řeci.
řeči v. řeč.
řehce v. řehtati.
řehci v. řehtati.
řehcú v. řehtati.
- 873. řehtati, sloveso;** psáno též foneticky *řechtati*.
- Praes. 3. sg. Záb. 197 koni *rsiechce*

- les 23/20; 3. pl. Jar. 241 koni *rsehcu* 13/3; Impt. 2. sg. Záb. 186 koni *rsiehcí* les 23/24 (3).
řechtati v. *řehtati*.
řechu v. *řěci*.
- 874. řeka, fem.;**
Sg. Nom. Záb. 211, 230 divá *rsieka* 24/4—5, 24/15; Acc. Záb. 215, 234 přes *rsieku* 24/6, 24/17; sem i tvar: zlom. *rsieki* na- 2/3 (5).
řekne v. *řeknúti*.
řekněte v. *řeknúti*.
- 875. řeknúti, sloveso; srv. řěci;**
Praes. 3. sg. Jah. 21 co *rsieku* máti 26/30—31; Impt. 2. plur. Op. 7 *rsiek-niete* dobří ludie 28/26 (2).
řeku v. *řeka*.
- 876. ret, masc.;**
Du. (D) Instr. Jel. 20 krásnýma *rtoma* 2 /22 (1).
řiče v. *řičeti*.
- 877. řičeti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Čst. 228 *rsicie* les řvaníem 17/28 (1).
řiči v. *řěci*.
řiechu v. *řechu*.
řiekáše v. *řiekati*.
- 878. řiekati, sloveso;**
Impf. 3. sg. Jah. 23 veždy mi *rsiekaše* máti 27/1 (1).
řiutiti v. *řútiti*.
- 879. roba, fem.;**
Sg. Nom. Jah. 22 nešťastná *roba* 26/31 (1).
roditi v. *neroditi*.
- 880. roh, masc.;**
Sg. (D) Instr. Jel. 28 krásnýma *rohoma* 27/27—28; Plur. Gt. Jar. 244 *rohow* lesních 13/5 (2).
rohoma v. *roh*.
rohóv v. *roh*.
- 881. roj, masc.;**
Sg. N. Jar. 96 tako by *roí* slyšán 9/26 (1).
roskočiti v. *roszkočiti*.
rosnú v. *rosný*.
- 882. rosný, adj.;**
Sg. Acc. fem. Jar. 182 *rofnu* trávu 11/25 (1).
roste v. *rósti*.
- 883. rósti, sloveso;**
Praes. 3. sg. Op. 13 travka na niej *rojfe* 28/23; Aor. 3. sg. Jel. 26 na junoši *rojfe* dubec 27/26 (2).
rostúpiti v. *rozstúpiti*.
- 884. rovček, masc.;**
Sg. Loc. Op. 10 zahřeben *wrouece* 28/22 (1).
rověče v. *rovček*.
rovček v. *rovček*.
roveň, Roveň v. *rovně*.
rovina v. *rovně*.
- 885. rovně, fem.;**
Sg. Acc. Ben. 73 s chluma *wrowniu* 7/18 (bylo čteno i v Rovňu); Loc. Jar. 45, 175, Čst. 193 *narowní* 8 21, 11/20, 17/8; Plur. N. Záb. 207 mijechu *rownie* i hory . . 24/3 (5).
Rovně v. *rovně*.
rovni v. *rovně*.
rovno v. *rovný*.
rovnu v. *rovně*.
- 886. rovný, adj.;**
Sg. NAcc. nt. (skl. jm.) Op. 4 v zimě v letě *rovno* 28/19 (1).
rozčepiti v. *rozčepiti*.
rozčepena v. *rozčepiti*.
rozčepené v. *rozčepiti*.
rozčepichu v. *rozčepiti*.
- 887. rozčepiti, sloveso;**
Aor. 3. plur. Jar. 55 ju (trest) na dvě póle *rozčepichu* 8/28 - 29; Part. pass. Sg. N. fem. Jar. 256 hlava na dvě *rozčepena*; Plur. Acc fem. Jar. 76 ty trsti *rozčepene* 9/11 (3).
rozdvojichu v. *rozznójichu*.
rozehnachu v. *rozehnatí*.
- 888. rozehnatí, sloveso;**
Aor. 3. plur. Záb. 222 *rozehnachufie* l'úto po vrazčech 24/11 (1).
- 889. rozenie, nt. (substant. verb. slovesa roditi); srv. rozený.**
Sg. Gt. Lud. 27 *rozeniedle* svého 18/23 (1).
rozenú v. *rozený*.
- 890. rozený, adj. (z part. pass. slovesa roditi);**
Sg. Instr. fem. Jar. 27 *rozenu* i strojnú krású 8/7 (1);
rozepě v. *rozepieti*.
- 891. rozepieti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Záb. 220 *zozepie* svoje křiedle 24/9 (1).
rozevře v. *rozevřietí*.
- 892. rozevřietí, sloveso;**

- Aor. 3 sg. Čstm. 42 zloba *šie* mu
rozeworsie po všech po údech 14/27
(1)
- 893. rozezlený, adj.;**
Plur. Gt. Ben. 44 *rozezleních* muž 7/3
(1).
rozezlených v. rozezlený.
rozezlití v. rozezlený.
rozhalená v. rozhalený.
- 894. rozhalený, adjekt.;**
Plur. NAcc. nt. Jar. 29 hrdlo, ňadra
rozhalena jmieše 8/9 (1).
rozhaliti v. rozhalený.
rozháralé v. rozhořalý.
rozháralý v. rozhořalý.
rozhořalé v. rozhořalý.
- 895. rozhořalý, adj.;**
Se. NAcc. nt. Jar. 210 böh ny silil
wrozhorale pöldne 12/12 (tak nutno
čisti dle rkp.; patrně omylem m.-ř-;
Hanka (?) opravil novým inkoustem
na *rozharale* srv. Mašek, Lfil. III.
192).
rozhořeti v. rozhořalý.
rozhořieva v. rozhořievati.
- 896. rozhořievati, sloveso;**
Aor. 3. sg. Jar. 186 den *šie rozhor-
šiena* na poledne 11/28 (1).
rozhrušichu, rozkrušiti v. rozkrušiti.
rozkačen v. rozkačený.
- 897. rozkačený, adj. (z part. pass. slovesa
rozkatiti);**
Sg. Nom. masc. zlom., Jar. 271 *roz-
kacen*... 3/16, 13/22 (2).
rozkatiti v. rozkačený.
- 898. rozkazovati, sloveso;**
Tvar? zlom. *nerofkazo-* 2/29 (1).
rozkláďá v. rozkláďati.
- 899. rozkláďati, sloveso;**
Praes. 3. sg. Jel. 27 (dub) *rozkladafie*
v suky 27/26 (1).
rozkočiti v. rozskočiti.
- 900. rozkos, masc.;**
Sg. Instr. Záb. 61 i vracesta sě *rof-
kofě* 21/20 (bývalo čteno *rozkošem*) (1).
rozkosem v. rozkos.
rozkoš v. rozkos.
rozkošem v. rozkos.
- 901. rozkotati, sloveso;**
Infin. Jar. 172 juž sě jechu náspy
rozkotati 11/18 (1).
rozkrušichu v. rozkrušiti.
- 902. rozkrušiti, sloveso;**
- Aor. 3. pl. Záb. 45 *rozkrufichu* vše
bohy 21 10 (1).
rozkwetavši v. rozkwietati
rozkwetla v. rozkwisti.
- 903. rozkwietati, sloveso;**
Part. pf. fem. Sg. N. Róż. 3 *rozkuetaufi*
pomrzla 28/3 (1).
- 904. rozkwisti, sloveso;**
Perf. 2. sg. Róż. 2 čemu si raně *roz-
kwetla* 28/3 (1).
rozkwítati v. rozkwietati.
rozlámaly v. rozlámati.
- 905. rozlámati, sloveso;**
Part. pf. N. pl. f. Čst. 230 jak by vše
drva v sebe (hory) *rozlamali* 17/30 (1).
rozléha v. rozléhati.
rozléhachu v. rozléhati.
rozléhaly v. rozléhati.
- 906. rozléhati sě, sloveso;**
Aor. 3. sg. Ben. 57 *rozlehasie*.. ráz
kyjev.. 7/10; 3. pl. Lud. 123 kol *šie*
rozlehachu rázi 20/6; Perf. 3. pl. Jar.
157 ež sě hory doli *rozlehati* 11/7 (3).
rozlětnu v. rozlětnúti.
- 907. rozlětnúti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Ol. 60 *rozletnufie* radost
6/12 (1).
rozložichu v. rozložiti.
- 908. rozložiti, sloveso;**
Aor. 3 plur. Čst. 100 *rozlozichu* kopie
po ramenú 15/24—25; Jar. 113 Ta-
teré *šie* u Polšče *rozlozichu* 10/6 (2).
rozlúti v. rozlútití.
- 909. rozlútití sě, sloveso;**
Aor. 3. sg. Záb. 119 i *rozlútišie*
Ludiek 22/19 (není-li chybný opis
roz- m. *wz-* a tedy m. *vzlúti sě*) (1).
rozmožie v. rozmnožiti.
- 910. rozmnožiti sě, sloveso;**
Aor. 3. sg. Jar. 120 aj, ta *rozmnožiefie*
Tatar množství 10/11 (chybným psa-
ním m. *rozmnozi*) (1).
różno v. różný.
roznojichu v. roznojiti.
roznosí v. roznositi.
- 911. roznositi sě, sloveso;**
Aor. 3. sg. Ol. 58, 59 *roznošiefie*
radost 6/10—11; Jar. 89 *roznošiefie*
hoře 9/21 (3).
- 912. różný, adj.;**
Sg. NAcc. (skl. jmenné; v platnosti
přísl.) Záb. 74 *rozno* ke všem dřevóm
21/28 (1).

- rozohniču v. rozohniti.*
- 913. rozohniti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Ben. 45 (hněvi) *rozohniču* zraky její 7/3 (1).
rozpálím v. rozpaliti.
- 914. rozpaliti**, sloveso;
Praes. 11 plur. Čst. 45 z jutra záhe *rozpalím* krutost 14/28 (možno vzítí i, méně pravděpodobně, za impt. 1 plur.) (1).
rozplaka v. rozplakati.
- 915. rozplakati**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 30 kto *rozplaka* hlasy? 14/20 (1).
rozprnú v. rozprnúti.
rozprnuchu v. rozprnúti.
- 916. rozprnúti**, sloveso;
Praes. 2. plur. Čst. 224 *rozprnúšie* řadi sěmo tamo 17/26; Aor. 3. plur. Jar. 80 ež je jak zvěř plachý *rozprnuchu* 9/14; Jar. 102 *rozprnuchu* vše jich voje četné 9/31 (3).
rozrazi v. rozraziti.
- 917. rozraziti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Zbyh. 38—39 *rozrazi* mlatem dřvi junošie i *rozrazi* mlatem.. hlavu 25/29—30 (2).
rozráže v. rozrdžeti.
- 918. rozrážeti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jel. 12 braňú *rozraze* vrahóm shluky 27/16 (1).
rozrojiti v. rozznajiti.
rozskoči v. rozskočiti.
rozskočista v. rozskočiti.
- 919. rozskočiti sě**, sloveso;
Aor. 3. sg. Lud. 126 helm *fieroskoči* v dva kusy 20/8; Záb. 173 *rozskocíšie* ščit 23/16; 3. du. Záb. 174 za ščitem *fieroskočista* Ludiekova prsy 23/17 (3).
rozstúpi v. rozstúpiti.
rozstúpichu v. rozstúpiti.
- 920. rozstúpiti sě**, sloveso;
Impt. 2. 3. sg. Záb. 183 *rostupíšie* vás hluk.. 23/22—23; Aor. 3. sg. Záb. 104—105 *rostupíšie* mužstvo lesem *rostupíšie* v pravo v levo 22/10—11; Jar. 165 v průdy sě *rostupí* veš tábor 11/12—13; Lud. 32—33 *rostupíšie* síla v údech, *rostupíšie* bodrost v myslech 18/25—26; 3. plur. Jar. 53 na dvě straně kolo *rostupichu* 8/27; Jar. 134 na podchlumí šíř sě *rostupichu* 10/11—12; Čstm. 216 *rostupichušie* po nižniem chvrastí 17/20—21 (9). (Sem také zlom. strany *rozslup-* 2/13.)
rozvaleno v. rozvaliti.
rozvalený v. rozvaliti.
rozvali v. rozvaliti.
- 921. rozvaliti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 141 (noc) *rozualíšie* k zemi i k oblakóm 10/27—28; Part. pass. Sg. NAcc. nt. (skl. jm.) Ol. 29 kdě bě mnostvie Polan *rozualeno* ve sně 5/22 2)..
rozvojichu v. rozznajiti.
rozznajichu v. rozznajiti.
- 922. rozznajiti sě**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 85 tako Tateré *šie roznoiču* 9/18 (bývá čteno též *roz(d)vojichu*, *rozvojichu*, snad méně pravděpodobně; místo nejisté) (1).
- 923. róže**, fem. ;
Sg. (N) Voc. Róż. 1 ach ty, *roze*, krásná *roze* 28/2; Plur. Gt. Kyt. 5 z viol a *roží* 26/13 (3).
roží v. róže.
rtoma v. řet.
- 924. Ruboš**, masc. ; osobní jméno;
Sg. N. Lud. 98 *ruboš* na kón skoči 19/26; Lud. 102 *ruboš* vazem s koně spade 19/28—29; Gt. Lud. 97 Lubor *narubošie* zžýva 19/26 (3).
Ruboše v. Ruboš.
ruce v. ruka.
ruče zlom. -rucie 1/5.
ručie v. ruči.
- 925. ručí**, adj. ;
Sg. NAcc. masc. Čst. 188 na svó *rucie* komoň 17/5 (*e* vyškrabáno později; srvn. Mašek Lfilol. III. 189); nt. (skl. jmenné) Čst. 208, Zbyh. 28 *rucie* dolóv! 17/16, 25/20; Lud. 98 vskoči *rucie* 19/26; Jah. 39 vskočich *rucie* 27/8; Jah. 37 pojedř *rucie* 27/7; Ben. 29 *rucie* sě vše proměniše 6/28; Jar. 63 teče *rucie* 9/1; Jar. 160 napínachu *rucie* 11/9; Lud. 120 *rucie* dobysta meči 20/5; Lud. 74 sě s koně *rucie* vrže 19/14; Lud. 90 *rucie* sě hnasta 19/22; Instr. m. (nt.) Záb. 120 *rucie* hlasem 22/19; Plur. Nom. masc. Jar. 243, Záb. 201 *ruči* koni 13/4, 23/32; Acc. Jar. 22, Čst. 143, 164 na *rucie* koně 8/4, 16/17, 16/26; Záb. 204 vz *rucie* koně 24/1; Loc. Jar. 150

- naručtech* koňech 11/1; Jel. 29 na nožiciach *ručtech* 27/28 (21).
ručie v. *ručť*.
ručiech v. *ručť*.
ručiem v. *ručť*.
ruj zlom. -*ruť* (?) 3/29. (Srvn. Mašek, ČČM. 1889, 231).
- 926. ruka**, fem.;
- Sg. Acc. Čst. 225 vnoči na ně chra-brů *ruku* 17/27 (neni-li to instr.); Čst. 63 podáše věrnů *ruku* 15/4; Ol. 23 v mocnú *ruku* 5/17; (D)Loc. Záb. 190 *wruce* mlatem 23/26; Róż. 12 na pravěj *ruce* 28/9; Instr. Čst. 64 hla-sem tiem i *ruku* tú 15/4; Záb. 124 nohů v krok i *ruku* v braň 22/22; Du. NAV. Jar. 257 srubeně stě *ruce* obě 13/13; Ol. 11 podasta si pravie *ručie* 5/8; Záb. 70 vši kladechu *ruce* 21/26; Záb. 92 podámy *ruce* 22/5; Záb. 110 podasta si přsilnie *ruce* 22/14; (D)Instr. Jar. 191 žalostivo *rukama* lomichu 11/31 (13).
rukama v. *ruka*.
ruku, *ruků* v. *ruka*.
ruměnci v. *ruměniec*.
- 927. ruměniec**, masc.;
- Plur. N. Lud. 10 na lícech *rumenci* ktviechu 18/15 (1).
řutichu v. *řútiti*.
- 928. řútiti sě**, sloveso;
- Aor. 3. plur. Čst. 107 zkad *ře rstu-tichu* būřiecie klády 15/28 (1).
- 929. řvanie**, nt. (subst. verb. od slovesa *řvátí*); v. *řvátí*.
- Sg. Instr. Čst. 80 řváše *rsuaně* býka 15/12; Čst. 228 řiče les *rsuaně* 17/28 (2).
řvaniem v. *řvanie*.
řváše v. *řvátí*.
řvadže v. *řvátí*.
- 930. řvátí**, sloveso;
- Imperf. 3. sg. Jar. 180.. žel srdce *ruaše* 11/24 (1).
- 931. řvátí**, sloveso; srv. i *řvanie*.
- Imperf. 3. sg. Čst. 79, 81 *rsuaše* na hradě Kruvoj.. *rsuaše* chrabrost.. 15/12--13; Part. Sg. Gt. fem. Čst. 239 z *rsuucej* huby 18/3; Plur. Nom. Jar. 171 skřekem *rsuuce* až do oblak 11/17 (4).
řvuće v. *řvátí*.
řvućej v. *řvátí*.

řvući v. *řvátí*.

932. ryk, masc.;

Sg. Nom. Jar. 263 uh, by *rik* 13/17 (1).

933. s, se, předložka; píše se pravidelně dolíromady se slovem následujícím; někdy psáno foneticky *s* místo *z*: *s* kakých, *s* črna, *s* kniežeckých: v. *z*. Trojí tvar.

I. *s*: a) *s* Gt. Jar. 173, 179 *snašep* 11/19--23; Lud. 74, 93, 102, Jah. 29 *škonie* 19/14, 24, 29, 27/3; Ol. 35, Jar. 139, Čst. 207 *šhorí* 5/26, 10/26, 17/16; Jar. 258 *sorsie* 13/14; Lud. 119 *škoniu* 20/4; sem patří také *spolu* (= *s* + Gt. od subst. *pól*), v. však *spolu* (ve dvou dokladech); Róż. 12 *sprsta* 28/9; Záb. 70 *sprsu* 21/25; Čst. 88 *špda* 15/17; Zbyh. 32 *šhrada* 25/24--25; Ben. 73 *šchluma* 7/17; Čst. 147 *scešti* 16/18; Jar. 68 *šmkow* 9/6; Zbyh. 47 *štwrda* 26/4; b) *S* Instrum. Ol. 4, Čst. 221 *sniem* 5/2, 17/24; Čst. 111, Zbyh. 4 *šmilu* 25/3; zlom. Výhoň Dub *škn*(ězem?) 4/14; Ol. 3 *sudatními* 5/2; Ol. 27 *šwladí-kami* 5/20; Jar. *štatarí* 7/20; Jar. 39 *šwoi* 8/16; Jar. 66 *štaku* 9/3; Jar. 92 *štatarini* 9/24; Jar. 98 *šnimi* 9/28; Jar. 280 *šorem* 13/28; Jar. 284 *šlukem* 13/31; Čst. 122 *škorsiftiu* 16/3; Čst. 178 *šuzdu* 16/33; Čst. 199 *štiemi* 17/11; Čst. 229 *šhorami* 17/29; Lud. 50--51 *šzemankami*, *šdieucemi* 19/2--3; Záb. 199 *škoní* 23/31; Zbyh. 4 *šholubicu* 25/3; Zbyh. 10 *šniemi* 25/8; Zbyh. 18 *škrahuičē* 25/14; Zbyh. 50 *škrahuičē* 26/7; Jah. 42 *šnú* 27/10; Jel. 28 *škrafníma* 27/27; c) opakované; snad některé z hořejších, vzhledem k násl. *s*-, ale nejisto: n. př. Ol. 3 *s* udat-nými *s* sbory?

II. *se*: a) *s* Gt. Zbyh. 1, 49 *še drsieu* 25/1, 26/6; Jar. 38 *šewfiech* 8/16; Čst. 83 *šeskalí* 15/14; b) *s* Instr. Lud. 105, Záb. 151 *šemnu* 15/31, 23/6; Zbyh. 49, 51 *šesuoim* 26/6--8; Ol. 5 *šewšiu* 5/3; Čst. 119 *šesuu* 16/2; Čst. 219 *še zastupě* 17/23; Jar. 37 *šedcernu* 8/15; Čst. 19 *šescitě* 14/14; c) opa-kované: Ol. 44 *šewšiem šesui* l'udem 5/33;

- III. fonetické psaní: *z*: Kyt. 16 vienek *zhlauí* 26/21; Záb. 195 Třas je hnáše *zboifstie* 23/29; *s* = *s s* -: Čst. 135 vzwola *skali* 16/12; Ol. 4 *fnahu* chváta 5/3; Lud. 49 sedieše kněz *starostami* 19/2; *s* = *s z*- Zbyh. 53 *smilitkē* spáváše 26/9; *s* = *-s s* Skř. 12 ty *bifniē* leřal 28/30 (70).
- 934. sad**, masc.;
Sg. Gt. Skř. 2 u panského *fada* 22/25; Loc. Žez. 7 jablko *wfadie* 28/15 (2).
sada v. *sad*.
sadē v. *sad*.
sáh v. *sieh*.
- 935. sám**, nám.; srvn. i *samoctiec*;
Sg. NAcc. masc. Lud. 54 jáz kněz *fam* ustanovju 19/4; Lud. 74 *fam* sē s konč vrže 19/14; N. fem. Žez. 12 by veždy *fama* byla 28/17; Dat. masc. Zbyh. 13 tobč smutno *famu* 25/10; Plur. N. masc. Jar. 217 *fami* vražbu nad sobū spáchámy 12/17 (5).
sama v. *sám*.
sami v. *sám*.
samo v. *samoctiec*.
- 936. samoctiec**, adv.;
Jar. 219 hřiech u porobu *samoctiec* dáti šiju 12/19 (1) (*samo* zdá se býti přispěkem opisovačovým). Srvn. *sám* a *chtieti*.
samu v. *sám*.
- 937. Sas**, masc.;
Plur. Dat. Ben. 40 všem *fafom* 7/1 (1). (O »Sesie« v. -šěše).
Sasici v. *Sasik*.
- 938. Sasik**, masc.;
Plur. Nom. Ben. 10 jsū Němci *fafici* 6/20; Gt. Ben. o pobiti *fafikow* 6/15; Dat. Ben. 32 protiv *fafikom* 2/30 (3).
Sasikóm v. *Sastk*.
Sasikóv v. *Sastk*.
Sasóm v. *Sas*.
sáze v. *sázeti*.
- 939. sázeti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Kyt. 9 kto tebe v kyprú zemicu *faze* 26/16 (1).
sbierajte v. *sbierati*.
- 940. sbierati**, sloveso;
Inf. Jar. 90 l'ud *fbierati* stanū 9/22; Impt. 2. plur. Jar. 2 svůj um *fbieraite* 7/23 (2).
sbirati v. *sbierati*.
- 941. sbor**, masc.;
Plur. N. Záb. 80, 82 bra sē.. v les, lesem za.. (Zábojem, Slavojem) *fbori* 21/31–33; Ol. 47 chorúhvi tu *fbori* na most vraziu 6/2 (neni-li instr.); Acc. Čst. 15 vedi mé *fbori* 14/11; Lud. 115 zahna Němcev *fbori* 20/3; Instr. Ol. 3 s udatnými *fbori* 5/2 (6).
sboři v. *sbor*.
sbory v. *sbor*.
- 942. sbožice**, nt.;
Sg. NAcc. (neli plur.?) Ben. 14 dajte stříebro, zlato, *zbožice* 6/22 (1).
- 943. sbožie**, nt.;
Sg. NAcc. (neli plur.?) Jar. 35 pobrachu *fbozie* 8/14 (1).
sbrocechu v. *sbrotiti*.
sbrocen v. *sbrotiti*.
sbrocesta v. *sbrotiti*.
sbroceti v. *sbrotiti*.
sbrociechu v. *sbrotiti*.
sbrociesta v. *sbrotiti*.
- 944. sbrotiti**, sloveso;
Imperf. 3. Du. Záb. 158 vše kolem *zbroceřta* krviu 23/9; 3. plur. Záb. 159 krviu *zbrocechu* je mužie 23/10; Part. perf. Sg. N. masc. Jar. 280 veř ve krvi *fbrocen* 13/28 -29 (3).
sdělo v. *sdieti*.
sdiěše v. *sdieli*.
- 945. sdieti**, sloveso;
Imperf. 3. sg. Čst. 211 sic *fdiefe* Vojmír i *fdiefe* Čsmír 17/17–18; Čst. 37 *fdiefe* hoře v dědinách 14/23; Jar. 177 noc konec *fdiefe* 11/22; Part. N. sg. nt. Jah. 8 čemu *fi* bol *fdiělo* 26/25 (5).
sđrtichu v. *sđrtiti*.
- 946. sđrtiti**, sloveso;
Aor. 3. pl. Jar. 175 *sđrtichu* je jeřče vzdál na rovni 11/20 (1).
se v. *s*, *sien*.
-se zlom. *-fe* 1/22, 2/33, 4/10, 4/11.
- 947. sē**, zvratná náměstka;
Acc. Zbyh. 29 vze na *fie* 25/21; Záb. 40 nesmiechu *fie* biti 21/7; Jar. 213 ač *fie* hrdinami zváti chcete 12/14; dále u sloves reflex. (doklady v. u sloves dotyčných) *báti sē* (2), *bíti sē*, *blížiti sē*, *bráti sē* (6), *diviti sē*, *dođrati sē*, *dožđati sē*, *dráti sē*, *hnáti sē* (5), *hnúti sē*, *holedbati sē*, *hotovati sē*, *hrnúti sē* (6), *chmurati sē*,

chovatí se (2), *jičti se* (3), *klaněti se*,
kloniti se, *kolěbati se*, *kotiti se* (3),
kůřiti se, *laskati se*, *lsknůti se* (2),
mknůti se, *množiti se*, *můtiti se*,
obřátiti se, *otpraviti se*, *otřásati se*,
otvořiti se, *pásti se*, *počinati se* (6),
podvýchati se, *pokloniti se* (3), *pokořiti*
se, *pokrýti se* (3), *postaviti se* (2), *po-*
týkati se, *pozdvihnůti se*, *poznati se*,
přetřhnůti se, *převaliti se*, *přibochiti se*,
proměnití se (3), *promodrovati se*, *py-*
tati se, *rozehnatí se*, *rozevřieti se*,
rozhořievati se, *rozkládati se*, *roz-*
lěhati se (3), *rozletnůti se*, *rozložiti*
se, *rozl'ůtiti se*, *rozmnožiti se*, *rozno-*
siti se (3), *rozprnůti se*, *rozskočiti se*
(3), *rozstůpiti se* (8), *rozvaliti se*,
roznajiti se, *řůtiti se*, *sebrati se*,
shluknůti se (4), *sieti se* (2), *skotiti se*,
sletovati se, *smeknůti se* (2), *snieti se*
(5), *sniti se*, *sraziti se* (3), *srotiti se*,
státi se, *staviti se*, *strojiti se*, *sůžiti se*,
svlěci se, *týkati se*, *udati se*, *uleknůti*
se (3), *váletí a valiti se* (6), *vraceti*
a vrátiti se (3), *vrci se* (2), *vzbůřiti se*,
vzchopiti se, *vzjietřiti se*, *vzmodliti se*,
vzmužiti se, *vzradovati se* (4), *vzřiesti*
se, *zamiesiti se* (2), *zamůtiti se*, *za-*
pierati se, *zapoleti se* (2), *zastyděti se*,
zatemniti se, *zazliti se*, *zdiěti se*, *ze-*
lenati se, *zl'ůtiti se* (2), *zračiti se*, *zze-*
lenati se (číslo v závorkách značí
 počet dokladů), psáno bez výjimky
fi; doplniti nutno se dále v dokladech
otvořiti Zbyh. 34, *položiti* Jar. 45,
vzdáti Jar. 216, *zjařiti* Čstm. 138 v. t.;
 rovněž opraviti tak se musí dokl.
 Jar. 278 *frazístafta* 13/27 (m. srazista
 se); snad sem dále náležejí doklady:
 zlom. dolóv *fi* nu- 1/32, -iěm*fi*e- 1/9,
 -dachu *fi*e- 2/4, druh *fi*e- 2/7, -*fi*e
 2/28, 3/3, *fi*e pove- 2/33, -zichu *fi*e
 3/12, *fi*e r- 3/29, *fi*e i moh- 4/21, Ol.
 1 -*fi*e v črn les 4/33; o tvaru *bursifíe*
 Ben. 69 v. pod *biůřiti*;
 Gt. (= Acc.) Čst. 230 *wfebe* 17/29 - 30;
 Lud. 118 *wfebe* 20/3; Čst. 98 pod-
 stavichu *febedle* dřevce 15/23;
 Dat. a) Záb. 92 tamo *fi* podámy ruce
 22/5; Záb. 110 *podafatfi* ruce 22/14; Ol.
 11 podachu *fi* ruce 5/8; Jah. 3 zadřieše
fi trnie 26/27; o dokl. ze Zbyh. 9 viz
sien;

b) Lud. 6 *fi*bie i všem milú 18/12
 Jar. 87 dvě králevstvě *fi*bie pod-
 manichu 9/19--20; Ben. 46, 62, Jar.
 143, Lud. 59, 91, 117 protiv *fi*bie
 7/4, 12, 10/29, 19/7, 23, 20/3; (= Loc.)
 Jar. 79, Záb. 157 po *fi*bie 9/13, 23/9;
 Čst. 54 *wfi*bie 14/32; Jel. 11 *nafi*bie
 27/15—16; Instr. Jar. 217 *nafi*bu
 12/17 (opraveno původním písařem
 ze *febu* Mk. Lfil. III. 190) (215).

sebe v. *se*.

sebra v. *sebrati*.

sebrachu v. *sebrati*.

948. sebrati, sloveso;

Aor. 3. sg. Jar. 38 *sebra* voje 8/15;
 ? pl. Jar. 43 *sebrachu* převelikú vojsku
 8/19; Jar. 51 *sebrachufie* čaroději 8/25
 (3).

sebu v. *se*.

-*sece* zlom. -*fece* (?) 3/28.

949. sěč, fem.;

Sg. NAcc. Čst. 232 v l'útú *fiecz* 17/32;
 DLoc. Záb. 160 u přel'útěj *fieci* 23/11;
 Instr. Ol. 54 před udatnú *fieciú* 6/8
 (3).

sěče v. *sieci*.

sěči v. *sěč*.

sěču v. *sěč*.

sěčné v. *sěčný*.

950. sěčný, adj.;

Plur. Acc. Ol. 51 *fieczne* rány sěků
 6/5 (1).

sěců v. *sěč*.

sědání v. *sědanie*.

951. sědanie, nt. (subst. verb. od *sědati*);

Sg. NAcc. Lud. 66, 84 kto chtie na

fiedanie 19/10—11, 19—20; Lud. 53
 na *fedanie* 19/4; Dat. Lud. 46 *kufedaniu*
 18/33; Loc. Lud. o slavném *fiedani*
 18/9; Lud. 2 o pótkách i *ofiedani* 18/10
 (6).

sědaniu v. *sědanie*.

951 a. sědati v. *sědanie*; srvn. ostatně i zlom.

-*fiedafe* na- 3 8.

sedě v. *seděti*.

sěde v. *siešti*.

seděch v. *seděti*.

952. seděti, sloveso;

Aor. 3. sg. Záb. 6 dlúho *fiedie* 20/18;
 Zbyh. 10 žalostivo *fedie* 25/8; Lud.
 50 *fedie* knieni 19/2; Imperf. 1. sg.
 Róż. 6—7: večer *fiediech*, dlúho *fie-*
diech, do kuropěnie *fediech* 28/5—6;

3. sg. Lud. 49 *sedieše* kněz s starostami 19/1 (7).
sedie v. *seděti*.
sediech v. *seděti*.
sedieše v. *seděti*.
sedla v. *sedlo*.
- 953. sedlo**, nt. ;
Sg. Gt. Lud. 73 z tvrda *fiedla* 19/14 (1).
- 954. sedm**, číslovka; srvn. i *sedmmezciety*.
Nom. Ol. 3, 43 *sedm* vládyk 5/1, 32 (2).
sedmezciety v. *sedmmezciety*.
sedmmezciety v. *sedmmezciety*.
- 955. sedmmezciety**, číslovka;
Sg. N. fem. Čst. kapitule *sedmezciety* 14/2 (1).
sedú v. *siesti*.
sěho v. *sien*.
sěhodlúhý v. *sichodlúhý*.
sěch v. *sien*.
sěje v. *sieti*.
sekera v. *sekyra*.
sekati v. *sieci*.
seknúti v. *sieci*.
seků, *sěků* v. *sieci*.
- 956. sekyra**, fem. ;
Sg. Instr. Čst. 117 pod *sektu* mestnú 15/33 (původním písařem zkaleno i z e; srovn. Mašek Lfilol. III. 182) (1).
sekyrú v. *sekyra*.
sem v. *býti*.
sěm v. *sěmo*, *sien*.
-*semi* zlom. -*femi* 2/6 (Mašek: junó *šemi*?).
sěmi v. *sien*.
- 957. sěmo**, přísl. ;
a) *sěmo*: Ol. 52 Čst. 241, Záb. 255, Zbyh. 52 *fietotamo* 6/6, 18/4, 24/27, 26/8; Čstm. 224 *fietotamo* 17/26; Záb. 164 ni *fieto* ni tamo 23/12; Zbyh. 48 letieše *fieto* i letieše tamo 26/5; Lud. 107 *fieto* jeti 19/31; Jel. 32 sletujú sě *fieto* 27/30—31; Záb. 15 sněchu sě *fieto* 20/25; Záb. 185 *fieto* svedte koně 23/24; zlom. *fieto* 1/16; b) *sěm*: Lud 19 sněchu sě *fem* 18/19; snad i zlom. vojska *fem-* 3/27 (?) (14).
sěmu v. *sien*.
- 958. sen**, masc. ;
Sg. Loc. Ol. 29 rozvaleno *wesfnie* 5/22; Róż. 10 sdiěše mi sě *wesfnie* 28/8 (2). (Doklad prvý čte Seykora, Ad RK. 1886, 74—75 *weš sně*, snad méně pravděpodobně.)
Sesie v. -*sěše*.
- 959. seslati**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Jar. 211 Bóh nám *sesle* pomoc 12/3 (1).
- 960. sestra**, fem. ;
Sg. Gt. Op. 14 ni mi bratra ni mi *sestri* 28/24 (1).
sestry v. *sestra*.
sešle v. *seslati*.
- 961. setnina**, fem. ;
Plur. NAcc. Jar. 97 *wsetnini* sě shlukú 9/27 (1).
setniny v. *setnina*.
sežěci v. *sžěci*.
sežehnúti v. *sžěci*.
sežžech v. *sžěci*.
sežže v. *sžěci*.
shlad v. *shladiti*.
- 962. shladiti**, sloveso ;
Impt. 2. sg. Jar. 231 *shlad* je u věk 12/27 (1).
shluče v. *shluknúti*.
shlučechu v. *shluknúti*.
shlučeti v. *shluknúti*.
- 963. shluk**, masc. ;
Plur. Acc. Jel. 12 rozráže vrahóv *shlukú* 27/17 (1).
- 964. shluknúti sě**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Jar. 153 *shlucie fie* tu množstvie 11/3; Čst. 85 tako ke hradu *fie shlucie* Neklanových vojnov 15/15; 3. plur. a) Ben. 33 *shluciechu fie* kmetšti l'udé 6/30; b) Jar. 97 Uhrie v setniny *fieshluku* 9/27—28 (4).
shlukú v. *shluknúti sě*.
shluky v. *shluk*.
shóry v. *hora*.
- 965. shynúti**, sloveso ;
Infín. Jar. 198 trapnějč *shinuti* žizňú meča 12/3 (1).
si v. *býti*, *sě*.
sí v. *sien*.
sie v. *sien*.
- 966. sieci**, sloveso; srv. i -*sece*.
Aor. 3. sg. Lud. 78 Sptybor Srpoše *sece* 19/16; Lud. 125 mečem v helm mu *secie* 20/8; 3. plur. Ol. 51 vладыky sěčné rány *seku* 6/5—6 (3).
- 967. sieh**, masc. ;
Plur. Gt. Záb. 177 pět *fiehow* 13/29 (1).
sieho v. *sien*.

- siehodlúhe* v. *siehodlúhý*.
- 968. siehodlúhý**, adj. ;
Plur. Acc. fem. Jar. 286 otmetáše dřevce *siehodluhe* 13/33 (1).
siechov v. *sieh*.
siech v. *sien*.
siein v. *sien*.
sieinu v. *sien*.
sieinže v. *sienže*.
- 969. sien**, náměstka ;
Sg. NAcc. masc. Jar. 83 tu *sien* ješutno.. teče 9/16; Jar. 258—259 *sien* sě kotie s oře i *sien* zeřivý.. mlátie 13/14; Jel. 32 na *sien* dub 27/31; Čstm. 220 zástup *sien* 17/23; Jar. 148 tábor *sien* 10/33; nt. Čst. 131 na *sie* miesto 16/9; Čst. 211 a *sie* sdieše Vojmír 17/17; Jar. 36 když *sie* slyše Kublaj 8/14; Záb. 131—132 tí*sie* (= ti-to, ti-hle) 22/26—27; fem. Ol. 6 *sie* mu chasa bieše 5/4; Jar. 215 smrt *sie* bude.. zaměřena 12/15; Jel. 19 *sie* (dušc) vyletě hrdlem 27/21; Acc. fem. Čst. 176 jalóvku *sieu* 16/31; Gt. masc. Čst. 208 vrcha *sie*° 17/16; Dat. masc. nt. Jar. 256—257 *sieinu* hlava rozčepena, *sieinu* srubeně stě ruce obě 13/12—13; Jar. 261—262 *sieinu* v srdce meč vtasi i *sieinu* Tatarín ucho střiže 13/16; Jar. 124 k *sieinu* chlumku 10/14; zlom. protiv *sie*- 1/33 (-mu?); DLoc. fem. Zbyh. 9 na skále *si* 25/7; Loc. masc. Jar. 214 na *siein* chlumce 12/15; Instr. nt. Jar. 58 nad *siein* vzpěchu 8/31; Plur. NAcc. fem. nt. Jar. 174 *sie* (klády) smačkachu Tatarý 11/19; Čst. 99 *nasie* drva 15/24; Acc. masc. Lud. 21 na *sie* hody 18/20 (omylem sem se čítá dokl. Čstm. 95; v. *týkatž*); Gt. Ol. 3 *siech* vladyk 5/1; Jar. 107, 122 *siech* Tatar 10/2, 12; Loc. Jar. 17 *wsiech* že vlastech 7/33; Instr. zlom. před *sieini* 4/6 (33). Srvn. i *sienže*.
- 970. sien**, fem. ;
Sg. Instr. Zbyh. 35 za velikú *sieiniu* 25/27 (1).
sieiniu v. *sien*.
sieiniu v. *sien*.
- 971. sienže**, náměstka ;
Sg. Loc. Čst. 124 *wsienze* miestě, *wsienze* krocě slunce 16/5 (2).
- 972. siesti**, sloveso ;

- Aor. 3. sg. Zbyh. 9 na skále sí *siede* 25/7; 3. plur. Lud. 26 za předlúhé stoly *sedu* 18/23 (2).
sieše v. *sieti*.
- 973. sieťi**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Jar. 24 jako zořa po jutru *sie sieťe* 8/5; Imperf. 3. sg. Jar. 26—27 tako *sie* dci krású *sieťe* 8/7 (2).
siech v. *sien*.
sieket v. *syket*.
- 974. síla**, fem. ;
Sg. Nom. Ben. 67 tamo sě *sila* hrnu 7/15; Ben. 69 búřiše *sila* 7/16; Čst. 195—196 stáše jeho *sila*, *sila* stáše.. 17/9; Lud. 32 rozstúpi sě *sila* 18/25; Acc. Čst. 109 zachvátí všu *silu* 15/30; Jar. 130, 153 v jednu *silu* 10/19, 11/4; Jar. 66 jakú *silu* jmiechu 9/4; Instr. Jar. 71 jarobujnú *silu* 9/8; Záb. 250 šírú *silu* 24/25 (11).
sílil v. *siliti*.
- 975. síliti**, sloveso ;
Part. Perf. N. sg. masc. Jar. 210 bóh ny *sílil* 12/12 (1).
silna v. *silný*.
silná v. *silný*.
silně v. *silný*.
silnie v. *silný*.
silno v. *silný*.
silnu v. *silný*.
silnú v. *silný*.
- 976. silný**, adjekt. ;
Sg. Nom. masc. Zbyh. 38 *silní* junošé 25/29; Záb. 2 *silní* Záboj 20/16; fem. Zbyh. 26 braň je *silna*, ostrá 25/19; nt. (skl. jmenné v platnosti přísl.) Jar. 161 mácháchu *silno* meče 11/9—10; Gt. masc. (skl. jmenné) Záb. 10 ot *silna* k silnu 20/21; Čst. 237 ze *silna* Vlaslava 18/2; Dat. masc. (skl. jmenné) Záb. 10 ot sílna *ksilnu* 20/21; Acc. fem. Jar. 130 v jednu silu *silnu* 10/19; zlom. -zdu *silnu* 1/13 (není-li Instr.); Instr. fem. Zbyh. 32, 34 *silnu* pěstiu 25/24, 25/26; masc. Záb. 141 *silním* hlasem 23/1; zlom. *silním*.. 2/6; Du. NAV. nt. Jar. 203 za *silnie* paži 12/7; G. Loc. Zbyh. 44 *wsilnu* paži 12/7; Plur. Gt. Čst. 84 mnoho *silních* dubóv 15/15; Čst. 94 postaví sě *silních* 15/20 (17);
silných v. *silný*.
silným v. *silný*.

- silu v. síla.*
sím v. sien.
sípáše v. sýpati.
sípati v. sýpati.
sipěchu v. sipěti.
- 977. sipěti,** sloveso;
 Aor. 3. plur. Čst. 106 zkad *sípěchu*
 střely 15/28 (1).
sirá v. sirý.
- 978. sirý,** adj.;
 Sg. NVoc. fem. Ben. 8 *síra* vlastice!
 6/19 (1).
siu v. sien.
skácechu v. skáceti.
- 979. skáceti,** sloveso;
 Aor. 3. plur. Jar. 167 křestěné *skacechu*
 dřevés dvadset 11/14 (1).
skáče v. skákati.
skáčiu v. skákati.
skáčü v. skákati.
- 980. skad,** přísł.;
 Čst. 105—107 *skad* hořechu meče,
skad sipěchu střely, *skad* sě rútiču
 búfiecie klády 15/27—28 (3).
skadeřenü v. skadeřený.
- 981. skadeřený,** adjekt.;
 Plur. Nom. masc. Lud. 14 vlasi
 u prstenciech *skadersienü* 18/17 (1).
skadeřiti v. skadeřený.
skákáše v. skákati.
- 982. skákati,** sloveso;
 Praes. 3. sg. Jel. 29 (jelen) *skacie* na
 nožiciech 27/28; 3. plur. Ol. 52 Polené
skactü 6/6; Jar. 243 koni *skactü* 13/4;
 Imperf. 3. sg. Jel. 7 (jelen) po lese
skakafe hbitými nohami 27/13 (4).
- 983. skála,** fem.;
 Sg. Nom. Čst. 147 tamo s cesty *skala*
 16/18; Záb. 1 z črna lesa vystupuje
skala 20/15; Acc. Záb. 2, Čstm. 114,
 Zbyh. 9 na *skalu* 20/15, 15/32, 25/7;
 Gt. Čst. 169 na vrše *skalü* 16/28; Čst.
 135 vzvola *skalü* 16/12 (= s s-); Čstm.
 183 *sefkalü* 15/14; Dat. Čstm. 205
 protiv *skale* 17/14; Čstm. 168 *k/skale*
 16/28; Loc. Čstm. 56, 115, Zbyh. 9
na/skale 14/33, 15/33, 25/7; Instr. Ben.
 34 pod hrubú *skalu* 6/31 (o tran-
 skripci jiné v. *hrubý*); Čstm. 60 pod
 šedú *skalu* 15/2; Čstm. 89 pod *skalu*
 15/18; Plur. Loc. Jar. 260 *po/skalach*
 13/15 (17).
skalách v. skála.
- skále v. skála.*
- 984. skalnatý,** adjekt.;
 Sg. NAcc. masc. Ben. 70 *na/skalnatü*
 lom 7/16; Plur. Gt. Ben. 58 *ot/skal-*
natich hor 7/10 (2).
skalnatých v. skalnatý.
skalü v. skála.
skálu v. skála.
skály v. skála.
skáza v. skázati.
- 985. skázati,** sloveso;
 Aor. 3. sg. zlom. ny *skáza* 1/24 (1).
skoči v. skočiti.
skočich v. skočiti.
skočichu v. skočiti.
- 986. skočiti,** sloveso;
 Aor. 1. sg. Jah. 29 *skocich* s koně
 27/3; 3. sg. Jar. 19 na nohy tu *skocü*
 junóv desět 8/1; Jar. 202 Vratislav..
skocü 12/7; 3. plur. Záb. 68 aj, *skocichu*
 všici v dól k Záboju 21/24 (4).
- 987. skok,** masc.;
 Sg. NAcc. Záb. 205, 214, 233 *skok* na
skok vše sě hnáše 24/1—2, 24/5—6,
 24/16—17; Instr. Čst. 145 jeleniem
skokem 16/17; Čst. 166 jeleniem *skokē*
 16/27; Plur. Instr. Záb. 93, 127 lísími
skokü 22/5, 22/24 (10).
skokem v. skok.
skoky v. skok.
skoře v. vskoře.
skoro v. vskoře.
skorý v. vskoře.
skoti v. skotiti.
- 988. skotiti sě,** sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 146 *iskotisfe* dřevo
 na voj 23/3 (1).
skráčeti v. skracie.
skracie zlom. *škcie* 25 (Mašek čte
skrácie, od *skráčeti*?).
- 989. skřek,** masc.;
 Sg. N. Ben. 53 vzezvuče *skřiek* hró-
 zonosný 7/8; Loc. zlom. po velikém
skřiste- 3/1; Instr. Jar. 156 vzúpichu
skřistekem 11/6; Jar. 171 *skřisiekē* řvúče
 11/17; Plur. Acc. Záb. 178, 196 strach
 (vyrazi) z hrdl *skřisiekü* 23/20, 23/30 (6).
skřekem v. skřek.
skřeky v. skřek.
skřivánče v. skřivánek.
skřivanec v. skřivánek.
- 990. skřivánek,** masc.;

- Sg. Nom. Skř. 3 pytá sě jiej *skrři-uanek* 28/26; Voc. Skř. 6 malitký *skrřsiuance* 28/27; Skř. 11 malitký *skrřsiuance* 28/29 (3).
skryto v. *skrytý*.
- 991. skrytý, adj.;**
Sg. NAcc. nt. (skl. jm., platnost přísl.) Záb. 11 krátká slova *skrřito* řeče 20/22; Čst. 244 *skrřito* před Čsmírovým videm 18/6 (2).
- 992. skvrna, fem.;**
Sg. Voc. Jar. 204 ty *skvrno* křestan věčná 12/8 (1).
skvrno v. *skvrna*.
slav- zlom. *slau-* 4/30.
slava v. *Veleslav*.
- 993. sláva, fem.;**
Sg. Acc. Čst. 185 bohóm *slauu* hlásáše 17/3 (1).
slavné v. *slavný*.
slavném v. *slavný*.
- 994. slavný, adj.;**
Nom. sg. masc. Jar. 178, 179 *slauní* Vněšlav 11/22—23; Lud. 4 kněž *slauní* 18/11; zlom. *slauní* 1/23; nt. Lud. 31 hodováníe *slaune* 18/25; Loc. nt. Lud. *ofslaunem* sedání 18/9; Instr. masc. Čstm. 9 *nadslauním* knězem 14/8; sem i zlom. k Vyšehradu *k fl(avn-?)* 2/11 (7).
slavným v. *slavný*.
- 995. Slavoj, masc.;** osobní jméno;
Sg. Nom. Záb. 81 bra sě *slauoi* v les 21/32; Záb. 130 vyrazi *slauoi* 22/25; Voc. Záb. 86, 100, 126 *slauoi* bratře! 22/2, 8, 23; Gt. Záb. 107 prudka *slauoié* 22/12; Záb. 166 *otflauoié* 23/13; Instr. Záb. 82 *zaflauoiem* 21/32 (8).
Slavoje v. *Slavoj*.
Slavojem v. *Slavoj*.
- 996. Slavojev, nám. přísv.;**
Du. NAV. masc. Záb. 54 *naflauoteua* zapolená zraky 21/16 (1).
Slavojeva v. *Slavojev*.
Slavoji v. *Slavoj*.
slávu v. *sláva*.
- 997. sletovati sě, sloveso;**
Praes. 3. plur. Jel. 31 *sletuiiu* fie tlupy krahujcev 27/29 (11).
sletujú v. *sletovati*.
sličná, slična v. *sličný*.
- 998. sličný, adj.;**
- Sg. Nom. fem. Lud. 7 ta dci nad div *fliczna* bieše 18/13 (1).
slov v. *slovo*.
slova v. *slovo*.
slově v. *slovo*.
slovech v. *slovo*.
slovem v. *slovo*.
sloveso v. *slovo*.
slovesy v. *slovo*.
sloviech v. *slovo*.
- 999. slovo, nt.;**
Sg. Gt. Záb. 125 Ludickova-dle *floua* 22/23; Loc. Ol. 20 po tvém *flouie* 5/14; Instr. Záb. 106—107 Zábojevým *flouě*, onamo *flouě* prudka Slavoje 22/12; Plur. NAcc. Zbyh. 32 »kto to« s hrada *floua* 25/25; Čst. 5 na kniežecie *floua* 14/7; Záb. 11 krátká *floua* ke všem řeče 20/21; Záb. 71 dávachu *floua* k slovóm 21/26; Gt. Záb. 261 hlásat milých *flow* 24/31; Dat. Záb. 71 dávachu slova *kflouō* 21/26; Loc. Čst. 70 *poslouech* udatna Čsmíra 15/7; Instr. a) Záb. 28 oteckými *flouí* 21/1; Záb. 30 cuzími *flouí* 21/2; Záb. 48 *flouí* i pěniem 21/12; Čst. 2 kniežecie *flouí* 14/5; Lud. 113 hrdivými *flouí* 20/1—2; zlom. *flouí* 2/16; b) Ol. 12 tichými *flouefi* 5/8—9; Jar. 58 vetchými *flouefi* 8/31 (19).
slovóm v. *slovo*.
slovy v. *slovo*.
- 1000. sluha, masc.;**
Sg. Dat. Čst. 138 svému *fluze* 16/14 (1).
- 1001. sluch, masc.;**
Sg. Dat. Jar. 4 naddivno vám *sluchu* 7/24 (1).
sluchu v. *sluch*.
- 1002. slunce, nt.;**
Sg. Nom. Acc. Jar. 23, 39 kamo *flunce* spěje 8/4—5, 17; Ol. 56 *vstane* jedno *flunce* 6/9; Jar. 288 *flunce* jasno *vstává* 14/1; Čst. 130 *flunce* dokročí 16/9; Čst. 155 *flunce* pokročí 16/21; Čstm. 158 *flunce* postúpí 16/22; Čst. 192 pod polednie *flunce* 17/7; Záb. 161 *flunce* přejíde poledne 23/11; Zbyh. 42 přide rané *flunce* 25/32—26/1; Jah. 36 *flunce* na záchodě 27/7; Voc. Ben. 1 aj, ty *flunce!* 6/16; Gt. Čstm. 124 v siemže kročě *flunce* 16/5—6; Čstm. 191

- všemi kroky *slunce* 17/7; Záb. 121 *otslunce* 22/20; Dat. Záb. 90 k ranému *slunci* 22/4 (*ci* později vyškrabáno a tak čítáno *sluncu*; srovn. Mašek Lfilol. III. 198); Loc. Čst. 26 *poslunci* 14/17; Čst. 139 v dnešním *slunci* 16/15; Instr. Čst. 24 před *sluncě* 14/17; Záb. 227 pod *sluncem* 24/14; Plur. Gt. Záb. 109 pět *slunci* 22/14 (21).
sluncě v. *slunce*.
sluncem v. *slunce*.
slunci v. *slunce*.
sluncu v. *slunce*.
- 1003. slúnečko, nt.;**
Sg. Nom. Čst. 50 zírá jasné *slunecko* 14/31; Jah. 38 *sluneczko* nám zajde 27/8; Voc. Ben. 1 aj, ty *slunce*, aj *sluneczko* 6/16 (3).
- 1004. slúp, masc.;**
Plur. Loc. Čst. 161 obět pověje *wslupech* dýmu 16/25 (*wsl-* v rukopise vyškrabáno úplně; srv. Mašek, Listy filol. III, 197) (1).
slúpech v. *slúp*.
sluze v. *sluha*.
- 1005. služba, fem.;**
Sg. Loc. Čstm. 128 prodli *wsluzbie* bohóm 16/7—8 (1).
službě v. *služba*.
slyšán v. *slyšeti*.
slyše v. *slyšeti*.
slyšechu v. *slyšeti*.
- 1006. slyšeti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Ol. 40 *flíse* stráže volání 5/30; Jar. 36 když sie *flíse* Kublaj 8/14; 3. pl. Jar. 40 *flísechu* to králi na záchodě 8/17; Infin. Lud. 45 kotly, trúby *flíseti* znova 18/32 - 33; Part. pass. N. sg. m. Jar. 96 tako by roj *flífan* ot daleka 9/26—27 (5).
smačkachu v. *smačkati*.
- 1007. smačkati, sloveso;**
Aor. 3. plur. Jar. 174 (klády) *smaczkachu* Tatary jak črvy 11/19 (1).
- 1008. smahnúti, sloveso;**
Part. perf. Nplur. (vazba absol.) Jar. 181 trapná žízn útrobu kruto *smahfe* zprahlým hrdlem lzali rosnú trávu 11/25 (bývá obyčejně vykládáno za 3. sg. imperf., ale neprávem) (1).
smáhše v. *smahnúti*.
smeče v. *smeknúti*.
smekl v. *smeknúti*.
- 1009. smeknúti sě, sloveso;**
Aor. 3. sg. Záb. 155 meč *sie smecie* po koženíem ščitě 23/7; Perf. 3. sg. Róż. 14 *smekl sie* zlatý prstének 28/9 10 (2).
směchu v. *směti*.
- 1010. směti, sloveso;**
Aor. 3. plur. Záb. 40 *nesmiechu* sě v čelo bítí 21/7 (1).
smiechu v. *směti*.
smieti v. *směti*.
- 1011. smrt, fem.;**
Sg. N. Jar. 215 *smrt* sie bude Bohem zamiečena 12/15 (1).
smy v. *býti*.
smyslé v. *smýšleti*.
smysliti v. *smýšleti*.
smýšlé v. *smýšleti*.
- 1012. smýšleti, sloveso;**
Praes. 3. sg. Jar. 200, 220 kto tak *smíse* 12/5, 20 (možno čisti i *smyslé*) (2).
- 1013. snaha, fem.;**
Sg. Instr. Ol. 4 tamo s niem *snahu* (= s s-) chváta 5/3 (1).
snahú v. *snaha*.
sně v. *sen*, *snieti*, *sníti*.
sně- zlom. *snie-* 4/4.
sněchu v. *snieti*.
sněli v. *snieti*.
sněti sě v. *snieti sě*.
snieše v. *sníti*.
- 1014. snieti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Čst. 18—19 *snie* svůj ščit i *snie* se ščitem i mlat 14/13—14; 3. plur. Ol. 2 vладыky *sie sniechu* 5/1; Záb. 15 *sniechu sie* mužie 20/24; Lud. 19 *sniechusie* sěm všici páni 18/19 (toto by mohlo býti i od *sněti*); Partic. N. pl. masc. Lud. 16 by *sie* páni *snieli* 18/18; Lud. 36 z kakých příčin ste *sie snieli* 18/28 (oba tyto doklady mohou pocházeti i od slovesa *sněti sě*) (7).
- 1015. sniežek, masc.;**
Sg. Nom. Jah. 28, 40 jako *sniezek* (bielý) 27/3, 9 (2).
- 1016. sníti, sloveso;**
Imperf. 3. sg. Róż. 10 *sniese* mi *sie* ve sně 28/7 (Seykora také čte v Oldř. m. *ve sně* part. veš *sně*, ale méně pravděpodobně; v. *sen*) (1).
sobě v. *sě*.

- sobú v. sě.*
- 1017. soptati**, sloveso;
Inf. Záb. 97 *soptatí* krutost 22/7 (1).
soptichu v. soptiti.
- 1018. soptiti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Záb. 206 ránu na ránu
soptichu krutú krutost 24/2 (1).
- 1019. sova**, fem.;
Plur. NAcc. Záb. 257 jedno *souí* ne-
bojá sě 24/28 (1).
sovy v. sova.
spade v. spásti.
spadesta v. spásti.
spadnutí v. spásti.
spáchamy v. spáchati.
- 1020. spáchati**, sloveso;
Praes. 1. plur. Jar. 217 sami vražbu
nad sobú *spachami* 12/17 (1).
spaní v. spanie.
- 1021. spanie**, nt.;
Sg. Loc. Ol. 31 v jutřniem *spanie*
5/24 (dle Maška, Lfil. III. 186 později
e vyškrabáno, takže nyní čte se -*ě*)
(1).
- 1022. spása**, fem.;
Plur. Dat. Čst. 151, 171 bohóm
svým *spasam* 16/19—21, 29; Záb. 250
bohóm *spasā* 24/30 (3).
spásal v. spásati.
spásám v. spása.
- 1023. spásati**, sloveso;
Partic. pf. N. sg. masc. Jar. 107 by
je *spasal* sich Tatar 10/2 (1).
- 1024. spásti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Kyt. 7 *spade* ach *spade*
v chladnú vodicu 26/14; Jar. 283
tako ž *spade* bezduch 13/30; Lud. 102
vazem s koně *spade* 19/29; 3. du. Lud. 119
aj, oba s koňú *spadesta* 20/4—5 (5).
spáteční v. zpáteční.
spáváše v. spávati.
- 1025. spávati**, sloveso;
Imperf. 3. sg. Zbyh. 50 s holubcem
spanaše 26/7; Zbyh. 53 s zmlítkem
spanaše 26/9 (2).
spěcha v. spēchati.
spěcháše v. spēchati.
- 1026. spēchati**, sloveso;
Imperf. 3. sg. Záb. 9 bystro *spiechafe*
20/20; Aor. 3. sg. Záb. 12 otsud
k druhu *spiecha* 20/23 (2).
spěchu v. spēti.
- spěj v. spēti.*
spěje v. spēti.
- 1027. spēti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jar. 23, 39 kamo slunce
spieie 8/4—5, 17; Jar. 41 ež chám
spieie na l'udné jich vlasti 8/18; Zbyh. 30
spieie lesem temným 25/22; Impt. 2. sg.
Záb. 127 tudy *spěi* lisími skoky
22/23; Aor. 3. plur. zlom. *spiechu*
4/9; Infin. Jar. 208 nerodte, bratřie,
spieiti v pahubu 12/11 (7).
spevnichu v. spevniti.
- 1028. spevniti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Čst. 97 (drva) *spewnichu*
15/23 (1).
- 1029. spieti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Čst. 101 *spiechu* (drva)
úžemi 15 25 (1).
Spitibor v. Spytibor.
- 1030. spod**, masc.;
Dat. Jar. 135 k *spodu* súžichu sě v ostrú
hranu 10/22 (1).
spodu v. spod.
- 1031. spolu**, příslovce (složeno z předl.
s + gt. subst. *pól* v. t.);
Jar. 59 *spolu* vojevati 8/32; Lud. 60
spolu zápasista 19/7 (2).
- 1032. sprahlý**, adj.;
Sg. Instr. Jar. 182 *sphlím* hrdlem
11/25 (1).
spráhlým v. sprahlý.
sprahnúti v. sprahlý.
sprost, sprost v. sprostiti.
- 1033. sprostiti**, sloveso;
Impt. 2. sg. Jar. 109 *spst* ny vrahóv,
spst ny stihajúciech 10/3 (2).
- 1034. Spytibor**, masc.; osobní jméno;
Nom. Lud. 78 *spitibor* Srpoše seče
19/16; Gt. (= Acc.) Lud. 69 Srpoš
spitibora zžýva 19/12; Lud. 72 hna
wspitibora (= vz S-) 19/13 (chybně
čteno v S-) (3).
srazem v. sraziti.
srazi v. sraziti.
srazichu v. sraziti.
srazista v. sraziti.
srazisté v. sraziti.
- 1035. sraziti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 67 tu *sie* prvý boj
srazi 9/5; Čst. 233 ranú *srazi* Vlaslav
dolóv 17/31—32; 3. du. Jar. 278
srazifasta oba oščepoma 13/27; Lud. 92
srazifla *sie* oščepoma 19/23; Ben.

- 49 *frazíste* tu obě straně 7/5 (jeli správně psáno); 3. plur. Jar. 130 *frazíchufie* všickni v jednu silu 10/19; Part. praes. act. Jar. 101 *frazuce* Tateré středem v řady 9/30; pf. pass. Jar. 179 Vněslav *frazem* s násep 11/23; Infin. Záb. 113 *fraziti* nám drbí Ludiek voje 22/15 (9).
sraziuce v. *sraziti*.
srazúce v. *sraziti*.
srážajevě v. *srážeti*.
srážechu v. *srážeti*.
sražem v. *sraziti*.
sražen v. *sraziti*.
- 1036. srážeti**, sloveso;
Praes. 1. du. Jar. 246 nalit *frazatewie* straně obě 13/6 Aor. (Impf?) 3. pl. Záb. 225 *frazechu* je koni 24/12 (2).
- 1037. srdce**, nt.;
Sg. NAcc. Zbyh. 25 tobě *frdce* pře-udatno 25/18; Záb. 84 *frdce* úporno 22/1; Záb. 55 *frdce* jímáše 21/16—17; Jar. 180 žel teskné *frdce* rváše 11/24; Zbyh. 43 v junošino *frdce* 26/2; Jar. 261, Záb. 33 *wfrdce* 13/16, 21/15; Gt. Op. 6 ráda bych nemutila *frdce* 28/20; Záb. 46 pějesh *frdce* k srdcu (= z s-) 21/11; Záb. 23, 24, piesn jde *zfrdce* mého *zfrdce*.. pohrůžena v hoři 20/29—30; Dat. Záb. 46 z srdce *kfrdcu* 21/11; Jah. 31 přižech *kfrdcu* 27/5; Plur. Gt. Ol. 22 bujných *frdec* 5/16—17; Záb. 20 bratrských *frdec* 20/28 (15).
srdcu v. *srdce*.
srdec v. *srdce*.
srděče v. *srděčko*.
- 1038. srděčko**, nt.;
Sg. Loc. Jel. 24 po žalním *frdece* 27/25 (1).
- 1039. srdice**, nt.;
Sg. N. Zbyh. 19 kdyby tobě bylo *frdice* udatno 25/15 (1).
srotichu v. *srotiti*.
- 1040. srotiti sě**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 42 *srotichu sie* druhý ke druhému 8/19 (1).
- 1041. Srpoš**, masc.; osobní jméno;
Nom. Lud. 69 *srpof* zývá 19/12; Lud. 72 hna *srpof* 19/13; Lud. 79 *srpof* padě 19/16—17; Gt. (= Acc.) Lud. 78 Spytibor *sípoše* seče 19/16; Lud. 68 *nasrpoše* káže 19 11 (5).
Srpoše v. *Srpoš*.
- 1042. srst**, fem.;
Sg. N. Čst. 175 *sršl* červená sě lsknieše 16/30—31 (1).
srubeně v. *srubiti*.
srubený v. *srubiti*.
- 1043. srubiti**, sloveso;
Part. Perf. pass. Du. NA. fem. Jar. 257 siemu *srubenieštie* ruce obě 13/13 (1).
sstúpiti v. *stúpiti*.
sstúpiti v. *stúpiti*.
sta v. *bíti*, *státi sě*, *sto*.
-*sta* zlom. -*sta* oba 2/26.
stáda v. *stádo*.
- 1044. stádo**, nt.;
Plur. Acc. Čst. 36 Kruvoj otehnáše *stáda* 14/23 (1).
stáchu v. *státi*.
- 1045. stan**, masc.;
Sg. Dat. Jar. 152 k chámovu *stanu* 11/3; Plur. Acc. Jar. 235 *wstani* Tatar 12/31 (2)
stanovila v. *stanoviti*.
- 1046. stanoviti**, sloveso;
Part. pf. Sg. N. fem. Lud. 67 aby knieni *stanouila* 19 11; Lud. 85 by Ludiše *stanouila* 19/20 (možno, vzhledem k *ustanovie* 54, čisti i 'stanovila od ustanoviti).
stanu v. *stan*.
stanú v. *státi*.
stany v. *stan*.
starí v. *starý*.
- 1047. starosta**, masc.;
Plur. Instr. Lud. 49 sedieše kněz *starostami* 19/2 (= s st-) (1).
starostami v. *starosta*.
- 1048. starý**, adj.;
Sg. NAcc. masc. Jar. 88 *starí* Kyjev 9/20; Plur. Nom. Voc. masc. Lud. 1 poslúchajte, *starsí* mladí 18/10 (2).
stásta v. *státi*.
stáše v. *státi*.
- 1049. státi** (stanu), sloveso;
Praes. 3. plur. Jar. 90 ve všech vlastech l'ud sbierati *stanu* 9/22—23; Aor. 3. sg. Jar. 37 če *sie sta* se dcerú jeho 8/15 (2).
- 1050. státi** (stoju), sloveso;
Praes. 3. sg. Žez. 1 v širém poli dubec *státi* 28/12; 3. plur. Čst. 47 a 48 *státi* hory v pravo, *státi* hory v levo 14/29; Aor. 3. du. Ben. 61

- flašta* obě straně 7/12; 3. plur. Ol. 30 na vrše, kde *flachu* 5/23; Jar. 158 křestěné na náspech *flachu* 11/8; Imperf. 3. sg. Jar. 168 dřevés dva-desět, če jich tamo *flafe* 11/15; Čst. 195, 196 ot lesa k lesu *flafe* jeho síla, síla *flafe* pětkrát věčšie 17/9 (9).
statní v. *statný*.
statnú v. *statný*.
- 1051. statný, adj.;**
Sg. Acc. fem. Ol. 9 v útrokách *statnu* vieru 3/7; Plur. NVoc. masc. Lud. 37 *statní* muže 18/28 (2).
stavi v. *staviti*.
- 1052. staviti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Lud. 134 Ludiše mu věnec *stauí* 20/12 (doklad nejistý; možno čísti i *zstavi*); Čst. 227 v bok se *stauí* protivu Vlaslavu 17/28 (2).
ste v. *býti*.
stě v. *býti*.
- 1053. stenanie, nt.;** (subst. verb. od *stenati*); Sg. Nom. Čst. 28 *stenanie* žalostivých hlasov 14/19; Jar. 263 *stenanie* žalostivo 13/17 (2).
stenati v. *stenanie*.
- 1054. stepati, sloveso;**
Inf. Čst. 129 bozi chtějú *stepati* Vlaslava 16/8 (1).
stesasta v. *stesati*.
- 1055. stesati, sloveso;**
Aor. 3. du. Záb. 157. ranami vše po sobě *stefasta* 23/9 (1).
- 1056. stien, masc.;**
Plur. Gt. Čst. 221 *zeštienow* lesních 17/24 (1).
stienov v. *stien*.
stihající v. *stihati*.
stihajícíech v. *stihati*.
- 1057. stihati, sloveso;**
Part. praes. Plur. Gt. Jar. 109 sprost ny *stihatúciech* 10/4 (1).
-*stli* zlom. -*stli* 4/3.
- 1058. sto, číslovka;**
Sg. Nom. Acc. Ol. 7, 8 všech *sto* 5/5—6; Ol. 6 *našto* chlapov 5/4; Gt. Ol. 27 pól *sta* 5/20; Plur. NAcc. Ol. 27 třie *sta* 5/20 (5).
- 1059. stoh, masc.;**
Sg. Loc. Žez. 9 klasi *wfloze* 28/16 (1).
stojá v. *státi*.
stojí v. *státi*.
- 1060. stól, masc.;**
Plur. Acc. Lud. 26 za předlúhé *stolí* 18/23; Gt. Lud. 42 *otstolow* vstachu 18/31 (2).
- 1061. stolec, masc.;**
Sg. NAcc. Jar. 221 za mnú *pdstolec* matěře božiej 12/20 (1).
stolov v. *stól*.
stoly v. *stól*.
stoze v. *stoh*.
stracen v. *ztracen*.
- 1062. strach, masc.;**
Sg. Nom. Ol. 49 *sch* uderi u vše u Polany 6/4; Záb. 178 *strach* jim vyráže u hrdl skřeky 23/9; Záb. 196 *sch* vyrazi z hrdl skřeky 23/29 (tyto doklady psávají se i s S-); Plur. Acc. Čst. 215 vrahóm vzmnožichu jich *strachí* 17/20; Instr. Čst. 223 vzad, vzad *strachí* jim by ze vša lesa 17/25 (tak tuším lépe čísti nežli obyčejné: *strach* i..) (5).
strachy v. *strach*.
- 1063. stráž, fem.;**
Sg. Acc. Čst. 243 *nastran* otsud 18/5 (1).
- 1064. strana, fem.;**
Sg. Acc. Jar. 93 v pravú *šnu* 9/25; Jar. 154 v jednu *šnu* 11/5; Du. NAcc. Jar. 53 na dvě *šnie* 8/27; Ben. 42, 49, 62, Jar. 71 obě *stranie* 7/2, 7/5—6, 7/12, 9/7; Jar. 246 *šnie* obě 13/6; Plur. Acc. Záb. 3 na vše *šní* 20/16; sem i zlom. *šní* 2/13; Dat. Záb. 75 ke všem *šně* 21/29 (11).
stranm v. *strana*.
straně v. *strana*.
stranu v. *strana*.
strany v. *strana*.
strašivo v. *strašivý*.
- 1065. strašivý, adj.;** srovn. *všestrašivý*.
Sg. NAcc. (skl. jmenné v platnosti přísl.) Ben. 46 rozohnichu zraky *šfšiu* 7/4 (1).
strašno v. *strašný*.
- 1066. strašný, adj.;**
Sg. NAcc. masc. Jar. 233 hrom *šrafní* 12/29—30; Jar. 250 syket *šrafní* 13/9; Jar. 148 tábor bě *šrafní* 10/33; nt. (jmenný, platnosti přísl.) Jar. 171 řvúce *šrafno* 11/17—18; Čst. 234 *šrafno* se koti 17/32 (5).
stráž v. *strážě*.

- 1067. stráže**, fem. (masc.?):
Sg. Nom. Ol. 40 slyše *straze* volanie 5/30 (v orig. bylo asi jednoslabičné *stráž*, masc.) (1).
stre zlom. *stršie-* 2/16.
- 1068. Střebor**, masc.; osobní jméno;
Nom. Lud. 56 *stršebor* Ludislava zzyvá 19/5; Acc. (= Gt.) Lud. 55 káže kněz *nastršebora* 19/5 (2).
Stršebora v. *Stršebor*.
- 1069. střed**, masc.;
Sg. Gt. Záb. 47 *stršieda* hoře 21/12; Instr. Ol. 10 *stršiedē* lesa 5/7; Jar. 101 srazúce *stršiedem* v řady 9/30 - 31; Jar. 123 u povodňu sich Tatar kolebáše se voj křesťan *stršiedem* 10/13—14 (4).
středa v. *střed*.
středem v. *střed*.
střel v. *střela*.
- 1070. střela**, fem.;
Plur. NAcc. Jar. 68 *stršiel* dščichu 9/5; Čst. 106 skad sipčechu *stršiel* 15/28; Gt. Jar. 139 mraky *stršiel* 10/26; Jar. 250 syket kalených *stršiel* 13/9 (4).
střely v. *střela*.
střemen v. *střmen*.
střemnech v. *střmen*.
střetnú v. *střetnúti*.
- 1071. střetnúti**, sloveso;
Praes. 3. plur. Jar. 98 nalit' oruženi s nimi *stršietnu* 9/28 (1).
střežiechu v. *střieci*.
- 1072. střici**, sloveso;
Aor. (praes.?) 3. sg. Jar. 262 i siemu Tatařin ucho *stršieze* 13/17 (1).
střiebrn v. *střiebrný*.
střiebrnú v. *střiebrný*.
- 1073. stříbrný**, adj.;
Sg. Acc. fem. Jah. 30 *zastršiebrnu* uzdu 27/4; Acc. masc. (skl. jmenné) Jar. 127 na ščit *stršiebrn* 10/17 (nenili omylem m. -ní) (2).
- 1074. stříbro**, nt.;
Sg. NAcc. Ben. 14/18 *stršiebro* zlato 6/22, 23—24 (2).
- 1075. stříce**, fem.;
Sg. Acc. Záb. 128 jáz pójdu *wstršiecu* jim v čelo 22/24 (1).
- 1076. střieci**, sloveso;
Imperf. 3. plur. Jar. 33 *stršiezechu* jiej páti jejie drahú 8/11—12 (1).
střiecu v. *střiece*.
střiel v. *střela*.
střieže v. *střieci*.
- 1077. střmen**, masc.;
Plur. Loc. Jar. 82 kóh vleče *wstršie-mnech* vojevodu 9/15 - 16 (1).
stroji, *stroji* v. *strojiti*.
- 1078. strojiti sě**, sloveso;
Aor. (praes.?) 3. sg. Lud. 46 vše *šie* ku sědaniu *stroit* 18/33 (1).
strojnú v. *strojný*.
- 1079. strojný**, adj.;
Sg. Instr. Jar. 27 rozenú i *stroinu* krású 8/7 (1).
stúpachu v. *stúpati*.
stúpaná v. *stúpati*.
stúpaný v. *stúpati*.
- 1080. stúpati**, sloveso (nejspíše foneticky m. *sstúpati* a patří tedy vlastně pod *sstúpati*);
Aor. 3. plur. Záb. 225 srážechu je i *šupachu* koni 24/12—13; Part. pass. N. sg. fem. Ben. 23 travička tako dlúho *šupana* 6/26 (2).
stúpi v. *stúpiti*.
stúpiš v. *stúpiti*.
- 1081. stúpiti**, sloveso;
Praes. 2. sg. Čst. 157 *šupis* tamo na miesto 16/22; Aor. 3. sg. Záb. 18 *šupi* Zábój najnižejé 20/26—27 (tento doklad možno čisti i *sstúpi*, pod *sstúpiiti*) (2).
stvieli v. *zlatostvúci*.
-stvo zlom. -*stuo* 3/15.
-su zlom.)hdy *su* v(4/26; zlom. -*fu* ke v(1/21; zlom. vlasti *su-* 4/28.
sú v. *býti*.
súci v. *býti*.
- 1082. suk**, masc.;
Sg. NAcc. Jah. 29 viezech *nasuk* 27/4; Plur. Acc. Jel. 27 rozkládá sě *wšuki* 27/27 (2).
súkromí v. *súkromie*.
- 1083. súkromie**, nt.;
Sg. Loc. Čst. 203 věhlasno to *wšukromí* mluviti 17/13 (1).
suky v. *suk*.
- 1084. súmrk**, masc.;
Plur. Acc. Záb. 41 ni *wšumrki* jim dávati jiesti 21/8 (1).
súmrky v. *súmrk*.
- 1085. súšed**, masc.;

- Plur. Nom. Lud. 40 vezdy nám
fuŕiede Němci 18/30 (1).
súsědě v. *súsěd*.
súžiti v. *súžiti*.
svá v. *svój*.
svalichu v. *svaliti*.
- 1086. svaliti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 173 i *fuualichu*
s násep klády 11/18 (1).
- 1087. svatý**, adj. ;
Sg. Dat. fem. Jar. 222 k kaple
fwieteti 12/21 (1).
sváza v. *svázati*.
- 1088. svázati**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Kyt. 12 kto tě lýkem
fuaza 26 18 (1).
své v. *svój*.
svědte v. *svěsti*.
svého v. *svój*.
svěj v. *svój*.
svěmu v. *svój*.
- 1089. sveřepý**, adj. ;
Plur. Gt. Jar. *otfwierstepich* Tatar
12/10 (1).
sveřepých, *sveřepých* v. *sveřepý*.
- 1090. svěsti**, sloveso ;
Impt. 2. plur. Záb. 185 sěmo *fuedte*
koně 23/24 (1).
- 1091. svět**, masc. (fem.?) ;
Sg. Gt. Jar. 64 křestěné ni *fwieteti*
nejmiechu 9/2 (1).
světej v. *svatý*.
světi v. *svět*.
světiej v. *svatý*.
svíceziše v. *svíceziti*.
- 1092. svíceziti**, sloveso ;
Imperf. 3. sg. Jar. 60 trest Kubla-
jeva *fwíceziše* 8/33 (1).
svietiš v. *svietiti*.
- 1093. svietiti**, sloveso ;
Praes. 2. sg. Ben. 3 čemu ty *fwietiš*
na ny 6/17 (1).
- 1094. svlaženie**, nt.; (subst. verb. od
svlažiti).
Sg. NAcc. Jar. 228 daj *fwlazenie* utro-
bám 12/25 (1).
svlažiti v. *svlaženie*.
- 1095. svléci sě**, sloveso ;
Part. pf. N. sg. m. Róż. 13 jakoby
mně *fwleklíŕie* zlatý prstének 28/9 (1).
svlékl v. *svléci*.
svo- zlom. *fuo-* 4/24.
- 1096. svój**, náměstka ;
- Sg. NAcc. masc. ; zlom. za kón *fuoi*
4/8; zlom. -vav *fuoi* kóň 1/4; Kyt.
16 vienek *fuoi* 26/21; Jar. 3 veš *fuoi*
um 7/23; Záb. 169, Zbyh. 29 *fuoi*
mlat 23/15, 25/22; Čst. 18 *fuoi* ščit
14/13; Čst. 120 vrah *fuoi* 16/2; Čst.
188 na *fuí* komoň 17/5;
Acc. fem. a) Zbyh. 29 *fuoiu* braň
25/21; b) Zbyh. 20 *fuu* drahú 25/16;
Zbyh. 44 *fwu* milú, drahú 26/2; Gt.
masc. nt. Lud. 27 rozenie -dle
18/23; fem. Zbyh. 41 *ufuei* krásnej
děvy 25/31; Dat. masc. nt. Ben. 26
fwě vyprostítelu 6/27; Záb. 117
fuemu ukrutníku 22/18; Čst. 138
fuemu sluze 16/14; DLoc. fem. Zbyh.
8 *posuei* drahej milej 25/6; Loc.
masc. Jar. 108, 223 v hněvě *fuoiem*
10/3, 12/22; Instr. masc. a) Zbyh. 49
sefuoiu holubcem 26/6; Zbyh. 51
sefuoiu junosu 26/8; b) Ol. 44 *sefuí*
ludem 5/33; Jar. 127 *fuím* mečem
10/16; fem. a) Ol. 5 se všú chasú
fuoiu 5/3; b) Čst. 119 *sefuu* dcerú
16/2; Čst. 111 s milú *fuuu* dcerú
15/31; Du. NAV. nt. (= Plur. Acc.)
Záb. 220-221 *fuoié* kriedle *fuoié*
dlúzie 24/9-10; masc. Jar. 190
k niej *fua* umdlá zraky obracechu
11/31; Plur. NAV. nt. Čst. 214 *fua*
čísla 17/20; fem. a) Záb. 26 dietky
fuoié i *fuoié* l'ubicé 20/31; Čst. 81
fuoié ludi 15/13; Acc. masc. b) Záb.
114, 120 *fue* voje 22,16, 19; Záb.
217, 236 *fue* zvěsty 24/7, 19; Jar.
259 *fue* vrahy 13/5; Gt Čst. 13
fuoič vojnov 14/10; Dat. a) Jar. 62
k končm *fuoi* 9/1; b) Lud. 52, 65,
83 zemanóm *fuim* 19/3, 10, 19; Jar.
47 všem *fuim* čarodějem 8/22; Čst.
151, 171 bohóm *fuim* spasám 16/19,
29 (47).
svoje v. *svój*.
svojem v. *svój*.
svojich v. *svój*.
svojím v. *svój*.
svojim v. *svój*.
svoju v. *svój*.
svojú v. *svój*.
svola v. *svolati*.
- 1097. svolati**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Záb. 120 ručiem hlasem
nola své voje 22/19 (1).

- svu-* zlom. *suu* 4/1, 11 (možno čisti i *smu-*; Mašek ČČM. 1889, 232).
svú v. *svój*.
svým v. *svój*.
- 1098. syket**, masc.;
 Sg. Nom. Jar. 250 vznide *fiket* kalených stěel strašný 13/8 (1).
- 1099. syn**, masc.;
 Du. NAV. Záb. 56 dva *fini* vycházevasta 21/17 (1).
sýpáše v. *sýpati*.
- 1100. sýpati**, sloveso;
 Imperf. 3. sg. Čst. 236 Mořena jej *šípáše* v noc črnú 18/1 (čteno *šípáše*, *sípáše* atd.; ani čtení *sýpáše* nezdá se jisto; možno, že *šípáše* = *zsýpáše* = uspala) (1).
syrá v. *syrý*.
syrú v. *syrý*.
- 1101. syrý**, adj.;
 Sg. Nom. fem. Jel. 23 *fira* země vřelú krev pije 27/23; Acc. fem. Čst. 238 *wfiru* zemiu teče 18/3 (2).
- 1102. széci**, sloveso;
 Aor. 1. sg. Róż. 9 vše dřiezhy, lúčky *fezech* 28/7; 3. sg. Čst. 29 kto *fezzie* dědiny 14/19 (2).
szehnúti v. *széci*.
- 1103. Ščit**, masc.;
 Sg. NAcc. Čst. 72 pokrychu sě *šcit* *našcit* 15/8; Lud, 94 *šcit* mu zaletě 19/24; Záb. 173 rozskoči sě *šcit* 23/17; Jar. 84 tu *šcit* leže 9/14; Jar. 127 uderi *našcit* 10/17; Čst. 18 sně svój *šcit* črn 14/13; Záb. 189 otvrže Zábogy *šcit* 23/26; Gt. Záb. 153 *kuffšcita* 23/6—7 (kus-ščita); Loc. Záb. 142 přetě třie kóže *wšcítie* 23/2; Záb. 155 po koženiem *šcítie* 23/8; Instr. Záb. 174 *zašcíttem* 23/17; Čst. 19 *šescítě* 14/14; Du. NAV. Lud. 76 v črná *šcítí* 19/15; GL. Lud. 77 z črnú *šcítu* 19/16; Plur. Instr. Jar. 136 pokrychu sě *šcítí* 10/23 (16).
ščíta v. *ščit*.
ščítě v. *ščit*.
šcíttem v. *ščit*.
šcítú v. *ščit*.
ščítý v. *ščit*.
šedo v. *šedošerý*.
šedošer v. *šedošerý*.
šedošeru v. *šedošerý*.
- 1104. šedošerý**, adj.; srvn. i *šedý* a *šery* (možno totiž čisti i *šedo šeru*);
 Sg. Dat. masc. nt. (skl. jmenné) Ol. 14 pokročíše k jutru *šedošeru* 5/10 (1).
šedú v. *šedý*.
- 1105. šedý**, adj.; srv. i *šedošerý*.
 Sg. Nom. masc. Ol. 34 vzhod *šedí* 5/26; Instr. masc. Záb. 229 *šedim* jutrem 24/15; fem. Čst. 60 pod *šedu* skalú 15/2; Plur. Dat. Záb. 238 *ššedim* horám 24/19 (4).
šedým v. *šedý*.
šerém v. *šerý*.
šero v. *šerý*.
- 1106. šerý**, adj.; srvn. i *šedošerý*.
 Sg. Nom. masc. Záb. 253 aj, *šeri* vrch 24/26; NAcc. nt. (skl. jmenné) Jar. 184 v jutro *šero* 11/27; Loc. masc. nt. Ol. 38 *pošerem* jutře 5/29 (3).
- 1107. šest**, číslovka; srv. i *šestmezciemý*;
 Dat. Čst. 190 naloži *šesti* jezdcem 17/6 (1).
-šesta zlom. *-šesta* 3/20.
šesti v. *šest*.
šestmezciemá v. *šestmezciemý*.
- 1108. šestmezciemý**, číslovka;
 Sg. N. fem. Ben. kapitule *šestmezciemá* 6, 14 (1).
-šése zlom. *-šese* 4/2 (Mašek čte neprávem *šesie* ČČM. 1889.)
- 1109. šije**, fem.;
 Sg. Acc. Jar. 219 hřiech u porobu dáti *šiiu* 12/19; Loc. Lud. 12 po jejiej bielej *šii* 18, 16 (2).
šiji v. *šije*.
šiju v. *šije*.
- 1110. šip**, masc.;
 Sg. Instr. Jar. 179 sražem *šipem* 11/23 (1).
šípáše v. *sýpati*.
šipati v. *sýpati*.
šipěchu v. *sipěti*.
šipem v. *šip*.
- 1111. šir**, fem.; srv. *široký*.
 Sg. Acc. Jel. 27 rozkláda své suky *širsifirs* 27/27 (je-li m. *zs-*; jinak by patřilo k *široký*); Záb. 223 rozehnachu sě *wšfers* 24/11; Jar. 134 *wširs* sě rozstúpichu 16/21; Záb. 219 rozepě křidla *wširsíwširs* 24/9 (6).

- šíra* v. *širý*.
šířě v. *šíř*.
širě v. *širý*.
širém v. *širý*.
širokú v. *široký*.
- 1112. široký**, adj.; srv. i *šíř*;
 Du. G. L. Čst. 42 *zširoku* prsů 14/26;
 Dl. Čst. 95 *širokíma* plecema 15/21
 (2).
širokýma v. *široký*.
širú v. *širý*.
- 1113. širý**, adj.;
 Sg. NVoc. masc. Zbyh. 3 ty lese
fíri 25/2; Gt. masc. (skl. jm.) Čst.
 137 *fíra* lesa 16/13—14; Loc. masc.
 nt. Žez. 1 *Vširě* poli 28/11; fem. Lud.
 47 *wšire* lúce 18/33—19/1; Instr.
 fem. Záb. 250 *fíru* silú 24/25 (5).
- 1114. škaredý**, adj.;
 Sg. Nom. masc. Čst. 36 Kruvoj *ška-*
redí 14/23 (1).
- 1115. šuma**, fem.;
 Plur. Acc. Jar. 25 nad mrkavy *fumi*
 8/6 (1).
šumy v. *šuma*.
šúr v. *šúrem*.
- 1116. šúrem**, adv.;
 Jar. 282 ot ramene *furem* kyčlu
 protče 13/30 (1).
- 1117. Ť**, částice;
 jen v příkl. *nalít* psáno *nalít*; do-
 klady v. s. *nalít* (5):
ta v. *ten*.
ta- zlom. *ta-* 1/14.
- 1118. ta**, přísl.;
 jen ve rčení *aj-ta*, psáno *aita*; do-
 klady v. pod *aj* (11).
- 1119. tábor**, masc.;
 Sg. Nom. Jar. 147, 148 podvíže sě
 vešken *tabor*, *tabor* sien bě strašný
 10/32—33; Jar. 163 veš *tabor* 11/13;
 Loc. Jar. 185 *wtaborsie* Tatar 11/27
 (4).
táboře v. *tábor*.
- 1120. tah**, masc.;
 Sg. Instr. Ben. 9 dlhým *tahem*
 Němci tahú 6/19 (1).
tahem v. *tah*.
táhlě v. *táhlý*.
- 1121. táhlý**, adj.;
 Sg. Nom. Acc. nt. Jel. 30 vzhóru
 v listie piená *tahle* hrdlo 27/29;
- Instr. m. nt. Jel. 19 *táhlím* hrdlem
 27/21 (2).
- 1122. táhnúti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. a) Jar. 39 *tíeze* s voji . .
 8/16; b) Záb. 106 tudy *taze* Záb-
 ojevým slovem 22/11; 3. plur. a) Ben.
 9 dlhým tahem Němci *tahu* 6/20;
 Čst. 53 *tahu* voje, bitvu nesú 14/32;
 b) Čst. 23, 24 *tazechu* před sluncem
 i *tazechu* přes den 14/16 17; Jar.
 44 i *tazechu* polem protiv němu
 8/20 (7).
tahú v. *táhnúti*.
tajno v. *tajný*.
- 1123. tajný**, sloveso;
 Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné) Lud. 35
 nebudi vás *taino* 18/27; Ben. 31
taino l'ud v hromadu zve 6/29
 (dříve bylo čítáno *tamo*, do fotograf.
 vydání 1862) (2).
tak v. *taký*.
také v. *taký*,
tako v. *taký*.
takož v. *taký*, ž.
takú v. *taký*.
- 1124. taký**, náměstka;
 Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné, v plat-
 nasti přísl.);
 a) *tako*: korrelativně jak(o)-*tako*:
 Jar. 26 jako zořa, *tako* sě dci sieře
 8/5; Jar. 274 jako lev. . *tako* vzlúti
 sě 13/23; Ben. 52 jak blesk hroma
tako blesk mečev 7/7; Záb. 50 jako
 Lumír pohýbal, *tako* ty mě 21/13;
 Jar. 96 jak mrak černý *tako* by voj
 slyšán 9/26; Záb. 33 kak sě zdie,
tako bieše zdieti 21/3; opakováno:
 Jar. 197 *tako* řechu jedni, *tako* druží
 12/3; při přísl. Ben. 23 *tako* dlúho
 6/26; Jar. 79 *tako* krupo 9/13; Záb.
 191 *tako* i u přičč 23/27; při slo-
 vesech Zab. 94 *tako* pójdu 22/6;
 Čst. 214, 215 *tako* vzzmnožichu
 17/19—20; Čst. 210 opač *tako* 17/17;
 Čst. 201 *tako* Vojmir (vece) 17/12;
 Čst. 136 vola *tako* 16/13; Čst. 85
tako sě shluče 15/15; Jar. 85 *tako*
 sě rozznojichu 9/17; Jar. 138 *tako*
 (vlozichu) druhým třetí 10/25; Ben.
 61 *tako* stasta 7/12; výsledné: Jar.
 283 protče, *takož* spade (=tako-ž)
 13/30;

b) tak: korrelat. Zbyh. 46 jako mě věza *tak* ju 26/4; u sloves Jar. 200, 220 kto *tak* smýšlé 12/5, 20; Lud. 62 *tak* unavena biesta 19/8;

Dat. fem. Jar. 31 krásé *take* 8/11; Instr. fem. Jar. 66 *flaku* pýchú 9/3; Plur. Gt. Jar. 212 *takích* řečí 12/14; Dat. Záb. 38 *takím* (bohóm) sě klaněti zdě 21/6 (30).

takých v. *taký*.

takým v. *taký*.

tam v. *tamo*.

1125. tamo, adverb.;

a) tamo: *sěmo-tamo*: Ol. 52, Čst. 224, 241, Záb. 255, [Zbyh. 52 *sěmo tamo* 6/6, 17/26, 18/4, 24/27, 26/8; Záb. 164 ni *sěmo* ni *tamo* 23/12; Zbyh. 48 letieše *sěmo* i letieše *tamo* 26/5; korrelat. *tamo-kamo*: Ol. 2 *tamo, kamo*.. 5/1; *tamo-otkad*: Jar. 288 *tamo*, otkad 14/1; *tamo-kdě*: Čst. 57, 160, Ol. 28 *tamo*, kdě 14/33, 16/24, 5/21; směrové Čst. 146, 167 *tamo* v důbravu 16/8, 27; Ol. 4 *tamo* chváta 5/2; Ben. 67 *tamo* sě hrnu 7/15; Jar. 132 *tamo* k chlumku 10/20; Čst. 26 *tamo* k pachrbu 14/17; Čst. 55 *tamo* k hradu 14/32 Čst. 114 *tamo* na skálu 15/32; Čst. 157 *tamo* na miesto 16/22; Záb. 87, 258 *tamo* k vrchu 22/2, 24/29; Záb. 238 *tamo* k horám 24/19; Záb. 89 *tamo* zaměřimy chody 22/3; místně Zbyh. 36 *tamo* Zbyhoň vilný *tamo* plaka děva 25/27—28; Zbyh. 15 *tamo* na hradě 25/12; Záb. 253—254 *tamo* ny dařili vícestvíem, *tamo* i velé duš tčka 24/26—27; Záb. 260 *tamo* dat pokrm 24/30; Záb. 239 *tamo* dobůří naše pomsta 24/20; Záb. 166 *tamo* váleno 23/13; Záb. 103 *tamo* hlava jeho 22/10; Záb. 91, 92 *tamo* les temen *tamo* si podámy ruce 22/4; Záb. 59—61 *tamo* učista paží -- *tamo* pokrysta 21/18—19; Čst. 60 *tamo* pod šedú skalú 15/2; Čst. 193 *tamo* na rovni 17/8; Jar. 6 jesti *tamo* hora 7/25; Jar. 8 máti Božia divy *tamo* tvoří 7/26; Jar. 168 če jich *tamo* stáše 11/15 (chybně čteno v Ben. 31 *tamo* m. *tajno*; v. *tajný*);

b) tam: směrově Skř. 12 ty by s niem *tā* leřal 28/30; místně Čst. 52 horami *tam* ottud 14/31; Čst. 147 *tam* s cesty skála 16/18; Čst. 177 v úvale *tam* u vysokéj trávě 16/32 (57).

tasi v. *tasiti*.

1126. tasiti, sloveso;

Aor. 3. sg. Záb. 154 i *tafi* Ludiek (meč) 23/7 (1).

Tatar v. *Tatařin*.

Tataré v. *Tatařin*.

Tatarech v. *Tatařin*.

1127. Tatařin, masc.;

tvary jsou jednak od kmene *Tatar-*, jednak *Tater-*, jednak *Tatařin-*; Sg. Nom. Jar. 262 *tatarin* ucho stříče 13/16—17; Plur. Nom. *a)* Jar. 93 *Tatare* sě hnuchu 9/24; *b)* Jar. 77 *Tatere* sě zapolechu 9/12; Jar. 85 *tatere* se rozznojichu 9/18; Jar. 101 srazúče *tatere* 9/30; Jar. 113 *tatere* sě rozložichu 10/6; Jar. 170 *tatere* sě hnachu 11/16; Jar. 265 *tatere* (počechu) je hnáti 13/18; Gt. Jar. 107, 122 sich *tatar* 10/2, 13; Jar. 163, 285 *tatar* l'útých 11/11, 13/32; Jar. 120, 132 *tatar* mnostvie 10/11 21; Jar. 143 křesřan i *tatar* 10/29; Jar. 207 sveřepých *tatar* 12/10; Jar. 227 krutých *tatar* 12/25; Jar. 289 *tatar* vrahóv 14/1; Jar. 185 v táboře *tatar* 11/27; Jar. 235 v stany *tatar* 12/31; Acc. Jar. 174 smačkachu *tatari* 11/19; Jar. 83, 129 *wtatari* 9/16—17, 10/18; Jar. 139 na *tatari* 10/16; Jar. 274 *wztatari* 13/25; Dat. Jar. 162 by *tatarouom* ustúpat 11/10; Loc. Jar. 196 *wtatarech* milosti řždáti 12/2; Instr. *a)* Jar. o bojech křesřan *řtatari* 7/20; *b)* Jar. 92 obnovichu vrařstvje *řtatarinú* 9/24 (29).

Tatařiny v. *Tatařin*.

Tatarovóm v. *Tatařin*.

Tatary v. *Tatařin*.

Tater v. *Tatařin*.

Tateré v. *Tatařin*.

taterska v. *taterský*.

1128. taterský, adj.;

Sg. Nom. masc. Jar. 36 Kublaj, cháam *taterřkú* 8/14; Gt. masc. (skloněni jmenné) Jar. 12 *taterřka* cháama 7/30 (2).

taše v. táhnúti.

tažechu v. táhnúti.

tě v. ty.

tebe v. ty.

1129. téci, sloveso;

Praes. 3. sg. Jel. 22 krev *tecie* 27/23; Čst. 238 krev v syrú zemiú *tecie* 18/3; Aor. 3. sg. Jar. 62 prokní *tecie* rúče k koňem 9/1; Jar. 83 tu sien ješutno v Tatory *tecie* 9/17; Čst. 108 prúd Pražan přes zdi *tecie* 15/29–30; Impt. 2. plur. Čst. 67 vzhóru k vyšňu hradu, vzhóru voji *tecie* 15/6; Inf. Jar. 287 kto *teci* může 13/33 (7).

tecte v. teci.

teče v. teci.

těká v. těkati.

1130. těkati, sloveso;

Praes. 3. sg. Záb. 254 tamo velé duš *tieka* 24/27 (1).

těla v. tělo.

1131. tělo, nt.;

Sg. Gt. Lud. 8 *tiela* urostlého 18/13–14 (1).

těm v. ten.

temen v. temný.

těmi v. ten.

temna, temná v. temný.

temnem v. temno.

1132. temno, nt.; srv. *temný*;

Sg. Instr. Ol. 5 *temně* nočnem 5/3 (1).

temnú v. temný.

1133. temný, adj.; srv. *temno*;

Sg. Nom. masc. (skl. jmenné) Záb. 91 tamo les *temen* 22/4; fem. Jar. 140, 177 *temna* noc 10/27, 11/21; nt. (skl. jmenné) Zbyh. 31 nociú vezdě *temno* 25/24; Instr. masc. Zbyh. 28 *temnī* lesem 25/21; Zbyh. 30 lesem *temním* 25/22; fem. Záb. 228 *temnu* nociú 24/14 (7).

temným v. temný.

1134. ten, náměstka;

Sg. Nom. masc. Záb. 88 vrch *ten* 22/2; Záb. 185 vešken *ten* les 23/25; Lud. 5 bieše kněz: *ten* jmieše 18/12; fem. Lud. 7 *ta* dcí 18/13; Zbyh. 45 *ta* holubice 26/3; nt. Jar. 40 slyšechu *to* králi 8/17; Čst. 203 věhlasno *to* v súkromí mluviti 17/13; Zbyh. 32 kto *to*?

25/24; Jah. 9 *zato* 26/25; Dat. masc. Kyt. 10, 13, 16 *tomu* bych dala .. 26/16, 18, 20; Jar. 196 *tomu* v Taterrech milosti ždáti 12/2; Loc. masc. nt. Zbyh. 15 *natō* hradě 25/12; Jar. 140 *wtom* temná noc posula zemiú 10/27; Instr. masc. Čst. 64 hlasem *tiem* 15/4; fem. Čst. 64 rukú *tu* 15/4; Plur. Nom. masc. Záb. 131, 132 *tí* sie (=ti-to, ti-hle) 22/26–27; Záb. 243 *i tí* žalostivo prosie 24/22; Acc. masc. Lud. 54 kto chtie třetí, *tí* jáz. ustanoviu 19/4; fem. a) Jar. 76 přinesúce *tí* tříti 9/11; b) Lud. 34 *wta* doby kněz vece 18/26; Dat. Lud. 107 *tiem* v ohradu sěmo jěti 19/31; Instr. Čst. 199 *stíemi* vrahy 17/11 (25).

teplá v. teplý.

teplú v. teplý.

1135. teplý, adj.;

Sg. Nom. fem. Jel. 22 *tepla* krev 27/22; Acc. fem. Jar. 272 *teplu* krev 13/23 (2).

1136. tepruv, adv.;

Záb. 97 *tepruw* ot vrcha 22/7 (1).

tesajúciem v. tesati.

1137. tesati, sloveso;

Part. praes. Plur. Dat. Čst. 78 protiv mečiem *tesatúciem* 15/11–12 (1).

teskné v. teskný.

teskno v. teskný.

1138. teskný, adj.;

Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné, v platnosti přísl.) Jar. 192 *teskno* zřiechu 11/32 (skl. slož.) Jar. 180 *teskne* srdce 11/24 (2).

těžcí v. těžký.

těže v. táhnúti.

těžek v. těžký.

těžka v. těžký.

těžké v. těžký.

těžko v. těžký

1139. těžký, adj.;

Sg. Nom. masc. (skl. jmenné) Zbyh. 27 tobě *tiezek* železný mlat 25/20; nt. (skl. jmenné) Žez. 11 kak by děvě *tiefko* bylo 28/16; Gt. masc. Záb. 175 uleče sě *tiezka* mlata 23/18. Plur. Nom. masc. Jar. 240 *tezci* meče (?) (doklad nedosti jistý; tvar ten opraven z původního *tezké*,

- srvn. Mašek Lfilol. III. 186—187 a
meč) (4).
ti v. *ten*, *ty*.
-*ti* zlom. -*tí* 2/21 (čtení nejisto;
Hanka četl -*a*; srvn. Mašek ČČM.
1889, 228).
tiem v. *ten*.
tieže v. *táhnúti*.
tiežek v. *těžký*.
- 1140. tiežný**, adj.;
Sg. Instr. masc. Jel 16 *tiežuim* mlatem
27/19 (1).
tiežným v. *tiežný*.
tích v. *tichý*.
tichěj v. *tichý*.
- 1141. ticho**, nt.; srvn. i *tichý*.
Sg. NAcc. Lud. 41 přetrže se *tícho*
18/30—31 (1).
tichúnko v. *všetichúnký*.
tichúnku v. *tichúnký*.
- 1142. tichúnký**, adj.; srvn. *všetichúnký*.
Sg. Loc. Jah. 20 je se žalovati *po-
tíchunku* 26/30 (1).
- 1143. tichý**, adj.;
Sg. Nom. masc. (skl. jmenné) Jar.
183 večer *tích* tu projde 11/20; nt.
(skl. jmenné) Ol. 35 *tícho*, všeti-
chúnko v. tichej Praze 5/26; Loc.
fem. Ol. 36 *wtichei* Praze 5/27; Plur.
Instr. Ol. 12 *tichimi* slovesy 5/8 (4).
tichými v. *tichý*.
tisknúti v. *tiščeti*.
tiščechu v. *tiščeti*.
- 1144. tiščeti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Záb. 69 i *tifcechu* jej
u.. paží 21/24 (1).
- 1145. tlúci**, sloveso;
Praes. 3. sg. Zbyh. 32 *tlucie* silnú
pěstiu 25/24 (1).
tluče v. *tlúci*.
- 1146. tluket**, masc.;
Sg. Nom. Zbyh. 34 *tluket* silnú
pěstiu 25/26 (nenili chyba opisova-
čova, který, mělli v originale starší
tvar tluciet = *tlučet* = 3. sg., omylem
tvarbořil subst.) (1).
- 1147. tlupa**, fem.;
Plur. Nom. Jel. 31 sletují se *tlupí*
krahujcev 27/30 (1).
tlupy v. *tlupa*.
- 1148. tma**, fem.;
Sg. Nom. Jar. 121 večerní *tma* 10/12;
Loc. Jar. 144 v hustie *tmie* 10/30 (2).
tmavi v. *tmavý*.
- 1149. tmavý**, adj.;
Plur. Nom. masc. Op. 1 *tmaui* lesi
28/18 (1).
tmě v. *tma*.
to v. *ten*.
tobě v. *ty*.
toči v. *točiti*.
- 1150. točiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 128 chorúhvú výš
nad hlavú *točí* 10/18 (1).
tom v. *ten*.
tomu v. *ten*.
trápi v. *trápiti*.
- 1151. trápiti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jar. 201 koho vy žízn
trápi 12/5 (1).
trapná v. *trapný*.
trapnějie v. *trapný*.
trapnú v. *trapný*.
- 1152. trapný**, adj.;
I. Positiv. Sg. Nom. fem. Jar. 181
trapna žízn 11/24; Instr. fem. Jar.
187 padachu *trapnu* žízňú 11/29;
II. Komparat. Sg. Nom. nt. (adv.)
Jar. 198 *trapnieie* shynúti žízňú
meča 12/3 (3).
- 1153. trās**, masc.;
Sg. Nom. Čstm. 221—222 s niem ze
stienóv lesních vyrazi *trāsaf*, *trāsas*
osěde četné voje 17/24; Záb. 195
trāsas je hnáše z bojišče 23/29 (3).
- 1154. tráti**, sloveso;
Infin. Jar. 193 nevzmožno nám déle
žíznú *trati* 11/33 (1).
- 1155. tráva**, fem.;
Sg. Acc. Jar. 182 lzali rosnú *trauu*
11/25; DLoc. Čst. 238 po zelenie
trawie 18/2 Jah. 16 v hustiej *trauie*
26/28; Čst. 177 u vysokój *trauie*
16/32 (4).
trávě v. *tráva*.
- 1156. travička**, fem.;
Sg. Nom. Ben. 22 juž vám *traviczka*
vstává 6/25—26 (1).
- 1157. travka**, fem.;
Sg. Nom. Op. 12 *trawka* na niej
roste 28/23 (1).
trávu v. *tráva*.
- 1158. trčěti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jar. 274 vz Tatary *trčí*
13/25; 3. plur. Ol. 53 davem *trčiu*
ku bráně 6/6—7 (2).

- trči v. trčeti.*
trču v. trčeti.
trču v. trčeti.
- 1159. třeba, fem.;**
 Sg. Nom. Jar. 21 čeho *trsieba* bieše 8/3 (1).
- 1160. trest, fem.;**
 Sg. NAcc. Jar. 60 *treft* Kublajeva svíceziše 8/32; Jar. 54 *treft* černú položichu 8/27; Plur. (?Du.?) NAcc. Jar. 59 počechu *trfši* vojevati 8/32; Jar. 76 ty *trfši* rozčepené 9/11 (4).
- 1161. třeti, číslovka;**
 Sg. NAcc. masc. Ben. 56 *potrsietí* vrch 7/9; Loc. masc. Záb. 78 *potrsietíe* dni 21/30; Instr. masc. Čst. 159 krokem *trsietíe* 16/23; Záb. 14 *zatsrietíe* 20/24 (dnem); Plur. Nom. masc. Lud. 84 kto chtie *trsietí* 19/19; Jar. 138 tako druhým *trsietí* 10/26; Acc. masc. Čst. 103 řad čtvrtých *natrsietie* 15/26; Gt. Ben. Čst. Zbyh. *trsietiech* knih 6/14, 14/2—3, 24/33; Čst. 102 řad *trsietiech* 15/26 (11).
třetie v. třetí.
třetiech v. třetí.
třetiem v. třetí.
tři v. třie.
-třie zlom. *trsie* 3/5.
- 1162. třie, číslovka; srvn. i třiedeset.**
 Acc. m. f. Jar. 165 *wtrsie* průdy 11/12; Záb. 142 přetě *trstie* kůže 23/1—2; NAcc. nt. Ol. 27 *trstie* sta 5/20; Instr. Jar. 166 hnachu *trsmí* průdy 11/13 (4).
- 1163. třiedeset, číslovka;**
 Nom. Záb. 147 *trstiedeset* jich otjide k otcem 23/4 (1).
třmi v. třie.
- 1164. trn, masc.;**
 Sg. NAcc. Jah. 34 zabude bolný *trn* 27/6 (1).
- 1165. trnie, nt.;**
 Sg. NAVoc. Jah. 3 zadřieše si ostré *trnie* 26/22; Jah. 7 ach, ty *trnie*, ostré *trnie* 26/27; Jah. 9 budeš, ostré *trnie*, vymýfeno 26/25 (4).
Troskám v. Trosky.
- 1166. Trosky, plur. fem.;**
 Dat. Ben. 20 dále *ktroskam* jdú 6/24—25 (1).
trstí v. trest.

- třti v. trest.*
trub v. truba.
- 1167. truba, fem.;**
 Plur. NAcc. Ol. 46 *trubi* hlučné 6/2; Lud. 45 kotly *trubi* slyšeti 18/32; Gt. Lud. 22, 64, 82, 96, 104, 130, 136 *trub* i kotlónv 18/21, 19/9, 18, 25, 30, 20/10, 13 (9).
trubi v. trúbiti.
- 1168. trúbiti, sloveso;**
 Aor. 3. sg. Ol. 42 pastýř hlasno *trubi* 5/32 (1).
trúby v. truba.
trudno v. trudný.
- 1169. trudný, adj.;**
 Sg. NAcc. nt. (skl. jm.) Čst. 199 *trudno* nám váleti 17/11 (1).
- 1170. tu, adv.;**
a) místně: opakováno: Jar. 81—83 *tu* ščit leže, *tu* helmice . . . *tu* kón vleče vojevodu . . . *tu* sien . . . teče 9/14—16; prostě: Lud. 47 *tu* před hradem 18/33; Jar. 255 mrch *tu* ležče 13/12; Jel. 21 aj *tu* leže 27/22;
b) časově: opakováno: Ben. 59 *tu* ráz kyjev *tu* mečev 7/10 a 11; prostě: Lud. 24, 43 poklonichu sě *tu* knězu 18/22, 31; Ben. 49 srazistě *tu* obě straně 7/5; Ol. 47 chorúhvi *tu* sboři vraziu 6/2; Ol. 52 Polené *tu* skáčiu 6/6; Jar. 19 na nohy *tu* skoči 8 1; Jar. 67 *tu* sě prvý boj srazi 9/4; Jar. 150 na ručiech *tu* koněch hemžechu 11/1; Jar. 153 shluče sě *tu* množstvie 11/3; Jar. 139 mraky stfel *tu* shóry 10/26; Jar. 180 trapný žel *tu* srdce rváše 11/23; Jar. 183 večer tich *tu* projde 11/26; Jar. 202 *tu* Vratislav skoči 12/6; Jar. 287 palo-váše *tu*, kto téci může 13/33; Lud. 42 ot stolónv *tu* vstachu 18/31; Lud. 75 dobysta *tu* mečí 19/15; Lud. 117 i *tu* protiv sobě hnasta 20/3 (26).
tú v. ten.
- 1171. tuča, fem.;**
 Sg. N. Jar. 234 chmúráše sě *tuča* 12/30 (1).
tučné v. tučný.
- 1172. tučný, adj.;**
 Plur. Acc. Čst. 189 *tucne* kýty i plece 17/5; Gt. Jar. 95 *tuczních* polí 9/26 (2).
tučnýš v. tučnýš.

- 1173. tudy**, přísl.;
Záb. 245 *tudí* ty, jáz *tudí* 24/22—23;
Záb. 106 *tudí* taže 22/11; Záb. 94
jáz pójdu *tudí* 22/6; Záb. 127 spěj
tudí 22/23; Čst. 162 vojska *tudí*
jdúce 16/26 (6).
tuhý v. *tuhý*.
- 1174. tuhý**, adj.;
Positiv. Plur. Acc. masc. Jar. 160
napínachu *tuhí* luky 11/9; Kompar.
Sg. N. fem. Jar. 116 bieda vstane
tuzsía 10/8 (2).
- 1175. tül**, masc.;
Plür. N. Jar. 24 plní *tulí* 13/2 (1).
- 1176. túlec**, masc.;
Sg. N. Jar. 284 zarachoce *tulec*
s lukem 13/31 (1).
túli v. *túl*.
túly v. *túl*.
- 1177. tur**, masc.;
Sg. NAcc. Jar. 202 jak *tur jarý* 12/6;
Čst. 206 liška oblúdí *tur* jarohlavý
17/15; Gt. Lud. 114 praděd můj zbi
diva *tura* 20/2 (3).
tura v. *tur*.
- 1178. tuří**, adj.;
Sg. N. fem. Lud. 111 *tursí* hlava
20/1 (1).
- 1179. túžiti**, sloveso;
Impt. 2. plur. Ben. 21 *netuzte* kmetie,
netuzte 6/25 (2).
tužšá v. *tuhý*.
tužši v. *tuhý*.
tužšia v. *tuhý*.
tuže v. *túžiti*.
tvého v. *tvój*.
tvém v. *tvój*.
- 1180. tvój**, náměstka;
Sg. Nom. (Acc.) masc. zlom. *tuoi*
druh 2/7; fem. Čst. 161 obět *tuoié*
16/24; Acc. fem. Zbyh. 14 *tuu* drahú
25/11; Gt. masc. Čst. 133 vraha *tue*^o
16/11; Loc. masc. Ol. 21 *potuem*
slově 5/14 (5).
toje v. *tvój*.
toří v. *tvoriti*.
- 1181. tvoriti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jar. 8 máti božia divy
tamo *tworsí* 7/26—27; Jar. 125 máti
božia divy *tuorí* 10/15 (2).
torá v. *toráy*.
torda v. *toráy*.
torde v. *toráy*.
- 1182. tvrdost**, fem.;
Sg. Loc. Čst. 156 *natvrdosti* nebes
16/21 (1).
tvrdosti v. *tvrdost*.
torá v. *toráy*.
torá v. *toráy*.
- 1183. tvrdý**, adj.;
Sg. NAcc. masc. Zbyh. 23 *twrdí*
nosec 25/17—18; Zbyh. 6 u hrad
twrdí 25/5; Zbyh. 17 u hrad *vtwrdí*
25/13; Acc. fem. Jar. 267 *twrdu* ocel
13/14; Gt. masc. (skl. jmenné) Zbyh.
7 kol *twrda* hrada 25/6; Zbyh. 31
u hrada *twrda* 25/23; Zbyh. 47 *stwrda*
hrada 26/4; Lud. 73 *stwrda* sedla
19/14; zlom. *twda* u- 4/10 (srov.
Mašek, ČČM. 1889, 233); Dat. masc.
(skl. jmenné) Zbyh. 30 ku hradu ku
twrdu 25/23; Loc. masc. Zbyh. 46,
Čst. 109 *wtwardie* hradě 26/4, 15/30;
Zbyh. 15 na tom *twrdie* hradě 25/12
(13).
twú v. *tvój*.
ty v. *ten*.
- 1184. ty**, náměstka;
Sg. NVoc. Ben 1—3 aj, *tí* slunce..
tí-li si žalostivo? čemu *tí* svietíš
6/16—17; Ol. 16 poslyš *tí*, kněže
5/11; Ol. 19 *tí* ny vedi 5/13; Čst.
142 vsedni *tí* 16/17; Záb. 28 *tí* mluvi
20/32; Záb. 46 aj, *tí* Záboju, *tí* pėješ..
21/11; Záb. 50 tako *tí* mě (pohýbáš)
21/13; Záb. 116 *tí* si parob 22/17;
Záb. 117 *tí* rci 22/17; Záb. 149—150
aj, *tí* zhovadilý, *tí* veliká potvoro
23/5; Záb. 167 aj *tí* vraže 23/13;
Záb. 168 čemu *tí* piješi 23/14; Záb.
187 *tí* udatý lve! 23/25; Záb. 145
tudy tí, jáz *tudy* 24/22; Zbyh. 3 aj,
tí lese 25 2; Zbyh. 13 *tí* holúbče
25/10; Zbyh. 15—16 *tí* Zbyhoni, *tí*
uchváti! 25/11—12; Zbyh. 18, 20,
22 *tí* bysi byl... 25/14, 15, 17; Jah.
7 ach, *tí* trnie 26/24; Róż. 1 ach, *tí*
róže 28/2; Skf. 11, 12 *tí* malitký
skřivánče, *tí* bys niem leťal 28/29—30;
Acc. a) Záb. 167 běs *wtie* 23/14;
Kyt. 15 kto *tie* pusti 26/19; b) (= Gt.)
Kyt. 9 kto *tebe* sváza 26/15; Kyt. 12
kto *tebe* sáze 26/17;
Dat. a) Ol. 17, 18 böh *tí* bujarost
da, böh *tí* věhľasy da 5/12—13; Čst.

- 133 vet *tí* zbraň je 16/11; Zbyh. 23 kdyby *tí* byl.. nosec 25/17;
b) Jar. 229 obět *tobie* vzdámy 12/26; Záb. 52 *tobie* dáno 21/15; Zbyh. 13—14 *tobie* mutno; *tobielt* krahujec uchvátí družu? 25/10—11; Zbyh. 19 kdyby *tobie* bylo... 25/14; Zbyh. 21 kdyby *tobie* byla 25/16; Zbyh. 25—27 *tobie* srdce přeudatno, *tobie* braň je silná, *tobie* tiežek železný mlat 25/18—19; Jar. 225 *ktobie* 12/23; Lok. Zbyh. 3 *wtobie* jáz letávach 25/3; Plur. NAcc. Op. 1, 3 ach, *wí* lesi,.. čemu *ui* se zelenáte 28/17—18; Jar. 201 koho *wy* žízn trápí 12/6; Gt. Lud. 35 nebudi *vaf* tajno 18/27; Lud. 38 kací *zuaf* 18/28; Záb. 183 rozstúpi se *uaf* jeden hluk 23/23; Dat. Ben. 15 paky *wam* vyžehajú 6/22; Ben. 22 juž *uam* travička vstává 6/25; Jar. 1 zvěstuju *wam* 7/21; Jar. 4 naddivno *wam* 7/24; Záb. 22 *uam* pēju 20/28 (59). *týkachu* v. *týkati*.
- 1185. týkati sě,** sloveso;
Aor. 3. pl. Čst. 95 muž k muži *fié* *tíkachu* druh druha 15/21 (1).
U v. *v*.
- 1186. u,** předložka;
Čst. 242 *u* Vlaslava 18/5; Zbyh. 31 *u* hrada 25/23; Zbyh. 41 *u* svéj krásnej děvy 25/31; ·Skř. 2 *u* panského sada 28/25 (4).
u- zlom. *twda u-* 4/10.
ubieha v. *ubiehati*.
- 1187. ubiehati,** sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 210 vše *ubieha* v zad 24/4 (1).
učista v. *učiti*.
- 1188. učiti,** sloveso;
Aor. 3. du. Záb. 60 tamo mečem i mlatem i oščepem *učísta* paží 21/19 (1).
-ud zlom. *-ud* 1/25 (tak četl 1819 Hanka; nyní již setřeno Mašek, ČČM. 1889, 225).
- 1189. úd,** masc. ;
Plur. Acc. Ol. 17 u vše *udi* 5/12; Dat. Čst. 46 zemdleným *udō* 14/29; Loc. Čst. 43 *poudech* 14/27; Lud. 32 *uudech* 18/25 (4).
uda v. *udati sě*.
- 1190. udatenstvie,** nt. ;
Sg. Nom. Jar. 99, 268 chrabrost, *udatenstvie* 9/29, 13/21 (2).
- 1191. udati sě,** sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 272 když mu teplú krev *fié* *uda* zřieti 13/23 (1).
udatna v. *udatný*.
udatno v. *udatný*.
udatnu v. *udatný*.
- 1192. udatný,** adj. ; srv. *přeudatný*.
Sg. Nom. nt. (skl. jmenné) Zbyh. 19 kdyby tobě bylo srdce *udatno* 25/15; Gt. masc. (skl. jmenné) Čst. 70 *udatna* Čsmíra 15/7; Instr. fem. Ol. 54 před *udatnu* sěčiu 6/8; Plur. Instr. Ol. 3 *sudatními* sbory 5/2 (4).
udatnými v. *udatný*.
- 1193. udatý,** adj. ;
Sg. Nom. masc. Záb. 187 ty *udati* lve 23/25 (1).
údech v. *úd*.
uderí, *uderí* v. *uderiti*.
uderichu, *uderichu* v. *uderiti*.
uderily, *uderily* v. *uderiti*.
- 1194. uderiti,** sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 141, Jar. 127 *uderí* mečem 23/1, 10/16; Záb. 143, Jel. 16 *uderí* mlatem 23/2, 27/19; Ol. 49 strach *uderí* u Polany 6/4; Lud. 127 mečem v meč *uderí* 20/8—9; 3. plur. Ol. 45 *uderichu* rány bubni 6/1; Part. N. plur. Jar. 245 *uderití* zvuky bubnov 13/5; Infin. Čst. 87 *uderiti* na hrad 15/16; sem i zlom. s vy(soka *ude*(ri.. 3/21; zlom. na P)olany *vd*(eri.. 4/25 (11).
uderiti v. *uderiti*.
údicch v. *úd*.
- 1195. údolé,** nt. ;
Pl. Gt. Záb. 18; ze všech *údolí* 23/24 (1).
údolí v. *údolé*.
údom v. *úd*.
údy v. *úd*.
úfajúci v. *úfati*.
ufajúcim v. *úfati*.
- 1196. úfati,** sloveso;
Part. praes. Dat. plur. Jar. 211 Bób nám sešle pomoc *ufatucím* 12/13 (1).
- 1197. uh,** citosl. ;
Jar. 263 *uh* by ryk! 13/17 (1);
- 1198. Uher,** masc. ;
Plur. Nom. Jar. 97 nalit *uhrsie*

- v setniny sě shlukú 9/27 (1).
uhodnuce v. uhodnutí,
- 1199. uhodnutí,** sloveso;
 Praes. partic. Plur. Nom. Jar. 49 aby
 zvěstovali *uhodnuce* 8/24 (1).
Uhřie v. Uher.
- 1200. ucho,** nt;
 Sg. NAcc. Jar. 162 siemu Tatařin
ucho stríeže 13/17; Dat. Čstm. 247
 (k)radostnu *uchu* 18/8 (2).
uchu v. ucho.
uchváti v. uchvátiti.
uchvátichu v. uchvátiti.
- 1201. uchvátiti,** sloveso;
 Aor. 2. 3. sg. Zbyh. 16 ty *uchuatí*
 drahú 15/12; Zbyh. 14, 15 Zbyhoň
uchuatí (ju) 25/11, 26/3; 3. plur. Ben.
 41 hněvi *uchuatichu* obě straně
 7/1—2; Záb. 216, 235 vody *uchua-*
tichu mnostvie cuzích 24/7, 18 (6).
 -nie- zlom -nie° 1/3 (dle Maška ČČM.
 1889, 220—221).
ukázati v. kázati.
- 1202. ukrutník,** masc.;
 Sg. Dat. Záb. 117 ty rci svému
ukrutníku 22/18 (1).
ukrutniku v. ukrutník.
uleče v. uleknúti sě.
- 1203. uleknúti sě,** sloveso;
 Aor. 3. sg. Záb. 175 *vleciešie* duše
 mlata 23/18; Jar. 285 *vleciešie* veš
 l'ud 13/32; 3. plur. Čst. 242 *ulekufie*
 u Vlaslava súcí 18/5 (3).
ulekú v. uleknúti sě.
- 1204. um,** masc.;
 Sg. NAcc. Jar. 3 veš svůj *vm* sbie-
 rajte 7/23; zlom. *vum* bystr- 4/20;
 Gt. Jar. 65 hnachu *bezuma* 9/3;
 (Du.?) Plur. Nom. Záb. 63 kehdy
 paže bieše dorostla i jejú *umi* 21/21
 (4).
uma v. um.
umdlá v. umdlý.
- 1205. umdlý,** adj.;
 Du. NAV. Jar. 190 svá *umdlá* zraky
 obraciechu 11/31 (1).
umi v. um.
umy v. um.
unavena v. unavený.
- 1206. unavený,** adj.;
 Du. NAV. masc. Lud. 80 oba *vna-*
uena biesta 19/17 (1).
unaviti sě v. unavený.
- uondána v. uondaný.*
- 1207. uondaný,** adj.;
 Du. NAV. masc. Lud. 62 i tak *von-*
dána biesta 19/8 (1).
uondati v. uondaný.
upěchu, úpěchu v. úpěti.
upěti v. úpěti.
- 1208. úpěti,** sloveso;
 Aor. 3. plur. Čst. 243 *upiechu*
 i vzhóru.. 18/5 (bývalo chybně čteno
upěchu); Infin. Ben. 74 i by Němcem
vpieti 7/18; Záb. 193 i by *vpieti*
 vrahóm 23/28 (3).
upiechu v. úpěti.
úporno v. úporný.
- 1209. úporný,** adj.;
 Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné) Záb. 84
 srdce *uporno* k králu 22/1 (1).
upúščeť v. upúščeťi.
- 1210. upúščeťi,** sloveso;
 Impt. 2. sg. Záb. 188 *nevpuscietí* būfit
 u vrahy 23/25 (1).
urno v. jarný.
urný v. jarný.
- 1211. úroda,** fem.;
 Plur. NAcc. Jar. 95 *vrodí* tučných
 polí 9/26 (1).
úrody v. úroda.
urosti v. urostlý.
urostlého v. urostlý.
- 1212. urostlý,** adj.;
 Sg. Gt. masc. nt. Lud. 8 těla *vrost-*
lého krásně 18/14 (1).
úsilno v. úsilný.
- 1213. úsilný,** adj.;
 Sg. Nom. Acc. nt. (skl. jmenné,
 v platnosti přísl.) Jar 124 *ušilno* sě
 drúce 10/14; Záb. 29 přijíde *ušilno*
 v dědinu 21/1 (2).
uslyše v. uslyšeti.
- 1214. uslyšeti,** sloveso;
 Aor. 3. sg. Jar. 16 Kublajevna *ušlīše*,
 že.. 7/32 (1).
usnuh v. usnúti.
- 1215. usnúti,** sloveso;
 Aor. 1. sg. Róž. 10 *ušnuh*; snieše
 mi sě 28/7 (1).
úst v. ústa.
- 1216. ústa,** plur. nt.;
 NAcc. Jah. 32 čelovách *ušta* 27/5;
 Jar. 188 vypražená *ušta* otvierachu
 11/29; Gt. Záb. 179 *zúft* vojnóv
 23/20 (3).

- 1217. ustanoviti**, sloveso; srv. *stanoviti*.
Praes. 1. sg. Lud. 54 jáz kněz sám *uflanowiu* 19/4 (1).
ustanowiu v. *ustanoviti*.
- 1218. ustavený**, adj. ;
Sg. N. masc. Lud. 18 kdaž bě den *ustaweni* 18/19 (1).
ustawiti v. *ustavený*.
- 1219. ustúpati**, sloveso ;
Inf. Záb. 194 i by *vstupati* vrahóm 23/28; Jar. 162 i by Tatarovóm *vstupati* 11/10 (2).
ustúpeno v. *ustúpiti*.
- 1220. ustúpiti**, sloveso ;
Perf. pass. 3. sg. Záb. 164 ni tamo *ustupeno* 23/12 - 13 (1).
uswadnúti v. *usvědnući*.
- 1221. usvěděti**, sloveso ;
Part. perf. Sg. N. fem. Róż. 5 čemus *uswiędewsi* opadla 28/4 (1).
usvěděwši v. *usvěděti*.
usvědla v. *usvědnući*.
- 1222. usvědnući**, sloveso ;
Perf. 2. sg. Róż. 4 čemus raně *uswiędla* 28/4 (1).
- 1223. úsvět**, masc. ;
Sg. Gt. Zbyh. 41 do *uswieta* leže 25/32 (1).
úswěta v. *úswět*.
uswiędewši v. *usvěděti*.
uswiędnući v. *usvědnući*.
- 1224. utiekati**, sloveso ;
Inf. Jar. 264 počechu *utiekati* 13/18 (1).
- 1225. útroba**, fem. ;
Sg. Acc. Jar. 181 žizn *utrobu* kruto smáhše 11/24; Plur. Dat. Jar. 228 daj svlaženie *utrobam* našim 12/25; Loc. Ol. 9 *wutrobach* vieru 5/6 - 7; Ben. 43 hněvi vzbúfichu sě *wutrobach* 7/3 (4).
útrobách v. *útroba*.
útrobám v. *útroba*.
útrobu v. *útroba*.
- 1226. uváděti**, sloveso ;
Imperf. 3. sg. Čst. 65 *uwadięse* biedu na lud 15/14 (1).
uwáđieše v. *uwáđěti*.
- 1227. úval**, masc. ;
Sg. NAcc. Čst. 226 zastúpi *uwal* 17/27; Záb. 16—17 otvede *wuwal*, v ponižený *uwal* hlubokého lesa 20/26; Gt. Záb. 73 vystúpichu *zuwala* v dúbrawu 17/1; Čst. 228 *zuwala* 17/29; Dat. Čst. 180 blížíše sě *kuwalu* 17/1; Loc. Čst. 177 kúpi *wuwale* u vysokéj trávě 16/32; Plur. Loc. Ben. 57 *powwalech* 7/10 (9).
úwala v. *úwal*.
úwale v. *úwal*.
úwalech, *úwaléch* v. *úwal*.
úwalu v. *úwal*.
- 1228. uzda**, fem. ;
Sg. Acc. Jah. 30 za stříbrnú *uzdu* 27/4; Instr. Čst. 178 kóň i *suzdu* 16/33 (2).
uzdu v. *uzda*.
uzdú v. *uzda*.
uzřieš v. *uzřieti*.
- 1229. uzřieti**, sloveso ;
Praes. 2. sg. Čst. 115 *uzrsieš* krvá-ceti vrah svůj 15/33 (1).
už v. *juž*.
- 1230. úže**, fem. ;
Plur. Instr. Čst. 97 spevnichu *vzemí* 15/23; Čst. 101 spēchhu *uzemí* 15/25 (2).
úžemi v. *úže*.
V v. *vz*.
- 1231. v**, předložka; mívá trojí tvar: *v*, *ve*, *u*:
I. *v* (co by zde chybělo, hledej pod *u*):
A. S *Akkus*. 1. opakováno: Záb. 105 *wpuowleuo* 22/11 (mnohdy opakováno *v-u*; srovn. pod *u*); 2. prostě: Čst. 223 (2×) 235, Ol. 21, Záb. 210 *wzad* 17/25, 18/1, 5/15, 24/4; Čst. 209 *wzadad* 17/16; Ben. 50, Záb. 58 *wleš* 7/6, 21/18; Záb. 13, 79, 81 *wles* 20/25, 21/31—32; Zbyh. 47 (2×) *wlefi* 26/4, 5; Ben. 69, Jar. 136, Čst. 48, Záb. 209, 249 *wleuo* 7/15, 10/23, 14/30, 24/4, 24; Ol. 20 *wlewo* 5/15; Záb. 184 *wleuo* 23/23; Jar. 65, 101, 237, Čst. 23 *wrsadí* 9/3, 9/31, 12/33, 14/16; Čst. 227, 235, Záb. 130 *wbok* 17/28, 18/1, 22/25—26; Jar. 130, 153, 154 *więdnu* 10/19, 11/4—5; Lud. 90 107 *wohradu* 19/22, 19/31; Jar. 83, 129 *wtatari* 9/16, 10/18; Čst. 146, 167, 181 *wdubrauu* 16/18—27, 17/1; Lud. 101, 125 *whelm* 19/28, 20/7; Čst. 230, Lud. 118 *wfebe* 17/29, 20/4; Ben. 31, Jar. 67 *wbromadu* 6/29, 3/4; Lud. 79, Kyt. 7 *wchladnu* 19/17,

26/14; Záb. 40, 128 *wciclo* 21/8, 22/24; Jar. 261, Záb. 53 *wfdrce* 13/16, 21/15; zlom. *wden* 2/23; Ol. 1 *wczru* 4/33; Ol. 23 *wmocnu* 5/17; Ben. 12 *wnafe* 6/21; Ben. 73 *wrowniu* 7/18; Jar. 97 • *wfetini* 9/27; Jar. 121 *wiefen* 10/12; Jar. 135 *woftru* hranu 10/22; Jar. 165 *wtrfie* 11/12; Jar. 170 *wnafpi* 11/16; Jar. 184 *wiutro* 11/27; Jar. 205 *wzakubu* 12/8; Jar. 208 *wpahubu* 12/11; Jar. 210 *wrozhorale* 12/12; Jar. 235 *wftani* 12/31; Čst. 11 *wkratini* 14/9; Čst. 74 i *wdrua* 15/9; Čst. 76 *whrad* 15/11; Čst. 81 *wfuote* l'udi 15/13; Čst. 97 *wdel* 15/22; Čst. 118 *wblahodieine* 16/1; Čst. 232 *wlutu* 17/31; Čst. 236 *wnoc* 18/1–2; Čst. 238 *wfiru* 18/3; Lud. 34 *wtadobi* 18/26; Lud. *wdua* 20/8; Lud. 127 *wmecz* 20/8; Lud. 76 *wcrna* ščity 19/15; Záb. 16 *wuwal* 20/26; Záb. 17 *wponizeni* 20/26; Záb. 29 *wdiedinu* 21/1; Záb. 41 *wfurnki* 21/8; Záb. 57 *wmufka* 21/17; Záb. 67 *wdiedini* 21/23; Záb. 68 *wdol* 21/24; Záb. 1/24 *wkrok*.. i.. *wbran* 22/22; Záb. 128 *wftrstecu* 22/24; Záb. 138 *wludiek* 22/31; Záb. 145 *wdrseuo* 23/3; Záb. 167 *běs wtie* 23/14; Zbyh. 27 *whlauu* 25/20; Zbyh. 43 *wiuofino* 26/1; Kyt. 3. *wkouana* 26/12; Kyt. 9 *wkipru* 26/15; Jah. 4 *wbielitku* 26/22; Jah. 41 *wnarucie* 27/10; Jel. 10 *wlute* 27/15; Jel. 27 *wfuki* 27/26; Jel. 30 *wlitfte* 27/29; sem patří také *v ješut* (v. *ješut*, 2 dokl.) a *vňuž* (v. *vňuž*, 3 doklady); B. *S Lokalem*: Ben. 34, Jar. 255, Čst. 135 *wlefe* 6/31, 13/12, 16/12; Jar. 11, 89, 230 *wzemtech* 7/29, 9/21, 12/26; Čst. 124 (2×) *wfiemze* 16/5; Čst. 152, 172 *wzadech* 16/20, 29; Ol. 9, Ben. 43 *wutrobach* 5/6, 7/3; Jar. 9, Lud. 39 *wmirsie* 7/27, 18/29; Jar. 108, 223 *whnieute* 10/3, 12/22; Jar. 144, Čst. 59 *whuftie* 10/29, 15/1; Záb. 31, 37 *wcuzei* 21/2, 6; Čst. 109, Zbyh. 46 *wtwrdie* 15/31, 26/4; Zbyh. 40 *whradie* 25/31; Zl. *whdie* 28/32; sem patří i *vskoře* (v. s. v. 2 dokl.), *wnově* (v. s. *nový*, 1 dokl.); pak nejisto, zdali sem či pod Acc. zlom. *wchor-* 3/17, zlom. *wkrua-* 2/25; dále

Ben. 37 *wprsediu* 6/31; Ol. 7 *wnoznach* 5/5; Ol. 31 *v jutřniem* 5/24; Ol. 32 *wrantei* 5/24; Ol. 36 *wtichei* 5/27; Jar. 17 *wfiechze* 7/33; Jar. 28 *wzlatohlaue* 8/8; Jar. 82 *wftrfjemnech* 9/15; Jar. 103 *wzemi* 9/32; Jar. 140 *wtom* 10/27; Jar. 185 *wtaborsie* 11/27; Jar. 196 *wtatarech* 12/2; Jar. 224 *wkrajinach* 12/22; Čst. 37 *wdiedinach* 14/24; Čst. 54 *wfobie* 14/32; Čst. 89 *whuftotie* 15/18; Čst. 128 *wfluzbie* 16/7; Čst. 139 *wdnufnē* 16/55; Čst. 161 *wflupech* 16/25; Čst. 177 *wuwale* 16/32; Čst. 203 *wfukromi* 17/13; Čst. 217 *wrace* 17/22; Lud. 33 *v myslech* 18/26; Lud. 32 *nudech* 18/25; Lud. 47 *wfire* 18/33; Záb. 14 *wnocí* 20/24; Záb. 24 *whori* 20/30; Záb. 26 *wdiedinie* 20/31; Záb. 122 *wofwietie* 22/21; Záb. 142 *wfcitie* 23/2; Záb. 190 *wuce* mlatem i *wdruhei* mečem 23/26–27; Záb. 251 *wradoftnē* 24/25; Zbyh. 3 *wtobie* 25/2; Zbyh. 28 *wdole* 25/21; Zbyh. 44 *wfilnu* 26/2; Jah. 12 *wzelenie* 26/26; Jah. 16 *whuftei* 26/28; Jah. 34 *wnozici* 27/6; Jel. 13 *whorach* 27/17, Jel. 24 *wkazdei* 27/24; Jel. 25 *wchladnei* 27/25; Žez. 1 *Wširém* 28/11; Žez. 7 *wfadie* 28/15; Žez. 9 *w stoze* 28/15; Op. 3 *w zimě* 28/19; Op. 10 *wrouece* 28/22;

II. *ve* (v RK. jen při Locale):

Ol. 29, Róž. 10 *we sně* 5/22, 28/8; Jar. 280 *we krvi* 13/28; Jar. 5 *we vlasti* 7/24;

III. *u* (hlavně před retnicemi; vydání mnohdy m. u mají v):

A. *S Akkus.* 1) opakováno: Zbyh. 17 *v hrad*, *v hrad v tvrdý* 25/13; Ol. 49 *u vše u Polany* 6/4; 2) prostě: Ol. 20, Jar. 136, Čst. 47, Záb. 184, 209, 249 *v pravo* 5/14, 10/22, 14/29, 23/23, 24/3, 24; Ol. 21, Záb. 129 *v před* 5/15, 22/25; Ol. 17, 21 *u vše* 5/12 15; Čst. 74, Záb. 191 *u přiče* 15/9, 23/27; Jar. 219 *v porobu* 12/18, Jar. 93 *v pravú* 9/25; Jar. 231 *v věk* 12/27; Ol. 18 *v bujnú hlavu* 5/13; Čst. 15 *U boj* 14/11; Čst. 82 *v Pražany* 15/14; Záb. 69 *v přesilná* 21/25; Záb. 177 *v vojsku* 23/19; Záb. 188 *v vrahy* 23/26 (v později vyškra-

- báno; srvn. Mašek Lfilol. III. 159, ČČM. 1881); Zbyh. 6 *v* hrad *v* hrad 25/5; 25/5; Jel. 16 *u* prsi 27/19; Skř. 8 *u* kamenný hrádek 28/28;
 B. S. Loc. Čst. 153, 173, 209 *v* předě 16/20, 30, 17/17; Jar. 199, 207 *v* porobě 12/4, 10; Jah. 11, 17 *v* pochládeče 26/26, 29; Jar. 113 *v* Polšče 10/6; Jar. 122 *v* povodňu 10/12; Čst. 177 *v* vysokěj 16/32; Lud. 14 *v* prstencích 18/16; Záb. 160 *v* přelútej sěči 23/10; Záb. 202 *v* patách 23/32; Záb. 192 *v* vraziech 23/28; Jah. 20 *v* borcě 26/30; Žez. 5 *v* poli 28/14 (232).
-va zlom. *-ua* 3/22.
valé v. *valiti*.
válel v. *váleti*.
válely v. *váletí* sě.
válen v. *váletí*.
váleno v. *váletí*.
- 1232. váletí, sloveso;**
 Part. pf. N. sg. m. Zbyh. 18 ty bysi byl *ualel* 25/14; N. plur. fem. Čstm. 229 jak by hory . . . *ualelí* 17/29; Part. Perf. pass. N. sg. nt. Jar. 118 *valeno* den, *valeno* den vterý 10/9; Záb. 163 166 *u* *ualeno* ješče *u* *ualeno* zdě *u* *ualeno* tamo 23/12—13; Inf. Čst. 199 trudno nám *waletí* s těmi vrahy 17/11 (8).
- 1233. váletí sě, sloveso; srpn. i valiti.**
 Part. pf. N. plur. fem. Čst. 91 by *šie ualelí* klády 15/19 (1).
valil v. *valiti*.
- 1234. valiti sě, sloveso;**
 Praes. 3. sg. Čst. 27 ta *šie* dým *uale* po dědinách 14/18; Záb. 212, 231, vlna za vlnú *šie uale* 24/5, 16; Jar. 254 krev *šie uale* 13/11; Partic. perf. N. sg. masc. Ben. 50 jak by les v les *šie ualil* 7/6 (4).
- 1235. válka, fem.;**
 Sg. Acc. Lud. 39 v míře *ualku* ždátí 18/29 (1).
válku v. *válka*.
vám v. *ty*.
valné v. *valný*.
valněj v. *valnýj*.
- 1236. valný, adj.;**
 Sg. Loc. fem. Jar. 45 na rovni *walněi* 8/21; Plur. Acc. m. fem. Jar. 91 čtyřie *ualne* voje 9/23; Gt. Jar. 38 ze všech vlastní *ualních* 8/16 (3).
valných v. *valnýj*.
varito v. *varyto*.
- 1237. varyto, nt.;**
 Sg. NAcc. Záb. 19 vze *uarito* 20/27 (1).
vás v. *ty*.
- 1238. váš, nám. přís.;**
 Plur. Acc. m. f. Čst. 30 rozplaka *uaše* hlasy 14/20 (1).
vaše v. *vdš*.
váti v. *vieti*.
-vav zlom. *-vaw* 1/4.
- 1239. vaz, masc.;**
 Sg. Instr. Lud. 102 *wazē* s koně spade 19/29 (1).
vazem v. *vaz*.
ve v. *v*.
-vě zlom. *-uíe fuo-* 4/24.
- 1240. vece, zlomek slovesa; 3. sg. aor.;**
 zlom. *wece* 2/30; Ol. 15 *vece* Výhoň 5/10—11; Jar. 200 *uece* Věstoň 12/5; Čstm. 44 »Vojni« *wece* 14/27; Čstm. 125 *uece* Čstmír 16/6; Čst. 140 *uece* Čstmír 16/15; Čst. 202 Čstmír *uece* 17/13; Lud. 34 kněz *uece* 18/26; Lud. 113 hrdívými slovy *uece* 20/2; Zbyh. 12 podviže hlavu, *uece* 25/10 (10).
veceti v. *vece*.
- 1241. večer, masc.;**
 Sg. NAcc. Záb. 32 po *uecier* 21/3; Róż. 6 *wecier* sediech 28/5; Jar. 183 *wecier* tich tu projde 11/25—26; Dat. Záb. 162 *k uecieru* 23/12; Instr. zlom. *-jde uecerē* 1/27 (5).
večerem v. *večer*.
- 1242. večerní, adj.;**
 Sg. Nom. fem. Jar. 121 *wecierní* tma 10/12 (1).
večer v. *večer*.
věče, věčše v. *veliký*.
věčši v. *veliký*.
věčšie v. *veliký*.
věčnd v. *věčný*.
- 1243. věčný, adj.;**
 Sg. Nom. Voc. fem. Jar. 204 skvrno *wieczna!* 12/8 (1).
věčši v. *veliký*.
vede v. *věsti*.
věděla v. *věděti*.
- 1244. věděti, sloveso;**
 Part. pf. N. sg. fem. Kyt. 8, 11, 14 kda bych *uiedieti* 26/15, 17, 19 (3).

- vedi v. věsti.*
vědra v. vědro.
- 1245. vedro**, nt.;
 Sg. NAcc. Jar. 208 přetrpěchom naj-
 l'utějie *uedro* 12/12 (1).
- 1246. vědro**, nt.;
 Plur. NAcc. Kyt. 3 v kovaná *uiedra*
 26/12 (1).
- 1247. věhlas**, masc.;
 Sg. NAcc. Jar. 269 pod helmicú
 vebyster *uiehlaf* 13/21; Plur. Acc.
 Ol. 18 bóh ti *wiehlafi* da u bujnu
 hlavu 5/13 (2).
věhlasno v. věhlasný.
- 1248. věhlasný**, adj.;
 Sg. NAcc. nt. (skl. jm.) Čst. 203, 204
viehlafno.. mluvíti, *viehlafno*.. sě
 hotovati 17/13—14; Záb. 71 *wiehlafno*
 dávacu slova k slovóm 21/26 (3).
věhlasy v. věhlas.
věje v. vietí.
vějú v. vietí.
- 1249. věk**, masc.;
 Sg. NAcc. Jar. 231 shlad' je *vwiek*
 12/27; Du. Dl. Jar. 231 věky *wiekoma*
 12/28; Plur. (Du.) Acc. Jar. 231 u věk
 a *wieki* věkoma 12/28 (3).
věkoma v. věk.
věky v. věk.
-vele zlom. -uele 3/23.
vele v. ve'eti.
velé v. velí
velebyster v. velebystrý.
- 1250. velebystrý**, adj.;
 Sg. NAcc. masc (skl. jmenné) Jar.
 269 *velebífler* věhlas 13/21 (1).
velel'útá v. velel'útý
- 1251. velel'útý**, adj.;
 Sg. Nom. fem. Jar. 277 pótka ovšem
weleluta 13/27 (1).
- 1252. velenie**, nt.; subst. verb. od *veleti*;
 Sg. NAcc. Záb. 118 dýmem jest nám
velenie jeho 22/18 (1).
- 1253. Veleslav**, masc.; osobní jméno;
 Sg. Gt. (= Acc.) zlom. *veleflaua-*
 2/21 (1).
Veleslava v. Veleslav.
veleslawnú v. veleslawný.
- 1254. veleslawný**, adj.;
 Sg. NVoc. masc. Ol. 16 ty, *uele-*
flauni kněže! 5/11—12; Sg. Acc.
 fem. Jar. 1 zvěstuju pověst *uele-*
flaunu 7/21 (2).
- 1255. veleti**, sloveso; srv. *velenie*.
 Aor. 3. sg. Čstm. 87—88 *uele*
 Čstmír.. *uele* 15/16—17 (2).
veleuele v. velí.
- 1256. velí**, adj.;
 Sg. N. nt. Jar. 77 sě *uele* zapolechu
 9/12; Záb. 254 tamó i *uele* duš tčká
 2 /47; Lud. 6 sobě i všem milú
uele 18/13; Čst. 134 vzradova sě
ueleuele 16/12; Sg Instr. m. nt. Jar.
 279 *welím* praskem 13 28; (platnost
 přísl.) Jar. 32 záviděchu *uelím* 8/11
 (7).
veliká v. veliký.
veliké v. veliký.
velikém v. veliký.
velikú v. veliký.
- 1257. veliký**, adj.;
 I. Positiv. Sg. N. fem. Záb. 150 ty
velíka potvoro! 23/5; Loc. m. nt.
 Záb. *ouelikē* pobiti 20/14; zlom.
pouelikē skře- 2/33—3/1; Instr. fem.
 Zbyh. 35 za *uelíku* sieňú 25/27;
 Plur. Acc. fem. masc. Lud 17 na hody
uelike 18/18; Loc. Jar. *ouelikích*
 bojoch 7/20; Jar. 2 *ouelikích* pótkách
 7/21—22;
 II. Kompt. Sg. N. fem. Čst. 196 síla
 stáše pětkrát *wiecfē* 17/9; nt. Jar.
 105 hoře hořa všeho *wiecfē* 10/1 (9).
velikých v. veliký.
velím v. velí.
- 1258. ven**, adv.;
 Čst. 112 pokroč z vče *uen* 15/32
 (1).
věnce v. věnec.
věncena v. věnčený.
- 1259. věnčený**, adj.;
 Sg. N. fem. Jar. 30 *uenciena* kame-
 niem i perlami 8/9 (1).
věnciti v. věnčený.
- 1260. věnec**, masc.;
 Sg. NAcc. Lud. 134—135 Ludiše
 mu *wienec* stavi, *uienec* z dubového
 listie 20/12—13; Plur. Acc. Ben. 25
 víte *uence* z polských květóv 6/27 (3).
věrnú v. věrný.
- 1261. věrný**, adj.;
 Sg. Acc. fem. Čst. 63 podáše *wiernu*
 ruku 15/3 (1).
ves v. veš.
vesna v. Vesna.
- 1262. Vesna**, fem.;

- Sg. Gt. Záb. 35 *zuefni* po Moranu 21/5 (1).
Vesny v. *Vesna*.
- 1263. věsti**, sloveso;
 Impt. 2. (3.) sg. Ol. 19 ty ny *uedi* 5/13;
 Čst. 15 Čstmíře! *uedi* mėsbory 14/11;
 Aor. 3. sg. Lud. 132 (panstvo) *uede*
 jej přede kněze 20/11 (3).
Vestoň v. *Věstoň*.
- 1264. Věstoň**, masc.; osobní jméno;
 Nom. Jar. 200 vece *Veston* 12/5;
 Gt. (=Acc.) Jar. 203 *Vestonia* za..
 paži chváti 12/7 (2).
Věstoňa v. *Věstoň*.
- 1265. veš**, náměstka:
 Sg. N(Acc.) masc. a) Jar. 3. *ues* svůj
 um 7/23; Jar. 165 *uef* tábor 11/13;
 Jar. 285 *uef* lud 13/32; Jar. 280 *ues*
 ve krvi zbrocen 13/28; Čst. 25 přes
ues den 14/17; Ben. 38 *wes* l'ud.
 6/32; Ben. 54 *ues* zvěř 7/8; Ol. 48
uef most 6/3; zlom. l'ud *uef* 2/22;
 b) Jar. 147 *wesken* tábor 10/32; Záb.
 186, 197 *wesken* les 23/24, 30; fem.
 a) Jar. 28 obvléčena bě *wfa* 8/8;
 Ol. 31 *wfa* Praha 5/23; b) Čst. 162
 pokloní se *wfie* vojska 16/25; sem
 (nebo k nt.) i zlom. *wfie* 1/1, 2/17
 (2 ×) 3/9; nt. a) Záb. 214, 233 *wfie*
 se hnáše 24/6, 17; Jar. 129 *wfie* se
 vzmuži, *wfie* v Tatory vnoči 10/18;
 Záb. 157—158 *wfie* stesasta i *wfie*
 zbrocesta 23/8—9; Ben. 28 pro-
 mění se *wfie* 6/28 (rovněž nutno
 doplniti t. 29 rúče se [vše] promě-
 níše; v rukopise omylem vypu-
 štěno); Ben. 71 *wfie* kamenie 7/16;
 Ol. 37 oružie *wfie* 5/28; Lud. 46
wfie se strojí 18/33; Jar. 100 *wfie*
 jich vspieranie 9/29; Jar. 103, Čst.
 38 *wfie* če.. bieše 9/32, 14/24; Čst.
 204 hotovati se *nawfie* 17/14; Záb.
 210 *wfie* ubicha 24/4; Záb. 246
wfie králevo 24/23; Zbyh. 40 *wfie* pobi
 25/31; srv. komp. s *vše-* (2 dokl.);
 b) Ben. 17 a *wfiecko* nám vyžehachu
 6/23; Acc. fem. Čst. 45 krutost *wfíu*
 14/28; Čst. 109 *wfíu* sílu; Záb. 50
 i *wfíu* bratř 21/14; Jar. 240 *wfíu*
 zemiú 10/27;
 Gt. masc. nt. a) Jar. 105 hořa
wfíeho 10/1; Jar. 61 *wfíe* luda 9/1;
 Záb. 139, Jel. 32 *zewfíe* lesa 22/32,

27/30; (oba tyto poslední doklady
 bývají někdy mylně čteny: *ze vša*);
 b) Čst. 223 *zewfía* lesa 17/25; Dat.
 masc. Zbyh. 2 *wfíe* lesu 25/5; DLoc.
 fem. a) Záb. 35 po púti *wfíei* 21/4;
 Ol. 58 *powfíei* Praze 6/11; Ol. 60,
 61 *powfíei* zemi 6/12, 13; b) Záb.
 10 *powfíekei* vlasti 20/21; Loc. masc.
 nt. Ol. 56, Jar. 234 *powfíem* nebi
 6/9, 12/30; srv. *ovšem*. Instr. masc.
 Ol. 44 *sewfíem* se svým l'udem 5/33;
 fem. Ol. 5 *sewfíu* chasú 5/3; Ol. 57
 nad *wfíu* zemiú 6/10; Plur. Nom.
 masc. a) Jar. 22 vsedachu *wfí* 8/4;
 Záb. 65 *wfí* vyrazichu 21/22; Záb.
 70 na prsy *wfí* kladechu ruce 21/25;
 Záb. 213, 232 *wfí* voji 24/5, 16; b)
 Záb. 68 skočichu *wfíci* 21/24; Záb.
 123 hotovi *wfíci* 22/22; Lud. 19
 sněchu se *wfíci* 18/19; Lud. 16 by
 se páni *wfíci* sněli 18/18; Jar. 154
 zaměřichu *wfíci* v jednu stranu
 11/4; Jel. 33 sletují se *wfíci* 27/31;
 zlom. na P)oleny *wfíci* 2/8; NAcc.
 fem. Jar. 114, Záb. 49, 200 *wfíe* vlasti
 10/7, 21/13, 23/31; Róž. 9 *wfíe*
 dřiezhy 28/6; Jel. 35 *wfíe* děvice
 28/2; Záb. 3 *nawfíe* strany 20/16;
 Ol. 21 *uwfíe* pótky 5/15; nt. Čst.
 21, 230, Záb. 44 *wfíe* drva 14/14,
 17/29, 21/10; Ben. 55 *wfíe* nebeská le-
 tadla 7/9; Acc. masc. Jar. 102, Záb.
 140 *wfíe* voje 9/31, 23/1; Ol. 17
uwfíe údy 5/12; Ol. 49 *uwfíe* u Po-
 lany 6/4; Záb. 45 *wfíe* bohy 21/11;
 Záb. 36 *wfíe* krahuje 21/5; Jar. 104
wfíe křestány 9/33; Gt. zlom. *ot-*
wfíech 4/31, 4/33; Záb. 4 *ot krajín*
otewfíech 20/17; Jar. 238 (2 ×), Záb.
 185 *zewfíech* 12/33, 23/23; Jar. 38
sewfíech vltartí 8/16; Jar. 168 *wfíech*
 dvadesět 11/15; Ol. 7, 8 *wfíech* sto
 5/4, 6; snad sem i zlom. *wfíech* 1/26;
 Dat. Záb. 75 (2 ×) *kewfíe* 21/28;
 Záb. 11 ke *wfíem* 20/21—22; Lud.
 6 sobě i *wfíem* milú 18/13; Ben. 39
wfíem Sasóm 7/1; Jar. 47 *wfíem*
 svým čarodějém 8/22; Loc. Jar. 90
 Čst. 43, Záb. 88 *powfíech* 9/22, 14/27,
 22/3; Instr. Čst. 191 *wfíemi* kroky
 17/7; zlom. *émi* 2/1 (dle Maška,
 ČČM. 1889 = *wfíemi*) Srvn. i *sien*,
ovšem a kompos. se *vše-* (109).

- 1266. vet**, mezl. ;
Čst. 133 *vet* ti zbraně! 16/11 (1).
- 1267. vetchý**, adj. ;
Plur. Gt. Ben. 60 kot *vetchých* dřev 7/11; Instr. Jar. 68 *vetchými* slovesy 8/30 (2).
vetchých v. *vetchý*.
vetchými v. *vetchý*.
větri v. *vietr*.
- 1268. větríček**, masc. ;
Sg. Nom. (Acc.) Kyt. 1 věje *uietrstieček* 26/10 (1).
větší v. *veliký*.
- 1269. větvice**, fem. ;
Sg. Loc. Zbyh. 50 na jednej *uietuici* 26/7 (1).
větuici v. *větvice*.
vévodí v. *vévoditi*.
- 1270. vévoditi**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Jar. 5 kdě Olomúc *wewodi* 7/25 (1).
věza v. *viezti*.
vězati v. *viesti*.
vezdě v. *veždě*.
vezdy v. *veždy*.
vězech v. *viezti*.
- 1271. vězeti**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Čst. 57 kdě Kruvoj *uiezi* Vojmíra 14/33 (1).
vězi v. *vězeti*.
věž v. *věže*.
- 1272. veždě**, přísl. ;
Zbyh. 31 nociu *wezdie* temno 25/23 až 24; Zbyh. 40 hradem *wezdie* běha 25/31; Zbyh. 52 *wezdie*, kamo zechtě 26/9; Záb. 74 *uezdie* ke všem dřevóm 21/28; Záb. 219 po krajinách *wezdie* 24/8; Záb. 224 225 *wezdie* po vlastech, *wezdie* srážechu je 24/8, 11; Záb. 250 *uezdie* širú silú 24/24—25; Záb. 160 kolkol její *wezdie* 23/10 (9).
- 1273. veždy**, přísl. ;
Lud. 40 *uezdi* nám súsědé Němci 18/29; Jah. 23 *uezdi* mi říckáše 26/31; Žez. 4 že nenie *wezdi* jaro 28/13; Žez. 6 by *uefdi* jaro bylo 28/14; Žez. 8 by *wezdi* léto bylo 28/15; Žez. 10 by *wezdi* jeseň byla 28/16; Žez. 12 by *wefdi* zima byla 28/17 (7).
- 1274. věže**, fem. ;
Sg. Gt. Čst. 112 pokroč *zuezie* 15/32 (1).
-vicem zlom. *-uicē* 1/3 (dle Maška, ČČM. 1889, 220—221 čtení chybné).
vícestvě v. *vícezstvie*.
vícestvom v. *vícezstvie*.
vícestvi v. *vícezstvie*.
vícestvie v. *vícezstvie*.
vícestviem v. *vícezstvie*.
vícezit v. *víceziti*.
- 1275. viceziti**, sloveso ;
Sup. Čst. 127 kroci chvátajú *vícezit* 16/7 (1).
- 1276. vicezstvie**, nt. ;
Sg. NAcc. Ol. 55 aj, *uicefluie* jesti dáno 6/8; Čst. 153, 172 *zauicefluie* v zádech, *zauicefluie* v předě 16/20, 29 (čtyřkrát); Čst. 132 *uicefluie* hlas vojsk vzhlásá 16/10; Čst. 246 zevzní *uicefluie* 18/7; Jar. 119 *wicefluie* se nekloni 10/16; Záb. 134 nám *uicefluie* dajú 22/28; Loc. Čst. *ouicefluie* 14/3 (nikoliv od *-stvo*); Instr. Čst. 8 holedbáše se *vícefluie* 14/8; Záb. 182 bozi ny *uicefluie* dařichu 23/22; Záb. 253 bozi ny *uicefluie* dařili 24/26 (nikoliv od *-stvo*) (13).
vícezstviem v. *vícezstvie*.
- 1277. vid**, masc. ;
Sg. Instr. Čst. 244 před Čsmírovým *vidě* 18/6 (1).
videm v. *vid*.
- 1278. viděti**, sloveso ;
Inf. Čst. 207 zdě ny *uiděti* Vlaslavu shóry 17/15 (1).
- 1279. vienek**, masc. ;
Sg. NAcc. Kyt. 16 tomu bych dala *uienek* 26/20 (1).
- 1280. viera**, fem. ;
Sg. Acc. Ol. 9 jmě *vieru* 5/7; Záb. 83 jmě *wieru* 21/33; Čst. 62 oběce *wieru* 15/3 (3).
vieru v. *viera*.
vieru-? zlom. *uie* dachu 1/3 (tak Mašek, ČČM. 1889).
- 1281. vieti**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Kyt. 1 *vicie* větríček 26/10; 3 pl. Jar. 239 chorúhvi jich *wieiu* 13/1; Lud. 13 vlaši zlatoštúci *uieiu* 18/16 (3).
- 1282. vietr**, masc. ;
Sg. N. Záb. 247 *uietr* búří přes

- vlasti 24/23; Pl. N. Jar. 233 vzdújů *wietrsi* 12/29 (2).
- 1283. viezti**, sloveso;
Part. praes. Sg. N. m. Zbyh. 46 jako mě zdě *wieza*, tak ju 26/4; Aor. 1. sg. Jah. 29 skočich s koně, *wiezech* na suk 27/3—4 (2).
vijte v. *viti*.
- 1284. vilný**, adj. ;
Sg. Nom. masc. Zbyh. 36 tamo Zbyhoň *uilní* 25/28 (1).
viol v. *viola*.
- 1285. viola**, fem. ;
Plur. Gt. Kyt. 5 kytice z *viol* a rózí 26/13 (1).
visá v. *viseti*.
- 1286. viseti**, sloveso ;
Praes. 3. plur. Jar. 240 těžcí meči po bocích jim *wífa* 13/2 (1).
víte v. *viti*.
vítězství v. *vítězství*.
- 1287. viti**, sloveso ;
Impt. 2. plur. Ben. 25 *víte* věnce 6/27 (1).
vladyk v. *vladyka*.
- 1288. vladyka**, masc. ;
Sg. N. Zbyh. 35 kdě *vladika* Zbyhoň 25/26 27; Plur. NAcc. Ol. 51 aj *wladiki* sěčné rány sěků 6/5; Ol. 2 *wladiki* sě sněchu 5/1; Gt. Ol. 3, 26 sedm *wladik* 5/2, 20; Ol. 43 osm *wladik* 5/33; Instr. Ol. 27 *wladikami* 5/20 (7).
vladykami v. *vladyka*.
vladyky v. *vladyka*.
- 1289. vlas**, masc. ;
Plur. Nom. Lud. 13 *wlasti* zlatostvúci 18/16; Gt. Kyt. 13 jehlicu *wlastow* 26/18—19 (2).
vlasi v. *vlas*.
- 1290. Vlaslav**, masc. ; osobní jméno ;
Sg. N. (Acc.) Čst. 7 *Vlastau* kněz 14/7; Čst. 16 nadutý *Vlastau* 14/2; Čst. 31 kto? *Vlastau* 14/20; Čst. 129 bozi chtějú stepati *Vlastau* 16/8 (ale *a* [již starým písafem] vyškra-báno [takže by patřilo vlastně pod Gt. (-Acc.)]; srv. ČČM. 1881, 143); Čst. 194 vojivný *Vlastau*. 17/8; Čst. 231 vyskoči *Vlastau* 17/30; Čst. 233 srazi *Vlastau* 17/32 (za tím *a* vyškra-báno, Mašek Lfil. III. 188); Čst. 234 *Vlastau* po zemi sě koti 17/32; Gt. (srovn. pod Nom.) Čst. 237 ze silna *Vlastaua* 18/2; Čst. 242 u *Vlastaua* 18/5; Dat. Čst. 3, 6, 232 protiv *Vlastauu* 14/5, 7, 17/31; Čst. 227 protivu *Vlastauu* 17/28; Čst. 207 zdě ny viděti *Vlastauu* 17/15; Instr. Čst. nad *Vlastauem* 16/7 (17).
Vlastava v. *Vlastav*.
Vlastavem v. *Vlastav*.
Vlastavobojce v. *Vlastavobojec*.
Vlastavobojcem v. *Vlastavobojec*.
- 1291. Vlastavobojec**, masc. ;
Sg. Instr. Čst. 243 před Čsmírem *Vlastauoboičē* 18/7 (1).
Vlastavu v. *Vlastav*.
vlasov v. *vlas*.
- 1292. vlast**, fem. ;
Sg. Loc. Záb. 31, 37 v cuziej *wlasti* 21/2, 6; Záb. 10, Jel. 2 po *wlasti* 20/21, 27/11; Jar. 5 ve *wlasti* 7/24; Plur. Nom. zlom. *wlasti* 4/29; Jar. 9 *wlasti* naše 7/27; Jar. 16 uslyše, že *wlasti*. 7/32; (= Acc.) Záb. 247, 248 přes *wlasti* 24/24; Jar. 114, Záb. 49 vše *wlasti* 10/7, 21/13; Jar. 41 na jich l'udné *wlasti* 8/18; Záb. 200 přese vše *wlasti* 23/31; Gt. Jar. 38, 238 ze všech *wlasti* 8/16, 12/33; Lud. 20 z dalných *wlasti* 18/20; Loc. Jar. 90, Záb. 224 po *wlastech* 9/22, 24/11; Jar. 17 v siech že *wlastech* 7/33 (20).
vlastech v. *vlast*.
vlasti v. *vlast*.
vlasti v. *vlast*.
- 1293. vlastice**, fem. ;
Sg. NVoc. Ben. 8 sirá *wlastice!* 6/19 (1).
wlci v. *wlk*.
- 1294. vléci**, sloveso ;
Aor. (Praes.?) 3. sg. Jar. 82 kóň *wlecie* v střemnech vojewodu 9/15 (1).
wleče v. *wléci*.
- 1295. vlk**, masc. ;
Plur. Nom. Jar. 111 vůňž *wlci* ovce 10/5 (1).
- 1296. vlna**, fem. ;
Sg. N. Záb. 212, 231 *wlna* za vlnú sě valé 24/5, 16; Instr. Záb. 212, 231 *wlna* za *wlnu* sě valé 24/5, 16 (4).
wlnú v. *wlna*.
wložie v. *wložiti*.
wložichu v. *wložiti*.

- 1297. vložiti**, sloveso;
Praes. 3. sg. (plur.?) Čst. 21 pode vše drva *wložie* oběti 14/15; Aor. 3. plur. Čst. 96 drva *wložiechu* na rámě 15/22; Jar. 137 vz ramena *wložiechu* bystrá kopie 10/25 (3).
- 1298. Vltava**, fem. ;
Nom. Ol. 32 *wltawa* sě kúřie 5/24; Acc. Ol. 41 přes *wltawu* 5/31 (2).
Vltavu v. *Vltava*.
- 1299. Vněslav**, masc.; osobní jméno;
N. Jar. 178, 179 slavný *Vněslau* 11/22, 23; Jar. 126 zvolá *Vněslau* 10/16 (3).
wnide v. *wniti*.
- 1300. vniti**, sloveso;
Aor. 3. sg. zlom. *wnide* 3/22 (1).
wnoči v. *wnočiti*.
- 1301. vnočiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 225 Vojmír *wnoci* na ně chrabrú ruku 17/20; Jar. 129 vše sě vzmuži, vše v Tatory *wnoci* 10/19 (2).
wnově v. *nowý*.
- 1302. vňuž**, přísl. ;
zlom. *wnuz* 1/0; Jar. 111 *wnuz* vlci ovce 10/5; Jar. 150 na ručiech tu koněch *wnuz* hemziechu 11/1 (3).
vo- zlom. na *wo-* 3/18.
vod- zlom. *uod-* 3/20.
- 1303. voda**, fem. ;
Sg. Gt. Jar. 199 *wodí* dosti 12/4; Kyt. 3 nabiera *wodí* 26/12; DLoc. Kyt. 4 *pouodie* k děvě kytyce plyje 26/12; Plur. NAcc. Záb. 216, 235 *uodí* přenesechu 24/6—7, 18 (5).
vodě v. *voda*.
- 1304. vodice**, fem. ;
Sg. Acc. Kyt. 7 v chladnú *uodicu* 26/14; DL. Kyt. 15 po chladnej *uodici* 26/20 (2).
vodici v. *vodice*.
vodicu v. *vodice*.
vody v. *voda*.
- 1305. voj**, masc. ;
Sg. NAcc. Jar. 123 kolebáše sě *voi* křesťan 10/13; Čstm. 180 blížiše sě *voí* 17/1; Záb. 146 na *voí* 23/4; Plur. Nom. Voc. a) Záb. 213, 232 vši *voí* 24/5, 16; Čst. 34 *uoí* moji 14/21; Čst. 67 vzhóru, *voí*, tecte! 15/6; Čst. 68 zamiesichu sě *voí* 15/6; Čst. 182 *voí* ozvučení 17/1; Záb. 223 Zá-
- bojevi *uoí* 24/11; b) Čst. 160 dojdú i *voie* 16/24; Čst. 4 vstachu *woie* 14/5; Čst. 23 *uoie* v řady jdú 14/16; Čst. 53 tahú *voie* 14/32; Jar. 237 *woie* v řady hrnú 12/32; Jar. 63 do řad sě *voie* postavichu 9/2; Acc. Záb. 112—114 na králový *uoie*; sraziti nám drbí *voie*, *voie* své.. 22/15—16; Záb. 120 svola své *voie* 22/20; Záb. 140 nade vše *uoie* 23/1; Čst. 22 na *uoie* 14/16; Čst. 222 osěde četné *voie* 17/25; Jar. 38 sebra *woie* 8/15; Jar. 91 postavichu čtyřie *voie* 9/23; Jar. 102 rozprnuchu jich *voie* 9/31; Gt. Čst. 187 posleda *woiew* 17/4—5; Záb. 122 z králevých *woiew* 22/21; Dat. Čst. 92 nad hlavami *woiem* 15/20; Instr. Jar. 39 těže *fwoi* 8/16; Čst. 160 naloži šesti jezdcém *zauoi* 17/6 (31).
voj- zlom. před *uoí-* 2/12.
voje v. *voj*.
vojem v. *voj*.
- 1306. vojen**, masc. ;
Plur. NVoc. Čst. 44 *voini!* vece 14/27; Gt. Ol. 27—27 *voinow*, *voinow* přeudatných 5/20, 21; Čst. 13 svojich *voinow* 14/10; Čst. 86 Neklanových *voinow* 15/16; Záb. 179 *uoinow* Zábojevých 23/21 (6).
vojev v. *voj*.
- 1307. vojevati**, sloveso;
Inf. Jar. 59 počechu spolu *voiewati* 8/32; Jar. 194 nevzmožno pro žizn *uoiewati* 12/1 (2).
- 1308. vojevoda**, masc. ;
Sg. Acc. Jar. 82 kón vleče v střemnech *voiewodu* 9/16; Čst. 40 zaje *voiewodu* nám 14/25; Dat. Záb. 83 vieru *kuoiewodie* 21/33; Čst. 30 otvecechu *uoiewodie* Čsmiru 14/22 (4).
vojevodě v. *vojevoda*.
vojevodu v. *vojevoda*.
voji v. *voj*.
vojín v. *vojen*.
vojíni v. *vojen*.
vojínów v. *vojen*.
- 1309. vojivný**, adj. ;
Sg. N. masc. Čst. 194 *voiwní* Vlastav 17/8 (1).
- 1310. Vojmír**, masc.; osobní jméno;
Sg. Nom. Čst. 118 vznide *Voimír* 16/1; Čst. 123 chtieše *Voimír* 16/4;

Čst. 134 vzradova sě *Voimír* 16/11; Čst. 188 vskoči *Voimír* 17/5; Čst. 163 vsede *Voimír* 16/26; Čst. 201 tako *Voimír* 17/12; Čst. 211 sie sdieše *Voimír* 17/18; Čst. 225 *Voimír* vnoči 17/26; Voc. Čst. 110 vstup, *Voimírsie* 15/31; Čst. 125 vzhóru, *Voimírsie* 16/6; Acc. Čst. 57 vězí *Voimír* 14—15/33 - 1 (a starou prý rasurou vyškraabáno ČČM. 1881, 142) (11).

Vojmíra v. *Vojmír*.

Vojmíře v. *Vojmír*.

1311. vojna, fem.;

Sg. Dat. Čst. 1 *kuoinie* 14/4; Čst. 4 *kuoinie* 14/6 (2).

vojně v. *vojna*.

vojni v. *vojen*.

vojnóv v. *vojen*.

vojsk v. *vojska*.

1312. vojska, fem.;

Sg. Nom. zlom. *-oifka* 3/27; Čst. 162 pokoři sě *voifka* 16/25—26; Čst. 212, 213 hrnu sě *voifka* 17/18—19; Acc. Jar. 43 sebrachu převelikú *voifku* 8/20; Záb. 177 zanese *vvoifku* 23/19; Plur. NAcc. Záb. 248 *voifki* búrie. . 24/24; Záb. 250 širú silú *voifki* 24/25; Gt. Čst. 132 hlas *voifk* našich 16/10 (9). Srvn. i *vojsko*.

1313. vojsko, nt.; srvn. vojska;

Sg. NAcc. Čst. 191 jdíeše *voifko* 17/7 (o nepodařené, ale nikoli rasura; srv. ČČM. 1881, 143—144; jinak Mašek Lfil. III. 198) (1).

vojsku v. *vojska*.

vojsky v. *vojska*.

vola v. *volati*.

volajúci v. *volati*.

volajúcé v. *volati*.

1314. volánie, nt.; subst. verb. k volati.

Sg. NAcc. Ol. 40 slyše *uolanie* pastušino 5/30 (1).

1315. volati, sloveso; srv. voldnie;

Aor. 3. sg. Jar. 126 *wola* Vnčslav 10/16; Čst. 136 *uola* k bobóm tako 16/13; (Praes.?) Ben. 39 »Pomstu« *uola* »všem Sasóm« 6/32; Part. praes. Acc. plur. Jar. 225 vyslyš hlasy k tobč *uolaúuce* 12/23 (4).

voná v. *vonný*.

vonná v. *vonný*.

1316. vonný, adj.;

Sg. N. fem. Kyt. 5 kytice *uona* 26/13 (1).

vř- zlom. *vř-* 1/10.

vrace v. *vraceti* sě.

vracesta v. *vraceti* sě.

vracie v. *vraceti* sě

vraciesta v. *vraceti* sě.

1317. vraceti sě, sloveso;

Aor. 3. sg. Čst. 122 s kořistú *wracefie* lepá děva 16/4; 3. du. Záb. 61 i *wcesta fie* rozkošem 21/19 (2).

1318. vrah, masc.;

Sg. NAcc. Čst. 120 zře krvácti *w*h svůj 16/2; Jel. 14 podskoči naň *w*h 27/18; Voc. Záb. 167 aj, ty *w*ze 23/13—14; Gt. Čst. 133 zbraňe *w*ha tvého 16/11; Jel. 34 zlobú *w*raha 28/1; Dat. Záb. 153 kus ščíta *w*hu otrazi 23/7; Zbyh. 25 protiv *w*hu 25/18—19; Loc. Záb. 172 vrže po *w*se 23/16; Plur. Acc. Ol. 25 na Polany *w*rahi 5/19; Jar. 259 své *w*hi 13/15; Jar. 224 nad *w*rahi 12/23; Čst. 141 na *w*hi 16/16; Záb. 188 búřit *w*hi 23/26; Záb. 65 *w*z*w*hi 21/22; Gt. zlom. *w*rahow 4/9; Jar. 109 sprost' ny *w*how 10/3; Jar. 147 tábor *w*how 10/32; Jar. 216 našich *w*how 12/17; Jar. 289 Tatar *w*how 14/2; Jel. 12 *w*how shluky 27/16; Záb. 136 z četných *w*rahow 22/29; Záb. 242 hlúček *w*how 24/21—22; Záb. 262 i jim oružie pobitych *w*how 24/32; Dat. Ben. 36 protivu *w*hō 6/31; Záb. 53, 63 protiv *w*hō 21/15, 21; Záb. 193, 194 i by úpěti *w*hō i by ustúpati *w*hō 23/28—29; Ben. 7 kto ny *w*rahō vytrže 6/19; Čst. 214, 215 vzmnožichu *w*hō 17/19—20; Čst. 217 v. zrace *w*hō 17/22; Čst. 222 osěde voje *w*hō 17/25; Záb. 99 protiv králevým *w*hō 22/8; Záb. 178 *w*hom vyrazi z hrdl skřeky 23/19; Loc. Záb. 205, 224 *powzech* 24/2, 12; Záb. 192 *w*wrazech 23/28; Instr. Čst. 199 s těmi *w*hi 17/12; Záb. 199 *zaw*hi 23/31; Jar. 226 l'útými *w*hi 12/24 (41).

- vraha* v. *vrah*.
vrahóm v. *vrah*.
vrahóv v. *vrah*.
vrahu v. *vrah*.
vrahy v. *vrah*.
vraňan- zl. *wr-* 28/32.
- 1319. vrata**, pl. nt.;
 Nom. (Acc.) Zbyh. 33 otvořie sě ^u*wta* 25/25 (1).
- 1320. Vratislav**, masc.; osobní jméno;
 Sg. N. Jar. 202 tu *Vratiflau* .. skoči 10/6 (1).
vrátíše v. *vrátiti*.
- 1321. vrátiti sě**, sloveso;
 Impf. 3. sg. Záb. 67 v dědiny *wratí-
 fefie* byvšie blahost 21/23 (1).
vratno v. *vratný*.
- 1322. vratný**, adj.;
- Sg. NAcc. nt. (skl. jm.) Čst. 121 posla kořist *wratno* l'udem 16/3; Záb. 244 *wratno* krajínú! 24/22 (2).
vraze v. *vrah*.
vrazěch v. *vrah*.
vrazi v. *vraziti*.
vrazia v. *vraziti*.
vrazie v. *vraziti*.
vraziech v. *vrah*.
vrazili v. *vraziti*.
vrazista v. *vraziti*.
- 1323. vraziti**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Ol. 47 chorúhvi tu sboři na most *wraziu* 6/3 (bývalo čteno i *vrazie*, *vrazia*, *vrazili*, *vrazíu* atd.; srvn. Mašek Lfil. III. 195—196; rasury není ČČM. 1881, 140); Aor. 3. sg. Jar. 276 *wrazi* kruto na Kublajevica 13/26; Lud. 101 v helm mu *wrazi* ránu 19 28; Záb. 145 v dřevo *wrazi* mlat 23/3; 3. du. Lud. 118 hlavama v sebe *wraziſta* 20/4 (5).
vrazíu v. *vraziti*.
- 1324. vražba**, fem.;
- Sg. Acc. Jar. 217 sami *wrazbu* nad sobú spáchámy 12/17 (1).
vražbu v. *vražba*.
vraždieše v. *vražditi*.
- 1325. vražditi**, sloveso;
 Impf. 3. sg. zlom. *vzdeſe* 1/10 (možno čísti i *brázdíeše*; tak četl Hanka; Mašek ČČM. 1889 čte *Brázdóše*, nepodobně) (1).
vraže v. *vrah*.
- 1326. vražstvie**, nt.; (psáno foneticky);
 Sg. NAcc. Jar. 92 obnovichu *wra-
 flúie* s Tatařiny 9/24 (1).
- 1327. vražstvo**, nt.; (psáno foneticky);
 Sg. NAcc. Čst. 32 poslednie budi jeho *wſtuo* 14/21 (1).
vražú v. *vraziti*.
- 1328. vrci**, sloveso;
 Praes. 3. plur. Ben. 72 z loma ka-
 menie na Němce *wrhu* 7/17; Aor. 3. sg. Lud. 74 sám sě s koně *wrzie* 19/14 - 15; Lud. 129 Zdeslav se na zemiú *wrze* 20/10; Záb. 172 *wrze* po vraze 23/16; 3. plur. Jar. 144 kře-
 stěné náspy *wrrhu* 10/30; Inf. Jar. 205 v záhubu chceš *wrci* dobré l'udi 12/9 (6).
vřelú v. *vřelý*.
- 1329. vřelý**, adj.;
- Sg. Acc. fem. Jel. 23 země *wrsielu* krev pije 27/24 (1).
wrhnúti v. *vrci*.
wrhú v. *vrci*.
- 1330 vrch**, masc.;
- Sg. NAcc. Záb. 88 *wrch* ten 22/2; Záb. 252 šerý *wrch* 24/26; Ben. 56 po třetí *wrch* 7/9; Gt. Jar. 145, Čst. 208 kolkol *wrcha* 10/31, 17/16; Záb. 90, 97 *otwrcha* 22/4, 7; Dat. Záb. 87, 108 k modru *wrchu* 22/2, 13; Čst. 104, Záb. 258 k *wrchu* 15/27, 24/29; Loc. a) Čst. 169 *nawrfie* 16/28; Ol. 30 *nawrsie* 5/22; b) Čst. 149 na jejé *wrchu* 16/19 (*chu* nejspíše starou rasurou vyškrabáno; srvn. Mašek Lfil. III. 197, ČČM. 1881, 143); Plur. Nom. Ol. 33 promodrujú sě *wrrſi* 5/25; Instr. Ol. 34 za *wrchí* 5/25 (16).
wrcha v. *wrch*.
- 1331. vrchol**, masc.;
- Plur. Acc. Čst. 49 na jich *wrcholí* na vysokéj 14 30 (obyčejně čítá se Loc. na *wrcholí* (srvn. *na*) od *wrchole* fem.; ale k tomu čtení svádělo nepochopení adj. na *vysokéj*; toto však je moravským rozšířením vzniklý Acc. pl. *vysoké*; srvn. v RK. *najl'útějiej* atd., stmor. velice často; zdá se tedy čtení *wrcholy*, zvláště z ohledu smyslu, správnější); Instr. Zbyh. 42 přide slunce *wrcholí* dřev

- k hradu 14 30 (může být také čteno v vrcholy, pak by patřilo pod Acc.) (2).
vrchole v. vrchol.
vrcholí, vrcholy v. vrchol.
vrchu v. vrch.
vrchy v. vrch.
vrka v. vrkati.
- 1332. vrkati,** sloveso;
 Aor. 3. sg. Zbyh. 2, 11 žalostivo *vrka* 25/2, 25/9 (2).
vrše, vrsi v. vrch.
vrše v. vrch.
- 1332 a. Vrševic:** čte Mašek ČČM. 1889, 225 zlom. *řtřvřie-* 1/33 (asi nejistě).
vrši v. vrch.
- 1333. vršina,** fem.;
 Sg. Instr. Čst. 75 *nadvršinu* lesa 15/10; Plur. Acc. Čst. 159 nad *vršini* lesné 16/23—24 (2).
vršinu v. vršina.
vršiny v. vršina.
vrže v. vrci.
vs- zlom. jmiechu *w/-* 2/31.
vs- viz také *vz-*.
vse-, vsě- (jako *vseho, vsemu* atd., nebo *všeho, všemu* atd.) v. *veš*.
vsedachu v. vsedati.
vsedasta v. vsedati.
- 1334. vsedati,** sloveso;
 Aor. 3. du. Lud. 57, 70, 88 *wfedafta* oba na koně 19/5, 12, 21; 3. plur. Jar. 22 *wfedachu* vši na rúcie koně 8/3 (4).
vsěde v. vsiesti.
vsedni v. vsednutí.
- 1335. vsednutí,** sloveso;
 Impt. 2. sg. Čst. 142 nynie *wfednutí* ty na rúcie koně 16/16 17 (1).
vsi atp. v. *veš*.
- 1336. vsiesti,** sloveso;
 Aor. 3. sg. Čst. 163 i *wfiede* Vojmír na rúcie koně 16/26 (1).
vsiu v. veš.
vskoči v. vskočiti.
vskočich v. vskočiti.
vskočichu v. vskočiti.
- 1337. vskočiti,** sloveso;
 Aor. 1. sg. Jah. 39 *wzkocích* na konicček 27/8; 3. sg. Ol. 43 *wzkoci* kněz na most 5/32; Čst. 102 *wzkoci* řad třetiech na vteré 15/25; Čst. 188 *wzkoci* na svůj komoň 17/5; Lud. 98 na kón *wzkoci* 19/27; Lud. 112 *wzkoci* na oř 20/1; 3. plur. Čst. 99 *wzkocichu* mužie na sie drva 15/24; Záb. 204 *wzkocichu* hluci na koně 24/1 (8).
- 1338. vskóře,** přísl. (vlastně Loc. Sg. adj. *skorý* s předložkou *v*);
 Jar. 89 *w/korsie* roznosi se hoře 9/21; Čst. 23 *w/korsie* voje v řady jdú 14/16 (2).
vsta v. vstáti.
vstachu v. vstáti.
vstaň v. vstáti.
vstane v. vstáti.
vstanú v. vstáti.
vstáše v. vstáti.
- 1339. vstáti,** sloveso;
 Praes. 3. sg. Jar. 116 bieda *wftane* tužšia 10/8; Ol. 56—57 *wftane* jedno slunce po všem nebi, *wftane* Jarmír nad vsú zemiu opět 6/9—10; 3. plur. Ben. 47 *wftanu* kyji nad kyje 7/4; Impt. 2. sg. Jar. 108, 223 *vftan*, o Hospodine 10/2—3, 12/21—22; Imperf. 3. sg. Jar. 11, 12 búřa *wftafe* 7/29; Aor. 3. sg. Čst. 47 i *wfta* Čsmír 14/12; 3. plur. Čst. 4—5 *wftachu* voje, *wftachu* k vojně, *wftachu* na kniežecie slova 14/5—6; Lud. 42 ot stolóv tu *wftachu* páni 18/31; Inf. Čst. 1 káže *wftati* k vojně 14/4; Čst. 235 *wftati* nemožěše 18/1 (15).
vstávd v. vstávati.
- 1340. vstávati,** sloveso;
 Praes. 3. sg. Jar. 288 otkad slunce *wftaua* 14/1; Ben. 22 juž travička *wftaua* 6/26 (2).
vstřiecu v. střiece.
vstup v. vstúpiti.
- 1341. vstúpiti,** sloveso;
 Impt. 2. sg. Čst. 110, 111 *Wftup* Vojmíře, *wftup* se svú dcerú 15/30 až 31; Inf. Jah. 6 nemůže moje zmilitká na nožicu *wftupiti* 26/23—24 (3).
vša v. veš.
- 1342. však,** nám.;
 Sg. Nom. masc. Ben. 35 *wfiak* za oružie jmě cep 6/31; Záb. 3—85. *wfiak* jmě vieru k vojevodě, *wftak* srdce úporno.. *wfiak* zbraň.. 21 a 22/31—1; sem i zlom. *-iak* 2/12 (5).

- vše v. veš.*
všecek v. veš.
všeho v. veš.
všech v. veš.
všej, všej v. veš.
všem v. veš.
všemi v. veš.
všemu v. veš.
všestrašivo v. vŕestrašivý.
- 1343. vŕestrašivý**, adj. (snad možno i rozložiti *vše strašivý*);
Sg. NAcc. nt. (skl. jm. platnosti prísl.) Jar. 156 vzúpichu *wŕieŕaŕiwo* 11/6 (1).
vŕetichúnko v. vŕetichúnký,
- 1344. vŕetichúnký**, adj. (snad možno i rozložiti *vše tichúnký*);
Sg. NAcc. nt. (skl. jm. platnosti prísl.) Ol. 35 ticho *wŕietichunko* 5/26 a 27 (1).
vŕi v. veš.
vŕicci v. veš.
vŕicek v. veš.
vŕici v. veš.
vŕickéj v. veš.
vŕiem v. veš.
vŕiu v. veš.
vŕu v. veš.
-vŕu zlom. v)ŕiu l'udu 2/2 (Mašek ČČM. 1889, 226 myslí, že prvni písmě není w).
- 1345. vŕudy**, příslovce;
Jar. 158 křestěné na náspech *wfudi* stáchu 11/8 (1).
vŕasi v. vŕasiti.
- 1346. vŕasiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 261 v srdce po jilce meč *wŕasi* 13/16 (1).
vŕeré v. vŕerý.
vŕeréj v. vŕerý.
vŕerí v. vŕerý.
- 1347. vŕerý**, číslovka;
Sg. Nom. masc. Jar. 118, Záb. 13, 77, den *wterí* 10/10, 20/23, 21/30; Jar. 112 prvý boj ztracen, ztracen *wterí* 10/6; Dat. fem. Jar. 57 *wterci* póle Kublaj jmě vzdiechu 8/30; Instr. masc. Čst. 158 krokem *wterím* 16/23; Plur. Nom. masc. Lud. 66 kto chtie *wterší* na sědanie 19/10; fem. Zbyh. 34 otvořie sě (vrata) *wtere* 25/26; Acc. masc. Čst. 102 vskoči řad prvých na *wtere* 15/26 (9).
wterým v. wterý.
wy v. ty.
wydřel v. wydřieti.
- 1348. wydřieti**, sloveso;
Part. perf. Nom. sg. masc. Zbyh. 20 ty bysi byl *widrsiel* krahujcu svú drahú 25/15 (1).
wyháně v. vyháněti.
- 1349. vyháněti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 36 *wihanie* z hájev vše krahuje 21/5 (1).
- 1349 a. vyháně**, nt.; jeli jisto;
Sg. Loc. zlom. o pobiti Po)lanów i *wih*(nání 1/18 (1).
- 1350. Výhoň**, masc.; osobní jméno;
Sg. Nom. zlom. -)n Dub 4/14; Ol. 4 *Vihon* Dub 5/2; Ol. 15 vece *Vihon* 5/11; Dat. Ol. 9 *Vihoniu* 5/6 (4).
Výhoňu v. Výhoň.
wyhubit v. vyhubiti.
- 1351. vyhubiti**, sloveso;
Inf. Záb. 246 *wihubit* vše králewo 24/23 (1).
wycháziewasta v. vycháziewati.
- 1352. vycháziewati**, sloveso;
Aor. 3. du. Záb. 58 *wichaziewasta* v les 21/18 (1).
wyjde v. vyjiti.
- 1353. vyjiti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Čst. 239 aj, a *wiide* duša z řvúcej huby 18/3 (1).
wyletě v. vyletěti.
- 1354. vyletěti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 240 (duša) *wilctie* na drwo 18/3—4; Jel. 19 sie (duša) *wiletie* hrdlem 27/21 (2).
wymítěno v. vymýtiti.
wymýtěno v. vymýtiti.
- 1355. vymýtiti**, sloveso;
Part. pf. pass. Sg. NAcc. nt. Jah. 10 za to budeš, trnie, z borek *wimítieno* 26/25—26 (1).
wypadnuchu v. vypadnúti.
- 1356. vypadnúti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 34 *wipadnuchu* na ňu mezi dřevy 8/12 (1).
wyprahnúti v. vypražený.
wypražená v. vypražený.
- 1357. vypražený**, adj.;
Plur. NAcc. nt. Jar. 188 *wipzena* ústa otvierachu 11/29 (1).
wypražiti v. vypražený.
wyprost v. wyprostiti.

- 1358. vyprostítel**, masc. ;
Sg. Dat. Ben. 26 svému *uipříteliu* 6/27 (1).
- 1359. vyprostítí**, sloveso ;
Impt. 2. sg. Jar. 227 *wipřít* ny z osídl Tatar 12/24 (1).
vyrazi v. *vyraziti*.
vyrazichu v. *vyraziti*.
- 1360. vyrazítí**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Čstm. 219—221 *wirazí* Čstmír se zástupem i s ním *wirazí* Třas 17/22 24; Čst. 222 *uirazí* Čstmír protiv Vlaslavu 17/30; Jel. 18 *wirazí* dušu 27/20; Záb. 129 až 130 i *wirazí* Zábój.. i *wirazí* Slavoj 22/24—25; Záb. 135, 137 prudkost *uirazí* Ludiekem..; *uirazí* Zábój 23/29—30; Záb. 176 mlat dušu *uirazí* 22/18—19; Záb. 178 strach z hrdl *uirazí* skřeky 23/20; 3 plur. Ol. 46 *uirazichu* zvuky trúby 6/1—2; Jar. 78 na křesťany *uirazichu* 9/13; Jar. 131 *wirazichu* jako oheň z země 19/19—20; Záb. 65 *uirazichu* vz vrahy 21/22 (14).
vyráže v. *vyrážeti*.
- 1361. vyrážeti**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Záb. 196 strach z hrdl *uiraze* skřeky 23/30 (1).
vysadí v. *vysaditi*.
- 1362. vysadítí**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Lud. 73 *wifadí* jej z tvrda sedla 19/24 (1).
vyskoči v. *vyskočiti*.
- 1363. vyskočiti**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Čst. 231 *uifkoci* Vlaslav proti Čsmíru 17/30 (1).
vyslyš v. *vyslyšeti*.
- 1364. vyslyšeti**, sloveso ;
Impt. 2. sg. Jar. 225 *wiflif* hlasy 12/23 (1).
vysoká v. *vysoký*.
vysokej v. *vysoký*.
vysoko v. *vysoký*, *vysokorostlý*.
vysokorostlá v. *vysokorostlý*.
- 1365. vysokorostlý**, adj. ; možno čísti i *vysoko rostlý* ;
Plur. NAcc. nt. Čst. 89 drva *uifokorostla* 15/17—18 (1).
- 1366. vysoký**, adj. ;
I. Positiv. Sg. N. fem. (srv. *nevysoký*) ;
nt. (srv. *vysokorostlý*) ; Gt. nt. (skl.
- jm.) zlom. vy) *foka* ude(- 3/21 (srvn. Mašek ČČM. 1889, 231) ; Loc. Čst. 177 *wifokei* trávě 16/32; Pl. Acc. masc. Čst. 49 na jich vrcholy na *wifokei* 14/30 ;
II. Komparat. Sg. N. Acc. nt. Jar. 128 chorúhvú *uis* toči 10,17; Čst. 75 i *uis* nad vršínú lesa 16/10; Záb. 171 napřeže *wif* vzhóru 23/16 (6).
vystúpi, *vystúpi* v. *vystúpiti*.
vystúpichu v. *vystúpiti*.
vystúpista v. *vystúpiti*.
- 1367. vystúpiti**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Záb. 2 na skálu *uifstúpi* silný Zábój 20/15; 3. du. Lud. 63, 81 oba z dráhy *wifstúpifa* 19/9, 18; 3. plur. Záb. 73 *uifstúpichu* z úvala 21/27 (4).
- 1368. vystupovati**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Záb. 1 z črna lesa *uifstupuie* skála 20/15 (1).
vystupuje v. *vystupovati*.
výš v. *vysoký*, *výše*.
- 1369. výše**, fem. ;
Sg. Acc. a) Jar. 152 nosúce hlavy *wzwís* k chámovu stanu 11/3; b) Lud. 48 *wzuífi* na pavlači sedieče kněz 19/1 (2).
- 1370. Vyšehrad**, masc. ;
Sg. NAcc. Záb. 49 pohýbal *Vifehrad* 21/13; Dat. zlom. k Vy) *fehradu* k sl(avnému 2/11 (2).
Vyšehradu v. *Vyšehrad*.
vyšeň v. *vyšní*.
vyší v. *výše*.
- 1371. vyšní**, adj. ;
Sg. Dat. masc. (skl. jmenné) Čst. 66 *kuifnu* hradu 15/5 (1).
vyšňu v. *vyšní*.
vyšný v. *vyšní*.
vytče v. *vytknúti*.
- 1372. vytknúti**, sloveso ;
Aor. 3. sg. Lud. 110 *witcie* Zdeslav dlúhé dřievce 19/33 (1).
- 1373. vytrci**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Ben. 7 kto ny vrahóm *uitrze* 6/19 (1).
vytrhnúti v. *vytrci*.
vytrže v. *vytrci*.
vyžechachu v. *vyžehati*.
vyžehajú v. *vyžehati*.
- 1374. vyžehati**, sloveso ;
Praes. 3. plur. Ben. 15 paky vám

uizehatu dvory 6/22—23; Aor. 3. plur. Ben. 17 všeko nám *uizehach* 6/23 (2).

vyžehati v. *vyžchati*.

1375. vz, předložka (srv. i v);

I. *vz*: *vzhóru* (vždy *wzhoru*, 17 dokladů) v. s. v.; Jar. 155, 166 *wz* chlumek 11/5, 13; Jar. 152 *wz* výš 11/3; Lud. 48 *wz* výši 19/1; Jar. 274 *wz* Tatory 13/25; Jar. 137 *wz* ramena 10/24; Záb. 204 *wz* rúčie koně 24/1; Záb. 65 *wz* vrahy 21/22; Čst. 113 *wz* rané blaho 15/32; Jar. 86 *wz* křesťany 9/19; Jar. 175 *wz* dál 11/20;

II. *v-*: (před sykavkou) Lud. 72 hna *wspítibora* 19/13 (= *vz-* Spytibora; srv. Jungmann, Slovník V. s. ženu; *z* odsuto podobně jako níže *z* při *z*) (29).

vz- zlom. *wz-* 1/9.

vzbúřichu v. *vzbúřiti*.

1376. vzbúřiti sě, sloveso;

Aor. 3. plur. Ben. 43 hněvi *wzburšichu sie* v útrobách 7/2 (1).

vzdámy v. *vzdáti*.

1377. vzdáti, sloveso;

Praes. 1. plur. Jar. 216 *wzdamiľi* (sě) mečém vrahóv . . 12/16; Jar. 229 obět tobě *vzdami* 12/26; Inf. Čst. 124 chtieše obět *wzdati* bohóm 16/5 (3).

vzděchu v. *vzdiati*.

vzdějichu v. *vzdiati*.

1378. vzdiati, sloveso;

Aor. 3. plur. Jar. 56, 57 prvej póle Kublaj jmě *wzdiechu*, vterěj pole králi jmě *wzdiechu* 8/29—30 (schází obakrát slabika; byla by možna konjektura *vzdějěchu*) (2).

vzdújũ v. *vzdúiti*.

1379. vzdúiti, sloveso;

Praes. 3. plur. Jar. 233 *wzdúitiu* věčři 12/29 (1).

vzdýcha v. *vzdychati*.

1380. vzdychati, sloveso;

Aor. 3. sg. Zbyh. 8 žalostivo *wzdicha* 25/6 (1).

vze v. *vziati*.

vzě v. *vziati*.

vzech v. *vziati*.

vzechu v. *vziati*.

vzesta v. *vziati*.

vzěti v. *vziati*.

vzevzně v. *vzevzniati*.

1381. vzevzniati, sloveso; srv. *zevzniati*.

Praes. 3. sg. Lud. 22, 104 *wzewzni* hlahol 18/20—21, 19/30; Aor. 3. sg. Záb. 179 *wzewznie* radost 23/20 (3).

vzevni v. *vzevzniati*.

vzevzučaly v. *vzevzučeti*.

vzevzuče v. *vzevzniati*.

1382. vzevzučeti, sloveso;

Aor. 3. sg. Ben. 53 *wzewzuucie* skřek 7/7; Part. pf. N. pl. fem. Jar. 244 *wzewzuuciali* hlasy rohóv 13/4 (2).

vzhlásd v. *vzhlásati*.

1383. vzhlásati, sloveso;

Praes. 3. sg. Čst. 132 kdě vícestvie hlas vojsk našich *wzhłafa* 16/10 (1).

1384. vzhóru, adverb.;

zlom. *wzhoru* 3/2; Ol. 22 *wzhoru!* vzmužte chrabrost 5/16; Ol. 39 bránu otvořiti *wzhoru* 5/29—30; Ben. 65 obráti sě *wzhoru* 7/14; Jar. 126 *wzhoru*, bratřie, *wzhoru!* 10/15; Jar. 133 chlumkem *wzhoru* 10/21; Jar. 155 *vz* chlumek *wzhoru* 11/5—6; Čst. 66 *wzhoru* k vyšňu hradu! 15/5; Čst. 125 *wzhoru*, Vojmíře! 16/6; Čstm. 181 *wzhoru* v dúbравu 17/1; Čst. 243 *wzhoru* na stráň 18/5; Záb. 7 *vz* chopi sě *wzhoru* 20/19; Záb. 171 výš *wzhoru* 23/16; Záb. 198 *Wzhoru* na koně! 23/30—31; Zbyh. 24 *wzhoru*, mutný junoš! 25/18; Jel. 30 *wzhoru* v listie 27/28—29 (17).

1385. vzhod, masc.;

Sg. NAcc. zlom. *wzhod* 3/32; Ol. 34 *wzhod* šerý projasňuje 5/26; Čst. 226 na *wzhod* 17/27; Gt. Jar. 11 ot *wzhoda* 7/28; Loc. Jar. 146 na *wzhodie* jutro počináše 10/31 (5).

vzhoda v. *vzhod*.

vzhodě v. *vzhod*.

vzchopi v. *vzchopiti sě*.

1386. vzchopiti sě, sloveso;

Aor. 3. sg. Záb. 7 *wzchopíšie* vzhóru 20/18—19 (1).

vziesta v. *vziati*.

1387. vziati, sloveso;

Aor. 1. sg. Jah. 41 *wzech* zmlitkú v náručie 27/9; 3. sg. Ol. 23 kněz *wzie* prapor 5/17; Záb. 19 *wze* va-ryto 20/27; Zbyh. 29 *wze* na rámě

- braň 25/21; 3. du. Lud. 58, 71, 89
wzeſla dřevce 19/6, 12—13, 21; 3.
plur. Op. 15 junošu mi *wzechu* 28/24;
Inf. Jar. 50 kteraký by konec boj
jměl *wzieti* 8/25 (9).
wzjětřiti v. *wzjetřiti*.
wzjetři v. *wzjetřiti*.
- 1388. wzjetřiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 163 *wzietršie* národ
Tatar 11/10 - 11 (1).
wzkočiti v. *wskočiti*.
wzletě v. *wzletěti*.
- 1389. wzletěti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Lud. 128 ščit *wzletie* za
ohradu 20/9 (1).
wz'útiti srv. *roz'útiti* a *z'útiti*.
wzmnožichu v. *wzmnožiti*.
- 1390. wzmnožiti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Čst. 214, 215 tako
vrahóm *wzmnožichu* svá čísla...
wzmnožichu jich strachy 17/19 - 20 (2).
wzmodlichu v. *wzmodliti*.
- 1391. wzmodliti sě**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 106 *wzmodlichu*
šie bohu žalostivo 10/1 (1).
wzmožný v. *nevzmožný*.
wzmuži v. *wzmužiti*.
- 1392. wzmužiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 129 vše sě *wzmzi*^u
10/18; Impt. 2. plur. Ol. 22 *wzmzſte*
chrabrost bujných srdec 5/16 (2).
wzmužte v. *wzmužiti*.
wzn- zlom. *wzn-* 4/2.
wznide v. *wzniti*.
wznikaše v. *wznikati*.
- 1393. wznikati**, sloveso;
Imperf. 3. sg. Čst. 197 jako z mračén
z niej *wznikaše* jeket 17/10 (1).
- 1394. wzniti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 25 kehdy nad.. šumy
wznide 8/6; Jar. 249—50 *wznide* chřest
i drnket, *wznide* syket 13/7 - 8; Čstm.
118, 119 *wznide* Vojmír.. *wznide* se
svú dcerú 16/1; Ol. 42 *wznide*
pastýř na most 5/31 (6).
wznojeném v. *wznojený*.
- 1395. wznojený**, adj.;
Sg. Loc. Jar. 232 *nawznoienem* nebi
mráček 12/28 (1).
wznojiti v. *wznojený*.
wzpěchu v. *wzpěti*.
- 1396. wzpěti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 58 vetchými slo-
vesy nad sím *wzpěchu* 8/31 (1).
- 1397. wzpieranie**, nt.;
Sg. NAcc Jar. 100 v ješut vše jich
drzostné *wšpieranie* 9/30 (1).
wzpierati v. *wzpieranie*.
- 1398. wzprchnúti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Lud. 77 jiskry *wzprchu*
z černú štítú 19/16 (1).
wzprchú v. *wzprchnúti*.
wzpríeci v. *wzpríeti*.
- 1399. wzpřieti**, sloveso;
Inf. Čst. 205 čemu čelo protiv skále
wzpcí 17/14 (1).
wzradova v. *wzradovati sě*.
- 1400. wzradovati sě**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 61 *Wzradouafie*
mnostvie všeho l'uda 8/33; Čst. 17
vsta Čsmír i *wzradouafie* 14/12;
Čst. 134 *wzradouafie* Vojmír 16/11;
Zbyh. 51 *wzradouafie* děwa 26/7—8
(4).
wzskočiti v. *wskočiti*.
wz(s)táti v. *vstáti*.
wztrású v. *wztríestí*.
- 1401. wztríestí sě**, sloveso;
Aor. 3. plur. Čst. 137 *wztríastafufie*
drva 16/13 (1).
wzúpichu v. *wzúpiti*.
- 1402. wzúpiti**, sloveso;
Aor. 3. plur. Jar. 156 *wzúpichu*
skřekem 11/6 (1).
wzvola v. *wzvolati*.
- 1403. wzvola**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 135 *wzuola* s skály
16/12 (1).
- 1404. Z**, předložka;
I. z:
Čstm. 181, 228, Záb. 73 *zuuala*
17/1, 29, 21/27; Lud. 63, 81, 95,
103 *zdrahi* 19/8, 18, 25, 29; Lud. 20
(2×) *zadalnich* 18/19—20; Záb. 23,
24 *zřáde* 20/29; Záb. 178, 196
zhrrdl 23/20, 29; Jel. 20 *zhrrdla*
27/22; Ben. 25 *zpol'skich* 6/27; Ben.
71 *zloma* 7/16; Jar. 131 *z zemie*
10/20; Jar. 132 *zatar* 10/20; Jar.
227 *zofdl* 12/24; Jar. 270 *zshauu*
13/22; Čst. 42 *zfiroku* 14/16; Čst.
44 *ziutra* 14/28; Čst. 78 *zhrada*
15/11; Čst. 87 *zrad* 15/26; Čst. 93
zřda 15/20; Čst. 112 *zniezie* 15/32;
Čst. 136 *zmocna* 16/12; Čst. 197

zmcen znieť 17/10; Čst. 239 *znieť* 18/3; Lud. 38 *znaf* 18/28; Lud. 73 *ztoroda* 19/14; Lud. 77 *zcrnu* 19/16; Lud. 135 *zduboucho* 20/11; Záb. 22 *zdola* 20/29; Záb. 35 *zuefni* 21/5; Záb. 36 *zhaiew* 21/5; Záb. 47 *zstvsieda* 21/12; Záb. 122 *zkraleuich* 22/21; Záb. 133 *zlesow* 22/28; Záb. 136 *zcietnič* 22/29; Záb. 179 *zujt* 23/20; Záb. 180 *zradofnu* 23/21; Jel. 18 *znuofe* 27/20; Jah. 10 *zborek* 26/25; Kyt. 5 *zviol* a *róži* 26/13; Kyt. 13 *zwlafow* 26/18; sem i *znova* (1 doklad; v. *nový*);

II. *ze*:

zlom. *zew*(šech? 4 32; Jar. 238 (2×), Záb. 185 *zewfiech* 12/33, 23/23; Čstm. 223 *zewfia* lesa 17/25; Záb. 139, Jel. 32 *zewfie* lesa 22/32, 27/30; Čst. 221 *zefstienow* 17/24; Čst. 237 *zefilna* 18,2;

III. *s* (psáno foneticky):

Záb. 1 *S* črna lesa 20/15; Lud. 36 *f* kakých *příčin* 18/27; Kyt. 1 *f* kniežeckých *lesov* 26/10;

IV. nepsáno; splývá s násl. sykavkou:

Záb. 46 ty *pěješ srdce* (= *z s-*) k srdcu 21/11 (srv. Záb. 23, 24, snad i jinde ještě) (60). Srvn. *s*.

1405. za, předložka;

I. *S Accus.* Čst. 152, 153, 172, 173 *zaučesfuie* 16/20, 29; Ben. 35 *za* oružie 6/31; Jar. 203 *za* silnie paží 12/7; Čst. 74 *za* drva 15/10; Čst. 178 *za* ňu 16/33; Lud. 26 *za* předlúhého *stoly* 18/22; Lud. 128 *za* ohradu 20/9; Jah. 9 *zato* 26/25; Jah. 30 *za* stříebnrnú *uzdu* 27/4; zlom. *za* kóň 4/8;

II. *S Instrum.* a) opakováno Jel. 22 *za* dušicú *teče* *za* otleťú 27/23; b) Ol. 24, Jar. 200, 201 (2×), 220, 221 *za* mnú 5/18, 12/4, 5, 19, 20; Ol. 26, 43, Ben. 38, Jar. 222, 275 *za* niem 5/19, 33, 6/32, 12/21, 13/25; Záb. 202, 226, 227 *za* nimi 23/32; 24/13, 14; Záb. 212, 231 *vlna* *za* *wlnu* 24/5, 16; Oldř. 33 *za* *Prahú* 5/25; Ol. 34 *za* *vrchy* 5/25; Jar. 273 *za* *lovcem* 13/24; Čst. 190 *za* *voji* 17/6; Záb. 14 *za* *třetiem* 20/24; Záb.

80 *za* *Zábojem* 21/31; Záb. 82 *za* *Slavojem* 21/32; Záb. 174 *za* *ščitem* 23/17; Záb. 199 *za* *vrahy* 23/31; Záb. 222 *za* *ptactvem* 24/10; Zbyh 35 *za* *velikú* *sieňú* 25/27 (42).

zabichu v. *zabiti*.

zabil v. *zabiti*.

zabili v. *zabiti*.

1406. zabiti, sloveso;

Aor. 3. plur. Jar. 35 *zabichu* ju 8/13; Part. pf. N. plur. masc. Jar. 14 *juž* *křestěšti* *l'udě.. zabili* 7/31; Nom. sg. masc. Zbyh. 22 *ty* *bysi* *byl* *zabil* *krahujce* 25/17 (3).

1407. Záboj, masc.; osobní jméno;

Nom. Záb. 129, 137 *vyrazi* *zaboí* 22/25, 30; Záb. 2 *silný* *zaboí* 20 16; Záb. 79 *bra* *sě* *zaboí* 21/31; Záb. 54 *zře* *zaboí* 21/15; Záb. 140 *hna* *zaboí* 22/32; Záb. 143 *uderi* *zaboí* 23/2; Záb. 152 *máše* *zaboí* 23/6; Záb. 169 *chopi* *zaboí* 24/14—15; Záb. 171 *napřeže* *mlat* *zaboí* 23/15; Záb. 189 *otvrže* *zaboí* *ščit* 23/26; Záb. 16 *k* *nim* *zdě* *zaboí* 20/25; Záb. 18 *stúpi* *zaboí* 20/26—27; Voc. a) Záb. 95, 240 *zaboí* *bratře!* 22/6, 24/10; Záb. 187 *zaboí* *bratře* 23/25; b) Záb. 46 *aj*, *ty* *zaboíiu* 21/11; Dat. Záb. 68 *v* *dól* *k* *zaboíiu* 21/24; Záb. 136 *protiv* *zaboíu* 22/30; Instr. Záb. 80 *za* *zaboíem* 21/31 (20).

Zábojem v. *Záboj*.

1408. Zábojev, nám. přisv.;

Sg. Instr. m. nt. Záb. 106 *zaboieim* *slovem* 22/11—12; Plur. Nom. masc. Záb. 223 *zaboieui* *voji* 24/10—11; Gt. Záb. 179 *vojnóv* *zaboieuič* 23/21 (3).

Zábojevi v. *Zábojev*.

Zábojevý v. *Zábojev*.

Zábojevých v. *Zábojev*.

Zábojevým v. *Zábojev*.

Záboji v. *Záboj*.

Záboju v. *Záboj*.

zabude v. *zabýti*.

1409. zabyti, sloveso;

Praes. 3. sg. Jah. 33 *zabude* *děva* *v* *nožici* *bolný* *trn* 27/5 (1).

zac- zlom. *zac-* 3/5.

1410. zad, masc.;

Sg. NAcc. Čst. 223 *wzad*, *wzau* *strachy* 17/25; Čst. 209 *by* *wzad*

- byli. 17/16; Čst. 235 i v bok i *wzad* 18/1; Ol. 21 i u před i *wzad* 5/15; Plur. Gt. Ben. 70 *otzad* 7/16; Čst. 87 *zzad* 15/16; Loc. Čst. 152, 172 vícestvie *wzadech* 16/20, 29 (9).
zada v. *zad*.
zadech v. *zad*.
- 1411. zadní, adj.;**
Plur. Nom. masc. Čst. 73 *zadní* zapierachu sě 15/5 (1).
zadržieše v. *zadržieti*.
- 1412. zadržeti sí, sloveso;**
Impf. 3. sg. Jah. 3 *zadržiefiefi* ostré trnie 26/22 (nenlí opisovačská chyba m. *zadržiefiefi* = *zadrže sě* jí) (1).
- 1413. zadržeti, sloveso;**
Praes. 3. sg. Čst. 200 kyj palicu málo kdy *zadrží* 17/12 (1).
zadrží v. *zadržeti*.
zahalichu v. *zahaliti*.
- 1414. zahaliti, sloveso;**
Aor. 3. plur. Ol. 37 oružie vše krzny *zahalichu* 5/28 (1).
záh v. *záhe*.
- 1415. záhe, adv.;**
Čst. 24 před sluncem *zaha* 14/17; Čst. 44 z jutra *zaha* 14/28 (2).
zahna v. *zahnati*.
- 1416. zahnati, sloveso;**
Aor. 3. sg. Lud. 115 otčik *zahna* Němcev sbory 20/2 (1).
zahreben v. *zahřesti*.
- 1417. zahřesti, sloveso;**
Part. Pf. pass. N. sg. masc. Op. 10 (otčik) *zahrsieben* v rovečce 28/29 (1).
- 1418. záhuba, fem.;**
Sg. Acc. Jar. 205 *wzahubu* chceš vrci dobré l'udi? 12/8 (1).
záhubu v. *záhuba*.
zahuče v. *zahučeti*.
- 1419. zahučeti, sloveso;**
Praes. 3. sg. Jar. 233 vzdují větrí, *zahuče* hrom 12/28 (1).
zahuče v. *zahučeti*.
zacházeje v. *zacházeti*.
- 1420. zacházeti, sloveso;**
Part. praes. Sg. N. masc. Čst. 186 *zachazcie* .. nemeškáše 17/3 (1).
- 1421. záchod, masc.;**
Sg. Loc. Jar. 16 vlasti *nazachodie* 7/32; Jar. 40 králi *nazachodie* 8/17 a 18; Jah. 36 slunce *nazachodie* 27/7 (3).
záchodě v. *záchod*.
zachvátí v. *zachvátiti*.
- 1422. zachvátiti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Jar. 281 mečem Kublajevica *zachuati* 13/19; Čst. 109 *zachuati* vsu sílu 13/30 (2).
zaiđe v. *zajiti*.
zajđe v. *zajiti*.
zaje v. *zajieti*.
zajel v. *zajeti*.
- 1423. zajeti, sloveso;**
Part. Perf. N. sg. masc. Ben. 6 k Otě daleko *zaiel* 6/18 (1).
zajide v. *zajiti*.
- 1424. zajieti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Čst. 40 *zaié* vojevodu nám 14/25; Čst. 59 jež *zaié* v hustě lese 15/1 (2).
zajiskři v. *zajiskřiti*.
- 1425. zajiskřiti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Záb. 180 (radost) *zaiifkrsí* z radostnú zrakú 23/21 (1).
- 1426. zajiti, sloveso;**
Praes. 3. sg. Jah. 38 slunečko nám *zaiđe* 27/8; Aor. 3. sg. Záb. 25 otčik *zaiđe* k otcem 20/30 (2).
zakopaně v. *zakopati*.
- 1427. zakopati, sloveso;**
Part. pf. pass. Acc. plur. masc. fem. Jar. 145 náspy *zakopane* 10/30—31 (1).
zakrakoče v. *zakrakotati*.
- 1428. zakrakotati, sloveso;**
(Tvar?) Zl. *zakrakocie* v hradě *wr-28* 32 (1).
zakukáše v. *zakukati*.
- 1429. zakukati, sloveso;**
Imperf. 3. sg. Žez. 3 *zakukafe*, *zaplakáše* 28/12—13 (1).
- 1430. Zálabský, adj.;**
Sg. N. masc. Lud. 3 kněz *zalabfki* 18/11 (1).
zaletě v. *zaletěti*.
- 1431. zaletěti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Lud. 94 ščit mu daleko *zaletie* 19/24 (1).
zaměřena v. *zaměřiti*.
zaměřichu v. *zaměřiti*.
zaměřimy v. *zaměřiti*.
zaměřista v. *zaměřiti*.
- 1432. zaměřiti, sloveso;**
Praes. (Impt.?) 1. plur. Záb. 89 tamo *zamieršimí* chody 22/3; Aor. 3. du.

- Lud. 91 protiv sobě *zamiersífla* 19/23; 3. plur. Jar. 154 *zamiersíchu* všici v jednu stranu 11/4; Part. pf. pass. Sg. N. fem. Jar. 215 smrt sie bude Bohem *zamiersíena* 12/16 (4).
zaměsiti v. *zamiesiti*.
zaměšiti v. *zamiesiti*.
zamiesi v. *zamiesiti*.
zamiesichu v. *zamiesiti*.
- 1433. zamiesiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 64 *zamiěšifšie* chám jich hněvem 11/11; Jel. 15 (vrah) *zamiěfi* zraky zlobú zapolená 27/18; 3. plur. Čst. 68 *zamiěšichušie* voji po slovech... 15/6 (chybně čteno *zaměši-*) (3).
zamúti v. *zamútiti sě*.
- 1434. zamútiti sě**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 4 *zamútifšie* ot krajín ote všech 20/16 (1).
zanese v. *zaněsti*.
- 1435. zaněsti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 177 (mlat dušu) *zaněse*... u vojsku 23/19 (1).
zanieti v. *zanietiti*.
- 1436. zanietiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 176 *zanietí* obět 16/28 (1).
zápasista v. *zápasiti*.
- 1437. zápasiti**, sloveso;
Aor. 3. du. Lud. 60 dlúho spolu *zapafšfla* 19/7; Lud. 121 opěšalá *zapafšfla* 10/5 (2).
zapie- zlom. *zapie-* 4/7.
zapierachu v. *zapierati sě*.
- 1438. zapierati sě**, sloveso;
Aor. 3. plur. Čst. 73 zadní *zapiera-* *chušie* na kopie 15/8—9 (1).
zaplakáše v. *zaplakati*.
- 1439. zaplakati**, sloveso;
Impf. 3. sg. Žez. 3 zakukáše, *zapla-* *káše* 28/13 (1).
zapolechu v. *zapoleti*.
zapolená v. *zapoleti*.
zapolený v. *zapoleti*.
zapolesta v. *zapoleti*.
- 1440. zapoleti**, sloveso;
Aor. 3. du. Záb. 156 *zapoleflašie* oba k ranám 23/8; 3. plur. Jar. 77 Tateré *šie* velé *zapolechu* 9/12; Part. pf. pass. Du. NAV. m. Jar. 142, Záb. 54, Jel. 15 zraky *zapolena* 10/28—29, 21/16, 27/18—19 (5).
zapovida v. *zapovidati*.
- 1441. zapovidati**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 30 (cuzi) *cuzími* slovy *zapovida* 21/2 (1).
zapřetiti v. *zapřietiti*.
zapřieti v. *zapřietiti*.
- 1442. zapřietiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Jar. 142 (noc) *zaprsieti* zraky 10/28 (1).
zarachoe v. *zarachotati*.
- 1443. zarachotati**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jar. 284 *zarachoe* nad niem túl 13/31 (1).
zarachotiti v. *zarachotati*.
zasaditi v. *zasazený*.
zasazenú v. *zasazený*.
zasazenú v. *zasazený*.
- 1444. zasazený**, adj.;
Du. Loc. Ben. 63 *nazafazenu* patú 7/13; Plur. NAcc. nt. Čst. 74 v drva přieč *zafazena* z. drva 15/9 (2).
zastave- zlom. *zaflaue-* 3/30.
zastena v. *zastenati*.
- 1445. zastenati**, sloveso;
Aor. 3. sg. Záb. 5 *zastena* pláčem holubíným 20/17 (1).
- 1446. zástup**, masc.;
Sg. Nom. Čst. 220 *zastup* sien 17/23; Instr. Čst. 219 *vyrázi* *sezastupě* 17/23 (2).
zástupem v. *zástup*.
zastúpi v. *zastúpiti*.
- 1447. zastúpiti**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 226 *zastupí* jim úval 17/27 (1).
- 1448. zastyděti sě**, sloveso;
Impf. 2. plur. Jar. 212 *zafiděšie*, mužie, takých řečí 12/13 (1).
zastyďte v. *zastyděti*.
zatemniše v. *zatemniti*.
- 1449. zatemniti**, sloveso;
Impf. 3. sg. Záb. 78 *kehdy šie za-* *temniše* noc 21/30 (1).
záviděchu v. *záviděti*.
- 1450. záviděti**, sloveso;
Impf. (Aor.?) 3. plur. Jar. 32 *zau-* *diechu* jiej bohatstvo 8/11 (1).
závidiechu v. *záviděti*.
zazli v. *zazliti sě*.
- 1451. zazliti sě**, sloveso;
Aor. 3. sg. Čst. 41 *zazlifšie* Čsmír na Kruvoje 14/26 (1).
zbi v. *zbiti*.

- Zbíhoň v. Zbyhoň.*
- 1452. zbití, sloveso;**
Aor. 3. sg. Lud. 114 praděd *zbi*
diva tura 20/2 (1).
zbor v. sbor.
zbožice v. sbožice.
zbožie v. sbožie.
- 1453. zbraň, fem.;**
Sg. NAcc. Záb. 85 (jmieše) *zbran*
bystrú 22/1 (1). V. heslo následující.
- 1453 a. zbraně, fem.;** (jeli doklad jistý).
Sg. Nom. Čst. 133 vet ti *zbranie*
vraha tvého 16/11 (ač nemá-li se
čisti *zbraň - je; v. zbraň*) (1).
zbroceti v. sbrotiti.
zbrotili v. sbrotiti.
- 1454. Zbyhoň, masc.;** osobní jméno;
Sg. Nom. Zbyh. 5 zlobný *Zbíhoň*
25/4; Zbyh. 36 *zbíhoň* vilný 25/28;
Zbyh. 35 vладыka *zbíhoň* 25/28;
Zbyh. 37 neotvoří *Zbíhoň* 25/30;
Zbyh. 45 *Zbíhoň* ju uchvátí 26/3;
Acc. (=N.) Zbyh. 24 ženi na *zbíhoň*
25/19; Voc. Zbyh. 15 ty, *zbíhoň!*
25/11; Dat. Zbyh. 39 rozrazi *zbího-*
nieui hlavu 25/31 (8).
Zbyhoňevi v. Zbyhoň.
Zbyhoňi v. Zbyhoň.
zdach- zlom. zdach- 3/33.
zdě v. zdieti.
- 1457. zdě, adv.;**
Jar. 46 cháma *zdie* ždachu 8/22;
Čst. 51 horami *zdie* otsud 14/31;
Čst. 207 *zdie* ny viděti 17/15; Lud.
120 ruče *zdie* meče dobysta 20/5;
Záb. 16 k nim *zdie* Záboj 20/25;
Záb. 38 takým sě klaněti *zdie* 21/7;
Záb. 165 váleno *zdie* 23/13; Zbyh. 46
mě *zdie* věza 26/3; Jel. 14 podskočí
naň *zdie* 27/18; Op. 8 kto by ne-
plakal *zdie* 28/21; Skř. 16 že *zdie*
hořem nyju 28/32 (11).
zďelo v. zdieti.
- 1456. Zdeslav, masc.;** osobní jméno;
Nom. Lud. 110 vytče *Zdeřlau* 19/33;
Lud. 129 *zdeřlau* sě.. vrže 20/9 (2).
zdi v. zed.
- 1457. zdieti, sloveso;**
Aor. (Praes.?) 3. sg. Záb. 32 kak *řie*
zdie v cuzej vlasti 21/2; Inf. Záb.
33 tako bieše *zdieti* dievkám 21/3 (2).
zdola v. dól.
- 1458. zdravie, nt.;**
Sg. NAcc. Jar. 195 komu *zdrauie*,
komu dráh živótek 12/1 (1).
-zdu zlom. -zdu 1/13.
ze v. z.
- 1459. zed, fem.;**
Plur. NAcc. Čst. 108 přese *zdi teče*
15/29 (1).
zechtě v. zechtieti.
- 1460. zechtieti, sloveso;**
Aor. 3. sg. Zbyh. 52 veždě, kamo
zechtie 26/9 (1).
zelená v. zzelenati, zelený.
zelenáte v. zelenati.
- 1461. zelenati sě, sloveso;**
Praes. 2. plur. Op. 3 čemu vy *řie*
zelenate 23/18 19 (1).
zeleně v. zelený.
zeleně, zelenie v. zelený.
- 1462. zelený, adj.;**
Sg. DLoc. fem. Čst. 238 *po zelene*
trávě 18/2; Loc. masc. (skl. jm.) Jah.
12 *wzelenie* borečce 26/26; Plur.
NAcc. nt. Jah. 2 na *zelena* borka
26/21--22 (3).
zeman v. zeměnin.
- 1463. zemanka, fem.;**
Plur. Instr. Lud. 50 knieni *řezeman-*
kami 19/2 (1).
zemankami v. zemanka.
zemananóm v. zeměnin.
zemany v. zeměnin.
- 1464. zemdený, adj.;**
Plur. Dat. Čst. 46 *zemdením* údóm
14/29 (1).
zemdeným v. zemdený.
zemdliti v. zemdený.
- 1465. země, fem.;**
Sg. N. Jel. 23 syrą *zemie* 27/23; Acc.
Jar. 140 všu *zemiu* 10/27; Lud. 129
nazemiu 20/10; Lud. 79 v chladnú
zemiu 19/17; Čst. 238 v syrų *zemiu*
18/3; Gt. Jar. 238 ze všech krajín
zemie 13,1; Jar. 192 ot *zemie* 11/32;
Jar. 131 z *zemie* 10/20; Dat. Jar. 141
k *zemí* 10/28; Loc. Ol. 60, 61 po
všej *zemí* 6/12 - 13; Čst. 234 po *zemí*
17/32; Jar. 103. Jel. 25 v *zemí* 9/32,
27/25; Instr. Ol. 57 nad všú *zemín*
6/10; Plur. Gt. Lud. 20 z dalných
zemí 18/20; Ol. 25 našich *zemí* 5/19;
Loc. Jar. 11, 89, 230 *wzemiech* 7/29,
9/21--22, 12/26--27 (20).
- 1466. zeměnin, masc.;**

- Plur. Acc. Lud. 104 na *zemaní* 19/30;
Dat. Lud. 52, 65, 83 *zemanō* svým
19/3, 10, 19 (4).
zemi v. *země*.
zemí v. *země*.
- 1467. zemice**, fem. ;
Sg. Acc. Kyt. 9 v kyprů *zemícu* 26/16
(1).
zemícu v. *zemice*.
zemíech v. *země*.
zemíu v. *země*.
zemju v. *země*.
zemu v. *země*.
- 1468. zeřivý**, adj. ;
Sg. N. masc. Jar. 259 sien *zeříui*
své vrahy mláti 13/14 (1).
zevzně v. *zevznieti*.
zevzněchu v. *zevznieti*.
zevzní v. *zevznieti*.
zevznie v. *zevznieti*.
- 1469. zevznieti**, sloveso ;
Praes. 3. sg. *a*) Lud. 120 *zewzní*
hlahol 20/10; Čst. 246 *Zewzní* vice-
stvie 18/7; *b*) Lud. 64, 82, 96, 136
zewznie hlahol 19/9, 18, 25, 20/12;
Aor. 3. plur. Jel. 17 *zewzniechu* mutno
žalostní lesi 27/19—20 (7).
zezvučē v. *zezvučeti*.
zezvučet v. *zezvučeti*.
- 1470. zezvučeti**, sloveso ;
Part. Praes. Sg. N. m. Čst. 186
zezuucie nemeškáše 17/3—4 (1).
- 1471. Zhořelský**, adj. ;
Plur. Gt. Ben. 11 ot *zhorstelských*
dřevních hor 6/20 (1).
Zhořelských v. *Zhořelský*.
- 1472. zhovadilý**, adj. ;
Sg. NV. masc. Záb. 149 ty *zhouadilí*
23/5 (1).
zhovaditi v. *zhovadilý*.
-zi zlom. -zí 3/2.
-zie zlom. -zíe 1/33.
-zichu zlom. -zichu sě 3/12.
- 1473. zima**, fem. ;
Sg. Loc. Op. 4 *wzímie*, letě 28/19
(1).
zimē v. *zima*.
zirá v. *zirati*.
- 1474. zirati**, sloveso ;
Praes. 3. sg. Čst. 20 na jich vrcholy
zíra jasně sluncečko 14/30 (1).
- 1475. zjařiti sě**, sloveso ;
Impt. 2. plur. Čst. 138 *nezíarste* (sě)
boží svému služe 16/14 (*sě* v orig.
není) (1).
zjařte v. *zjařiti*.
zkusí v. *zkusiti*.
- 1476. zkusiti**, sloveso ;
Praes. (Impt.) 3. sg. Lud. 116 *skufí*
L'ubor chrabrost 20/3 (1).
zlámasta v. *zlámati*.
- 1477. zlámati**, sloveso ;
Aor. 3. du. Lud. 61 ež dřevce oba
zlamajta 19/8 (1).
- 1478. zlato**, nt. ;
Sg. NAcc. nt. Ben. 14, 18 stříbro,
zlato 6/22, 24; Jar. 14 pro *zlato*
7/31 (3).
- 1479. zlatohlav**, masc. ;
Sg. Loc. Jar. 28 oblečena bě vša
wzlatohlawie 8/8 (1).
- 1480. zlatostvúci**, adj. ;
Plur. N. masc. Lud. 13 vlasi *zlato-
fluuci* 18/16 (1).
- 1481. zlatý**, adj. ;
Sg. NAcc. masc. Kyt. 10, Róż. 13
prstének *zlatí* 26/16—17, 28/9 (2).
- 1482. zloba**, fem. ;
Sg. Nom. Čstm. 39 *zloba* krutá
14/25; Čst. 42 *zloba* sě mu rozevěř
14/26; Instr. Jel. 15 zraky *zlobu*
zapolená 27/18; Jel. 34 pade *zlobu*
vraha 28/1 (4).
zlobívo v. *zlobivý*.
- 1483. zlobivý**, adj. ;
Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné, v platnosti
přísl.) Záb. 138 v Ludiek *zlobívo*
mieři 22,31 (podtečkováno; nemá se
tedy čistí); o Zbyh. 22 v. *zlobný*. (1).
zlobného v. *zlobný*.
- 1484. zlobný**, adj. ;
Sg. N. masc. Zbyh. 5 *zlobní* Zbyhoň
25/4; Acc. (= Gt.) masc. Zbyh. 22
krahujce *zlobne* 25/17 (tak psáno
původně, nově vyškrobáno a pře-
psáno na *zlobní*, srv. *krahujec* ČČM.
1881, 145; Hanka čítal libovolně
zlobivý) (2).
zlobú v. *zloba*.
zломista v. *zломiti*.
- 1485. zломiti**, sloveso ;
Aor. 3. du. Jar. 279 *zломíta* je oba
13/27 (1).
- 1486. zlostivý**, adj. ;
Plur. Gt. Jar. 107 sich Tatar *zlostí-
uich* 10/2 (1).

zlostivých v. zlostivý.

zl'úti v. zl'útití.

1487. zl'útití sě, sloveso; srv. *rozlútití.*

Aor. 3. sg. Jar. 274 tako *zlutíšie* 13/24; Záb. 148 i *zlutíšie* Ludiek 23/4 (2).

1488. zlý, adj.;

Plur. Dat. Ol. 19 proti *zlím* Polanóm 5/14 (1).

zlým v. zlý.

zmlená v. zmlený.

1489. zmlený, adj.;

Sg. N. fem. Čst. 148 tamo... skála bohóm *zmléna* 16/18—19 (1).

1490. zmlíttek, masc.;

Sg. Gt. (= Acc.) Róž. 16 *zmlítka* sě nedoždíech 28/11; Skf. 7 otvedechu *zmlítka* 28/28; Instr. Zbyh. 53 *zmlítkem* (= s z-) spáváše 26/9 (3). *zmlítka v. zmlíttek.*

1491. zmlítka, fem.;

Sg. N. Kyt. 2 běže *zmlítka* 26/11; Jah. 5 moje *zmlítka* 26/23; Acc. Jah. 41 vzech *zmlítku* v náručie 27/9—10 (3).

zmlítkem v. zmlíttek.

zmlítku v. zmlítka.

zmlítký v. zmlíttek, zmlítka.

znamenajte v. znamenati.

1492. znamenati, sloveso;

Impt. 2. plur. Lud. 1 *znamenajte* staří, mladí 10/16 (1).

znova v. nový.

1493. zora, fem.;

Sg. Nom. Jar. 24 jako *zora* po jutru sě sěje 5/8 (1).

zpačéčni v. zpačéčný.

zpačéčnimi v. zpačéčný.

1494. zpačéčný, adj.;

Plur. Instr. Jar. 133 *zpačeczními* kroky 17/22 (1).

zpačéčnými v. zpačéčný.

zrace v. zrak.

zrači v. zračiti.

1495. zračiti sě sloveso;

Praes. 3. sg. Čst. 248 *zracíšie* kořist 18/8 (1).

1496. zrak, masc.;

Sg. Loc. Čst. 217 by sě lsknula braň *wzrace* vrahóm 17/22; Du. NAV. Jar. 142, Záb. 54, Jel. 15 *zrakí* zapolená 10/28, 21/16, 27/18; Jar. 190 svá umdlá *zrakí* 11/31; Ben. 45 hněvi..

rozobnichu *zrakí* jejú 7/4; zlom. *zki* 1/5; GLoc. Jar. 270 z žhavú *zraku* 13/22; Záb. 180 z radostnú *zraku* 23/21; DJ. Záb. 111 pozřiesta lisíma *zrakoma* 12/15; Plur. Gt. Záb. 21 jiskrených *zrakow* 20/28 (11).

zrakoma v. zrak.

zraków v. zrak.

zrakú v. zrak.

zraky v. zrak.

zralo v. zrátí.

1497. zrátí, sloveso;

Part. perf. N. sg. nt. Žez. 5 kak by *zlo* žítko 28/13; Žez. 7 kak by *zralo* jablko 28/14 (2).

zře v. zřieti.

zřechu v. zřieti.

zřiechu v. zřieti.

1498. zřieti, sloveso;

Aor. 3. sg. Čst. 120 *zrsíe* krvaceti vrah svůj 16/2; Záb. 54 *zrsíe* na Slavojeva zapolená *zraky* 21/15; 3. plur. (imperf.?) Jar. 192 ot země do oblak *zrsíechu* 11/32; Inf. Jar. 272 když mu krev sě uda *zrsetí* 13/23 a 24; Záb. 139 dub protiv dubu *zrsteti* 22/32 (5).

zstaviti v. staviti.

zsypati v. sypati.

zstracen v. zstratiti.

1499. ztratiti, sloveso;

Part. Pf. pass. N. sg. masc. Jar. 112 prvý boj nám *ščen, ščen* vterý 10/5 (2).

-zu zlom. -zu 3/31.

1500. zub, masc.;

Du. GL. Čst. 18 ščit črn dvú *zubu* 14/13 (1).

zúbú v. zub.

zúžichu v. zúžiti.

1501. zúžiti sě, sloveso;

Aor. 3. sg. Jar. 135 k spodu *szúžichu* *šie* v ostrú hranu 10/22 (1).

1502. zváti, sloveso;

Praes. 3. sg. Ben. 31 Beneš l'ud v hrómadu *zue* 6/30; Inf. Jar. 213 hrđinami *šie zvati* 12/14 (2).

zve v. zváti.

1503. zvěř, masc.;

Sg. NAcc. Jar. 80 jak *zuiers* plachý 9/14; Ben. 54 veš *zuers* leský 7/8; Záb. 256 plachý *zuiers* 24/28 (3).

1504. zvěst, masc.;

- Plur. Acc. Záb. 217, 236 přenesechu své *zuefši* 24/8, 19 (2).
zvěsti v. *zviesti*.
zvěstovali v. *zvěstovati*.
- 1505. zvěstovati**, sloveso;
 Part. pf. n. plur. masc. Jar. 49 aby *zuefšovali* uhodnuce 8/24; Praes. 1. sg. Jar. 1 *zuefštuu* vám pověst 7/21 (2).
zvěstuju v. *zvěstovati*.
zvěsty v. *zvěst*.
- 1506. zviesti**, sloveso;
 Inf. Lud. 37 jáz chcu *zuefši* 18/28 (1).
zvola v. *zvolati*.
zvoláše v. *zvolati*.
- 1507. zvolati**, sloveso;
 Aor. 3. sg. zlom. *Zuola* B(oleslav) 1/19; Impf. 3. sg. Čstm. 22 bujno *zuolafe* Čsmír 14/15 (2).
zvučno v. *zvučný*.
- 1508. zvučný**, adj.;
 Sg. NAcc. nt. (skl. jmenné) Záb. 19 vze varyto *zvučno* 20/27 (1).
- 1509. zvuk**, masc.;
 Plur. Nom. Acc. Jar. 245 uderily *zauki* bubnův 13/5; Ol. 46 vyrazichu *zauki* trůby 6/2 (2).
zvuky v. *zvuk*.
zýva v. *zývati*.
zývati v. *zývati*.
- 1510. zzelenati sě**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Ben. 27 osenie *šie zelena* 6/28 (1).
zýva v. *zývati*.
- 1511. zzyvati**, sloveso;
 Praes. (Aor.?) 3. sg. Lud. 56 Střebor L'udislava *zúua* 19/5; Lud. 69 Srpoš Spytibora *zúua* 19/12; Lud. 87 L'ubor Bolemíra *zúua* 19/21; Lud. 97 L'ubor na Ruboše *zúua* 19/26; Lud. 105 L'ubor na zemany *zúua* 19/30 (5).
zživi v. *zživiti*.
- 1512. zživiti**, sloveso;
 Aor. 3. sg. Jar. 236 hojný přieval pramen chlumský *zživi* 12/32 (1).
- 1513. Ž'**, spojka; v. *že*, *ež*.
 Jar. 283 *takož* spade bezduch 13/31 (čti: *tako, ž'*). (1).
- 1514. -ž**, příklonka; srv. *že*.
 Srv. *až, doně, jakž, jenž, juž, kdaž, když, vnuž* (v. tato slova; úhrnem 30 dokladů).
žalním v. *žalný*.
- 1515. žalný**, adj.;
 Sg. Loc. masc. nt. Jel. 24 po *žalním* srdeče 27/25 (1).
žalným v. *žalný*.
žalostiv v. *žalostivý*.
žalostiva v. *žalostivý*.
žalostivo v. *žalostivý*.
- 1516. žalostivý**, adj.;
 Sg. N. fem. Skř. 4 proč je *žalostíua* 28/26; NAcc. nt. (skl. jm.; také v platnosti přísl.) Zbyh. 2, 11 *žalostíuo* vrka 25/1—2, 9; Zbyh. 8 *žalostíuo* vzdycha 25/6; Zbyh. 10 *žalostíuo* sedě 25/8; Záb. 243 *žalostíuo* prosie 24/22; Jar. 106 vzmodlichu sě *žalostíuo* 10/1 - 2; Jar. 191 *žalostíuo* rukama lomichu 11/31; Jar. 263 stenanie *žalostíuo* 13/17; Ben. 2 tyli si *žalostíuo* 6/16; Plur. Gt. Čst. 28 *žalostíuich* hlasův 14/19 (11).
žalostivých v. *žalostivý*.
žalostní v. *žalostný*.
- 1517. žalostný**, adj.;
 Du. Dl. zlom. *žalostníma* 2/27; Plur. N. masc. Jel. 17 *žalostní* lesi 27/20 (2).
žalostným v. *žalostný*.
- 1518. žalovati**, sloveso;
 Inf. Jah. 19 je sě milá *žalovati* 26/30 (1).
ždachu v. *ždáti*.
ždaje v. *ždáti*.
ždáše v. *ždáti*.
- 1519. ždáti**, sloveso;
 Praes. 3. sg. Jah. 18 na milél o *zdaie* 26/29; Aor. (imperf.?) 3. plur. Jar. 46 cháma zdě *ždachu* 8/22; Imperf. 3. sg. Lud. 109 Lubor *zdafe* 19/32; Inf. Lud. 39 v míře válku *zdati* 18/29; Jar. 196 v Taterech milosti *zdati* 12/2; Jar. 206 ot Boha nám milost *zdati* 12/9 (6).
- 1520. že**, spojka; srv. *ž* a *ež*.
 Jar. 16—17 uslyše, *ze* vlasti na záchodě, v siech *ze* vlastech . . 7/32—33; Jar. 80 tako krupo je po sobě hnachu *ze* je jak zvěř . . rozprnuchu 9/13; Čst. 155 neže sě poznaje, *ze* slunce pokročí 16/21; Záb. 118 rci, *ze* dýmem jest nám velenie jeho 22/18; Zbyh. 44 radost, *ze* svú drahú chová . . 26/2; Žez. 4 zaplakáše, *ze* nenie jaro 28/13; Skř. 16 pozdravuj, *ze* hořem nyju 23/31 (8).

- 1521. že**, částice; srv. *ž*.
srv. *če(že)*, *neže*, *sienže* (v. tato slova;
úhrnem dokladů 5).
- 1522. žéci**, sloveso;
Part. Perf. Pass. N. sg. masc. Čst.
241 doniž mrtev *nezzen* 18/4—5 (1).
- 1523. žel**, masc. ;
Sg. N. Jar. 180 krutý *zel* 11/23 (1).
- 1524. železný**, adj. ;
Sg. N. masc. Zbyh. 27 *zelezní* mlat
25/20 (1).
- 1525. žena**, fem. ;
Plur. Dat. Záb. 33 dievkám i *ženā*
21/4 (1).
ženām v. *žena*.
žene v. *hnāti*.
ženi v. *hnāti*.
- 1526. žezhulice**, fem. ;
Sg. N. Žez. 2 na dubci *zezahulice*
28/12 (1).
žhavú v. *žhavý*.
- 1527. žhavý**, adj. ;
Du. G. L. Jar. 270 *zshauu* zrakú
13/22 (1).
- žiezni* v. *žizni*.
- 1528. žiti**, sloveso;
Praes. 3. sg. Jar. 17 vsiech že vlastech
l'uda mnoho *ziue* 7/33 (1).
- 1529. žítko**, nt. ;
Sg. NAcc. Žez. 5 kak by zrálo *zítko*
v poli 28/14 (1).
žive v. *žiti*.
- 1530. živótek**, masc. ;
Sg. NAcc. Jar. 195 komu dráh
ziuotek 12/1—2 (1).
- 1531. žizn**, fem. ;
Sg. NAcc. Jar. 181 trapná *zizn*
11/24; Jar. 194 pro *zizn* 12/1; Jar.
201 koho vy *zizn* trápí 12/6; Instr.
Jar. 187 padachu trapnú *ziznu* 11/29;
Jar. 193 *ziznu* trátí 11/33; Jar.
198 shynúti *ziznu* 12/3; Jar. 214 po-
hynemli *ziznu* 12/15 (7).
žizniu v. *žizn*.
žiznú v. *žizn*.
žizn v. *žizn*.
žžen v. *žéci*.

Zkratky.

(Grammatické zkratky [jako m., nt., pf., impt. atd.] nejsou zde vyloženy; známost jich se předpokládá.)

Ad RK. = Seykora, Ad Ruk. Kr. Dvorský. V Praze, 1886.

Ath. = Athenaeum. Red. T. G. Masaryk.

Ben(eš). = Beneš Hermanov (»o pobití Sasíkov«), báseň RKho.

ČČM. = Časopis Musea království Českého.

Čst(m). = Čstmír, Čestmír (»o vícestvie nad Vlaslavem«), báseň RKho.

Jah. = Jahody, báseň RKho.

Jar. = Jaroslav, » » (»o velikých bojích křesťan s Tatary«).

Jel. = Jelen, » »

Kyt. = Kytice, » »

Lfil(ol.) = Listy filologické a paedagogické.

Lud. = Ludiše (»o slavném sedání«), báseň RKho.

Ol(dř). = Oldřich (Jaromír a Oldřich), » » (»o pobití Polanov i vyhnání jich z Prahy«).

Op. = Opuščená (Zamúčená), » »

RK. = Rukopis Kralodvorský (citáty za zkratkou značí verš básně; není-li verš přidán, je míněn nadpis básně v rukopise; ve zlomcích značí čítatel stránku, jmenovatel řádku; oba proužky jsou počítány jako str. 1. 2. 3. 4; citáty stránek následují v témž pořádku, jak před tím uvedeny verše; kde uvedeny dva řádky nebo dvě strany, přebíhá slovo z řádku na řádek nebo se stránky na stránku). Číslo v závorkách na konci hesel označují počet dokladů.

Róž. = Róže, báseň RKho.

Skř. = Skřivánek, báseň RKho.

s. v. = sub voce.

v. = viz.

Záb. = Záboj, báseň RKho. (»o velikém pobití«).

Zl. = Zlomek písně na poslední řádce RKho.

zl(om). = zlomky slov na obou proužcích.

Žez. = Žezhulice, báseň RKho.

Důležitější opravy a doplňky.

Str. V, ř. 11.	Místo 1527	čti 1531.
» 2., sloupec 1., řádek 27.	» <i>aj tu</i>	» <i>aj, tu.</i>
» 3., » 2., » 4.	» <i>bludn</i>	» <i>bludní.</i>
» 4., » 2., » 1.	» <i>adjektivum.;</i>	» <i>adjektivum.;</i>
» 4., » 2., » 42.	Vlož: <i>bráně</i>	v. <i>brána.</i>
» 5., » 1., » 35.	Místo <i>brazdefe</i>	čti <i>bzdefe.</i>
» 6., » 1., » 3.	Škrtni.	
» 6., » 1., » 49.	Místo <i>braně</i>	čti (z) <i>braně.</i>
» 7., » 2., » 39.	» <i>ny</i>	» <i>jáz.</i>
» 9., » 2., » 2.	» <i>sečů</i>	» <i>sěčů.</i>
» 9., » 1., » 20.	Vlož: <i>Čstmir</i>	v. <i>Čstmir.</i>
» 10., » 1., » 4.	Vlož: <i>dcera</i>	v. <i>dci.</i>
» 10., » 1., » 26.	Místo <i>dínách</i>	čti <i>dínach.</i>
» 10., » 2., » 8.	» <i>dieua</i>	» <i>dieua.</i>
» 10., » 2., » 12.	» <i>tak</i>	» <i>kak.</i>
» 11., » 2., » 32.	Doplň: Myslíl jsem na chybu píseckou; zatím však nalezly se doklady bezpečné na sloveso <i>-běhu, -bieci</i> (z XV. stol. nalezl Seykora ve Vlasti, 1897, květen; ze XIV. je doklad v Modl. Petrohradsk.: zlí <i>zabyehu</i> , praes. 3. plur.); není třeba tedy tohoto výkladu a heslo může zníti: <i>dobieci, doběhu</i> ; srovn. polské <i>biec</i> , mr. <i>biży</i> a srb. <i>bijeći</i> .	
» 12., » 1., » 20.	Místo <i>v</i>	čti <i>v..</i>
» 12., » 2., » 50.	» <i>drahi</i>	» <i>drahi.</i>
» 13., » 2., » 33.	» <i>drsievi</i>	» <i>drsieui.</i>
» 15., » 1., » 36.	Doplň: v. <i>ž</i> a <i>že</i> .	
» 16., » 2., » 29.	Místo <i>i</i>	» <i>i.</i>
» 17., » 1., » 12.	» <i>lutým</i>	» <i>l'útým.</i>
» 17., » 2., » 46.	» <i>kdo</i>	» <i>Kruvoj.</i>
» 20., » 1., » 43.	Doplň před <i>možno</i> : V Ben. 73.	
» 20., » 2., » 17.	Doplň: Srv. <i>opáčiti</i> .	
» 20., » 2., » 7.	Místo <i>chlumski</i>	čti <i>chlumski.</i>
» 27., » 2., » 5.	» <i>Far. 10</i>	» <i>Far. 190.</i>
» 27., » 2., » 41.	» <i>vrcholi</i>	» <i>vrcholy.</i>
» 28., » 2., » 6.	» <i>sě</i>	» <i>fie.</i>
» 29., » 1., » 18.	» <i>imiefe</i>	» <i>imiefe.</i>
» 33., » 2., » 32.	» <i>146</i>	» <i>145.</i>
» 35., » 2., » 47.	» <i>kruuo!</i>	» <i>kruuo!</i>
» 35., » 2., » 51.	» <i>kruuo</i>	» <i>kruuo!</i>

Str. 37.,	sloupec 2.,	řádek 25.	Místo <i>jako</i>	čti <i>jak</i> .
» 38.,	» 1.,	» 45.	» <i>zelenite</i>	» <i>zelenáte.</i>
» 38.,	» 2.,	» 52.	» <i>308</i>	» <i>březnová příloha</i>
» 39.,	» 1.,	» 51.	» <i>lftuo</i>	» <i>lftiuo.</i>
» 40.,	» 1.,	» 52.	» <i>lutý</i>	» <i>l'utý.</i>
» 41.,	» 1.,	» 25.	» <i>pústáše</i>	» <i>pústáše.</i>
» 41.,	» 2.,	» 2.	» <i>Ol;</i>	» <i>Ol..</i>
» 41.,	» 2.,	» 37.	» <i>ommezcielný</i>	» <i>osmmezcieľný</i>
» 42.,	» 1.,	» 17. 18.	» <i>přesmilický</i>	» <i>přezmilický</i>
» 43.,	» 2.,	» 4.	» <i>mohucech</i>	» <i>mohúcěch.</i>
» 44.,	» 1.,	» 18.	» <i>mrtev</i>	» <i>mrteu.</i>
» 46.,	» 1.,	» 2.	» <i>20/23</i>	» <i>10/7</i>
» 46.,	» 1.,	» 46.	» <i>če</i>	» <i>čeho.</i>
» 46.,	» 1.,	» 47.	» <i>3/3</i>	» <i>8/3.</i>
» 47.,	» 1.,	» 7.	» <i>nastoite</i>	» <i>naštoite</i>
» 47.,	» 2.,	» 27.	Škrtni.	
» 48.,	» 2.,	» 1.	Místo <i>jdú</i>	čti <i>jdú.</i>
» 48.,	» 2.,	» 20.	» <i>ddle</i>	» <i>déle.</i>
» 48.,	» 2.,	» 21.	» <i>nám</i>	» <i>(nám)</i>
» 49.,	» 1.,	» 36. a 35.	Přelož oba řádky.	
» 50.,	» 2.,	» 19.	Místo <i>oblakom</i>	čti <i>oblakóm</i>
» 50.,	» 2.,	» 47.	» <i>mohúcech</i>	» <i>mohúcěch</i>
» 51.,	» 2.,	» 33.	» <i>Ľar.</i>	» <i>Ľar. 258.</i>
» 52.,	» 2.,	» 45.	» <i>kdž</i>	» <i>kdě.</i>
» 53.,	» 1.,	» 1.	» <i>oteckím</i>	» <i>oteckími.</i>
» 54.,	» 1.,	» 22.	» <i>pasti</i>	» <i>pásti.</i>
» 54.,	» 1.,	» 34.	» <i>paki</i>	» <i>paki.</i>
» 54.,	» 2.,	» 14.	» <i>panske°</i>	» <i>panške°.</i>
» 55.,	» 2.,	» 17.	» <i>24, 20</i>	» <i>25, 27.</i>
» 55.,	» 2.,	» 18.	» <i>pěst'ú</i>	» <i>pěst'ú.</i>
» 57.,	» 2.,	» 9.	» <i>44</i>	» <i>24.</i>
» 58.,	» 1.,	» 34.	Doplň: Domníval jsem se, že je <i>pohovte</i> tvar odchýlný dle III. 1.; zatím však nalezeno <i>hoviti</i> v Št. Bud. 191 (rád by <i>zhowil</i>); patří tedy doklad zde uvedený pod <i>pohoviti</i> .	
» 67.,	» 1.,	» 36.	Vlož: Srvn. <i>rozenie, rozený.</i>	
» 67.,	» 1.,	» 52.	» » <i>vysokorostlý.</i>	
» 67.,	» 2.,	» 2.	» <i>rostlý</i>	v. <i>vysokorostlý.</i>
» 76.,	» 1.,	» 10.	» <i>skusiti</i>	» <i>zkusiti.</i>
» 80.,	» 2.,	» 52.	» <i>stratiti</i>	» <i>ztratiti</i>
» 98.,	» 2.,	» 7.	Místo <i>Čst.</i>	čti <i>Čst. nadp., 159.</i>
» 98.,	» 2.,	» 7.	» <i>10/7</i>	» <i>14/3, 10/7.</i>

BINDING STCT. JUN 16 1970

PG Flajshans, Vaclav
5022 Podrobny seznam slov rukopis
A12F5 Kralodvorskeho

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
